MASARYKOVA UNIVERZITA
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav českého jazyka

Kateřina Najbrtová

KORPUSOVÁ ANALÝZA PŘEJÍMÁNÍ VALENČNÍCH RÁMCŮ U ADJEKTIV DERIVOVANÝCH SUFIXEM -TELNÝ

Disertační práce

Školitelka: doc. PhDr. Klára Osolsobě, Dr.

2017

Prohlašuji, že jsem předkládanou disertační práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

Brno 11. července 2017 Kateřina Najbrtová

Ráda bych poděkovala své školitelce doc. PhDr. Kláře Osolsobě, Dr., nejen za podněty, připomínky a veškeré diskuse vedené nad touto prací, ale především za to, že mě provázela všemi stupni studia a motivovala mě ke snaze o zlepšení vědecké úrovně i osobních vlastností.

Můj dík patří také kamarádce a kolegyni Olze Navrátilové, která v rukopisu práce provedla korekturu jazykových i formálních nedostatků.

Děkuji rovněž všem ostatním, kdo se jakkoli podíleli na vzniku práce – aniž si to třeba vždy uvědomovali.

Tuto práci věnuji svým rodičům.

Obsah

1. Úvod **7**
2. Valence **9**
2.1 Stručný nástin historie valence 9
2.1.1 Valence a její historie v prostředí české lingvistické tradice 9
2.2 Syntaktický, sémantický a „kombinovaný“ přístup k valenci 10
2.3 Valenční a nevalenční prvky (aktanty/argumenty/participanty) 12
2.3.1 Teorie valenčních doplnění 13
2.4 Uspořádání valenčního rámce v různých teoriích 14
2.5 Valence jako slovníková jednotka 15
2.5.1 Syntaktický přístup 15
2.5.2 Sémantický přístup 16
2.5.3 Kombinovaný přístup – modifikovaná valenční teorie 18
2.6 Valenční slovníky 18
2.6.1 České valenční slovníky tištěné 19
2.6.1.1 Slovesa pro praxi 19
2.6.1.2 Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení 19
2.6.1.3 Valenční slovník českých sloves a Vallex 20
2.6.1.4 Valenční slovník Pražského závislostního korpusu PDT-Vallex 20
2.6.2 České valenční slovníky elektronické 21
2.6.2.1 Brief 21
2.6.2.2 VerbaLex 22
2.6.2.3 Český syntaktický lexikon 23
3. Neslovesná valence **24**
3.1 Valence substantiv 24
3.2 Valence adjektiv 24
3.2.1 Valence adjektiv v obecně zaměřených publikacích 25
3.2.1.1 Novočeská skladba 25
3.2.1.2 Mluvnice češtiny 3 25
3.2.1.2.1 Problém rozlišování jmenných tvarů adjektiv a pasivních participií – adjektivum dlužný 26
3.2.2 Valence adjektiv ve specializovaných pojednáních 26
3.2.2.1 H. Prouzová: K valenčním vlastnostem primárních adjektiv v češtině (1983) 26
3.2.2.2 P. Karlík: Hypotéza modifikované valenční teorie (2000) 27
3.2.2.3 Autoři spjatí s okruhem FGP 27
3.2.2.4 Lexikologický přístup 30
3.2.2.4.1 F. Čermák a J. Holub: Syntagmatika a paradigmatika českého slova I (2005) 30

3.2.2.4.2 M. Kopřivová: Valence českých adjektiv (2006) ... 31
3.2.2.4.3 Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení (2005) ... 32
3.2.3 Vytěžování korpusů z pohledu adjektivní valence ... 33
4. Adjektiva zakončená *-telný* ... **35**
4.1 Valence adjektiv se sufixem *-telný* ... 36
5. Praktická část – zkoumaná adjektiva, použité slovníky ... **38**
5.1 Vyhledání dvojic sloveso – adjektivum zakončené *-telný* nástrojem Deriv ... 38
5.2 Vyhledání dvojic sloveso – adjektivum zakončené *-telný* aplikací Morfio ... 40
5.3 Metodologie výběru zkoumaného seznamu adjektiv ... 41
5.4 Postup získávání valenčních rámců ... 44
5.4.1. Vallex a VerbaLex – použité slovníky ... 45
5.5 Struktura hesel ve slovnících Vallex a VerbaLex a vysvětlení užitých symbolů ... 49
5.5.1 Slovník Vallex ... 49
5.5.1.1 Implicitně zachycené formy ... 51
5.5.2 Slovník VerbaLex ... 53
6. Praktická část – výzkum ... **55**
6.1 Postup tvoření potenciálních valenčních rámců adjektiv zakončených *-telný* ... 55
6.1.1 Valenční rámce sloves a derivovaných adjektiv zakončených *-telný* – způsob zápisu ... 55
6.1.1.1 Slovesné rámce ... 55
6.1.1.2 Adjektivní rámce ... 56
6.2 Specifika tvoření jednotlivých typů adjektivních valenčních rámců ... 56
6.2.1 Slovesné valenční rámce s jednou pozicí ... 56
6.2.2 Slovesné rámce se dvěma valenčními pozicemi ... 57
6.2.3 Slovesné rámce se třemi valenčními pozicemi ... 60
6.2.4 Slovesné rámce se čtyřmi valenčními pozicemi ... 65
6.2.5 Typická doplnění ... 66
6.2.6 Reflexivní slovesa ... 67
6.3 Vyhledávání potenciálních adjektivních valenčních pozic v korpusu ... 69
6.3.1 Předmět vyhledávání ... 69
6.3.2 Použité korpusy ... 70
6.3.3 Postup vyhledávání ... 70
6.3.4 Způsob zachycení výsledků ... 72
6.4 Tabulkový přehled výsledků vyhledávání potenciálních valenčních pozic adjektiv zakončených *-telný* ... 74
7. Vyhodnocení a shrnutí získaných dat ... **112**
7.1 Přejímání VP a TD u adjektiv odvozených sufixem *-telný* ... 112
7.2 Závislost přejímání slovesných VP/TD na frekvenci adjektiva ... 113

7.2.1 Valenční pozice adjektiv ... 116
7.2.2 Typická doplnění adjektiv ... 116
7.3 Valenční pozice ... 118
7.3.1 Závislost přejímání slovesných VP na obligatornosti/fakultativnosti pozice ... 118
7.3.2 Závislost přejímání slovesných VP na počtu aktantů valenčního rámce ... 119
7.3.3 Závislost přejímání slovesných VP na jejich konkrétní formě ... 120
7.3.3.1 Pozice ve formě prostého pádu ... 121
7.3.3.2 Pozice ve formě předložkového pádu ... 122
7.3.3.3 Pozice ve formě spojky uvozující vedlejší větu ... 122
7.4 Typická doplnění ... 123
7.4.1 Závislost přejímání slovesných TD na počtu aktantů valenčního rámce ... 123
7.4.2 Závislost přejímání slovesných TD na konkrétní formě TD ... 125
7.4.2.1 TD ve formě prostého pádu ... 126
7.4.2.2 TD ve formě předložkového pádu ... 126
7.4.2.3 TD ve formě spojky uvozující vedlejší větu ... 127
8. Závěr ... 128
9. Použitá literatura ... 132
9.1 Tištěné zdroje ... 132
9.2 Elektronické zdroje ... 135
10. Seznam obrázků a tabulek ... 138
10.1 Obrázky ... 138
10.2 Tabulky ... 138
11. Přílohy ... 139
11.1 Příloha 1: Seznam adjektiv zakončených řetězcem *-telný* získaný pomocí nástroje Deriv ... 139
11.2 Příloha 2: Seznam dvojic sloveso – adjektivum zakončených řetězcem *-telný* získaný pomocí nástroje Morfio ... 155
11.3 Příloha 3: Přehled všech tabulek s výchozími valenčními rámci sloves a utvořenými valenčními rámci příslušných adjektiv ... 179
11.4 Příloha 4: Přehled korpusových dotazů využitých při vyhledávání potenciálních valenčních pozic jednotlivých adjektiv ... 207

1. Úvod

Hlavním cílem této disertační práce je detailně prozkoumat možnosti přejímání valenčních rámců mezi základovým slovesem a deverbativním adjektivem derivovaným sufixem *-telný*.

Záměrem práce je určit a popsat jevy a případné pravidelnosti, k nimž v průběhu derivace uvedených adjektiv dochází. Zjištění tohoto typu lze využít pro automatické tvoření valenčních rámců deverbativních sloves na základě valenčního rámce slovesa. Takto získané valenční rámce adjektiv mohou dále sloužit např. pro zpřesnění procesu morfologické desambiguace. (V korpusu syn v4 je již pro tyto účely užit nástroj FRANTA, který vyhledává a označuje frazémy a ustálené kolokace získané ze Slovníku české frazeologie a idiomatiky.) Další možné využití je spojeno s gramatikami češtiny určenými primárně pro nerodilé mluvčí. Z dvojic sloveso – adjektivum, u nichž adjektivum dědí valenční vlastnosti základového slovesa, lze vytvořit seznam a včlenit jej do popisu jazyka. Zatímco u rodilých mluvčích jsou tyto informace součástí nereflektované jazykové kompetence, u nerodilých mluvčích je třeba je specifikovat.

Vlastní výzkum jsme se rozhodli realizovat na materiálu jednoho sta adjektiv derivovaných sufixem *-telný* a příslušných základových sloves a jejich valenčních rámců. Seznam adjektiv získáme pomocí nástroje Deriv, jenž při splnění určitých podmínek generuje seznamy slov ideálně náležejících ke stejnému derivačnímu typu. Věnovat se budeme i aplikaci Morfio, která rovněž slouží pro výzkum derivačních vztahů v češtině.

Valence adjektiv (neodvozených i odvozených) patří k poměrně málo probádaným oblastem, na rozdíl od valence slovesné, a dokonce i substantivní. K tématu adjektivní valence bylo vedle krátkých pojednání v obecných gramatických publikacích (Novočeská skladba, Mluvnice češtiny 3) uveřejněno jen několik studií a jedna monografie (Kopřivová, 2006). Poznatky vztahující se k valenci adjektiv nalezneme rovněž v elektronických i tištěných valenčních slovnících a publikacích či studiích zaměřených primárně na odlišnou problematiku.[1] Možnostem přejímání valenčních rámců se detailněji věnují pouze studie D. Doležalové (srov. Doležalová, 2005; Doležalová a Jelínek, 2005).

V rámci práce se především pokusíme:

a) shrnout a vzájemně usouvztažnit dosavadní poznatky týkající se valence adjektiv ve všech přístupech k valenci objevujících se v českém lingvistickém prostředí, a to s důrazem na valenci adjektiv derivovaných sufixem *-telný*;

[1] Blíže viz kapitola 3.2 Valence adjektiv a její příslušné podkapitoly.

b) vytvořit a zaznamenat seznamy dvojic sloveso – adjektivum se sufixem *-telný* za využití dvou dostupných nástrojů zpracovávajících derivační vztahy v češtině (Deriv a Morfio);
c) na základě praktického použití elektronických valenčních slovníků Vallex a VerbaLex vyzkoušet, který z nich je lepším výchozím zdrojem dat (v našem případě slovesných valenčních rámců) pro případné další zpracování;
d) navrhnout postupy, jimiž lze slovesné valenční rámce konvertovat na valenční rámce příslušných adjektiv, a případně popsat charakteristické skupiny valenčních rámců;
e) prozkoumat proces přejímání valenčních pozic (případně typických doplnění) do valenčních rámců adjektiv pomocí dokladů z korpusu SYN2015/syn v3, a to u adjektiv rozložených ve všech oblastech frekvenčního pásma;
f) doložit, které z faktorů (frekvence adjektiva, struktura výchozího valenčního rámce, obligatornost či potenciálnost výchozí valenční pozice, počet aktantů valenčního rámce, forma přejímané pozice) mají vliv na případné přejetí valenční pozice / typického doplnění adjektivem;
g) stanovit, zda je obsazování adjektivních valenčních rámců závislé na valenci výchozího slovesa, nebo zda jej zařadit spíše do oblasti ustálených kolokací.

Veškeré získané poznatky budeme přehledně prezentovat prostřednictvím tabulek, grafů a procentuálních podílů tak, aby bylo jejich případné další využití snadno proveditelné.

2. Valence

V nejobecnější možné rovině můžeme valenci chápat jako jev, v jehož rámci lexikální jednotky vytvářejí místa, která mohou či nemusí být zaplněna. Jako valence bývá označována buď schopnost slovesa (popř. jiného slovního druhu) vázat na sebe jistý počet syntaktických pozic (Grepl a Karlík, 1998, s. 45), nebo je valence – v užším slova smyslu – chápána jako počet a povaha míst, která na sebe jako obligatorní, nebo potenciální sloveso (popř. jiný slovní druh) váže (Karlík, Nekula a Pleskalová, 2002, s. 517).

2.1 Stručný nástin historie valence

Vzhledem k rozsahu textu se omezujeme pouze na uvedení výběru vývojově orientovaných prací a několika významných bodů, linií a principů spojených s pojmem valence.

Za muže, který poprvé přenesl slovo valence neboli mocenství z pojmosloví chemie do lingvistiky, bývá považován Lucien Tesnière. V díle Eléments de syntaxe structurale (publikováno posmrtně, 1959) představil svou teorii závislostní syntaxe, v níž rozdělil slovesná doplnění na aktanty (závislé na jednotlivých typech sloves) a cirkumstanty (využitelné potenciálně v jakékoli větě, bez ohledu na sloveso; zahrnuje vše, co nepatří mezi aktanty), slovesa samotná pak dle počtu doplnění, jež vyžadují. Jev, který Tesnière pojmenoval výstižně valencí, však nepochybně znali už lingvisté o několik generací dříve – Karlík (2000b) uvádí německého jazykovědce Meinera z 18. století.

Mimo publikace zmíněné níže se různými valenčními teoriemi zabývá kupř. článek Od Tesnièra k…? (Karlík, 2000b), vzniknuvší v souvislosti s autorovou prací na modifikované valenční teorii s ambicemi „pouze hygienickými“. Autor dělí potesnièrovskou dobu na čtyři období dle otázek, které valenční lingvistika aktuálně řešila / či stále řeší. Souhrnný náhled na nejvýznamnější teoretické práce valenční lingvistiky (tentokrát s hodnotícími komentáři) nalezneme v článku věnovaném modifikované valenční teorii téhož autora (Karlík, 2000a).
Stručnější výčet dělený dle toho, zda je užitým principem hledisko valence syntaktické, nebo sémantické, je obsažen v publikaci Valence sloves v Pražském závislostním korpusu (Urešová, 2011). Ze zahraničních publikací jmenujeme alespoň publikace Probleme der Valenz- und Kasustheorie (Helbig, 1992); Verbvalenz. Theoretische und methodische Grundlagen ihrer Beschreibung in Grammatikographie und Lexikographie (Storrer, 1992); ze starších prací posléze sborník Beiträge zur Valenztheorie (Helbig, 1971).

2.1.1 Valence a její historie v prostředí české lingvistické tradice

Přelomovou událost představuje publikace E. Paulinyho Štruktúra slovenského slovesa z roku 1943, v níž autor zavedl pojem intence jakožto zastřešující pojem pro různé způsoby jazykového vyjádření agentu, děje a „zásahu“ u jednotlivých sloves. Tato práce znamenala

především metodologický průlom; co se studia konkrétného materiálu týče, obsahuje jisté mezery. (Ke kladům i záporům Paulinyho práce se vyjádřil M. Dokulil v článku Slovenský příspěvek k sémantice a syntaxi slovesa, jenž byl přetištěn ve výboru z Dokulilova díla (Dokulil, 1997).)

Paulinyho pojem intence užívají někteří autoři či publikace (F. Daneš, Mluvnice češtiny 3 atd.) pro označení sémantické valence a její rozlišení od valence syntaktické, označované pojmem valence, naopak jiné teorie (FGP) zacházejí s pojmy jako se synonymy, příp. pojmu intence neužívají vůbec.[2]

2.2 Syntaktický, sémantický a „kombinovaný" přístup k valenci

V souladu s vývojem teorií zahraničních autorů můžeme v českém prostředí zmínit tři odlišné přístupy závisející na tom, do jaké jazykové roviny je valence zařazována: přístup syntaktický (blížící se nejspíš Tesnièrovu pojetí), přístup sémantický (ovlivněný do značné míry Fillmorovou teorií gramatiky pádů) a konečně přístup, jenž syntaktické i sémantické pojetí propojuje.

Syntaktický přístup je spojen s osobou P. Sgalla, přístup syntaktický a sémantický kombinuje valenční teorie uplatňující se v rámci teorie funkčního generativního popisu (např. J. Panevová, E. Hajičová). Navazuje blízce na teorii L. Tesnièra – Tesnièr jednotlivé slovesné aktanty nepojmenovával, jen jednoduše označil jako první, druhý, třetí – obdobně FGP se pokouší určit kritéria rozdělení slovesných doplnění na aktanty, tvořící se slovesem valenční rámec, a volná doplnění. Příklon k Tesnièrovi lze najít ve způsobu práce s prvními dvěma aktanty (první aktant je v Tesnièrově pojetí aktivní a odpovídá subjektu/Aktoru ve FGP, druhý, na nějž akce působí, odpovídá přímému předmětu / Patientu ve FGP).
Z novějších prací se k syntaktickému pojetí valence hlásí např. program Paly a Ševečka (1997), v pozdějších pracích se však přiklání spíše ke kombinaci obou zmíněných přístupů.

Sémantický přístup[3] je z hlediska množství různých publikací a autorů početnější. Je reprezentován především koncepcí F. Daneše (1981) a jeho spolupracovníků – teorií gramatických větných vzorců doplněných o sémantické větné vzorce. Z mezinárodního hlediska jej můžeme spojit s vznikem generativní sémantiky, zejména s prací C. Fillmora (1968) a jeho teorií pádové gramatiky, tj. hloubkových pádů, sémantických rolí a pádových rámců. Jednotlivé aktanty jsou charakterizovány na sémantickém základě – tedy tím, zda je jejich lexikální obsazení životné, či nikoli, a jaký obsahový vztah zaujímají k ději samotnému (za předpokladu, že nositelem valence je sloveso). Pod vlivem Fillmorovy pádové gramatiky

[2] Více k tématu rozlišování pojmů valence/intence např. J. Ružička (1968).
[3] Jsme si vědomi určitého zjednodušení pojmu „sémantický" – přistoupíme-li k detailnějšímu popisu, nalezneme rovněž prvky charakteristické pro syntaktické pojetí valence.

stanovil N. Chomsky pojmy theta role (theta role) a theta mřížka (theta grid). Theta mřížka zachycuje, kromě syntaktických informací, sémantické informace pozic (theta role) a lze ji považovat za obdobu valenčního rámce.[4]

V rámci nejobecnějších publikací mířených na širší spektrum recipientů jich k sémantickému přístupu můžeme zařadit hned několik. J. Hrbáček v publikaci Čeština – řeč a jazyk sbližuje pojem valence s usouvztažňovacím aktem predikace a rolí mluvčího při produkci výpovědi. Přísudek chápe jako významově nesamostatný, neúplný a vyžadující sémantické doplnění. Jako valenční výrazy označuje ty, které jsou ve valenčním vztahu se slovesem (valenčním nositelem). Počet valenčních členů a druh jejich vztahu k nositeli valence tvoří valenční potenciál slovesa, popř. jiných výrazů (Čechová et al., 2000, s. 245, 265, 329–330).

P. Karlík ve Skladbě češtiny (1998) pojmem valence rozumí „schopnost určitých lexikálních jednotek vázat na sebe jistý počet syntaktických pozic“. Zmíněné pozice jsou obsazovány větnými či nevětnými výrazy v daném počtu a příslušné morfologické formě – v případě, že takto doplňují predikátor, nazývají se komplementy (Grepl a Karlík, 1998, s. 45).

Mluvnice češtiny 3 (1987, s. 18) spojuje valenci se vztahem dominace a připisuje ji zejména slovesným predikátům. Ostatním slovním druhům přiznává valenci „poněkud jiného charakteru“. Dominační vztah může být vedle rozvíjení (kdy formální určitost doplňujících členů není jednoznačně dána) realizován právě valencí. Pod pojmem valence rozumí schopnost nadřazeného členu vyžadovat určitý počet členů dominovaných „zpravidla v jistých tvarech“.

V. Cvrček v Mluvnici současné češtiny (2010, s. 303) dává valenci do těsné souvislosti s pojmem závislost (vztah mezi členem řízeným a řídícím). Valence je poněkud vágně definována jako „možnost slova mít u sebe určité závislé členy“, které lze dále dělit na valenční a nevalenční. Vedle slovesné valence zmiňuje okrajově taktéž valenci jiných slovních druhů, především substantiv.

Důsledným užíváním aparátu sémantických rolí se mezi pozdější sémanticky orientované práce řadí Karlík, Nekula a Rusínová (2003) nebo Grepl a Karlík (1998); viz výše. Sémantickou valenci zdůrazňuje ve svých lexikologických pracích také F. Čermák: valence je kategoriální schopnost lexému vázat na sebe jednu nebo více formálních jednotek a její obecná povaha je predeterminovaná sémanticky, kolokabilitou. Kolokabilita na gramatické, morfologicky vyjadřované, úrovni je tedy rovna valenci (Čermák, 2005, s. 12, 21).

[4] Za základ tohoto uvažování lze považovat Chomského x-bar teorii (teorii x s pruhem), která spočívá v určování hlavního členu frází. Fráze jsou projektovány svými řídícími členy – řídící členy jsou kategorizovány na základě syntaktických informací o spojitelnosti daných jednotek (Chomsky, 1957).

Kombinací přístupu syntaktického a sémantického je vytvořena modifikovaná valenční teorie (Karlík, 2000a), vyrůstající z kořenů sémanticky zaměřené teorie valence F. Daneše a jeho skupiny. Tato teorie se pokouší nalézt vztahy a pravidla mezi sémantickou valencí lexikálních jednotek a způsobem její realizace v rámci větné struktury, tj. valence syntaktické.

Více k přehledu klasických i novějších valenčních teorií a jejich principů nalezneme např. u autorů Daneš, Hlavsa a Kořenský (1973), dále u Novotného (1980), Panevové (1980), Žabokrtského (2005), se zřetelem ke zkoumání substantiv pak u Kolářové (2005).

2.3 Valenční a nevalenční prvky (aktanty/argumenty/participanty)

Veškeré existující valenční teorie se již od samotného počátku různým způsobem pokoušejí vyrovnat s úkolem stanovit počet valenčních prvků (aktantů/argumentů/participantů) a odlišit je od nevalenčních (volných doplnění / cirkumstantů).

Již Šmilauer (1966, s. 257) upozornil, že do zkoumání případných slovesných doplnění musí být zahrnuty nejen předmětné vazby tohoto slovesa, ale rovněž příslovečná určení, jež mohou v určitých případech plnit funkci valenčního prvku.

Zásadní publikaci představuje kniha Větné vzorce v češtině (Daneš a Hlavsa, 1987), v níž došlo ke spojení Danešovy předchozí teorie gramatických větných vzorců (s pozicemi konstitutivními a nekonstitutivními) s teorií sémantického větného vzorce, inspirovaného Fillmorovou pádovou gramatikou. Valenční prvky (aktanty) jsou odvozeny ze sémantické struktury slovesa coby nositele valence a projektují se do sémantické struktury věty.

Blíže původnímu tesnièrovskému pojetí stojí v českém prostředí Funkční generativní popis (FGP), který aktivně hledá kritéria pro odlišení valenčních a nevalenčních prvků.
Východiskem tohoto problému je aplikace testů, jejichž účelem je odlišit valenční prvky od nevalenčních. V prostředí FGP je známý tzv. dialogový test – pokud odpovědí na otázku po potenciálně valenčním členu nemůže být „nevím“, jedná se o člen valenční (aktant); pokud je tato odpověď možná, jedná se o volné doplnění.[5]

Existuje řada dalších více či méně spolehlivých testů. Zmínit můžeme např. test eliminační[6], když-test[7], uskutečňovat se-test[8] a několik dalších. (Podrobný přehled testů včetně analýzy jejich spolehlivosti nalezneme např. v Somers (1984) či Storrer (1992).)

---

[5] Mluvčí 1: *Petr přijel*. Mluvčí 2: *Kam?* Mluvčí 1: **Nevím.*
Mluvčí 1: *Petr odjel*. Mluvčí 2: *Kam?* Mluvčí 2: *Nevím.*
[6] *Petr navštívil Janu*. **Petr navštívil*. (*Janu* = valenční člen)
Petr maloval Janu. Petr maloval. (*Janu* = nevalenční člen)
[7] *Četl knihu v knihovně. Četl knihu, když byl v knihovně*. (*v knihovně* = nevalenční člen)
*Petr bydlí v Brně. *Petr bydlí, když je v Brně*. (*v Brně* = valenční člen)

2.3.1 Teorie valenčních doplnění

Pozice, které na sebe určité slovo váže, se dle výše uvedených testů mohou rozlišovat na valenční a nevalenční. Ty z prvků, jež tvoří valenční rámec daného slova, se dále dělí na skupiny, jejichž pojmenování je v českém prostředí odvislé od příslušnosti k okruhu prací „danešovských“, či prací náležejících k FGP.

V označení pozic, které musí být vždy obsazeny, se oba přístupy shodují a nazývají je obligatorní. Neobsazení této pozice v rámci valenčního rámce slova vytváří gramaticky defektní výpověď, jedná se o závazná, nutná doplnění.[9]

Jako potenciální (okruh okolo F. Daneše) / fakultativní (FGP) jsou označovány takové pozice, které nemusí být lexikálně realizovány. Jejich ne/přítomnost nemá vliv na gramatickou funkčnost výpovědi.[10]

FGP nazývá obligatorní a fakultativní pozice shrnujícím názvem aktanty. J. Panevová (1999) ve svém článku shrnuje kritéria pro jejich rozpoznání. Za aktanty sloves jsou považována doplnění, u kterých platí: a) mohou rozvíjet své řídící slovo pouze jednou, b) seznam řídících slov je konečný. Opačným případem jsou volná doplnění (srov. dále), která se a) mohou u jednoho řídícího slova opakovat, b) mohou se pojit s jakýmkoli řídícím slovem a není možné je definovat pomocí seznamu.[11]

Poslední kategorii představují členy fakultativní / volná doplnění. Termín fakultativní člen je spojen s pracemi okolo F. Daneše, pojmenování volné doplnění (adjunkt) s okruhem FGP. Jejich pozice v rámci výpovědi není určena valenčním rámcem slova, ale toliko sémantickými potřebami konkrétní výpovědi.[12]

V novějších pracích z okruhu FGP se objevuje třetí kategorie závislostních vztahů, a to kvazivalenční doplnění. Jedná se o typ doplnění, který má některé vlastnosti společné s aktanty a jiné s volnými doplněními, týká se lexikálně omezené skupiny slov a způsobem vyjádření se blíží rekci (pro jeho vyjádření se užívá především předložkových pádů).[13]

---

[8] *Děti si hrají za domem. Děti si hrají. Hraní se uskutečňuje za domem.* (*za domem* = nevalenční člen)
*Zahrada leží za domem. *Zahrada leží. Ležení se uskutečňuje za domem.* (*za domem* = valenční člen)

[9] Např. **Petr políbil*. **Marie napsala*. atd.

[10] Např. věta *Petr objasnil kolegům důvod své rezignace* obsahuje pozice nominativu (= *Petr*), akuzativu (= *důvod své rezignace*) a dativu (= *kolegům*). Pozice nominativu a dativu nemusí být nutně realizovány (*Objasnil důvod své rezignace.*), což ovšem neplatí o pozici akuzativu (**Petr objasnil kolegům.*).

[11] Pro češtinu jsou slovesnými aktanty Konatel (Akt), Patiens (Pat), Adresát (Adr), Původ (Orig), Výsledek (Eff). Ostatní doplnění jsou volná, jejich seznam poskytuje práce P. Sgalla, E. Hajičové a J. Panevové z roku 1986 The meaning of the sentence in its semantic and pragmatic aspects (Panevová, 1999, s. 35).

[12] *Petr navštívil Marii. Petr navštívil Marii v nemocnici.* (*v nemocnici* = fakultativní člen / volné doplnění).

[13] P. Sgall (2006, s. 174) zmiňuje členění kvazivalenčních doplnění J. Panevové na následující druhy: překážka (*zranit se o něco*), prostředník (*přitáhnout se za něco*) a rozdíl (*o něco* u komparativu adjektiva nebo adverbia).

Terminologie obou zmíněných okruhů si ovšem neodpovídá zcela rovnocenně, např. FGP dále rozlišuje druhy doplnění.

2.4 Uspořádání valenčního rámce v různých teoriích

Jednotlivá slovesa, event. jiné slovní druhy, jimž je tradičně valence přiznávána, vytvářejí vlastní strukturu pozic (valenční potenciál / valenční rámec / …). Tyto pozice mohou být obsazovány různými jednotkami. Výše zmíněné teorie zaznamenávají struktury pozic různými způsoby za pomoci rozdílných symbolů.

Doplnění mají podobu jednoho slova, předložkového pádu, ale i závislé věty, uvedené typicky podřadicí spojkou. V grafickém zobrazení obsazují pozice zleva nebo zprava od řídícího slova.

J. Panevová (1980) užívá tuto symboliku: ve valenčním rámci označuje závorkou aktant, který je fakultativní. Aktanty bez závorek jsou ze sémantického hlediska obligatorní (vypustitelnost na syntaktické rovině je zaznamenána proložením a kontextové podmínky potenciálního vypuštění jsou dále ošetřeny)[14].

Daneš a Hlavsa (1981) formálně vydělují gramatickou a sémantickou složku vzorce výpovědí. Gramatická složka je označena jako gramatický větný vzorec (GVV), sémantická jako sémantický větný vzorec (SVV). Vzorce představují minimální (a zároveň úplné) struktury, jejichž obsazením lexikálními jednotkami vznikne gramaticky správná výpověď. Neobligatorní pozice jsou označeny závorkami, fakultativní složky vyhrazenou pozici ve vzorci nemají.[15]

FGP do valenčního rámce zahrnuje obligatorní nebo fakultativní aktanty a obligatorní volná doplnění, fakultativní volná doplnění se neuvádějí. Otazníkem před názvem funktoru[16] se označuje fakultativnost tohoto valenčního prvku, pokud otazník chybí, je prvek pro daný význam výrazu obligatorní. V závorce za každým aktantem valenčního rámce je uvedena jeho

---

Kloní se k názoru, že kvazivalenční doplnění mají v rámci teorie FGP své místo, ale není třeba do této kategorie přeřazovat doplnění dosud považovaná za aktanty (adresát, výsledek, původ).
Rekce je užší pojem než valence, neboť a) pád není řídícím slovem vždy jednoznačně určen (např. *směřovat do, k, nad*, …), b) k valenci patří nejen předmět, ale i některé příslovečné určení a podmět, není tudíž možné oba pojmy stavět na roveň. Více k dané otázce např. Daneš a Hlavsa (1981, s. 10–11, 49).

[14] Zachycování slovesných rámců je založeno na systému, jenž užil C. Fillmore, a to včetně složitějších typů rámců, v nichž dochází k souvýskytu aktantů či k situaci, kdy k zaplnění pozice dostačuje pouze jeden ze dvou aktantů.

[15] Za obligatorní jsou považovány pozice, jejichž neobsazení způsobí vznik gramaticky defektní věty (Daneš a Hlavsa, 1981, s. 61).

[16] Funktorem je míněno vyjádření vztahu mezi řídícím členem (slovesem) a závislým členem (valenčním doplněním) na tektogramatické (zjednodušeně významové) rovině, určuje se u všech slovesných doplnění a lze jej detailně sémanticky lišit. Jedná se tedy o druh závislosti určitého doplnění na slovese (Urešová, 2011, s. 20).

povrchově-syntaktická realizace (prázdná závorka je užita pro obligatorní volné doplnění). Více Urešová (2011a, s. 19–20).

2.5 Valence jako slovníková jednotka

Valence, tj. schopnost vázat na sebe určitý počet větných členů, jež tvoří významové doplnění jednotlivých slov, je vlastní nejen slovesům, ale v omezené míře i dalším slovním druhům (substantivům, adjektivům, adverbiím). Představuje jednu ze základních vlastností každého takového slova. S nutností zachytit valenční rámec se každý z představených přístupů (syntaktický, sémantický, kombinovaný) vyrovnává více či méně odlišně.

Valence leží na rozhraní lexikální roviny jazyka a syntaxe, slovníku a gramatiky[17]. Je zpravidla zachycena v rámci slovníkových hesel jednotlivých slov a zároveň plní rozhodující funkci při výstavbě věty. Místo obecného pojmu slovo je však vhodnější mluvit o valenci jednotlivých lexií, neboť různé významy slova mohou být spojeny s odlišnými valenčními rámci.

2.5.1 Syntaktický přístup

V rámci směru, který jsme pojmenovali jako syntaktický, reprezentuje charakteristický systém zápisu valence projekt Pražského závislostního korpusu (Prague Dependency Treebank, zkráceně PDT – srov. dále). Je velmi úzce propojen s pojmovým rámcem FGP. Jeho účelem je mj. ověřovat platnost teorií stanovených právě FGP, zároveň jejich podobu zpětně ovlivňuje a upravuje.

Stěžejním zdrojem teoretických východisek popisu valence v rámci FGP je dílo J. Panevové (Panevová, 1980; Panevová, 1988; Panevová, 1999 aj.). Níže uvedená pravidla platí pro zápis slovesné valence – zachycení valence jiných slovních druhů (substantiv a adjektiv) probíhá analogicky.

Struktura věty je ve FGP vyjádřena tektogramatickou rovinou, založenou na hloubkovém syntakticko-sémantickém popisu – této rovině odpovídá formální tektogramatická anotace. Oproti tomu povrchová rovina popisu věty je dána pořadím slovních tvarů a syntaktickou strukturou věty.

Jak popisuje např. Sgall (1998), každá věta je ve formálním zpracování zapsána jako závislostní strom s jediným vrcholem, pro každý závislý uzel leží jeho řídící uzel o jednu úroveň výše směrem k vrcholovému uzlu[18]. Každé autosémantické slovo je zobrazeno jako

[17] Na tomto místě nelze necitovat Karlíkovu parafrázi trefného Ágelova výroku: „… *valence je bomba, která je deponována ve slovníku a která detonuje v gramatice.*“ (Karlík, 2000c, s. 181).

[18] Podmět věty se chápe jako závislý na slovese, jež je centrem věty – zde se přístup FGP liší od tradičního závislostního přístupu, v němž podmět a predikát věty stojí na totožné rovině. (Srov. např. Šmilauer (1966).)

jeden uzel stromu (neplnovýznamová slova jsou absolutní menšinou), některé uzly naopak neodpovídají žádnému slovu (typicky případy nevyjádřeného subjektu). Jednotlivé uzly jsou uspořádány zleva doprava ve smyslu slovosledu věty. Stromy zachovávají principy projektivity – uzly závislé na tomtéž uzlu řídícím či uzel bezprostředně závislý na řídícím jsou spojeny těsnějším vztahem než uzly strukturně vzdálenější.[19]

Vlastní syntaktické vztahy mezi slovesem a jeho valenčními doplněními (příčina, způsob, směr, …) jsou zachyceny jako tzv. funktory. Počet různých funktorů je roven několika desítkám.[20] K uzlům reprezentujícím slovesa (výjimečně jiný slovní druh) jsou připojeny jejich valenční rámce.
Jak uvádí Panevová (1999), příp. Urešová (2011a), jednotlivé aktanty jsou určeny v souladu s tzv. principem posouvání[21], který se v popisu jedno- a dvou- aktantových sloves odlišuje od pojetí danešovské, sémanticky orientované skupiny. Má-li sloveso jeden aktant, jedná se o Agens (*Akcie* (Akt) *zakolísaly.*), je-li sloveso dvouaktantové, jedná se o Agens a Patiens (*Libor* (Akt) *chytal míč* (Pat).). V případě tříaktantových sloves je třetí aktant klasifikován s ohledem na jeho sémantiku, tedy způsobem typickým pro danešovské pojetí (např. Adresát, Výsledek, Původ) – *Otec* (Akt) *udělal dětem* (Adr) *loutku* (Pat).[22]

2.5.2 Sémantický přístup

Přístup označovaný v českém prostředí také jako „danešovský“ se vyznačuje rozlišováním povrchové (syntaktické) úrovně, realizované na úrovni morfologické, a úrovně hloubkové (sémantické). Tento přístup klade důraz na stanovení sémantických rolí, které charakterizují jednotlivá doplnění slovesa. Typické je taktéž užití pojmů gramatický větný vzorec (GVV) a sémantický větný vzorec (SVV) a s tím spojené důsledné odlišení valence, valenčního potenciálu (GVV) a intence, intenčního pole (SVV).

GVV představuje strukturu jednotek, jejichž lexikální obsazení je nutné k vytvoření gramaticky správné věty jazyka (srov. výše). Uvedené jednotky jsou pojmenovány jako

---

[19] Takovýto postup s sebou přináší řadu problémů vyžadujících specifická řešení. Vztah koordinace (např. *Petr a Pavla, kteří běželi domů*, …), odlišující se od definované kategorie závislosti, je zaznamenán jako třetí rozměr stromu – koordinační spojka funguje jako řídící uzel celé koordinace, na němž závisí dva speciální uzly uzavírající celou koordinační konstrukci. Obdobně vzbuzuje otázky vztah apozice typu *Jaroslav Seifert, český básník*, a rovněž zachycení víceslovných lexikálních jednotek s různou úrovní frazeologizace. K tomu více např. Urešová (2011, kap. 2), Sgall (1998).
[20] Určení hranice mezi jednotlivými typy funktorů (= druhy syntaktické závislosti) je v určitých případech komplikované. Sgall (2006, s. 173) uvádí jako ilustrativní příklad větu *Jirka rozbil dvě okna*, kdy mluvčí netuší, zdali se tak stalo úmyslně či neúmyslně, tj. je-li Jirka z obsahového hlediska činitelem, či nositelem děje. Ve významové stavbě věty se však jedná o jedinou jednotku, konatele.
[21] Princip definoval již L. Tesnière takto: a) má-li sloveso ve svém valenčním rámci jeden aktant, je to první aktant, b) má-li sloveso dva aktanty, jsou to první a druhý aktant, c) má-li tři aktanty, jsou to první, druhý a třetí aktant (Panevová, 1999).
[22] Příkladové věty jsou převzaty z uvedených publikací: Panevová (1999, s. 33), Urešová (2011, s. 24–25).

„funkční pozice vzorce“ a jsou charakterizovány údaji o slovnědruhové příslušnosti a požadovaném flektivním tvaru (Daneš a Hlavsa, 1987, s. 41).
Daneš a Hlavsa (1987) uvádějí tamtéž následující příklad: výpověď *Maminka navštívila přítelkyni* má GVV S_{nom} – VF – S_{acc} (substantivum v nominativu – sloveso v určitém tvaru – substantivum v akuzativu).[23]

Ve shodě s FGP je za centrum věty považováno sloveso: jeho výběrem je zároveň určen nutný počet slov pro vytvoření gramaticky správné výpovědi. Tato schopnost slovesa je jeho valenčním potenciálem. K základní struktuře definované GVV lze připojovat různá rozvíjení (např. substantiva adjektivem) a rozšíření (na základě syntaktického vztahu přiřazení). Části GVV rovněž mohou podléhat substituci (jiné formě realizace)[24].

Centrálním postavením slovesa se vyznačuje i SVV – zvolené sloveso přiřazuje výrazům v jednotlivých pozicích sémantické role, např. agens, patiens, kauzátor atd. Tuto schopnost Daneš a Hlavsa označují jako intenci. Jak zdůrazňuje Panevová (1999), je občas nemožné pojmenovat některou ze sémantických rolí – Daneš a Hlavsa se v těchto případech kloní k pojmenování opisem (*ten, kdo dostal příkaz* apod.).

V rámci pojmu „sloveso“ je nutné připomenout, že Daneš a Hlavsa (1987) rozlišují predikátory, tj. výrazy umožňující po dosazení konkrétních pojmenování vyjádřit velké množství situací, a predikáty, tj. konkrétní významy predikátorů.[25]

Maximální využití sémantických rolí při popisu jednotlivých valenčních rámců sloves je spojeno s dílem Grepl a Karlík (1998). Autoři v něm zavedli celkem 12 substančních sémantických rolí – vedle agentu, patientu, posesora apod. jmenujme třeba stimul (podnět reakce či vjemu[26]) nebo vehikl (prostředek přemístění[27]). Další sémantické role se vážou k místu, např. direktiv (směr, kam děj směřuje[28]), dále času – tempus (označuje časové body[29]) a konečně situaci, např. účel[30]. K (nepříliš nadšenému) hodnocení této koncepce více v Panevová (1999, s. 30–31).

---

[23] Orientační výčet symbolů užívaných při zápisu vzorců nalezneme tamtéž (s. 42).
[24] (S_{nom}) – VF – S_{acc} / že SENT = *Otec nabídl Vítovi peníze / že mu pomůže.* (Daneš a Hlavsa, 1987, s. 42).
[25] Predikátory dělí Daneš a Hlavsa (1987) dle jejich valenčního potenciálu na nevalenční, jedno-, dvou- a trojvalenční. Důsledně odlišují levou valenci (subjekt) od valence pravé (objekt atd.).
[26] *Jareček se bojí **psů**.*
[27] *Zásadně necestuji **vlakem**.*
[28] *Otec už přišel **domů**.*
[29] *Stalo se to **teď**.*
[30] *Přišel jsem, abych vás pozdravil.* Kompletní výčet v Grepl a Karlík (1998, s. 38–41).

2.5.3 Kombinovaný přístup – modifikovaná valenční teorie

Karlíkova modifikovaná valenční teorie (Karlík 2000a, 2000c) představuje kombinaci přístupu syntaktického a sémantického. Tímto spojením řeší Karlík otázku, zda je valence jevem spadajícím pod gramatiku, či pod slovník (termíny gramatika a slovník jsou užity ve smyslu obvyklém pro generativní gramatiku). Jeho pojetí se odlišuje od syntaktického a sémantického přístupu – oba dva totiž považují valenci za záležitost slovníku.

Jako nositel valence je chápána lexie opatřená flexémem[31]. Tato lexie disponuje čtyřmi syntaktickými valencemi. Hierarchicky nejvýše je valenční pozice ve formě nominativu, dále valenční pozice ve formě strukturního pádu (tj. závislého na gramatickém okolí[32]), zbývající dvě pozice mají formu nestrukturního pádu (tj. nezávislého na gramatickém okolí, nemění se v závislosti na příslušnosti lexie ke slovnímu druhu[33]). Nejvýše postavená pozice je nazývána externí (je selektována lexémem, srov. poznámka výše), zbylé tři představují pozice interní (selektovány lexikálním významem jednotky, která je nositelem valence).

Zmíněná teoretická východiska jsou uplatněna nejen pro charakterizaci sloves, ale také nominálních frází, jejichž jádrem jsou dějová substantiva či substantivizovaná adjektiva.

2.6 Valenční slovníky

Zakládajícím počinem na poli valenčně orientovaných slovníků bylo dílo G. Helbiga a W. Schenkela Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Verben z roku 1969. Charakteristiku slovníku včetně ukázky hesla uvádějí ve svém článku Macháčková a Svozilová (1990). Slovník obsáhl přes 330 různých sloves. Valence těchto sloves je v rámci hesla popsána na třech stupních: první udává počet valencí (počet prvků valenčního pole), druhý jednotlivé valenční pozice slovnědruhově, příp. morfologicky analyzuje a třetí stupeň představuje sémantické rysy valenčních prvků.[34]

Nedlouho po slovníku Helbiga a Schenkela vyšel slovník Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Adjektive (Sommerfeld a Schreiber, 1974). Náleží do téže edice jako valenční slovník německých sloves a rovněž jeho koncepce je podobná. (V roce 1978 byl publikován i valenční slovník německých substantiv: Wörterbuch zur Valenz und Distribution deutscher Substantive (Sommerfeld a Schreiber, 1978).)

---

[31] Za flexém je považován afix, kterým je lexikální jednotka vybavena. Má-li např. lexie nesoucí valenci flexém slovesný (v příkladu *ty kontroluješ něco* realizován gramémem kategorie osoby), její nejvyšší valenční pozice musí mít pádovou formu nominativu (*ty*) (Karlík, 2000c, s. 183).

[32] Např. dvojice *číst* ***detektivku*** (akuzativ) a *čtení* ***detektivky*** (genitiv).

[33] Např. dvojice *nadržovat* ***děvčatům*** (dativ) a *nadržování* ***děvčatům*** (dativ). Obě příkladové dvojice převzaty z Karlík (2000c, s. 184).

[34] Zevrubnou analýzu teoretické koncepce slovníku podali Daneš a Hlavsa (1987, s. 12–13).

Historie valenčních slovníků trvá tedy teprve přibližně čtyřicet pět let. V celosvětovém hledisku se jejich počet čítá ve zcela jiných řádech, než je tomu v prostředí českém, kde se první valenční slovník objevil teprve v devadesátých letech 20. století.

V souvislosti s tématem naší práce se dále budeme věnovat pouze českým valenčním slovníkům.

2.6.1 České valenční slovníky tištěné

2.6.1.1 Slovesa pro praxi

Vůbec prvním valenčním slovníkem češtiny je publikace Slovesa pro praxi: valenční slovník nejčastějších českých sloves (Svozilová, Prouzová a Jirsová, 1997). Vychází z teorie představené v publikaci Větné vzorce v češtině Daneše a Hlavsy (1987)[35]. Ve slovníku je zpracován valenční potenciál nejfrekventovanějších českých sloves (o celkovém počtu cca 800). Výchozím materiálem se stal frekvenční slovník Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce autorského tria Bečka, Jelínek a Těšitelová (1961). U každého slovesa je zachycen jeho větný vzorec, dále slovnědruhová a sémantická charakteristika jednotlivých valenčních pozic (specifikovaných pomocí zájmen, příslovcí, předložek, spojek). V rámci jednotlivých slovesných lemmat je uveden vid, stylové zařazení, příp. varianty a dublety. Heslo obsahuje rovněž citace větného užití daného slovesa (pocházejících převážně z lístkového lexikálního archivu AV ČR, ale i z vlastních excerpcí jednotlivých autorů).

2.6.1.2 Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení

Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení (Svozilová, Prouzová a Jirsová, 2005) vychází co do výběru sloves ze Slovníku spisovné češtiny, s drobným omezením je zachycuje téměř všechna (vynechány jsou velmi specifické významy typu *odhmyzit*), přidána ovšem byla nově užívaná slovesa (např. *vytunelovat*). Substantiva a adjektiva jsou zahrnuta jen výběrově, pozornost je zaměřena především na deverbativní substantiva a deverbativní adjektiva. Jako materiálovou základnu využívá slovník nejen zdroje z archivu AV ČR, ale reflektuje také Český národní korpus. Neobsahuje repertoár sémantických rysů (srov. publikaci Slovesa pro praxi výše).

Každé heslo je tvořeno heslovým slovem, doplněným o údaje mluvnické a stylové. U slov s jediným významem následuje výčet vazeb včetně exemplifikací, u vícevýznamových slov jsou jednotlivé významy označeny arabskými číslicemi a jejich zpracování koresponduje

[35] Jak zdůrazňují Macháčková a Svozilová (1990, s. 224), s ohledem na předpokládaného uživatele slovníku došlo k nahrazení sémantických rolí tzv. selektivními realizačními tendencemi (SRT) – např. [anim] = živé bytosti, [hum] = lidské bytosti, [inanim] = neživé věci atp. Soupis dalších značek a zkratek tamtéž.

s hesly jednovýznamovými. Oporou pro vyčlenění samostatného významu jsou především stávající výkladové slovníky, zřetel je brán rovněž na větně strukturní kritérium.
Až na výjimky jsou zachyceny pouze pravovalenční pozice. Pro vyjádření vazeb slouží nejčastěji zájmena *někdo* a *něco*[36] (v patřičném tvaru dle vazby, a pokud je třeba, s předložkou; k homonymním tvarům je bezprostředně připojena číslice označující pád – např. *někoho4*). Využita jsou taktéž příslovce (*někde*, *nějak*), spojky (*že*, *aby*), příp. opisné vyjádření (*z nějakého důvodu*) či zkratky (*Vvzt*; vedlejší věta vztažná). Vlastní exemplifikace je realizována nejméně jedním příkladem, u sloves celou větou s vyjádřenou levou i pravou valencí, substantiva a adjektiva jsou doložena pouze slovním spojením.

2.6.1.3 Valenční slovník českých sloves a Vallex

Zároveň tištěný a elektronický valenční slovník založený na teorii FGP[37] představuje dvojice Valenční slovník českých sloves, vydaný v roce 2008, a jeho elektronická podoba Vallex. U každého slovesa (údajům o valenci jiných slovních druhů se slovník nevěnuje) je zachycen jeho valenční rámec a každá z pozic je charakterizována funktorem, informací o obligatornosti a seznamem možných doplnění; zvláštní důraz je kladen na rozdílné valenční chování sloves tvořících vidové protějšky. Vlastní označení má reflexivita (rfl) – bez dalšího členění, reciprocita (rcp) uvádí dvojice (trojice) valenčních doplnění, která mohou do tohoto vztahu vstupovat, a konečně je zachycen vztah kontroly (control).[38] Zhruba polovina sloves je rozřazena do syntakticko-sémantických tříd, což umožňuje zkoumat, zda má sémantika vliv na valenční chování sloves.

2.6.1.4 Valenční slovník Pražského závislostního korpusu PDT-Vallex

Obdobnou dvojici elektronického a tištěného (záměrně uvádíme v tomto pořadí) tvoří PDT-Vallex a Valenční slovník Pražského závislostního korpusu PDT-Vallex. PDT-Vallex byl vytvořen na základě zkoumání výskytů sloves (i dalších slovních druhů) v reálných textech – teprve po shromáždění dostatečného množství materiálu byl zpracován návod pro tvorbu hesel. (Můžeme porovnat s již zmíněným Vallexem, vytvářejícím nejprve hesla, která je možné aplikovat na výzkum reálných textů.) PDT-Vallex je úzce propojen s projektem Pražského závislostního korpusu (PDT; srov. výše), z nějž materiálově vychází.[39]

---

[36] Intuitivně je zájmeno *někdo* spojeno s životností, zájmeno *něco* s neživotností. Autorky slovníku však hranici nedodržují nijak ostře: jako „životná“ substantiva jsou chápána např. *rodina*, *firma*, *parlament*, *hejno* atd. Srov. Svozilová, Prouzová a Jirsová (2005, s. 14). Nejde tedy o gramatickou kategorii životnosti, ale o sémantické rozlišení živý/neživý.
[37] Teoretická východiska pro formální popis slovníku nalezneme např. ve Sgall (1998).
[38] Vztah kontroly se uplatňuje pouze u sloves s infinitivním doplněním (*slyšet*, *doporučit*). Jedná se o taková slovesa, jež ve svém valenčním rámci mají kontrolující člen, vyjádřený právě infinitivem či verbálním substantivem. Blíže (spolu s dalšími odkazy) např. Urešová (2011, s. 16).
[39] Podrobněji o projektu PDT, jakož i o zdrojových textech, anotaci a klíčových pojmech na http://ufal.mff.cuni.cz/pdt2.0.

V slovníku jsou obsažena nejen slovesa, jež ovšem tvoří většinu, ale i některá substantiva, adjektiva a adverbia. Tištěná verze slovníku však obsahuje pouze slovesa. Každé heslo je složeno z lemmatu a vlastního valenčního rámce. V případě vícevýznamových slov platí, že každému významu odpovídá jeden valenční rámec, a to i v případě, že se valenční rámce vzájemně neliší. Jako vícevýznamové jsou chápány polysémní případy i slovesa s významy ve vztahu základní – přenesený význam. Jednotlivé významy jako takové však explicitně označeny (např. obvyklým indexem) nejsou.

Valenční rámec je tvořen obligatorními a fakultativními členy. Volná doplnění jsou uvedena tehdy, jsou-li v konkrétním valenčním rámci obligatorní. Členy jsou – spolu s daným pádem a případnou předložkou – označeny pomocí funktorů, otazník bezprostředně před zapsaným funktorem značí fakultativnost. Kompletní přehled funktorů pro aktanty, frazémy a volná doplnění viz Urešová (2011a, s. 53–56). Je nutné poznamenat, že v souladu s teorií FGP není rozlišena levá a pravá valence. Důležitou součástí rámce je informace o povrchově-syntaktické formě, která odpovídá (části) závislostního stromu. Každý zpracovaný rámec obsahuje i exemplifikaci, zpravidla minimální srozumitelný úsek věty v nejednoznačných případech, tj. jestliže není patrné, které slovo se vztahuje ke kterému členu rámce, opatřený funktorem.

2.6.2 České valenční slovníky elektronické

2.6.2.1 Brief

V prostředí brněnské FI MU byl vytvořen slovník povrchových valenčních rámců Brief (Pala a Ševeček, 1997). Brief obsahuje cca 15 000 slovesných lemmat (zahrnují téměř 50 000 valenčních rámců)[40]. Byl vytvořen na základě strojového slovníku českých kmenů, jenž byl jádrem morfologického analyzátoru LEMMA (blíže Osolsobě, 1996). Informace o valenci jsou převzaty z existujících slovníků: Slovník spisovné češtiny, Slovník českých synonym a především Slovník spisovného jazyka českého. Slovník je uložen ve dvou formátech, formátu Brief určeném pro strojové zpracování (a zaznamenaném pomocí atributového systému[41]) a formátu Verbose určeném pro uživatele (informace jsou převedeny do slovní podoby s využitím zájmen, předložek a pádů), jenž je však dle Urešové (2011, s. 11) nedostupný.

Slovník zachycuje pouze pravostranná valenční doplnění. Valenční doplnění jsou rozlišena pomocí šesti stupňů odrážejících těsnost spojení: 1) integrální, nevypustitelná spojení (frazémy, idiomy), 2) obligatorní, nutná doplnění, 3) fakultativní, nepovinná doplnění, 4)

[40] Číselné údaje převzaty z Hlaváčková (2007, s. 21).
[41] Dílčí část záznamu je tvořena atributem a jeho hodnotou. Atributy jsou seřazeny v tomto pořadí: h (sémantický rys), c (pád), r (předložka), s (vedlejší věta / infinitiv), e (negace), i (idiom), v (omezení nějakého val. rámce), z (komentář).

střední doplnění (determinovaná významem slovesa), 5) volná doplnění, spojitelná s každým slovesem (typicky doplnění místní, časová, způsobová) a konečně 6) periferní doplnění (např. částice). Podrobněji Pala a Ševeček (1997, s. 45–47); za povšimnutí stojí i údaje o četnosti pádů (přímých i předložkových) a jejich kombinací vyskytujících se jako valenční doplnění sloves.

2.6.2.2 VerbaLex

Lexikální databáze valenčních rámců VerbaLex (Hlaváčková, 2007) je zacílena především na sémantickou rovinu popisu valence sloves. Obsahuje data ze slovníku Brief (s přihlédnutím k frekvenci sloves v korpusu SYN 2000 a jejich zachycení / nezachycení ve slovníku Slovesa pro praxi), formát zápisu je totožný se slovníkem Vallex (viz níže). VerbaLex je provázán s českým WordNetem, jakožto zdrojem užitých synonymických řad (synsetů)[42]. Rozsah databáze je pochopitelně vymezen rozsahem zdrojového slovníku Brief.

Specifické rysy zápisu valence podrobně popisuje Hlaváčková (2007, především kap. 5 a 8). Rozlišují se dvě úrovně zápisu: komplexní valenční rámec a jeho dílčí část, základní rámec. Valenční rámec znázorňuje morfologické, syntaktické a sémantické vlastnosti valence. Slovosled rámců je neměnný: levostranná valence – sloveso – pravostranná valence. Centrem každého valenčního rámce je sloveso, zájmenné výrazy s čísly pádů reprezentují valenční doplnění na morfologické úrovni. U valenčních doplnění je přítomna také informace o jeho obligatornosti nebo fakultativnosti. Sémantická doplnění jsou zaznamenána v podobě dvouúrovňových sémantických rolí, např. agent/person. Komplexní rámec obsahuje údaje o slovesném významu, vidu, reflexivitě či chování slovesa v textu. Případné varianty jsou od sebe v zápisu odděleny lomítkem a platí pro ně totožné valenční rámce.

Vidy slovesa jsou označeny značkami pf (dokonavý) a impf (nedokonavý), příp. biasp (obouvidové sloveso). Mají-li podoby obou vidů určitého slovesa stejný význam, sdílejí jedno číslo významu, pokud ne, má každý tvar své vlastní významové číslo.

Disponuje-li sloveso více významy, odpovídá jedna synonymická řada vždy jednomu významu. Případy těch slovesných významů, jež nejsou zachyceny v žádném z výchozích zdrojů, jsou ošetřeny pomocí frekvence v korpuse SYN2000 (alespoň 10 výskytů je opodstatněním pro doplnění významu). Zatímco jednotlivé významy jsou odlišeny arabskými číslicemi, zcela nesouvisející slovesné významy jsou značeny římskými číslicemi.[43] V otázce

[42] Právě uspořádání slovesných lemmat do synonymických řad tvoří základ koncepce VerbaLexu. Synonymie je pojata dle tradičně uváděných definic jako vztah ekvivalence významu – blíže Hlaváčková (2007, s. 34–37). V rámci tohoto tématu jsou řešeny i otázky zápisu dubletních a variantních tvarů.

[43] Jako příklad nesouvisejícího významu uvádí Hlaváčková (2007, s. 40) sloveso *zapírat* (*přiložit něco k něčemu, tak, aby to bylo udržováno v dané poloze* x *prohlásit něco pravdivého za nepravdivé* x *zbavovat špíny vodou* – významy jsou zjednodušeny).

významů přenesených je kritériem přidělení vlastního čísla významu poněkud vágní definice *„Pokud je metaforické či idiomatické užití slovesa značně odlišné od primárního významu…“* (Hlaváčková, 2007, s. 41), pro odlišení např. přeneseného významu a idiomu jsou využity informace uvedené ve slovnících tvořících jádro projektu Brief. Poslední a zároveň nejhůře uchopitelný problém přestavuje reflexivita sloves, rozdílně pojatá i v existujících českých gramatikách. VerbaLex zaznamenává pět typů reflexivity: reflexiva tantum, objektovou reflexivitu (dativní a akuzativní), reciprocitu a tzv. ostatní typy.[44]

VerbaLex, na rozdíl od slovníku Vallex, klade důraz na důslednější odlišování sémantických rolí. Realizace tohoto konceptu spočívá ve dvou hlavních bodech: pro živé entity, jež mají vztah k významům vyjádřeným slovesy, je užito sémantických rolí v totožném smyslu jako v PDT (Vallexu), tj. agens, patiens, adresát atd. (srov. výše); entity neživé jsou zachyceny pomocí dvojúrovňového systému, jehož základem je klasifikace sémantických rolí užívaná ve WordNetu. Každé sloveso či jeho význam jsou zařazeny do sémantické třídy.[45]

Každá z pozic obsahuje informaci o personálnosti/nepersonálnosti (pomocí zájmen *kdo/co* v příslušném tvaru a vyznačením čísla pádu), zároveň je signalizováno, že jde o doplnění substantivem. Doplnění adjektivem je zaznamenáno pomocí adjektiva *jaký* (opět v příslušném tvaru a číslem pádu), adverbium je zachyceno pomocí slova *jak*, infinitiv jako inf, vedlejší věta je pak označena konkrétní spojkou.[46]

Obligatornost a fakultativnost jednotlivých participantů je vyjádřena pomocí zkratek obl (obligatorní) a opt (fakultativní); volná doplnění se nezaznamenávají. Zachycena však jsou obligatorní vypustitelná doplnění – mohou být na syntaktické úrovni nevyjádřená, ale jejich přítomnost vyžaduje význam slovesa.

2.6.2.3 Český syntaktický lexikon

K elektronickým valenčním slovníkům patří i Český syntaktický lexikon (Skoumalová, 2001), vytvořený s důrazem na využití při strojovém zpracování češtiny. Jeho dominantním zdrojem dat je slovník Brief. O struktuře valenčních rámců, zachycení obligatornosti a diateze včetně hodnocení slovníku blíže Urešová (2011a, s. 12–13).

---

[44] Reflexiva tantum (*smát se*) jsou zachycena přímo ve slovesném lemmatu, dativní a akuzativní objektová reflexivita (*česat si*, *mýt se*) je znázorněna hodnotou obj_dat/obj_ak v atributu pro reflexivitu, obdobně reciprocita má hodnotu reci_dat/recip_ak (*pomáhat si*, *milovat se*), ostatní typy reflexivity mají hodnotu refl (*položit se*, *budit se*). Bližší vysvětlení a další příklady viz Hlaváčková (2007, s. 43–51).

[45] Jak uvádí Hlaváčková (2007, s. 67), je tento princip (ve zjednodušené a upravené podobě) převzat z publikace B. Levin: English Verb Classes and Alternations: A Preliminary Investigation (1993).

[46] Např. kdo1 VERB co4 (= *prozradil tajemství*), kdo1 VERB jaký1 (=*cítil se unavený*), kdo1 VERB komu3 aby (=*bránil jí, aby odešla*). Více viz Hlaváčková (2007, s. 90).

3. Neslovesná valence

Z původního Tesnièrova pojetí valence jako výhradní charakteristiky sloves došlo během vývoje, co se nositelů valence týče, k rozšíření. Jako potenciální nositelé valence začaly být vnímány i další autosémantické slovní druhy – substantiva, adjektiva a adverbia. Zatímco valence uvedených slovních druhů je nesporným faktem, valence synsémantik (zvláště prepozic) je otázkou přinejmenším obtížnou a spornou.

Valenci substantiv, adjektiv a adverbií lze rozdělit do dvou skupin. První tvoří takové případy, kdy slova v průběhu transpozice přejímají valenční vlastnosti základových sloves (či adjektiv u některých podstatných jmen), druhou pak (násobně méně časté) případy substantiv, adjektiv a adverbií s vlastní, na slovesech nijak nezávisející, valencí.

3.1 Valence substantiv

V prostředí české lingvistiky je po valenci slovesné jednoznačně teoreticky i prakticky nejpropracovanější valence substantiv. První články zabývající se tímto tématem se objevují v 60. letech 20. stol. Obsáhlým dílem je monografie J. Novotného Valence dějových substantiv v češtině (1980). Po teoretickém vymezení pojmů je druhá část práce věnována valenci jednotlivých substantiv, jež jsou kategorizována podle základových sloves a počtu valenčních pozic.[47] Více k hodnocení této práce např. Daneš (1983), Kolářová (2010, s. 24).

Valence substantiv je i jedním z témat modifikované valenční teorie (Karlík, 2000a; Karlík 2000c). V teoretickém rámci FGP vznikla úzce profilovaná monografie Kolářové (2010), jako příklad korpusového zpracování tématu lze jmenovat Nádeníčkův článek (Nádeníček, 2004).

O valenci substantiv z lexikologického hlediska (na materiálovém základu korpusu) pojednává monografie Čermákové (2009). Valence vybraných substantiv je dále zachycena i v již zmíněném Slovníku slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení (2005).

3.2 Valence adjektiv

Vzhledem k tématu naší práce se valenci adjektiv budeme věnovat obsáhleji. Pokusíme se charakterizovat teoretické rámce existující v prostředí české lingvistiky, a to včetně obecných gramatických příruček; důraz klademe především na poznatky týkající se valence deverbativních adjektiv.[48] Záměrně vynecháváme zcela specifická doplnění adjektivních komparativů a superlativů.

---

[47] Vyčleňována jsou substantiva jedno-, dvou- a trojvalenční; v rámci těchto skupin je třídění založeno na charakteru základových sloves (bezpředmětová, předmětová, přechodná, nepřechodná, bezpředmětově okolnostní, nepřechodně přechodná).

[48] K problematice primárních adjektiv více např. Prouzová (1983), Panevová (1998), Najbrtová (2013).

3.2.1 Valence adjektiv v obecně zaměřených publikacích

Neslovesná valence je zachycena rovněž v obecně zaměřených gramatických a syntaktických publikacích – jmenujme alespoň Novočeskou skladbu (Šmilauer, 1966), Příruční mluvnici češtiny (Karlík, Nekula a Rusínová, 2003), Skladbu češtiny (Grepl a Karlík, 1998) a Mluvnici češtiny 3 (1987). Tématem je především valence substantiv, adjektivní valence je až na výjimky zcela marginální záležitostí.

S ohledem na zaměření naší práce se zmíníme pouze o dvou publikacích, a to Novočeské skladbě, jež obsahuje výčty adjektiv s valencí, a Mluvnici češtiny 3, v níž v souboru obecných publikací nalezneme nejrozsáhlejší samostatnou kapitolu věnovanou valenci adjektiv.

3.2.1.1 Novočeská skladba

Poznámky o valenci (byť není takto pojmenována) nalezneme na více místech Šmilauerovy publikace. V pasáži věnované popisu objektu Šmilauer (1966, s. 200 a dále) uvádí sémanticky charakterizované seznamy sloves a adjektiv vyžadujících doplnění objektem v daném pádě; dále jeho dělení příslovečných určení na doplňující a určující není ničím jiným než vyjádřením jejich valenčnosti (Šmilauer, 1966, s. 252 a dále). Slovesná a adjektivní doplnění jsou uváděna bez alternujících forem vyjádření.

3.2.1.2 Mluvnice češtiny 3

Kapitola věnovaná valenčnímu rozvíjení adjektiv a adverbií je umístěna v oddílu C Větné členy (Mluvnice češtiny 3, 1987, s. 66–75), autorkou je H. Prouzová (srov. níže). Valence deverbativních a „jiných“ adjektiv[49] je striktně oddělena. Valenční pozice adjektiv (valenční suplementy) jsou realizovány jako holý člen, substantivní/infinitivní fráze nebo věta; způsob rozvíjení nezávisí na větněčlenské roli adjektiva. Adjektivní valence, stejně jako valence slovesná, má výraznou funkci při tvorbě věty – adjektiva vyžadující valenční doplnění mohou ve větě fungovat jako součást složeného přísudku; většina takových adjektiv je deverbativní (deverbativní adjektiva zakončených na *-cí* jsou výjimkou, neboť se součástí složeného přísudku nestávají).

Deverbativní adjektivum v rámci slovotvorného procesu přejímá valenční pole základového slovesa, přičemž se uplatňují pravidelné změny: jestliže je adjektivum ve větě atributem, jedna z pozic výchozí struktury přechází do pozice řídícího substantiva; pokud je adjektivum součástí přísudku, stane se jedna z původních pozic podmětem. Doplnění ve formě akuzativu je pravidelně zachováno pouze u adjektiv původem z participií (*potřebující*, *překonavší*) a nepočetných výjimek (*dlužný/dlužen komu co*; srov. níže). Pouze u některých adjektiv se

[49] Adjektivem „jiného druhu“ se chápe adjektivum neodvozené, primární, či adjektivum, jehož motivace slovesem je již zastřená (Mluvnice češtiny 3, s. 72).

místo původního prostého pádu, vyžadovaného slovesem, objevuje pád předložkový. Další charakteristiky slovesného valenčního pole zůstávají totožné.

Valence deverbativních adjektiv je dále členěna dle následujících kritérií: a) zda adjektivum rozvíjí agens/patiens[50], b) pravidelnost valenčního rozvití (korelace s původním valenčním polem slovesa)[51], c) typy možných doplnění – fráze s jedním suplementem / fráze se dvěma suplementy.[52] Jedině kritérium c) je uplatněno také při popisu valence adjektiv jiných než deverbativních. Samotné valenční pozice jsou zaznamenány jednoduchým způsobem pomocí zkratky, označující slovní druh, pád, infinitiv či větu, a případně prepozice (srov. příklady v poznámkách pod čarou).

3.2.1.2.1 Problém rozlišování jmenných tvarů adjektiv a pasivních participií – adjektivum *dlužný*

Řazení adjektiva *dlužný/dlužen* mezi deverbativa je přinejmenším sporné, kupř. Rejzek (2012) jej odvozuje od substantiva *dluh*. Problematika rozlišování jmenných tvarů adjektiv a participií pasivních je především v korpusovém prostředí předmětem diskusí: v participiích se prolínají adjektivní charakteristiky se slovesnými; kritéria rozlišení stanovují autoři různým způsobem, srov. např. Karlík, Nekula a Rusínová (2003) a Nübler (2002). I další argumenty hovoří pro desubstantivní povahu adjektiva: tvar *dlužen* je shodný s tvary *vděčen* a *schopen*, pokud pokládáme tyto tvary za jmenné, měly by odpovídající složené tvary mít podobu *dlužený* / **vděčený* / **schopený*, z nichž je však v korpusu doloženo pouze *dlužený*.[53]

3.2.2 Valence adjektiv ve specializovaných pojednáních

3.2.2.1 H. Prouzová: K valenčním vlastnostem primárních adjektiv v češtině (1983)

Metodu komplexních větných vzorců využívá Prouzová rovněž ve svém článku (1983). Prouzová se zabývá především valencí neodvozených adjektiv, ve studii však nalezneme i postřehy týkající se adjektiv derivovaných. Vedle poznatků shrnutých již výše Prouzová explicitně konstatuje, že adjektiva jsou v porovnání se slovesy vždy méněvalenční. Zevrubně je vysvětlen minimální výskyt akuzativních valenčních pozic – akuzativní rekci si zachovávají pouze adjektiva z přechodníků, u ostatních typů deverbativ se akuzativní vazba mění několika

---

[50] Jako příklad adjektiva rozvíjejícího v základní struktuře agens můžeme uvést např. *nesoucí* S_{ak} (koho, co), patiens rozvíjí např. *zpustošený* S_i (kým, čím).

[51] Pravidelně jsou doplňována adjektiva na *-cí* (*jdoucí* ADV), *-(v)ší* (*uvěřivší* S_i), *-lý* (*dbalý* S_g), *-ný* (*svolný* k S_d/INF/aby SENT, *určený* S_i – k S_d/INF/aby SENT, *nadřazený* S_d), *-telný* (*rozložitelný* na S_{ak}), *-lý* (*posedlý* S_i)

[52] Doplnění jednou valenční pozicí vyžaduje např. *odolný* (k S_d), dvě valenční pozice vyžaduje např. *odpovědný* (S_d – za S_{ak}/že SENT).

[53] Systémy korpusového značkování se rovněž vyrovnávají s problematikou odlišně: poziční systém (pražský) má pro obě kategorie jmenný tvar / participium vlastní značky (AC.* / Vs.), hodnotový systém (brněnský) používá pro jmenný tvar značku k2.* (stejně jako pro jakékoli jiné adjektivum), pro participium pak k5.*mN.* (n-/t-ové participium); ve slovníku analyzátoru ajka se navíc objevují duplicitní značkování slov jako adjektiva/slovesa. Obsáhleji k celé problematice viz Hájková (2013).

možnými způsoby. Původnímu akuzativu může odpovídat: a) genitiv (*znát co – znalý čeho*), b) dativ (*kritizovat co – kritický k čemu*), c) nominativ (*podrobit materiál* (Ak) *zkoušce – materiál* (Nom) *podrobený zkoušce*). Způsob notace odpovídá Mluvnici češtiny 3, navíc je však pomocí kulatých závorek zachycena potenciálnost valenčních členů.[54]

3.2.2.2 P. Karlík: Hypotéza modifikované valenční teorie (2000)

Modifikovaná valenční teorie formulovaná Karlíkem (Karlík, 2000a; srov. výše) je primárně zaměřena na popis slovesné valence. Vedle slovesné valence se však věnuje i valenci substantivní a adjektivní, přičemž dominantním tématem je valence (převážně dějových) substantiv.

Adjektivní valence je vyložena následovně: adjektiva nedisponují flexémem (rozuměj afixem, jímž je vybavena lexikální jednotka), který by obsahoval gramém osoby, proto může taková lexie selektovat jen interní valence opatřené ideosynkratickými pády. Interní valenční pozicí se rozumí taková pozice, jež je selektována lexikálním významem jednotky nesoucí valenci; dané pozice mohou mít buď formu pádově fixovanou, nebo nefixovanou[55]. (Oproti tomu externí valenční pozice je selektována flexémem, jímž je nositel valence vybaven – např. má-li jazyková jednotka flexém obsahující gramém osoby, je nutně vyžadována valence ve formě Nom.[56]) Ideosynkratické (lexikální) pády jsou závislé na významu lexie, spolu se sémantickými pády (motivovanými významem výrazu) se tradičně označují jako nestrukturní, tj. neměnné ve vztahu ke gramatickému okolí. (Strukturní pád je takový, jehož morfologická realizace závisí na gramatickém okolí). Základním konceptem je vzájemné odlišení syntaktické a sémantické valence; syntaktická valence je rozčleněna ještě na makrovalenční, realizovanou syntaktickou pozicí, a mikrovalenční, realizovanou morfematicky.

3.2.2.3 Autoři spjatí s okruhem FGP

V následujících řádcích se pokusíme shrnout, jak se vyvíjel postoj k neslovesné valenci a jejímu uchopení v rámci stěžejních témat FGP.

Obšírný teoretický základ pro pojetí adjektivní valence v rámci FGP nalezneme v článku Panevové (1998), dřívější (a Panevovou citované) zpracování problematiky nabízí Piťha (1982); praktickou aplikaci pak představuje anotátorská příručka PDT (Mikulová et al., 2005).

V samotném závěru svého článku Piťha konstatuje, že pro adjektiva nebylo nalezeno žádné valenční doplnění (sémantická role), jež by bylo charakteristické jen a pouze pro tento slovní

---

[54] K pojetí potenciálnosti ve srovnání s FGP viz Panevová (1998, s. 7–8).

[55] Pádově fixovanou podobu nalezneme např. u slovesa *kontrolovat* (*kontrolovat* ***něco*** (Ak), *kontroluje* ***něco*** (Ak), *kontroloval* ***něco*** (Ak)), nefixovanou formu např. u slovesa *vplížit se* (*vplížit se* ***někam***, *vplíží se* ***někam***, *vplížil se* ***někam***).

[56] Např. ***Ty*** (Nom) *kontroluje**š** něco*. / ***On*** (Nom) *kontroluje něco*.

druh, repertoár valenčních doplnění je stejný jako u sloves. Valence je vlastností jak adjektiv odvozených (deverbativních i desubstantivních), tak primárních[57].

Adjektiva odvozená od sloves vyžadují téže typy doplnění, které má základové sloveso – Piťha dále kategorizuje jednotlivá adjektiva dle toho, jakým způsobem (v závislosti na slovotvorné charakteristice slova) dochází v rámci derivace adjektiv k změnám původních slovesných valenčních rámců.

Je-li vzniklé adjektivum výsledkem syntaktické derivace[58], přejímá celý soubor aktantů a volných doplnění od základového slovesa. Jeden z aktantů základového slovesa se stává řídícím substantivem derivovaného adjektiva. U adjektiv na *-ící/-oucí* je řídící substantivum agentem, u adjektiv na *-ný* a *-tý* bývá naopak patientem; dále platí, že u adjektiv vzniklých z kmene přítomného zůstává patiens v původním tvaru, u adjektiv z kmene minulého dostává patiens formu instrumentálu. Piťha konstatuje, že od navrženého schématu existují odchylky, a predikuje jejich výskyt u takových sloves, jež nemají patiens v běžné akuzativní formě.[59]
Jak vyplývá z uvedeného, sémanticky osamostatnělá deverbativní adjektiva (tedy nikoli syntakticky derivovaná) valenční rámce základových sloves v úplnosti nepřebírají, nalezneme však výjimky (např. *poslušný*, *dbalý*, *milovaný*).

Totožné tvrzení platí o adjektivech desubstantivních; pouze ojediněle zachovávají modifikovanou podobu valenčního rámce, viz *podoba čeho s čím – podobný čemu*. Zajímavější jsou případy, kdy adjektivum oproti základovému substantivu valenční pole rozšíří (*sláva – slavný čím*).

Panevová věnuje ve svém článku (1998) více prostoru valenci neodvozených adjektiv, s důrazem na počet a sémantické role jejich valenčních členů. U derivovaných adjektiv rozvíjí především problematiku sémantických rolí a spolehlivosti dialogového testu.

Test gramatické úplnosti (dialogový test, srov. výše) je u adjektiv méně spolehlivý než u sloves (jednoznačná negramatičnost je u adjektiv výjimečnou záležitostí (srov. poznámka 59)); doplnění, která takto zjistíme, jsou sémanticky obligatorní. Test je vhodné aplikovat na

---

[57] Příkladem neodvozených adjektiv je např. *plný* (*čeho*), ale také např. *věrný* (*čemu*), *známý* (*čím*) s vazbami na základová slovesa již nejasnými.
Složená adjektiva typu *pomstychtivý* valencí nedisponují.
[58] Rozlišení syntaktické a lexikální derivace přejímá FGP z terminologie J. Kuryłowicze.
[59] Nabízí se samozřejmě otázka, jaké kritérium určí, zda je adjektivum součástí slovesného paradigmatu, či samostatnou slovní jednotkou. Piťha stanovuje tři potenciální kritéria: a) tvoření komparativu (tvoří-li adjektivum komparativy, má vlastní význam), b) syntaktické kritérium (adjektiva derivovaná pouze syntakticky nemohou ve větě až na výjimky stát po sponovém slovesu, viz **Petr je dělající* x *Slovo je urážející*), c) možnost rozvití adjektiva (adjektivum fungující jako samostatná jednotka ztrácí valenční vlastnosti původního slovesa, viz *Petr je oblečený* x eliptické *Lék je vyrobený* „připravený“).

kontext, kdy zkoumané adjektivum není v atributivní pozici[60]. Valenční členy jsou jen zřídka nevypustitelné (v atributivní pozic vzácně, v predikátu častěji). Panevová ve shodě s Piťhou (1982) konstatuje, že pro deverbativní adjektiva je dostačující repertoár sémantických rolí/funktorů využívaný pro slovesa.[61]

Valenční rámec deverbativní adjektiva přejímají od základových sloves s tím, že jedna z valenčních pozic je obsazena slovem, k němuž adjektivum tvoří příznak, na němž závisí. Jedna pozice z valenčního rámce je vždy odstraněna.[62] Oba autoři se shodují na faktu, že u adjektiv není možné aplikovat tzv. princip posouvání aktantů, který funguje u sloves.[63]

Praktickým vyústěním dlouhodobého teoretického zkoumání je v okruhu FGP projekt Pražského závislostního korpusu (PDT); v průběhu jeho budování bylo třeba vyřešit řadu problémů, které souvisejí s adjektivní valencí.

Jako sémantická adjektiva jsou v PDT označována nejen adjektiva v tradičním vymezení (kromě posesivních), ale rovněž demonstrativa (*takový*, *ten*), neurčitá zájmena, číslovky s funkcí syntaktického adjektiva, a to určité, neurčité (*tři muži*, *třetí*, *kolikátý*) a stupňovatelné (*málo*, *mnoho*) a od těchto číslovek odvozená adverbia (*potřetí*, *třikrát*, *kolikrát*, *mnohokrát*). Adjektiva jsou členěna do dvou skupin: deverbativní adjektiva označující děj a „ostatní“ adjektiva; ve slovníku PDT jsou pouze adjektiva, jež jsou v analyzovaných stromech nejméně jednou rozvita některým ze slovesných aktantů (srov. výše).

Deverbativní adjektiva (adjektiva označující děj) víceméně zachovávají valenční rámec základového slovesa. Mikulová et al. (2005) popisuje tyto výjimky: adjektiva odvozená od aktivního kmene (přítomného i minulého) odstraňují z rámce pozici aktoru, protože je vyjádřena řídícím substantivem[64]; adjektiva odvozená od příčestí trpného eliminují z rámce patiens, adresát nebo efekt dle toho, které z valenčních doplnění základového slovesa se v pasivu stává subjektem (tento člen je vyjádřen v pozici řídícího substantiva)[65].

Problematika „ostatních“ adjektiv je složitější, zejména co se obligatornosti/fakultativnosti týče. (Do skupiny jsou řazena i adjektiva derivovaná od příčestí minulého.[66]) Skupina je charakterizována jako adjektiva, jež neoznačují děj. V rámci jejich popisu shrnuje Mikulová

---

[60] Panevová uvádí příklady **Vaše dcera je podobná*. x *Podobný obraz jsem viděla v Zwingeru*. (Panevová, 1998, s. 8).
[61] K rozdílnosti využití adnominálních doplnění (např. partitiv) u adjektiv ve svém a Piťhově pojetí se Panevová ve svém článku rovněž vyjadřuje (1998, s. 8d).
[62] Např. *Jan mi podal noviny, které* (PAT) *přečetl*. *Jan mi podal přečtené noviny*. (Panevová, 1998, s. 9).
[63] Více k tématu např. Urešová (2011, s. 24) či Kolářová (2010, s. 36) a mnozí další.
[64] Např. *hledající*, *doskočivší*.
[65] Např. *vyrobený*.
[66] Např. *přilehlý*.

et al. (2005) již uvedená fakta: seznam funktorů je plně převzat od sloves a není třeba jej rozšiřovat, neuplatňuje se princip posouvání aktantů, z valenčního rámce je eliminována pozice aktoru (stejně jako u deverbativních adjektiv), pro stanovení valenčního rámce je podstatná sémantická obligatornost.

3.2.2.4 Lexikologický přístup

3.2.2.4.1 F. Čermák a J. Holub: Syntagmatika a paradigmatika českého slova I (2005)

Na popis valence a kolokability jednotlivých slovních druhů se v rámci lexikologického přístupu zaměřuje publikace Syntagmatika a paradigmatika českého slova I (Čermák a Holub, 2005).

Valence je chápána jako kategoriální schopnost lexému vázat na sebe jednu nebo více formálních jednotek; je formálně signalizovaná pozicí nebo exponentem[67]. Valence je tedy jevem lexikálním, v syntaxi se pouze realizuje. Je to inherentní, systémová vlastnost lexému, která buď je, nebo není syntakticky využita.

Základem popisu valence je sémantická kategorizace, zařazení slova do třídy, paradigmatu; paradigmatem se rozumí otevřená či uzavřená třída navzájem funkčně ekvivalentních prvků. Valencí v tomto pojetí disponují všechny slovní druhy, s výjimkou interjekcí.

Vedle valence je stěžejním pojmem kolokabilita, spojitelnost. Kolokabilita je pojata jako kombinovatelnost paradigmatu (či jeho členu) vůči jinému paradigmatu (či jeho členům) a je v porovnání s valencí výrazně sémantická. Valence je vlastně pojmenování na gramatické úrovni morfologicky vyjadřované kolokability – valence na kolokabilitě závisí, je na ní založena. Kolokabilita jako taková je poté podmíněna vzájemnou sémantickou kompatibilitou, slučitelností jednotlivých slov.

Adjektivní valenci (srov. Čermák a Holub, 2005, s. 43–48) autoři charakterizují jako jev typický pro adjektiva v predikátu, který svou analogií ve valenci konkuruje slovesům samotným (taková adjektiva bývají nezřídka od sloves odvozená). Adjektivum může být rovněž na místě postponovaného rozvitého přívlastku. Konstatují také, že valence často dodává adjektivu význam, jejž by v atributivním postavení nemělo (např. složený tvar *daleký* a jmenný tvar *dalek*).

Adjektivní valence je do jisté míry určena sémantikou adjektiva. Vyděleny jsou následující sémantické třídy: akce (připravenost: *soustředěný na4*[68], realizovaný cíl: *zvolený do2*, zdroj:

[67] Jako exponent může fungovat např. pád.
[68] Pokud Čermák a Holub (2005, s. 43–44) uvádějí více příkladů, vybíráme pouze jeden ilustrativní.

špinavý od2 aj.), emoce (zaměření vůči druhému: *sprostý na4*, závislost na druhém: *oddaný D*, důvod emoce: *vzrušený z2* aj.), intelekt a vůle (úsilí: *prahnoucí po6*, chování vůči druhému: *nespravedlivý k3*, blízkost vůči druhému: *cizí D* aj.), vztah (shoda a podobnost: *chytrý po6*, rozdíl: *odlišný od2*, vhodnost: *dlouhý do2 (předsíně)* aj.) a konečně stav (důvod současného stavu: *ospalý z2*, důvod následného vztahu: *nutný na4*, *k3*, *pro4*). Vztah postihnutý valencí ovšem může být na významu samotného adjektiva nezávislý. Mezi tyto vztahy řadí Čermák a Holub: lokalitu (blízkost: *blízký D*, poloha: *rozptýlený po6*, směr: *namířený proti3*), čas (současnost: *přítomný při6*, následnost: *svěží po6*), specifikaci (rysu, aspektu: *bohatý na4*, okolnosti: *patrný při6*, adresátu: *důležitý pro4*), schopnost a sklon (*schopný G*), zaměření a orientaci (*hrubý na4*, *k3*, *vůči3*), komparaci (rozdílného: *krásnější než1*, podobného: *dlouhý jako1*, výběr z něčeho: *nejlepší mezi7* aj.), důvod a příčinu (*užaslý z2*). Zmíněná korelace mezi valencí slovesa a od něj derivovaného adjektiva je běžná u sémantických tříd adjektiv, ale v oblasti valenčních vztahů typická není.

3.2.2.4.2 M. Kopřivová: Valence českých adjektiv (2006)

Lexikologicky je zaměřena i monografie M. Kopřivové Valence českých adjektiv (2006). Práce je korpusově orientována, autorka vychází ze stomilionového korpusu SYN2000, který je součástí ČNK. Součástí monografie je i seznam-slovníček 200 adjektiv (většina je deverbativních) s uvedením jejich frekvence a relevantními valenčními doplněními (tzn. s počtem výskytů větším než pět).

Valence je chápána jako kategoriální schopnost lexému vázat jednu nebo více formálních jednotek (srov. výše Čermák a Holub, 2005), její realizace je označena jako valenční doplnění. Valenční doplnění jsou dělena do tří skupin[69]: a) nevypustitelné valenční doplnění (adjektivum se bez tohoto doplnění nevyskytuje; srov. *zbavený*), b) obligatorní valenční doplnění (souvisí se sémantikou lexému, jehož význam není bez tohoto doplnění úplný; srov. *zvyklý na* + acc), c) fakultativní valenční doplnění (nesouvisí se sémantikou lexému a je možné jej realizovat např. další výpovědí, srov. *unavený z* + gen). Zkoumaná adjektiva jsou vybrána dle frekvenčního hlediska tak, aby získané údaje byly srovnatelné a postihovaly jazykový úzus.

Kopřivová (2006, s. 18–19) vyděluje následující formální typy valence: bezpředložkový pád; předložkový pád; infinitiv; vedlejší větu uvozenou spojkou. Z bezpředložkových pádů se genitiv a dativ vyskytuje u primárních a části odvozených adjektiv, akuzativ a instrumentál tvoří doplnění deverbativních adjektiv. V rámci předložkových pádů se Kopřivová zaměřuje pouze na jednoslovné předložky, víceslovné jsou zahrnuty pouze výběrově. U infinitivního

[69] Jak autorka připomíná, mezi jednotlivými skupinami je neostrá hranice (Kopřivová, 2006, s. 10).

valenčního doplnění a doplnění vedlejší větou jsou popisována jen nejfrekventovanější adjektiva.[70]

Hodnotná jsou především pozorování týkající se postavení jednotlivých valenčních členů (srov. Kopřivová, 2006, s. 72–73). Valenční doplnění vyjádřená bezpředložkovým pádem stojí v těsné blízkosti adjektiva – častěji na pravé straně; pozice bývá obsazena substantivem. Méně častá je pozice levostranná, jež je typicky obsazena zájmenem. Předložkové valenční doplnění je vzdálenější, přičemž častá je druhá pozice vpravo i vlevo od adjektiva (obsazení pozic je podobné bezpředložkovým doplněním). Stabilní pozici vykazuje doplnění vedlejší větou uvozené spojkou, která se nachází bezprostředně za adjektivem. Nejdále od adjektiva se může nacházet infinitiv. Valenční doplnění adjektiv objevujících se dominantně v atributu je méně stálé než u adjektiv převážně tvořících část predikátu.[71]

3.2.2.4.3 Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení (2005)

Vzhledem k tématu naší práce doplníme k obecné charakteristice slovníku podané výše rovněž stručný popis zpracování adjektivní valence, srov. Svozilová, Prouzová a Jirsová (2005, s. 7–9).

Za valenční jsou považována adjektiva, která se vyskytují ve jmenném či slovesně jmenném predikátu. U adjektiv, stejně jako u sloves, je zohledněno větně strukturní hledisko, tj. souvztažnost mezi vazbami (doplněními) a větnými podměty (levou valencí); substantiva takto zpracována nejsou. Slovník tedy selektivně popisuje i levou adjektivní valenci.

Adjektiva obsažená ve výchozím materiálu jsou zachycena pouze výběrově. Uvedena jsou zejména deverbativní adjektiva, z nedeverbativních pak ta, která mají vazebné vlastnosti podobné deverbativům (*vzdálený něčemu, někomu* → *blízký něčemu, někomu*). Slovník neuvádí systémově tvořená deverbativní adjektiva, jež kopírují výčet vazeb základového slovesa. Deverbativa, která se vazebně, významově, stylisticky či frekvenčně liší od základového slovesa, však zahrnuta jsou.[72] K adjektivům jsou často připojeny i jmenné tvary, u nichž dochází ke konkurenci vazeb (*blízek zkázy* x *blízek mdlobě*). Základním kritériem pro zařazení adjektiva do slovníku je tedy relevance jeho vazby.

---

[70] Záznamy valence jednotlivých adjektiv vždy obsahují předcházející substantivum (příp. s rysem životnosti či osobovosti), v rámci bezpředložkové valence s pádem, zachyceny jsou rovněž potenciální předložky a spojky, na místě predikátu je předpokládáno sloveso *být*.

[71] K uvedené monografii se vyjadřuje Štícha (2007). Vytýká jí mj. způsob uchopení valence tvořené vedlejší větou, v němž autorka mísí spojky uvozující větu podmětnou a věty okolnostní a jednoznačně neupozorňuje na skutečnost, že valenci vyjádřenou vedlejší větou mají pouze adjektiva ve složeném přísudku, či fakt, že v rámci uvedených valenčních vazeb není odlišena gramatická ne/správnost.

[72] Z nedeverbativních adjektiv jsou uvedena ta, která mají alespoň dvě konkurující si vazby. Zaznamenána jsou také neodvozená adjektiva s jedinou, avšak typickou vazbou (*choulostivý na něco*).

3.2.3 Vytěžování korpusů z pohledu adjektivní valence

Při získávání údajů o adjektivní valenci můžeme v zásadě postupovat dvěma způsoby: cíleně zkoumat jednotlivé typy valence u vybraných adjektiv, nebo postupovat od konkrétních korpusových dat k obecné charakteristice. V zásadě se tedy jedná o dva možné přístupy k využití korpusů: tzv. corpus-based a corpus-driven.[73] Corpus-based přístup ověřuje teoretická fakta, hypotézy či předpoklady pomocí korpusových dat, corpus-driven přístup vytváří teorie a koncepty v závislosti na zkoumání dat.

První z uvedených způsobů (se zaměřením na relevantnost CQL dotazů) reprezentuje výše uvedená monografie M. Kopřivové (2006), jež je založena na využití frekvence jakožto ukazatele typičnosti s tím, že korpusový materiál je využit také pro ilustraci jednotlivých typů valence. Důraz je kladen na verifikovatelnost poznatků.

Podrobněji se k použité metodologii autorka vyjadřuje ve svých studiích (Kopřivová 2002; Kopřivová 2003), v nichž ověřuje závislost kvality získaných dat na velikosti a typu korpusu. Kopřivová (2002) pracuje s bezpředložkovou valencí[74] čtyř adjektiv (*plný*, *naplněný*, *podobný*, *připomínající*), jejíž korpusové zpracování je nejobtížnější. V závěru konstatuje, že skutečných valenčních pozic je v rámci výskytů adjektiv naprostá menšina, je tudíž žádoucí pracovat s co možná nejrozsáhlejšími textovými zdroji. K témuž závěru dospívá při zkoumání adjektivní valence tvořené předložkovým pádem, infinitivem či vedlejší větou v navazující studii (Kopřivová, 2003).

Opačný postup, tj. od korpusových dat k zobecněným poznatkům, představují studie D. Doležalové. Zaměřují se na vylepšení automatické desambiguace češtiny prostřednictvím povrchových syntaktických vlastností slov, v tomto případě pasivních deverbativních adjektiv. Pro úspěšnou morfologickou desambiguaci je nutné pracovat mj. se seznamy slov, které jsou desambiguačními pravidly užívány pozitivně, či negativně. Získané seznamy obsahují např. slovesa či adjektiva s akuzativní, genitivní, dativní, příp. jinou rekcí. Při vytváření seznamu trpných deverbativních adjektiv Doležalová a Jelínek (2005) porovnali skupinu pasivních adjektiv derivovaných od sloves s akuzativní rekcí (získaných na základě dat valenčního slovníku Brief; srov. výše) s trpnými adjektivy reálně se vyskytujícími v SYN2000. Tímto způsobem přiřadili valenční rámce cca 400 adjektivům doloženým v SYN2000, u nichž nebylo zřejmé, zda a jak mohou být tvořena od základových sloves.

---

[73] Rozdíly mezi přístupy definovala E. Tognini-Bonelli v práci Corpus Linguistic at Work (2001; Amsterdam a Philadelphia: John Benjamins Publishing Company). V prostředí české lingvistiky blíže např. Cvrček (2010, s. 11) či Čermáková (2009, s. 21).

[74] Jak autorka sama konstatuje, místo pojmu valence se v tomto případě jeví jako vhodnější pojem kolokabilita.

Celý postup podrobněji popisuje Doležalová ve studii publikované posléze (Doležalová, 2005). Na základě 15 000 sloves ze slovníku Brief bylo získáno 27 000 deverbativních adjektiv spolu s jejich valenčními rámci – základním předpokladem se stal fakt, že každé sloveso musí vytvořit nejméně jedno činné adjektivum – jestliže sloveso má objekt v akuzativu (akuzativní valenci), musí vytvořit nejméně jedno adjektivum trpné. Objevuje se však několik nepravidelností: některá ze sloves s objektem v jiném pádě než akuzativu vytvářejí trpné adjektivum změnou původního objektu (*ublížit komu – ublížený*), ne vždy je však lze tvořit; dokonavá slovesa bez předmětu mohou tvořit trpné adjektivum přeměnou původního subjektu chovajícího se jako objekt (*zmrznout – zmrzlý*).

4. Adjektiva zakončená *-telný*

Adjektiva derivovaná sufixem *-telný* pojmenovávají vlastnost vyplývající z možnosti či nemožnosti být patientem děje vyjádřeného základovým slovesem; někdy jsou označována jako adjektiva vyjadřující potenciální zasažení dějem (Karlík, Nekula a Rusínová, 2003, s. 175) či adjektiva pasivní možnosti (Mluvnice češtiny 1, s. 339). Denotát rozvíjeného substantiva je ve vztahu k základovému slovesu především zasaženým objektem, ojediněle může být původcem děje, srov. *potěšitelný* ‚který působí potěšení' (ne ‚kterého je možno potěšit') či jeho okolností (*žitelná poloha* ‚taková, ve které je možno žít').[75]

Sufixem *-telný* se odvozují přídavná jména ze sloves. Jako odvozovací základ slouží kmen minulý dokonavých i nedokonavých sloves, pouze v několika případech je tomu jinak (*postižitelný* → *postihnul/postihl*). Minulý kmen je derivován kmenotvornými příponami *-nu-* (*zvlád-nu-telný*), *-0-* (*snes-0-itelný*, *zakry-0-telný*), *-ova-* (*kontrol-ova-telný*), *-i-* (*omluv-i-telný*), *-a-* (*obyv-a-telný*). Původní slovesný vid zůstává zachován, a to i v případě vidových dvojic, srov. *použitelný* x *používatelný*.

Sufix *-telný* se objevuje ve variantách *-itelný* (u vzorů *nese*, *trpí*, *sází*) a *-nutelný* (u vzorů *tiskne*, *mine*). V průběhu derivačního procesu dochází k řadě alternací: a) ke krácení kořenového vokálu: á > a (*strávil* > *stravitelný*), é > e (*snést* > *snesitelný*), í > i (*řídil* > *řiditelný*), ou > u (*zastoupil* > *zastupitelný*) ý > y (*omývat* > *omyvatelný*); v řadě případů se však kořenové vokály nekrátí: *léčil* > *léčitelný*, *zvládl/zvládnul* > *zvládnutelný*, *kopíroval* > *kopírovatelný*; b) alternaci kmenového (tematického) vokálu: e > i / ě > i (*umlčet* > *umlčitelný* / *vypovědět* > *vypověditelný*), á > a (*znát* > *znatelný*), í > i (*zneuctít* > *zneuctitelný*), í > e (*zřít* > *zřetelný*), nou > nu (*napadnout* > *napadnutelný*), mou > a (*pojmout* > *pojatelný*); c) alternaci kořenové finály: s > d (*provést* > *proveditelný*), s > t (*rozplést* > *rozpletitelný*), c > ž (*přemoct* > *přemožitelný*), h > ž (*postihnout* > *postižitelný*); d) alternaci kořenové iniciály, případně alternaci na rozhraní prefix – kořen: j > ň (*vyjmout* > *vyňatelný*), e > 0 (*odejmout* > *odňatelný*). Blíže viz Osolsobě (2011a, s. 127).

Existují dva možné přístupy ke stavbě sufixu: a) přípona *-telný* je chápána jako jeden nedělitelný sufix (např. Šmilauer, 1971 či Karlík, Nekula a Rusínová, 2003), příp. jeden sufix složený z *-tel-* a *-n-* (Mluvnice češtiny 1), b) Caha a Karlík (2005) se přiklání k teorii dvou nezávislých sufixů *-tel-* a *-n-*, jež společně vytvářejí komplex, který tvoří morfosyntaktické vlastnosti derivátů.

[75] Údaje o kvantitativním rozložení a některé příklady převzaty z hesla V. Veselého ve Slovníku afixů užívaných v češtině (2016, s. 574–575).

Adjektiva derivovaná sufixem *-telný* se často vyskytují jako negativa tantum, jsou odvozena od již negované podoby slovesa (*nevyhnutelný*).[76]

V rámci kategorie konkuruje sufixu *-telný* přípona *-ný*, srov. *sklopný – sklopitelný*. Mezi adjektivy utvořenými odlišnými sufixy existují významové rozdíly. Sufixem *-ný* jsou často derivována adjektiva tvořící součást odborných či terminologických pojmenování (*kujný*, *štěpný*, *ponorný*), mezi adjektiva stylově neomezená lze řadit např. *skladný*, *únosný* apod.[77]
Ojedinělým způsobem jsou tvořena některá další adjektiva, např. *jedlý*, *určitý*.
Řetězec *-telný* je obsažen i v adjektivech *světelný* a *smrtelný*. U adjektiva *světelný* je skutečným sufixem *-ný* (*světlo → světel-ný*), u adjektiva *smrtelný* je motivace původním slovesem již zastřená.

4.1 Valence adjektiv se sufixem *-telný*

Obecně platí pro adjektiva tohoto typu vše, co již bylo zmíněno v kapitole o valenci adjektiv. Adjektiva derivovaná ze sloves přejímají valenční vlastnosti svých základů, ovšem s následujícími specifiky: jedna z valenčních pozic základového slovesa je obsazena členem, k němuž je adjektivum příznakem (nejčastěji se samozřejmě jedná o řídící substantivum); valenční pozice zůstávají často neobsazené. Ze sloves s jedinou valenční pozicí vznikají bezvalenční adjektiva, slovesa se dvěma valenčními pozicemi dávají vzniknout adjektivům s jednou valenční pozicí atd.

Mluvnice češtiny 3 (1986, s. 70–71) charakterizuje adjektiva s příponou *-telný* jako adjektiva, u nichž je původní (všeobecný) agens/nositel slovesa zpravidla nevyjádřen, srov. *rozložitelný*, *viditelný*. Jak ale správně doplňuje Šimandl (2004), uvedení agentu či jiných doplnění není vyloučeno (např. *námi dosažitelné výsledky*).

Systematicky se uvedeným problémem zabývají Karlík a Ziková (2016, s. 1826–1829): typickým výchozím slovesem adjektiv se sufixem *-telný* je sloveso „maximálně sémanticky tranzitivní“, tj. přidělující subjektu roli agentu a objektu roli patientu, většinou ve formě akuzativu. Srov. *sušitelný*, *darovatelný*, *slíbitelný*, ale: **schnutelný* (nemá agens ani nepřiděluje akuzativ), **záviditelný* (nemá agens, ale má akuzativ), **cestovatelný* (má agens, ale nemá akuzativ). Specifickou skupinu tvoří slovesa smyslového vnímání, jejichž subjekt není standardně považován za agens: *slyšitelný*, *viditelný*.

Je-li derivačním základem reflexivní sloveso s genitivním objektem, reflexivum se derivace neúčastní, srov. *(ne)dotknout se – (ne)dotknutelný*.

---

[76] Jestliže existují dvojice odlišené negací, je pozitivní adjektivum vztahové, zatímco negovaná podoba má kvalifikující význam, srov. popsatelný x nepopsatelný (Mluvnice češtiny 1, s. 339).
[77] Blíže ke konkurujícím sufixům *-ný* a *-telný* např. Šmilauer (1937), příp. Zavadilová (2013).

Pokud je adjektivum derivováno od slovesa disponujícího objektem v roli patientu, nemůže mít výsledné adjektivum patient v akuzativu, viz Karlíkův příklad *Petr řešil úlohu* (Pat/Acc) x **řešitelný úlohu* (Pat/Acc). Ve větách se sponou *být* se tedy patient stává subjektem: *Úloha* (Pat/Nom) *je řešitelná*. V témže kontextu pro adjektiva na *-telný* platí, že agens může být vyjádřen nevalenčním instrumentálem pouze tehdy, má-li generickou interpretaci: *Úloha je řešitelná *Petrem/matematiky*.

Ostatní pozice vázané na výchozí sloveso se realizují pravidelně: *Prémie je vyplatitelná jen studentům se samými jedničkami* (Dat). *Kyslík je slučitelný s vodíkem* (Instr). *Měli absolutně* (Adv) *nesplnitelné požadavky* (Acc). *Před dvaceti lety v Evropě* (Adv) *nemyslitelná operace*.

5. Praktická část – zkoumaná adjektiva, použité slovníky

5.1 Vyhledání dvojic sloveso – adjektivum zakončené -telný nástrojem Deriv

Pro získání základního seznamu deverbativních adjektiv se sufixem *-telný* využijeme webového rozhraní Deriv, nástroje vyvinutého na FI MU (Šmerk, 2009). Webové rozhraní je umístěno na adrese http://deb.fi.muni.cz/deriv/.

Nástroj Deriv je schopný zpracovávat derivační vztahy v českém jazyce – dle formálně zadaných pravidel vyhledává ve strojovém slovníku automatického morfologického analyzátoru ajka.[78] Deriv je propojen s korpusem SYN2000 (100 000 000 slovních tvarů; lemmatizovaný a morfologicky značkovaný; 60 % textů tvoří publicistika, 25 % odborná literatura, 15 % beletrie, v převážné většině z let 1990–1999), DEBDictem, elektronickou verzí řady českých výkladových i speciálních slovníků (SSČ, SSJČ, PSJČ, SČFI, SCS aj.) a webovým korpusem[79] CzTenTen12[80]. U všech nalezených tvarů je možné zobrazit frekvence daného slova a lemmatu v SYN2000 a CzTenTen12.

Při splnění dvou základních požadavků (všechna slova seznamu musí být nalezena ve slovníku ajky a každý člen seznamu musí splňovat zadané předpoklady) generuje seznamy slov, jež ideálně náleží k totožnému derivačnímu typu. Vygenerovaná data lze dále zpracovávat (typicky odstranit přegenerované případy) a třídit; k tomuto účelu slouží systém adresářů, jež mohou být členěny do souborů. V rámci práce se soubory lze data různě třídit, slučovat či rozdělovat, práce s obsahem souborů umožňuje prohlížení (abecedních či retrográdních) seznamů ve dvou modech: s frekvencemi či bez nich (srov. výše). Více k využití nástroje při zkoumání slovotvorby např. Osolsobě (2011b).

Činnost nástroje popisuje Hlaváčková et al. (2009) ve třech krocích: a) za použití gramatických značek a regulárních výrazů definujeme příslušné řetězce a substituční pravidlo (lze případně zvolit i další operaci, která může být při derivaci provedena – krácení vokálu, měkčení finálního konsonantu apod.), b) jsou vygenerovány dvojice základní tvar / odvozený tvar, c) získaný seznam je nutné manuálně zkontrolovat.

---

[78] Morfologický analyzátor ajka byl vytvořen rovněž na FI MU, jeho strojový slovník obsahuje cca 400 000 kmenů, k nimž je schopen generovat na 6 milionů slovních tvarů (Osolsobě, 2008, s. 122). Slovník analyzátoru je založen na (doplněném) hesláři SSJČ.

[79] Webový korpus využívá jako zdroj dat web. Má mnoho výhod: může být velmi rozsáhlý, získání dat je rychlé a levné. Data jsou získávána metodou tzv. crawlování, kdy speciální program postupně prochází nejprve vložené jednotlivé URL a následně stránky na nich odkázané. Nalezené texty prochází čištěním (jsou odstraněny cizojazyčné úseky, velmi krátké odstavce, duplicity, prvky vnitřní navigace stránek, html adresy aj.), následně jsou morfologicky označkovány. Podrobněji např. Pala a Rychlý (2014).

[80] Korpus CzTenTen byl vytvořen v roce 2011. Novější verze CzTenTen12 (5,4 bilionů tokenů, 4,4 bilionů slov) byla vybudována v roce 2012; obsahuje kromě původních textů korpusu CzTenTen i další, nově získané texty. Při jeho zpracování byl využit morfologický analyzátor Desamb (v případě CzTenTen byl využit analyzátor Majka). Blíže např. Suchomel (2012).

Jazyk regulárních výrazů nástroje Deriv je zachycen v následující tabulce:

ZNAK	ODPOVÍDÁ
. (tečka)	libovolný znak
[abc]	jeden z vyjmenovaných znaků
[[:upper:]]	velké písmeno
[[:lower:]]	malé písmeno
[^abc]	libovolný znak mimo vyjmenované
^	začátek řetězce
$	konec řetězce
(a | b)	první nebo druhý znak
?	předchozí znak může/nemusí být přítomen
*	libovolné opakování předcházejícího znaku
+	libovolné opakování, alespoň jednou
$C	libovolný konsonant včetně ch
$V	libovolný vokál včetně ou
$L	libovolný dlouhý vokál včetně ou
$S	libovolný krátký vokál

Tab. 1 Regulární výrazy užívané v Derivu

Složitější znaky a dotazové konstrukce lze nalézt na výše uvedené webové adrese rozhraní. Kromě uvedené sady znaků využívá Deriv standardní morfologické značkování analyzátoru ajka, tj. hodnotový systém[81].

Celkový počet dvojic nalezených Derivem činí 749 (úplný seznam je uveden v Příloze 1). K jejich získání je nutno využít posloupnost dotazů, vyhledání pomocí jediného dotazu je neproveditelné. V následující tabulce uvádíme příklad zadání substitučního pravidla, pomocí kterého získáme nejvyšší počet (cca 550) dvojic sloveso – adjektivum zakončené *-telný*, navíc se zcela zanedbatelnou mírou přegenerování.

1.značka	k5eA.*mF	RE	t$				
2.značka	k2eAgMnSc1d1/K	RE	telný$	odvodit od 1. slova: nahrazované	t$	nahrazující	telný

Tab. 2 Zadání dotazu v nástroji Deriv

Hledáme tedy adjektiva afirmativní, mužského rodu, v nominativu singuláru a pozitivu zakončená řetězcem *-telný*, jež jsou v derivačním vztahu k infinitivním tvarům slovesa zakončeným na *-t*. Písmeno K za lomítkem v druhé značce je symbolem pro alternaci (krácení vokálu před finálním C + VC + V?).

[81] Více k morfologickému značkování analyzátoru ajka Sedláček (2006).

K vyhledání všech dvojic je nutno využít celkem 14 pravidel.[82] Podrobný popis alternací, k nimž při derivaci dochází, stejně jako přehled přegenerovaných případů nalezneme v Osolsobě (2011a, s. 126–130).

5.2 Vyhledání dvojic sloveso – adjektivum zakončené *-telný* aplikací Morfio

Aplikace Morfio dostupná na adrese morfio.korpus.cz slouží pro zkoumání produktivity slovotvorných modelů na základě korpusových dat, konkrétně korpusů SYN2005 a SYN2010. Na základě specifikace formy vzorových slov umožňuje najít všechny n-tice, jež mají totožnou bázi a liší se jednotlivými formanty (jako příklad jsou uvedena slova *dřevo* a *dřevěný*, s bází *dřev-* a formanty *-o* a *-ěný*); výsledkem vyhledávání jsou n-tice lemmat či slovních tvarů. Při vyhledávání je možné zahrnout různé typy alternací z předem dané nabídky. Jak autoři aplikace upozorňují, jedná se o pomocný nástroj a jeho výstupy musí být následně upraveny. Podrobněji viz Cvrček a Vondřička (2012).

Nástroj Morfio jsme využili pro získání alternativního seznamu dvojic sloves a adjektiv zakončených sufixem *-telný*. Zadání dotazu uvádíme v následující tabulce.

	společný	odlišný	morfologická specifikace	
vzor 1	.+	[l|la|lo|li|ly]	slovesa	V.*
vzor 2	.+	teln([ýáéí]ého|ému|ým|ých|ými|ou)	příd. jména	A.*

Tab. 3 Zadání dotazu v aplikaci Morfio

Vyhledávání se provádí v korpusu SYN2010[83], hledají a vyhodnocují se tvary s nenulovou frekvencí. Výsledkem vyhledávání je 1146 dvojic sloveso – adjektivum na *-telný*. Jejich úplný seznam uvádíme v Příloze 2. Zadání a vyhodnocení dotazu včetně dalších statistických údajů je trvale dostupné pomocí odkazu http://morfio.korpus.cz/2GN2RBJs.

[82] Další využitá pravidla:
a) [eě]t$/k5eA.*mF > itelný/k2eAgMnSc1d1,
b) ít$/k5eA.*mF > etelný/k2eAgMnSc1d1,
c) á(.)([ia])t$/k5eA.*mF > a$1$2telný/k2eAgMnSc1d1,
d) í(.)([ia])t$/k5eA.*mF > i$1$2telný/k2eAgMnSc1d1,
e) ou(.)([ia])t$/k5eA.*mF > u$1$2telný/k2eAgMnSc1d1,
f) ý(.)([ia])t$/k5eA.*mF > y$1$2telný/k2eAgMnSc1d1,
g) hnout$/k5eA.*mF > žitelný/k2eAgMnSc1d1,
h) áhnout$/k5eA.*mF > ažitelný/k2eAgMnSc1d1,
i) mout$/k5eA.*mF > atelný/k2eAgMnSc1d1,
j) é(.)t$/k5eA.*mF > e$1itelný/k2eAgMnSc1d1,
k) ést$/k5eA.*mF > editelný/k2eAgMnSc1d1,
l) ést$/k5eA.*mF > etitelný/k2eAgMnSc1d1,
m) íst$/k5eA.*mF > itelný/k2eAgMnSc1d1.
Pravidla společně s příklady jsou převzaty z monografie Osolsobě (2011, s. 128–129).

[83] Korpus SYN2010 obsahuje 100 000 000 slovních tvarů, je lemmatizovaný a morfologicky značkovaný; 40 % textů tvoří beletrie, 33 % tvoří publicistika, 27 % odborná literatura, v převážné většině z let 2005–2009.

5.3 Metodologie výběru zkoumaného seznamu adjektiv

Tradičně se frekvenční seznamy lemmat člení do pásem právě s ohledem na frekvenci. Využijeme-li terminologii Těšitelové (1974), můžeme pásma frekvence pojmenovat jako „slova s nejvyšší frekvencí“, „slova se střední frekvencí“ a „slova s nejnižší frekvencí“ (Těšitelová, 1974, s. 48–60).

Jako vysoce frekventovaná slova jsou hodnocena ta, jež mají nejvyšší počet výskytů: s klesající frekvencí se navyšuje počet slov s danou frekvencí; nejcharakterističtější výběr představuje vždy skupina prvních 10 nejfrekventovanějších položek. Jako středně frekventovaná slova jsou hodnocena slova v rozmezí 11. slovo frekvenčního seznamu – slovo do absolutní frekvence vyšší než 10. Slova méně frekventovaná jsou řazena k nižší frekvenci, přičemž specifickou kategorii představují slova s jediným výskytem (hapax legomenon). Jak Těšitelová (1974, s. 60) dokládá svým pozorováním, pozornost je žádoucí věnovat všem vytčeným pásmům, a nejen standardně upřednostňovaným vysoce frekventovaným položkám.

V souladu s uvedeným zjištěním budeme při výběru zkoumaných adjektiv postupovat následovně: ze seznamu seřazeného dle frekvence lemmat v nástroji Deriv (potažmo korpusu SYN2000) podrobíme zkoumání prvních 50 nejfrekventovanějších lemmat. Dále postupujeme dle frekvenčních pásem následovně: vždy prvních 10 lemmat postupně s frekvencí začínající na hranici 100, 50, 10, 1, 0 výskytů.

U lemmat v hraničním pásmu čítajícím 1 nebo 0 výskytů v korpusu SYN2000 využijeme druhotné kritérium pro výběr, a to frekvenci ve webovém korpusu a12 (druhý korpus, s nímž je Deriv interaktivně propojen), abychom zajistili co možná nejvyšší pravděpodobný počet výskytů pro následné zpracování.

	pův. poř.	adjektivum	SYN2000		CzTenTen12	
	(abecední)		word	lemma	word	lemma
		frekvence 5006–327				
1	337	přijatelný	497	**5006**	12350	145686
2	538	viditelný	334	**3853**	18725	198694
3	233	pochopitelný	259	**3482**	8174	114234
4	522	uvěřitelný	5	**3428**	1976	208713
5	447	srovnatelný	421	**3238**	16017	111083
6	427	smrtelný	191	**2749**	6657	82370
7	733	zřetelný	365	**2032**	8933	48701
8	469	světelný	190	**1912**	15795	138454
9	655	zanedbatelný	258	**1912**	9807	64660
10	448	srozumitelný	245	**1782**	11298	74384
11	270	použitelný	258	**1462**	21529	116971
12	431	snesitelný	40	**1287**	1795	41513
13	490	udržitelný	277	**1202**	16279	76013

14	561	vyhnutelný	0	**1123**	5	28172
15	470	šiřitelný	3	**994**	994	3324
16	113	myslitelný	44	**931**	1007	25775
17	16	čitelný	126	**868**	11363	50724
18	45	dosažitelný	112	**822**	3942	31501
19	391	řešitelný	72	**727**	2805	26805
20	13	citelný	139	**701**	3081	18439
21	307	představitelný	19	**701**	624	25733
22	664	zapomenutelný	1	**698**	193	58802
23	313	překonatelný	5	**686**	345	26364
24	731	zranitelný	105	**642**	3421	24785
25	418	slučitelný	58	**618**	1351	18929
26	135	obchodovatelný	16	**610**	268	3966
27	258	postradatelný	10	**601**	315	29188
28	115	nahraditelný	32	**564**	1368	21413
29	192	opakovatelný	3	**554**	346	28550
30	651	zaměnitelný	18	**533**	813	26679
31	309	předvídatelný	34	**532**	3568	26780
32	621	využitelný	80	**532**	6085	34778
33	671	zastupitelný	6	**530**	139	16870
34	65	hmatatelný	75	**475**	3068	16337
35	688	zdanitelný	23	**465**	651	13591
36	87	kontrolovatelný	24	**457**	823	12278
37	614	vysvětlitelný	32	**457**	765	13795
38	543	volitelný	29	**432**	5597	44381
39	49	dotknutelný	1	**424**	13	13
40	123	nastavitelný	103	**408**	7529	44558
41	631	vyzpytatelný	0	**408**	14	15367
42	285	prokazatelný	51	**405**	2521	18942
43	139	obnovitelný	10	**390**	1841	66986
44	462	stravitelný	22	**379**	2301	20497
45	310	přehlédnutelný	6	**358**	379	21962
46	210	ovladatelný	71	**357**	7352	24964
47	283	programovatelný	45	**348**	2070	13216
48	257	postižitelný	30	**346**	714	5853
49	440	splnitelný	27	**343**	772	10459
50	264	potěšitelný	27	**327**	470	7654
		frekvence 100–86				
51	643	zadatelný	0	**100**	1	2514
52	377	rozpoznatelný	26	**98**	1767	7737
53	352	recyklovatelný	17	**97**	1161	6
54	422	smiřitelný	0	**97**	5	7917
55	452	stavitelný	31	**97**	1420	7268
56	275	poživatelný	3	**95**	382	4925
57	7	aplikovatelný	25	**90**	1205	6201
58	203	ospravedlnitelný	14	**89**	565	3854
59	242	pominutelný	2	**88**	29	1629
60	355	regulovatelný	13	**86**	1170	5487
		frekvence 50–45				

61	416	slosovatelný	5	**50**	256	1331
62	512	určitelný	7	**49**	164	1526
63	571	vykonatelný	7	**49**	615	3473
64	730	zpracovatelný	11	**49**	511	2383
65	34	dokazatelný	1	**48**	187	2126
66	265	potlačitelný	0	**46**	11	492
67	341	připojitelný	10	**46**	582	18
68	527	uznatelný	10	**46**	992	9344
69	714	změřitelný	3	**46**	92	1351
70	77	interpretovatelný	8	**45**	113	607
		frekvence 10–9				
71	53	editovatelný	5	**10**	380	1973
72	103	maskovatelný	0	**10**	3	68
73	144	obsluhovatelný	2	**10**	98	335
74	217	padělatelný	0	**10**	16	96
75	541	vodnatelný	1	**10**	10	82
76	654	zamykatelný	2	**10**	111	907
77	100	luštitelný	0	**9**	5	58
78	125	naučitelný	0	**9**	9	451
79	130	nositelný	1	**9**	216	1968
80	174	odpojitelný	1	**9**	215	1098
		frekvence 1				
81	472	štěpitelný	1	**1**	107	**587**
82	92	laditelný	0	**1**	120	**579**
83	676	zatížitelný	0	**1**	113	**396**
84	632	vzdělatelný	0	**1**	20	**385**
85	196	opotřebitelný	0	**1**	5	**357**
86	709	zkvasitelný	0	**1**	26	**303**
87	569	vykazatelný	0	**1**	68	**264**
88	91	krmitelný	1	**1**	56	**217**
89	332	převeditelný	0	**1**	29	**176**
90	536	věřitelný	0	**1**	5	**176**
		frekvence 0				
91	719	znatelný	112	**0**	7008	**26904**
92	351	recitovatelný	0	**0**	0	**13303**
93	244	popiratelný	1	**0**	9	**6702**
94	207	otřesitelný	0	**0**	7	**5300**
95	194	opomenutelný	0	**0**	17	**2991**
96	348	ranitelný	0	**0**	1	**2745**
97	195	opominutelný	0	**0**	16	**1701**
98	441	spočitatelný	5	**0**	88	**762**
99	724	znovupoužitelný	0	**0**	84	**410**
100	429	smyvatelný	0	**0**	11	**235**

Tab. 4 Přehled zkoumaných adjektiv včetně údajů o frekvenci

5.4 Postup získávání valenčních rámců

Zachycení deverbativních adjektiv ve valenčních i obecných jazykových slovnících (pokud je vůbec provedeno) je velmi nesystematické. Obdobně se nakládá s případnými informacemi o valenci těchto adjektiv – často s odvoláním na specifičnost/nespecifičnost jejich významu.

Převažuje ale názor, že valence deverbativních adjektiv je více či méně přímo odvoditelná ze základového slovesa, a není tudíž důvod ji explicitně zaznamenávat. Z tohoto důvodu musíme za výchozí bod pro náš výzkum adjektivní valence považovat valenci příslušných základových sloves.

U většiny adjektiv našeho seznamu je přiřazení správného základového slovesa jednoznačné, např. *přijatelný* ← *přijmout*, *rozpoznatelný* ← *rozpoznat*, *dokazatelný* ← *dokázat*, *editovatelný* ← *editovat*, *štěpitelný* ← *štěpit*, *spočitatelný* ← *spočítat*. Dvě frekventovaná adjektiva (šesté a osmé nejpočetnější) zakončená sufixem *-telný* nemají slovesný základ: *smrtelný* (← *smrt*), *světelný* (← *světlo*), rovněž sedmé nejčetnější adjektivum *zřetelný* nelze dle Rejzka (2012, s. 742) jednoznačně spojit se slovesem *zřít*; obdobná situace nastává i u adjektiva *srozumitelný*, jež je dle Rejzka (2012, s. 548) odvozeno ze substantiva *rozum*. U adjektiva *vodnatelný* se nabízí jako základové sloveso *vodnatět*, avšak adjektivum *vodnatelný* lze jen těžko chápat jako vyjádření pasivní možnosti. Rejzek (2012, s. 718) explicitně staví do jedné roviny sloveso *vodnatět* a adjektivum *vodnatý*, lze tudíž usuzovat, že je naše interpretace správná.

V některých případech je přiřazení výchozího slovesa problematičtější kvůli etymologické zastřenosti či faktu, že základové sloveso je periferní a zastaralou částí lexika, srov. *vyzpytatelný* (← *vyzpytovati* ‚vyzkoumat, propátrat'[84]). Specifický případ tvoří adjektivum *znovupoužitelný*[85] (← *znovu použít*) vzniklé ze spojení adverbia a slovesa. Adjektiva tohoto typu valencí nedisponují; toto tvrzení ověříme prostřednictvím zmíněného adjektiva. Pro úplnost dodejme, že dvojice zahrnujeme *použít – použitelný* je do zkoumání zahrnuta (srov. jedenáctou položku seznamu adjektiv).

Další problematický bod představuje případná reflexivita výchozích sloves. Řada sloves disponuje reflexivní i nereflexivní formou (*zranit – zranit se*, *prokázat – prokázat se*, *představit – představit si*). Mezi slovesy jsou zastoupena i reflexiva tantum (*dotknout se, vyhnout se*). V našem seznamu důsledně zachycujeme všechny podoby sloves.

---

[84] Z hlediska formální slovotvorby je základovým slovesem tvar *vyzpytat(i)*. Tento tvar je doložen jako dubletní k *vyzpytovati* např. v Česko-německém slovníku Františka Štěpána Kotta (1878–1893).
[85] Dle Internetové jazykové příručky je možná i podoba *znovu použitelný*.

Má-li sloveso více odlišných významů, jež jsou ve valenčním slovníku zachyceny, přejímáme je analogicky. Srov. např. *stavět*: 1) ‚budovat', 2) ‚zastavovat'; sloveso se vyskytuje i v reflexivní formě, *stavět se*: 1) ‚zaujímat vzpřímenou polohu', *stavět si*: 1) idiom. ‚stavět si hlavu').

Pro další zpracování zaznamenáváme i idiomatická použití sloves společně s případnou obligatorní doplňující frází, jsou-li takto uvedena ve slovníku (srov. *nastavit rty k políbení* x idiom. *nastavit krk* ‚chránit', *nastavit zrcadlo* ‚podat pravdivý obraz' aj.).

5.4.1. Vallex a VerbaLex – použité slovníky

Při získávání valenčních rámců sloves jsme využili těchto slovníků: valenční slovník Vallex (verze 2.5), valenční slovník VerbaLex, Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení (SSAVS), Slovník spisovného jazyka českého (SSJČ), Slovník cizích slov (SCS). Slovníky jsou řazeny dle priority využití, tzn. nejprve vyhledáváme sloveso ve Vallexu, pokud v něm není zachyceno, využijeme VerbaLex, dále SSAVS, SSJČ, SCS. Většina valenčních rámců základových sloves je dostupná ve valenčním slovníku Vallex. Valence sloves, která nejsou ve Vallexu obsažena, byla získána ze slovníku VerbaLex.

Valenční rámce sloves nezachycených ve Vallexu ani VerbaLexu pochází z ostatních zmíněných slovníků. U sloves hodnocených jako zastaralá, kde lze předpokládat výrazný významový posun odvozeného adjektiva, využíváme pro srovnání i adjektivní valenční rámec, pokud je dostupný.
Vallex obsahuje cca 2.730 lexémů zahrnujících na 6.630 lexikálních jednotek (významů). Jednotlivá hesla byla vytvořena manuálně, za využití již existujících slovníků a dokladů z ČNK (Lopatková et al., 2016). VerbaLex zahrnuje cca 10.500 slovesných lemmat a téměř 21.200 jednotlivých významů (Němcová, 2009, s. 24). VerbaLex je tedy třikrát rozsáhlejší než Vallex.

Důvodem, proč jsme jej nevyužili jako primární, ale pouze jako doplňující zdroj dat, je fakt, že zápis jednotlivých valenčních rámců je pro naše účely zbytečně složitý a rozsáhlý (se sémantickou charakteristikou doplnění dále nepracujeme). Srov. zápis valenčního rámce slovesa *obchodovat* ve slovníku Vallex 2.5 a Verbalex.

Vallex 2.5: valenční rámec je stažen v jednom řádku, zachycuje ovšem všechny přípustné formy obligatorních doplnění.

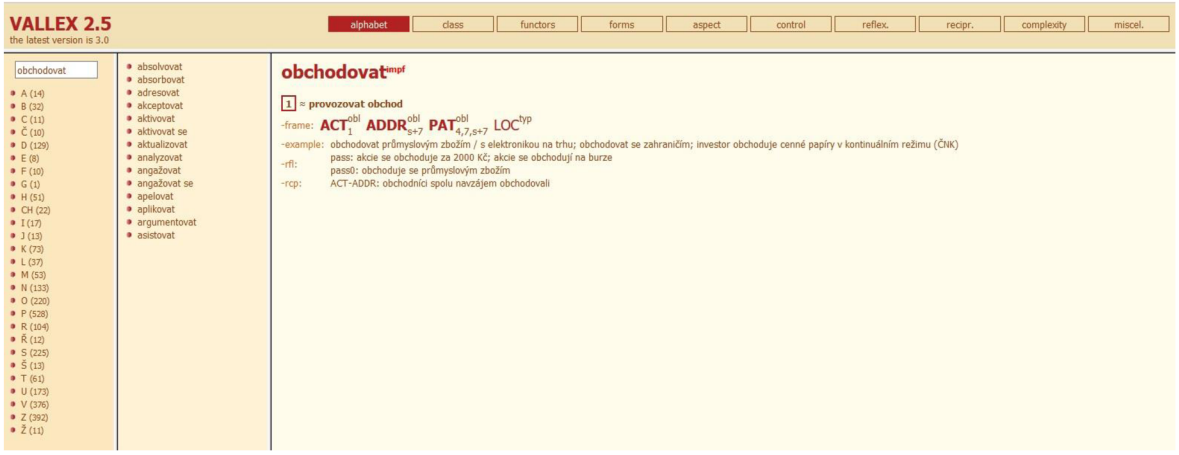

Obr. 1 Ukázka hesla *obchodovat* ve slovníku Vallex 2.5

VerbaLex: sloveso *obchodovat* je rozděleno do dvou významů, případné valenční rámce jsou zaznamenány u obou z nich. Slovník nepopisuje větší množství forem obligatorních doplnění, podává však jejich konkrétnější sémantickou charakteristiku.

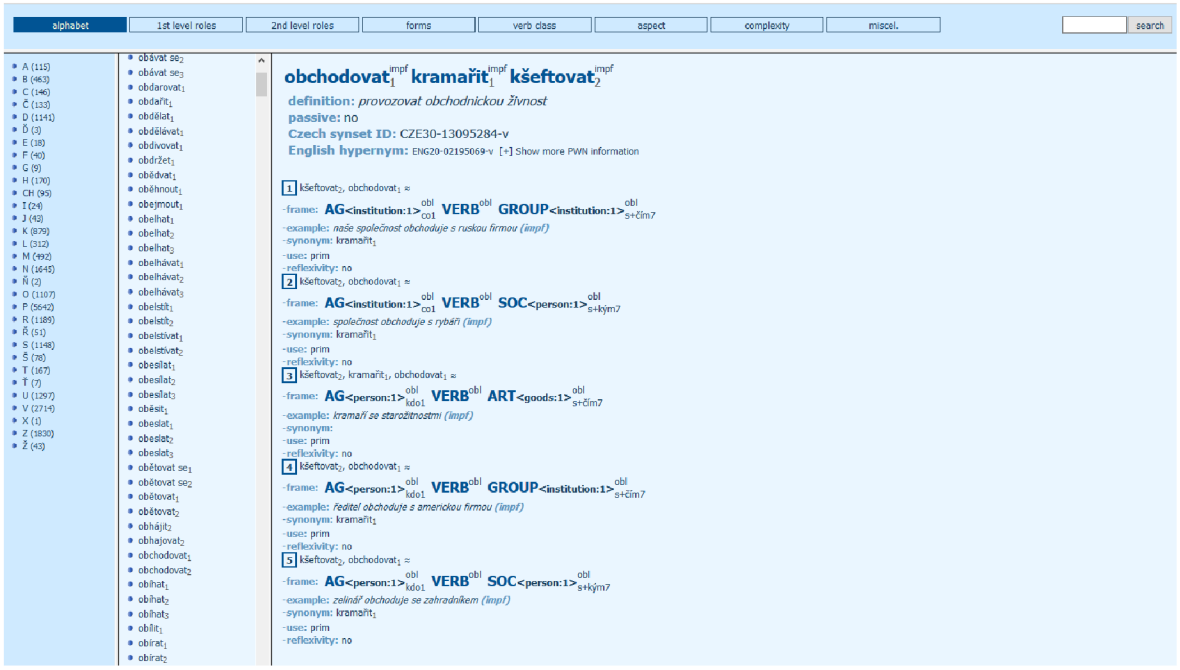

Obr. 2 Ukázka hesla *obchodovat*$_1$ ve slovníku Verbalex

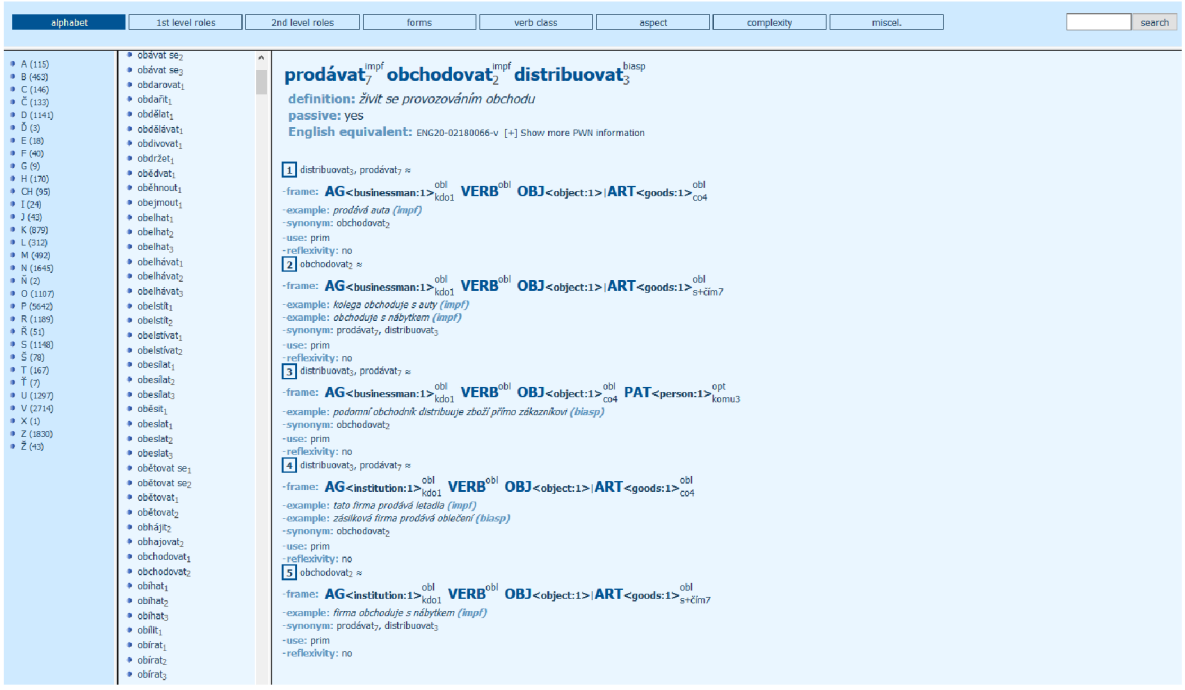

Obr. 3 Ukázka hesla *obchodovat*$_2$ ve slovníku Verbalex

Přehled slovníků, jichž jsme u jednotlivých hesel seznamu využili, je uveden v následující tabulce. Zároveň obsahuje tabulka i informaci o reflexivitě slovesa (vždy specifikované konkrétním reflexivem) a případném idiomatickém použití – zde zároveň uvádíme podobu slovesa, která do idiomu vstupuje.

SLOVESO	REFLEX.	IDIOM	SLOVNÍK		
			VALLEX	VERBALEX	JINÝ
frekvence 5006–327					
přijmout	ne	přijmout	X		
vidět	ne	vidět	X		
pochopit	ne	ne	X		
uvěřit	ne	ne	X		
srovnat	se	srovnat	X		
smrtelný					
zřetelný					
světelný					
zanedbat	ne	ne	X		
srozumitelný					
použít	ne	ne	X		
snést	se	snést / snést se	X		
udržet	se/si	udržet	X		
vyhnout	pouze se	ne	X		
šířit	se	ne	X		
myslet/myslit	si	mysl(e/i)t / mysl(i/e)t si	X		
číst	ne	číst	X		
dosáhnout	ne	ne	X		
řešit	ne	ne	X		
cítit	se	cítit se	X		

představit	si	ne	X		
zapomenout	se	zapomenout se	X		
překonat	ne	ne	X		
zranit	se	ne	X		
sloučit	se	ne	X		
obchodovat	ne	ne	X		
postrádat	ne	ne	X		
nahradit	ne	ne	X		
opakovat	se	opakovat se	X		
zaměnit	ne	ne		X	
předvídat	ne	ne	X		
využít	ne	ne	X		
zastoupit	ne	ne	X		
hmatat	ne	ne		X	
zdanit	ne	ne	X		
kontrolovat	ne	ne	X		
vysvětlit	ne	ne	X		
volit	ne	ne	X		
dotknout	pouze se	dotknout se	X		
nastavit	ne	nastavit	X		
vyzpytovat(i)	ne	ne			SSJČ
prokázat	se	ne	X		
obnovit	se	ne	X		
strávit	ne	strávit	X		
přehlédnout	se	ne	X		
ovládat	se	ne	X		
programovat	ne	ne		X	
postihnout	ne	ne	X		
splnit	se	ne	X		
potěšit	se	ne	X		
frekvence 100–86					
zadat	si	ne	X		
rozpoznat	ne	ne	X		
recyklovat	ne	ne			SCS
smířit	se	ne	X		
stavět	se/si	stavět / stavět se / stavět si	X		
požít	ne	ne	X		
aplikovat	ne	ne	X		
ospravedlnit	se	ne		X	
pominout	se	ne	X		
regulovat	ne	ne	X		
frekvence 50–45					
slosovat	ne	ne			SSJČ
určit	ne	určit	X		
vykonat	ne	ne	X		
zpracovat	ne	zpracovat	X		
dokázat	ne	ne	X		
potlačit	ne	ne	X		
připojit	se	ne	X		
uznat	ne	ne	X		
změřit	ne	změřit	X		

interpretovat	ne	ne	X		
frekvence 10–9					
editovat	ne	ne		X	
maskovat	se	ne		X	
obsluhovat	ne	ne	X		
padělat	ne	ne		X	
vodnatelný					
zamykat	ne	ne	X		
luštit	ne	ne		X	
naučit	se	ne	X		
nosit	se	nosit / nosit se	X		
odpojit	se	ne		X	
frekvence 1					
štěpit	se	ne		X	
ladit	ne	ne	X		
zatížit	ne	ne	X		
vzdělávat	pouze se	ne		X	
opotřebit	se	ne		X	
zkvasit	ne	ne		X	
vykázat	se	vykázat se	X		
krmit	ne	krmit	X		
převést	ne	ne	X		
věřit	ne	ne	X		
frekvence 0					
znát	se	ne	X		
recitovat	ne	ne		X	
popírat	ne	ne	X		
otřást	se	otřást se	X		
opom(e/i)nout	ne	ne	X		
ranit	ne	ne	X		
opom(e/i)nout	ne	ne	X		
spočítat	ne	spočítat	X		
použít	ne	ne	X		
smýt	si	ne		X	

Tab. 5 Přehled využitých slovníků, reflexivity a idiomatického užití sloves

5.5 Struktura hesel ve slovnících Vallex a VerbaLex a vysvětlení užitých symbolů

5.5.1 Slovník Vallex

V následujících řádcích se popisu struktury hesla ve valenčním slovníku Vallex budeme věnovat pouze výběrově, a to s důrazem na informace relevantní pro naši práci[86].

Jednotlivá slovníková hesla, která tvoří z velké většiny základ našeho výzkumu, mají jednotně tvořenou strukturu. Jako samostatné heslo je vždy chápán lexém, který sdružuje množinu jednotlivých lexikálních jednotek / lexií odpovídajících víceméně jednomu lexikálnímu významu (a reprezentovaných specifickým valenčním rámcem). Lemmatem hesla je

[86] Vycházíme z informací uveřejněných na níže uvedené adrese, kde je možné nalézt komplexní a detailní popis včetně bohatého seznamu literatury viz *Vallex 2.5 – Struktura slovníku* (2016) [online]. Dostupné z: https://ufal.mff.cuni.cz/vallex/2.5/doc/structure_cs.html#sec:lexforms.

prototypicky slovesný infinitiv, zachycena je informace o jeho vidu (s vlastní značkou pro iterativa) či reflexivnosti. U některých lemmat je uvedená variantní podoba (*myslet/myslit*) – zmíněný postup se uplatňuje, pokud obě varianty mohou být v libovolném kontextu zaměněny beze změny významu.

Každá lexikální jednotka je nutně tvořena příslušným valenčním rámcem, charakterizací konkrétního významu slovesa (glosa) a příkladem věty obsahující sloveso v daném významu (případně s označením zdroje). Výběrově jsou uváděny atributy týkající se typu recipročních či reflexivních konstrukcí, kontroly (tj. vynucení koreference), příslušnosti k syntakticko-sémantické třídě a idiomatického užití slovesa.

Valenční rámec je tvořen aktanty (obligatorními i fakultativními), obligatorními volnými doplněními, kvazivalenčními doplněními, případně fakultativními volnými doplněními (tzv. typická doplnění). Každá z uvedených pozic je charakterizována funktorem, seznamem možných morfematických forem a informací o obligatornosti.

Je rozlišeno pět různých aktantů[87]:
1) levovalenční aktor/konatel (ACT); první aktant slovesa, zahrnuje jak činitele, tak nositele stavu/děje a realizuje se víceméně jako syntaktický subjekt aktivního užití slovesa (u pasivní konstrukce se „jedná o doplnění se stejným sémantickým vztahem ke slovesu“);
2) pravovalenční patient (PAT); druhý aktant slovesa realizovaný v zásadě jako přímý objekt u aktivní konstrukce, přičemž u pasivního užití platí totéž, co u prvního aktantu;
3) pravovalenční výsledek děje, efekt (EFF); třetí slovesný aktant, odpovídající syntakticky buďto druhému předmětu, či doplňku u neplnovýznamových sloves;
4) pravovalenční adresát (ADDR); třetí slovesný aktant, vyjadřuje roli příjemce děje – syntakticky odpovídá nepřímému předmětu (s typickou životností);
5) pravovalenční původ (ORIG); třetí slovesný aktant, vyjadřující roli původu.

Kvazivalenční doplnění jsou zastoupena kategoriemi rozdílu (DIFF), záměru (INTT) a překážky (OBST).

Z volných doplnění vybíráme do následující tabulky pouze ta, s nimiž dále pracujeme (kompletní seznam včetně příkladů je obsažen na zmíněné webové stránce):

zkratka	význam	příklad[88]
ACMP	doprovod	Matka tam šla *s dětmi.*
AIM	účel	Jan šel do pekárny *pro chléb*.

[87] Aktanty spolu s kvazivalenčními a volnými doplněními tvoří společně množinu funktorů.
[88] Příklady použití volných doplnění jsou převzaty z výše citované webové stránky. Doplňujeme pouze zvýraznění kurzívou.

BEN	benefaktiv	Připravila snídani *pro děti.*
CAUS	příčina	Petr *pro nemoc* končí s prací.
COMPL	doplněk	Pracoval *jako učitel.*
CRIT	kritérium	Třídili diamanty *podle velikosti.*
DIR1	odkud (směr)	Přišel *z lesa* promočený.
DIR2	kudy (směr)	Vydal se do sousední vesnice *přes les.*
DIR3	kam (směr)	Vydal se *do sousední vesnice* přes les.
DPHR	závislá část frazému	Novináři ho neustále *chytali za slovo.*
EXT	míra	Tatínek měřil *2 metry.*
LOC	místo	Narodil se *v Itálii.*
MANN	způsob	Choval se k ní *laskavě.*
MEANS	prostředek	Napsal dopis *rukou.*
RCMP	náhrada	Koupila si nové tričko *za 350 Kč.*
REG	zřetel	Situace se *v tomto ohledu* výrazně zlepšila.
SUBS	substituce	Startoval *za Slávii.*

Tab. 6 Vallex – přehled užitých volných doplnění včetně zkratek

Morfematické formy jsou zachyceny následovně: u aktantů a kvazivalenčních doplnění jsou uvedeny všechny využitelné morfematické podoby, tj. žádná jiná nemůže být pro vyjádření doplnění využita. V případě volných doplnění je zaznamenána forma pro sloveso typická, ale je možné využít i sémanticky korespondující morfematickou formu jiného typu.

Pády jsou označeny příslušným číslem, případně s uvedením konkrétní prepozice[89]; obdobně je u adjektiv / verbonominální konstrukce s *být* označena pádová forma, v níž se adjektivum objevuje. Infinitiv má přidělenu zkratku inf, závislé věty jsou označeny příslušnou spojkou, zkratka cont poté označuje obsahovou větu (větu neuvozenou spojkou). Frazémy jsou zachyceny doslovně.

5.5.1.1 Implicitně zachycené formy

S ohledem na vyhledání valenčních rámců pomocí CQL dotazů se v naší práci dále zabýváme pouze pozicemi, příp. typickými doplněními, s explicitně danou formou.

Pokud není pro valenční pozici explicitně určena možná forma doplnění, potom množina možných forem vyplývá z funktoru pro toto doplnění. Jedná se o množiny otevřené, tj. výčet forem není nikdy úplný; udává formy obvyklé pro dané funktory, jejichž seznam vychází z nejčastějších forem pro jednotlivé funktory v PDT. Opět vybíráme jen ta doplnění, jež se dále objevují v naší práci, srov. poznámku pod čarou.[90]

---

[89] Ve Vallexu se objevují pouze tyto předložky: *bez*, *do*, *jako*, *k*, *kolem*, *mezi*, *místo*, *na*, *nad*, *o*, *od*, *po*, *pod*, *podle*, *pro*, *proti*, *před*, *přes*, *při*, *s*, *u*, *v*, *z*, *za*.

[90] **ACMP**: *bez+2*, *s+7*, *společně s+7*, *spolu s+7*, *v čele s+7*, *v souvislosti s+7*, *ve spojení s+7*, *včetně+2*
AIM: *aby*, *ať*, *do+2*, *k+3*, *na+4*, *o+4*, *pro+4*, *pro případ+2*, *proti+3*, *v zájmu+2*, *za+4*, *za+7*, *že*
BEN: *3*, *na+4*, *na účet+2*, *na úkor+2*, *na vrub+2*, *pro+4*, *proti+3*, *v+4*, *ve prospěch+2*, *v rozporu s+7*, *v zájmu+2*

Problematické jsou zejména následující valenční pozice: cont, LOC, MANN, DIR1, DIR3, BEN. U ostatních valenčních pozic, jež mohou být rovněž vyjádřeny implicitně (MEANS, AIM aj.), je v našem materiálu forma vždy konkretizována, tudíž problém s případnou formulací CQL dotazu nenastává.

Nejsložitější je situace u pozice cont, tj. zkratky označující obsahovou větu[91]. Na rozdíl od ostatních zmíněných pozic zde nelze případně využít seznamů realizací uvedených ve Vallex 2.5 – Struktura slovníku.

CAUS: *7*, *aby*, *adverb*, *díky+3*, *jelikož*, *ježto*, *kvůli+3*, *na+4*, *na+6*, *na základě+2*, *nad+7*, *následkem+2*, *od+2*, *pod+7*, *pod náporem+2*, *pod tíhou+2*, *pod váhou+2*, *poněvadž*, *pro+4*, *protože*, *v+6*, *v důsledku+2*, *v souvislosti s+7*, *vinou+2*, *vlivem+2*, *vzhledem k+3*, *z+2*, *z důvodu+2*, *za+4*, *za+7*, *zásluhou+2*, *že*
CRIT: *2*, *7*, *dle+2*, *na+6*, *na základě+2*, *po vzoru+2*, *podle+2*, *přiměřeně+3*, *v+6*, *v duchu+2*, *v rozporu s+7*, *v souladu s+7*, *v souhlase s+7*, *v závislosti na+6*, *ve shodě s+7*, *ve smyslu+2*, *ve světle+2*, *z titulu+2*
DIR1: *adverb*, *od+2*, *s+2*, *z+2*, *ze strany+2*, *zpod+2*, *zpoza+2*, *zpřed+2*
DIR2: *7*, *adverb*, *cestou+2*, *kolem+2*, *mezi+7*, *napříč+7*, *po+6*, *podél+2*, *přes+4*, *skrz+4*, *v+6*
DIR3: *7*, *adverb*, *do+2*, *do čela+2*, *k+3*, *kolem+2*, *mezi+4*, *mimo+4*, *na+4*, *na+6*, *nad+4*, *naproti+3*, *okolo+2*, *po+4*, *po+6*, *pod+4*, *proti+3*, *před+4*, *přes+4*, *směrem do+2*, *směrem k+3*, *směrem na+4*, *v+4*, *vedle+2*, *za+4*, *za+7*
EXT: *2*, *4*, *7*, *adverb*, *do+2*, *k+3*, *kolem+2*, *na+4*, *na+6*, *nad+4*, *okolo+2*, *po+6*, *pod+7*, *přes+4*, *v+4*, *z+2*, *za+4*
LOC: *adverb*, *blízko+2*, *blízko+3*, *daleko+2*, *do+2*, *kolem+2*, *mezi+7*, *mimo+4*, *na+4*, *na+6*, *na úroveň+2*, *nad+7*, *naproti+3*, *nedaleko+2*, *okolo+2*, *po+6*, *poblíž+2*, *pod+7*, *podél+2*, *proti+3*, *před+7*, *přes+4*, *při+6*, *stranou+2*, *u+2*, *uprostřed+2*, *uvnitř+2*, *v+6*, *v čele+2*, *v oblasti+2*, *v rámci+2*, *v řadě+2*, *vedle+2*, *za+4*, *za+7*
MEANS: *7*, *adverb*, *cestou+2*, *díky+3*, *do+2*, *na+4*, *na+6*, *o+6*, *po+6*, *pod+7*, *pomocí+2*, *prostřednictvím+2*, *přes+4*, *s+7*, *s pomocí+2*, *skrz+2*, *v+6*, *z+2*, *za+4*, *za pomoci+2*, *že*
MANN: *7*, *adverb*, *do+2*, *formou+2*, *na+4*, *na+6*, *nad+4*, *o+4*, *po+6*, *pod+7*, *proti+3*, *před+7*, *při+6*, *přes+4*, *s+7*, *v+4*, *v+6*, *v podobě+2*, *ve formě+2*, *vedle+2*, *z+2*, *za+4*, *za+7*, *jak*, *že*
REG: *7*, *adverb*, *bez ohledu na+4*, *bez zřetele k+3*, *k+3*, *kolem+2*, *na+4*, *na+6*, *na téma+2*, *nad+7*, *nezávisle na+6*, *o+6*, *ohledně+2*, *po+6*, *pro+4*, *před+7*, *při+6*, *s+7*, *s ohledem na+4*, *se zřetelem k+3*, *se zřetelem na+4*, *u+2*, *v+6*, *v otázce+2*, *v případě+2*, *v rámci+2*, *v souvislosti s+7*, *ve věci+2*, *ve vztahu k+3*, *vůči+3*, *vzhledem k+3*, *z+2*, *z hlediska+2*, *za+4*
SUBS: *jménem+2*, *místo+2*, *namísto+2*, *výměnou za+4*, *za+4*

[91] Samotné pojetí termínu „obsahová věta“ je v prostředí české lingvistiky komplikované a jeho využití není v syntaktických pracích pravidlem. Detailní rozbor stavu, včetně geneze termínu, nabízí Bauer (1965); jako obsahovou větu chápe větu vyjadřující „*vlastní obsah toho, co je ve větě řídící jen obecně nazváno (nejčastěji slovesem nebo dějovým jménem) nebo co se v ní hodnotí (různými predikativními adjektivy nebo příslovci)*“ (Bauer 1965, s. 55). Tyto věty tvoří nutné doplnění slov, jejichž obsah upřesňují, a je možné je substituovat dějovým jménem či infinitivem. Rozlišeny jsou tři typy obsahových vět, a to oznamovací, tázací a žádací (Bauer 1965, s. 59–63); tabulkové vyjádření dvojí možné klasifikace souvětí nalezneme v článku J. Blažka (1975, s. 148).
1) obsahové věty žádací: *aby*, *ať*
Chtěl, aby za ním přišel. Přál si, ať přijde.
2) obsahové věty oznamovací: *že*, *jak* (po slovesech smyslových vjemů), jako
Popíral, že o tom ví. Viděl, jak po kameni teče voda. Připadalo mu, jako by byl doma.
3) obsahové věty tázací: *kdo*, *kdy*, *kam*, *který*
Nevěděl, kdo to udělal. Řekl nám, kdy přijde. Neuměl si představit, kam by šel. Pověz mi, kterou knihu chceš.
Vynecháváme vyčerpávající přehled slovesných časů, s nimiž se obsahové výrazy kombinují (blíže k této problematice viz Panevová 1971), stejně jako historické pozadí takovýchto spojení. Příklady vět jsou částečně převzaty z Bauerova článku; neuvedená užití z důvodu názornosti doplňujeme.
Bauer i Blažek shodně upozorňují na nutnost odlišovat obsahové a vztažné věty; všechny uvedené spojovací prostředky mohou být využity jak pro větu obsahovou, tak vztažnou. Blažek (1975, s. 148) dokládá např. tuto dvojici vět *Je jasné, kdo to všechno zavinil* (obsahová věta) x *Objevil se ten, kdo to všechno zavinil* (vztažná věta). Samozřejmou výjimku tvoří zájmeno *jenž*, spojené výhradně s větami vztažnými.

5.5.2 Slovník VerbaLex

Hesla valenčního slovníku VerbaLex jsme využili pro doplnění valenčních rámců sloves, která nejsou obsažena ve Vallexu.

Struktura všech hesel VerbaLexu je jednotná[92]. Za jednotlivá hesla jsou považovány synsety (synonymické řady) výrazů, zařazených do příslušné sémantické třídy. Jejich společný význam je vysvětlen definicí. Pod každým z hesel jsou zařazeny valenční rámce, vždy s upřesněním, pro které ze sloves synsetu neplatí. Jednotlivé valenční rámce jsou ilustrovány příkladem použití, připojeny jsou rovněž hodnoty jednotlivých atributů (reflexivita, vid).

Valenční rámec je členěn obdobně jako v již zmíněném Vallexu; na prvním místě je uveden agens (AG), příp. jeho sémantická varianta (ENT, GROUP, EVEN, PHEN); sloveso nevyžadující levostrannou valenci má uvedenu zkratku ISUB (inexplicit subject). Vlevo od slovesa (VERB) se nacházejí další valenční doplnění, jsou-li nějaká.

Jednotlivá doplnění jsou reprezentována:
1) nejčastěji zájmenným výrazem s uvedením přímého či předložkového pádu;
2) v případě adverbiálního doplnění výrazy *kde*, *kam*, *kdy*, *jak*;
3) doplnění vedlejší větou je reprezentováno příslušnou spojkou;
4) adjektivní doplnění výrazem jako spojeným s číslem patřičného pádu;
5) infinitivní doplnění zkratkou *inf*;
6) slovní spojení přítomné ve frazeologismech značkou *DPHR*.

Ke každé pozici valenčního rámce je připojena informace o obligatornosti (obl) či fakultativnosti (opt) valenčního doplnění.

Specifickým (a v našem prostředí výjimečným) rysem VerbaLexu je dvouúrovňový systém sémantických rolí. První úroveň sémantických rolí slouží k zachycení obecných významů; sémantická role je zapsána před výrazy charakterizujícími jednotlivá doplnění. Sémantické role druhé úrovně, tzv. literály, (zaznamenané ve špičatých závorkách) odkazují na jednotlivé lexikální jednotky a slouží k detailnější kategorizaci.

Přehled sémantických rolí první úrovně (s ohledem na sémantické role, jež reálně figurují v naší práci) uvádíme v následující tabulce[93].

---

[92] Při popisu struktury hesla valenčního slovníku VerbaLex vycházíme z Hlaváčková a Horák (2007). Dostupné z: https://nlp.fi.muni.cz/verbalex/doc/help.html.
[93] Přehled sémantických rolí druhé úrovně je dostupný na výše uvedené webové adrese (Hlaváčková a Horák, 2007).

zkratka	význam	definice
ABS	abstraction	abstraktní pojem; myšlenka neodkazující ke konkrétní entitě
ACT	act	činnost; lidská činnost, jednání
AG	agent	agens; sémantická role agentu
ART	artifact	výrobek; dílo zhotovené člověkem
ATTR	attribute	vlastnost; (adjektivum) charakterizující entitu
COM	communication	dorozumívání; předmět lidského hovoru
ENT	entity	entita; jednotka existující fyzicky
EVEN	event	událost; akt odehrávající se v danou dobu a čase
FEEL	feeling	pocit; vyjádření emocionálního stavu
GROUP	group	skupina; daný počet entit vnímaný jako celek
INFO	info	informace; vzkaz doplňující určitý stav poznání
INS	instrument	nástroj; zařízení využitelné pomocí určité dovednosti
KNOW	knowledge	znalost; myšlení, výsledek učení a poznávání
MAN	–	způsob; adverbiální doplnění
OBJ	object	objekt, předmět, věc; konkrétní viditelná entita
PART	part	část, díl; úsek abstraktní či konkrétní entity
PAT	patient	patiens; sémantická role patientu
SOC	associate	spolupracovník, společník; osoba připojující se k jiným v rámci nějaké činnosti
STATE	state	stav; způsob odpovídající svým hlavním rysům
SUBST	substance	substance; pevná, kapalná, plynná látka

Tab. 7 VerbaLex – přehled užitých sémantických rolí včetně zkratek

6. Praktická část – výzkum

6.1 Postup tvoření potenciálních valenčních rámců adjektiv zakončených *-telný*

Valenční rámce adjektiv uvedené níže vycházejí důsledně z valenčních rámců základových sloves. Cílem naší práce je ověřit a na příkladech běžně užívaného jazyka doložit, zda valenční rámce deverbativních adjektiv jsou a) závislé na valenčním rámci slovesa, od něhož je adjektivum derivováno, b) zjistit případnou míru pravidelnosti přejímání či jiné charakteristické rysy celého procesu.

S ohledem na uvedená fakta postupujeme při tvoření potenciálních valenčních rámců adjektiv derivovaných sufixem *-telný* následovně: valenční rámce vytváříme tak, aby co nejšířeji kopírovaly rámec základového slovesa; nijak je tedy nezjednodušujeme a s výjimkou zjevně negramatických případů je ponecháváme v plném rozsahu. Valenční rámce adjektiv tvoříme z valenčních rámců sloves, které mají alespoň jednu pravovalenční pozici.

Při vytváření valenčních rámců adjektiv respektujeme obecně uváděná pravidla posouvání valenčních rolí při derivaci deverbativních adjektiv: 1) agens je zpravidla nevyjádřen; 2) patiens (typicky v akuzativu, méně často v genitivu) se stává subjektem; 3) valenční pozice v dativní či instrumentálové formě se nemění; 4) valenční pozice ve formě adverbia se nemění; 5) do derivace nevstupuje reflexivní morfém *se/si*. Při práci s konkrétním materiálem je však třeba uvedená pravidla modifikovat dle skutečné jazykové situace a cílů výzkumu.

6.1.1 Valenční rámce sloves a derivovaných adjektiv zakončených *-telný* – způsob zápisu

Ilustrativní tabulky[94] zachycující výchozí VR sloves a zkoumané VR adjektiv jsou níže uspořádány následujícím způsobem. Jako první je vždy uvedena tabulka s valenčním rámcem slovesa, jenž je převzat a) ve většině případů ze slovníku Vallex, b) pokud v něm není sloveso obsaženo, ze slovníku VerbaLex, c) není-li sloveso zachyceno ani v něm, využíváme Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení, příp. jiný. (Podrobněji kap. 5.3 Metodologie výběru zkoumaného seznamu adjektiv.)

6.1.1.1 Slovesné rámce

Abychom se vyvarovali nežádoucího zjednodušování, zachycujeme případné reflexivní podoby jednotlivých sloves i jejich idiomatická použití. S idiomy ovšem dále již nepracujeme.

K označení valenčních pozic využíváme způsob obvyklý v jednotlivých použitých slovnících; zkratky popisující valenční pozici se tedy mírně liší. Jednotně značíme obligatorní valenční

[94] Kompletní přehled tabulek s výchozími valenčními rámci sloves a utvořenými valenčními rámci příslušných adjektiv viz Příloha 3.

doplnění kapitálkami, malými písmeny zaznamenáváme fakultativní valenční pozice. Pole podbarvená žlutě představují typická doplnění jednotlivých sloves, jsou-li ve slovníku uvedena. (Typická doplnění obsahuje pouze Vallex, z něhož pochází většina valenčních rámců. Výskyt typických doplnění v materiálu je tudíž značný.) Jestliže je u valenční pozice / typického doplnění explicitně specifikována forma, uvádíme ji ve sloupci bezprostředně za typem pozice.

Konečně obsahují tabulky také konkrétní příklady užití daného valenčního rámce – zde ve většině případů přejímáme či mírně upravujeme příklady slovníkové. Většinou odrážejí obligatorní a potenciální pozice; v případě méně obvyklých konstrukcí, jejichž realizace není z valenčního rámce bezprostředně zřejmá, i typická doplnění.

6.1.1.2 Adjektivní rámce

Obdobně jako u sloves i v případě adjektiv jsou původní obligatorní doplnění zaznamenána kapitálkami, fakultativní doplnění malými písmeny a žluté podbarvení odpovídá původním typickým doplněním. Explicitně zachycené formy jsou uvedeny vedle typu každého doplnění; idiomatická spojení v této fázi již nezachycujeme.

Příklady použití konkrétního valenčního rámce jsou v některých případech inspirovány původními slovníkovými příklady pro slovesa, v jiných případech jsou dotvořeny tak, aby vystihly možnou jazykovou situaci.

Při zápisu potenciálních valenčních pozic adjektiv již nerozlišujeme mezi valenčními pozicemi přejatými z nereflexivního slovesa a valenčními pozicemi vycházejícími z reflexivní podoby téhož slovesa, viz tabulky níže.

6.2 Specifika tvoření jednotlivých typů adjektivních valenčních rámců

6.2.1 Slovesné valenční rámce s jednou pozicí

Původní slovesné rámce s jedinou, levovalenční pozicí (ACT/AG – VERB)[95] z potenciálních adjektivních rámců vypouštíme; jejich transformace na adjektivum s jakoukoli valencí je z podstaty nemožná, srov. výše. Je-li však v původním slovesném valenčním rámci tohoto typu obsaženo typické doplnění, přejímáme jej jako potenciální doplnění odvozeného adjektiva. Jestliže je forma tohoto doplnění definována explicitně, podrobujeme jej dalšímu zkoumání.[96]

---

[95] V materiálu např. *zapomněl se*; *opakoval se*; *ovládal se*; *potěšil se* a mnohé další.

[96] V tabulkách potenciálních valenčních pozic adjektiv označujeme případy původních jednovalenčních sloves krátkými pomlčkami, např. zápis *zkvasit* (AG – VERB) dává u adjektiva *zkvasitelný* zápis - -; *přehlédnout se* (ACT – VERB) loc ‚chybovat (na tomto místě)‘ → - - loc.

6.2.2 Slovesné rámce se dvěma valenčními pozicemi

Nejčastější podobou valenčního rámce dvouvalenčního slovesa (tj. s jednou valenční pozicí vpravo) je ACT/AG – VERB – PAT/pat, přičemž PAT má obvykle formu akuzativu (genitivu), méně často dativu a instrumentálu, ojediněle pak pádu s předložkou, příp. podobu jinou (infinitiv, být 7, adj-1 apod.). Jako pravovalenční pozice kromě sémantické role PAT dále figurují innt, obst, MANN, DIR3; v případě valenčních rámců sloves přejatých ze slovníku VerbaLex, a tedy detailněji sémanticky charakterizovaných, taktéž ATTR, ABS, KNOW, OBJ, ACT, ENT, EVEN, COM, INS, SUBST či GROUP (jako obligatorní i potenciální).

Z nejběžnější podoby VR ACT/AG – VERB – PAT 4 (např. *někdo vidí něco*) vznikne v našem zápisu potenciální VR adjektiva s – viditelný. Levý sloupec původně obsazený znaky ACT/AG obsahuje znak *s* (= libovolné jméno), případně s určitou specifikací[97]. Nejedná se pochopitelně o nahrazení ACT/AG jménem, ale o pozici jména vzniklou při posouvání valenčních rolí, jehož pravidla se při vytváření rámců adjektiv snažíme respektovat (viz výše). Na tomto jméně je utvořené adjektivum syntakticky závislé. Pozice tohoto „libovolného jména“ zcela jistě není nutně anteponovaná, jde pouze o přehlednost záznamu[98].

2 VIDĚT/VIDITELNÝ

2 VIDĚT								
ACT	VERB	PAT	4, jak, zda, že, cont			mann	loc	v. Petra na výstavě, vidí dobře
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že			v. chlapce přicházet, jak jde
ACT	VERB					dir		viděl za roh
ACT	VERB	PAT	4			loc		v. Petra na výstavě
idom								
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, jako4, adj-4			*představovat si* v. dceru jako nevěstu
ACT	VERB	PAT	v6	EFF	4			*chápat* v. v tom různé věci
ACT	VERB	PAT	4, že	MANN				*nazírat* v. věci různě
ACT	VERB	DPHR	do duše, karet, žaludku			ben 3		*dobře znát* v. mu do karet

2 VIDITELNÝ						
s	viditelný			mann	loc	Petr v.
s	viditelný	PAT	jak, zda, že, cont	mann	loc	je v. jak, zda, že, cont
s	viditelný	EFF	inf, jak,že			Petr v. krást, jak, že krade
s	viditelný			loc		Petr v. na výstavě
-	-			dir		

Velmi často se vedle formy pádu objevuje jako alternativní podoba valenční pozice vedlejší věta charakterizovaná explicitně spojkou, či implicitně zkratkou cont (obsahová věta), srov.

[97] Např. s (že) značí, že vedle původní pozice s danou podobou akuzativu existuje možnost obsadit pozici vedlejší větou s *že* (ACT – zanedbat – Acc/že), při derivaci adjektiva vznikají dva potenciální rámce: s – zanedbatelný (*zanedbatelný obnos*) a že – zanedbatelný (*je zanedbatelné, že vypadal zvláštně*).

[98] Zápis s – pochopitelný zachycuje a) pořadí jméno – adjektivum, např. *úkol (obtížně) pochopitelný*, b) pořadí adjektivum – jméno *(obtížně) pochopitelný úkol.*

ACT/AG – VERB – PAT 4, zda, že, cont (*někdo pochopil něco; zda/že/cont se něco děje*). V takovém případě kromě potenciálního VR s – pochopitelný vytváříme také VR s – pochopitelný – zda/že/cont. Tento VR představuje potenciální strukturu, v níž je adjektivum součástí verbonominálního predikátu: *Petr pochopil, že chyboval. (Chybovat je pochopitelné.) Je pochopitelné, že chyboval.*

3 POCHOPIT/POCHOPITELNÝ

3 POCHOPIT					
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont		p. jak to má udělat, že udělal chybu

3 POCHOPITELNÝ					
s	pochopitelný				plán p.
s	pochopitelný	PAT	zda, že, cont		je p. zda, že, cont

Pokud je valenční pozice vyjádřena formou předložky a pádu (např. ACT –VERB – PAT na4 *někdo zapomněl na něco*; ACT – VERB – PAT v 4 *někdo uvěřil v něco*), tuto podobu zachováváme a vytváříme VR ?s – zapomenutelný na4, resp. ?s – uvěřitelný v4. Postupujeme tak z důvodu zkoumání případných kolokací, jež se k adjektivu váží, a jejich případným spojením s výchozím VR slovesa.

22 ZAPOMENOUT/ZAPOMENUTELNÝ

22a ZAPOMENOUT						
ACT	VERB	PAT	4, na4, inf, jak, zda, že, cont			z. na mé narozeniny
ACT	VERB	PAT	4	LOC		z. si věci v autě, děštník se snadno někde z.
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4	to ti nikdy nez.
22b ZAPOMENOUT SE						
ACT	VERB					pravidelně se zapomínal
idiom						
ACT	VERB	PAT	s7			*zaplést se* z. se s tou ženou

22a ZAPOMENUTELNÝ					
s	zapomenutelný				z. problémy
s	zapomenutelný	PAT	na4, inf, jak, zda, že, cont		je z. přijít, jak, zda, že přišel
s	zapomenutelný	LOC			deštník z. v autě
s	zapomenutelný	ADDR	3		skutek nez. někomu
22b ZAPOMENUTELNÝ					
-	-				

Analogicky zachováváme i infinitivní či jiné vyjádření pozice: ACT – VERB – PAT inf *někdo zanedbal použít (něco)* → ?s (inf) – zanedbatelný *zanedbatelný použít*; ACT– VERB – PAT ADJ-1/7 *někdo se cítil mladý/m* → ?s – citelný ADJ-1/7 *citelný mladý/m.* Ačkoli je pravděpodobné, že se jedná o negramatické konstrukce, v rámci potvrzení či vyvrácení tohoto faktu adjektivní VR s těmito formami zahrnujeme.

9 ZANENDBAT/ZANEDBATELNÝ

9 ZANEDBAT					
ACT	VERB	PAT	4, inf		z. využít preventivní péče
ACT	VERB	PAT	4, že		

9 ZANEDBATELNÝ					
s	zanedbatelný				z. péče
s	zanedbatelný	PAT	inf		je z. zmínit Petra
s	zanedbatelný	PAT	že		je z. že

20 CÍTIT/CITELNÝ

20a CÍTIT						
ACT	VERB	PAT	4, jak, že, cont			c., jak něco voní/vůni
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že	c. srdce bušit až v krku
ACT	VERB	PAT	4, že	EFF	jako4	c. to jako svou povinnost
ACT	VERB	PAT	s7			c. s trpícími
20b CÍTIT SE						
ACT	VERB	PAT	7, být7, jako1, na4, být+adj-1, být+adj-7, adj-1, adj-7			c. se být mladým/mladý/jako mladík
ACT	VERB	MANN				c. se staře/v pořádku
idiom						
ACT	VERB	PAT	na4			*stačit na něco* c. se na tento úkol

20a CITELNÝ					
s	citelný				c. vůně
s	citelný	PAT	jak, že, cont		je c., jak, že, cont
s	citelný	EFF	inf, jak, že		srdce c. bušit, jak buší, že buší
s	citelný	EFF	jako4		služba c. jako povinnost
s	citelný	PAT	s7		soucit c. s trpícími
20b CITELNÝ					
s	citelný	PAT	7, být7, jako1, na4, být+adj-1, být+adj-7, adj-1, adj-7		c. mladým, jako mladý
s	citelný	MANN			c. v pořádku

Valenční pozice vyjádřené implicitně do adjektivních VR přenášíme (srov. ACT – VERB – DIR3 *někdo dosáhl někam* → s – dosažitelný – DIR3 *někam*), ovšem při dalším výzkumu s nimi nepracujeme.

18 DOSÁHNOUT/DOSAŽITELNÝ

18 DOSÁHNOUT									
ACT	VERB	DIR3				means 7			d. na okno rukou
ACT	VERB	PAT	2	orig	na6, od2				d. na něm slibu
ACT	VERB	PAT	2,4			reg	v6	means 7	d. určité úrovně v matematice
ACT	VERB	PAT	2						d. pokročilého stádia
ACT	VERB	DIR3							voda d. ke břehu
ACT	VERB	PAT	2						d. pólu

18 DOSAŽITELNÝ							
s	dosažitelný	DIR3		means 7			d. na okno, někam
s	dosažitelný	orig	na6, od2				slib d. na něm, od něj
s	dosažitelný			reg	v6	means 7	d. úroveň
s	dosažitelný						d. pokročilé stádium
s	dosažitelný	DIR3					voda d. ke břehu
s	dosažitelný						d. pól

6.2.3 Slovesné rámce se třemi valenčními pozicemi

Obdobným způsobem postupujeme u sloves se třemi valenčními pozicemi, tj. se dvěma valenčními pozicemi vpravo. Takový VR poskytuje nejvíce intuitivní způsob tvoření deverbativních adjektiv pasivní možnosti.

Co do absolutního počtu je popisovaný typ VR nejčetnější. Až na několik málo výjimek je jeho součástí vždy pozice se sémantickou rolí PAT, zpravidla v akuzativu. Druhý pravovalenční člen je charakterizován jako ADDR, ORIG, EFF (obligatorní i potenciální), dále LOC, MANN, obst, DIR1 a DIR3. U detailněji sémanticky charakterizovaných valenčních rámců sloves přejatých ze slovníku VerbaLex nalezneme (jako obligatorní či potenciální) široké spektrum sémantických rolí: KNOW, PART, OBJ, PAT, SOC, ATTR, COM, ABS, EVEN, ACT, REAS, ENT, INS, FEEL, STATE, ATR, INFO a SUBST.
Nejobvyklejší typ VR je reprezentován kombinací ACT/AG – VERB – PAT 4 – EFF(eff)/ORIG(orig), příp. ACT/AG – VERB – ADDR 3 – PAT 4.

Obsahuje-li VR pozici s formou akuzativu (genitivu), je to právě tato pozice, která se posouvá na místo, označené v našem zápisu jako s (libovolné jméno); zbývající pozice zůstává na svém místě. Srov. ACT – VERB – PAT 4 – eff jako 4 *někdo přijal někoho jako někoho/něco* dává vzniknout adjektivnímu VR s – přijatelný – eff jako 4 *Petr přijatelný jako kandidát*; ACT – VERB – ADDR 3 – PAT 4 *někdo představil někomu někoho* → s – představitelný ADDR 3 *Petr představitelný dámě*.

1 PŘIJMOUT/PŘIJATELNÝ

1 PŘIJMOUT										
ACT	VERB	PAT	4	orig	od2	reg	k3	rcmp	za4	p. dárek od přítele za svou pomoc
ACT	VERB	PAT	4, že, cont			mann		acmp	bez2, s7	p., co mu nabízela nerad/bez výhrad/s nevolí
ACT	VERB	PAT	4	orig	od2					objednávky p. sekretářka od zákazníků
ACT	VERB	PAT	4	eff	jako4, za4	dir				p. ho za člena party
ACT	VERB	PAT	4			aim	do2, na4			p. uklízečku na práci
idiom										
ACT	VERB	PAT	4			mann				*uvítat* p. návštěvu/ho s otevřenou náručí
ACT	VERB	PAT	4			aim	na4	mann		*ochránit* p. někoho na byt a stravu, oddíl p. F. s posměchem
ACT	VERB	PAT	4, že, cont	EFF	jako4, za4					*interpretovat* p. něco jako urážku
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	na milost					*odpustit* p. ho na milost

1 PŘIJATELNÝ								
s	přijatelný	orig	od2	reg	k3	rcmp	za4	dárek p. od přítele
s	přijatelný			mann	acmp	bez2, s7		p. peníze
s	přijatelný	PAT	že, cont	mann	acmp	bez2, s7		je p. že, cont
s	přijatelný	eff	jako4, za4	dir				člověk p. jako/za člena
s	přijatelný			aim	do2, na4			uklízečka p. na práci

21 PŘEDSTAVIT/PŘEDSTAVITELNÝ

21a PŘEDSTAVIT								
ACT	VERB	addr	3	PAT	4			p. mu svou práci
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4			p. žáka učiteli
ACT	VERB	PAT	4			reg	v6	p. v něčem špičku
ACT	VERB	PAT	4					herec p. Hamleta
ACT (inf, že)	VERB	PAT	4, inf, že			ben		onemocnět pro něj p. problém
21b PŘEDSTAVIT SI								
ACT	VERB	PAT	4, jak, že, cont			compl	jako4, adj-4	p. si, jak, že přichází
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že			p. si ji přicházet, jak p., že p.

21a PŘEDSTAVITELNÝ						
s	představitelný	addr	3			práce p. kamarádovi
s	představitelný	ADDR	3			žák p. učiteli
s	představitelný			reg	v6	špička p. v oboru
s	představitelný	PAT	inf, že	ben		p. onemocnět
21b PŘEDSTAVITELNÝ						
s	představitelný			compl	jako4, adj-4	p. Petr
s	představitelný	PAT	jak, že, cont	compl	jako4, adj-4	je p. jak, že, cont
s	představitelný	EFF	inf, jak, že			zima p. přicházet, jak, že

Jestliže se ve VR slovesa nachází dvě pozice s formou akuzativu, na místo libovolného jména se posouvá pozice se sémantickou charakteristikou jinou než PAT, srov. ACT – VERB – ADDR 4 – PAT 4 *Petr naučil Karla čtení/četbu* → s – naučitelný PAT 4 *Karel naučitelný čtení/četbu*; opačný model je zcela negramatický, viz **čtení/četba naučitelné/á Karla (Petrem).*

78 NAUČIT/NAUČITELNÝ

78a NAUČIT							
ACT	VERB	ADDR	4	PAT	3, 4, inf, aby, ať, že, cont	mann	n. své žáky číst
78b NAUČIT SE							
ACT	VERB	PAT	3, 4, inf, že, cont	orig	od2, z2	mann	n. se matematice z knihy

78a NAUČITELNÝ							
s	naučitelný	PAT	3, 4, inf, aby, ať, že,cont			mann	žáci n. čtení
78b NAUČITELNÝ							
s	naučitelný	PAT	3, že, inf, že, cont	orig	od2, z2	mann	matemtika n. od učitele, z knihy

U valenčních pozic ve formě vedlejší věty charakterizované (mimo jiné) explicitně spojkou, či implicitně zkratkou cont postupujeme totožně jako u VR s jednou pravovalenční pozicí: ACT – VERB – ADDR 3 – PAT 4, že, cont *někdo uvěřil někomu něco; že/cont se něco stalo*. V tomto případě vytváříme vedle VR s – uvěřitelný – ADDR 3 *pravda uvěřitelná Petrovi* rovněž VR s – uvěřitelný že/cont *Je uvěřitelné, že se něco stalo*.[99]

4 UVĚŘIT/UVĚŘITELNÝ

4 UVĚŘIT							
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4, že, cont		u. mu, co říká
ACT	VERB	PAT	3, že				uvěřil upřímnosti skupiny
ACT	VERB	PAT	v4				u. v boha

4 UVĚŘITELNÝ					
s	uvěřitelný	ADDR	3		lež u. Karlovi
s	uvěřitelný	PAT	že, cont		je u. Karlovi, že cont
s	uvěřitelný				u. upřímnost skupiny
s	uvěřitelný	PAT	v4		u. v boha

Valenční pozice vyjádřené předložkou a příslušným pádem se nemění, pokud VR obsahuje zároveň valenční pozici v akuzativu/genitivu; srov. ACT – VERB – PAT 4 – orig z2 *někdo volil někoho z něčeho* → s volitelný orig z2 *kandidát volitelný ze shromáždění*. Jestliže není přítomna ani akuzativní, ani genitivní forma a VR slovesa je tvořen výhradně pozicemi vyjádřenými předložkou a pádem, zachováváme při tvoření adjektivního VR obě podoby, srov. ACT – VERB – ADDR s7 – pat v4 *někdo se sloučil s někým v něco* → a) s – slučitelný ADDR s7 *vodík slučitelný s kyslíkem (ve směs)*; b) s – slučitelný pat v4 *vodík slučitelný (s kyslíkem) ve směs*.

38 VOLIT/VOLITELNÝ

38 VOLIT							
ACT	VERB	PAT	4	orig	z2		v. nenápadnou barvu
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, za4		v. někoho za předsedu, předsedou
ACT	VERB	PAT	4	DIR3			v. zástupce do parlamentu

38 VOLITELNÝ					
s	volitelný	orig	z2		barva v. ze vzorníku
s	volitelný	EFF	za 4,7		občan v. za starostu, starostou
s	volitelný	DIR3			zástupce v. do parlamentu

25 SLOUČIT/SLUČITELNÝ

25a SLOUČIT								
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4	eff	do2, v4	s. malé třídy do jedné velké
25b SLOUČIT SE								
ACT	VERB	ADDR	s7	pat	do2, v4			vodík se s. s kyslíkem ve vodu

[99] Jsme si vědomi faktu, že VR s – uvěřitelný že/cont vypuštěním pozice ADDR plně nekoresponduje s pravidly posunu. Jde nám však především o vytvoření co nejširší materiálové základny pro zkoumání vztahu sloveso – adjektivum.

25a SLUČITELNÝ							
s	slučitelný	ADDR	s7	eff	do2, v4		třída s. s jinou do větší třídy
25b SLUČITELNÝ							
s	slučitelný	ADDR	s7	pat	do2, v4		vodík s. s kyslíkem ve sloučeninu

Totožně, tedy zachováním obou forem pozic, řešíme případy, kdy slovesný VR obsahuje pozice s formou prostého pádu, ale nikoli akuzativu či genitivu. Např. ACT – VERB – addr 3 – PAT 7 *někdo se prokázal někomu něčím* → a) s – prokazatelný addr 3 *prokazatelný obsluze (povolením)*; b) s – prokazatelný PAT 7 *prokazatelný povolením (obsluze)*.

42 PROKÁZAT/PROKAZATELNÝ

42a PROKÁZAT							
ACT	VERB	addr	3	PAT	4, že, cont		p. mu úctu
ACT	VERB	addr	3	PAT	4, zda, že, cont		testy mu p. doping
ACT	VERB	addr	3	PAT	4		p. jim dobrodiní
42b PROKÁZAT SE							
ACT	VERB	addr	3	PAT	7		p. se identifikační kartou
ACT	VERB	PAT	být7, jako1, adj-1				tendence se p. jako silně progresivní

42a PROKAZATELNÝ							
s	prokazatelný	addr	3	PAT	že, cont		úcta p. někomu / je p., že
s	prokazatelný	addr	3	PAT	zda, že, cont		doping p. někomu
s	prokazatelný	addr	3				p. dobrodiní (Karlovi)
42b PROKAZATELNÝ							
s	prokazatelný	addr	3	PAT	7		právo p. (soudci) zákonem
s	prokazatelný	PAT	být7, jako1, adj-1				je p. jako progresivní, progresivním, progresivní

U VR kombinujících jednu pozici s formou předložky (explicitně danou) a pozici vyjádřenou implicitně (srov. ACT – VERB – PAT k3 – MANN *Petr se stavěl k problémům pozitivně*), přenášíme do potenciálního VR adjektiva obě pozice, tedy ?s – stavitelný – PAT k3 – MANN *stavitelný k problémům pozitivně*. Dále však pracujeme jen s explicitně definovanou pozicí, tj. formou *k3*.

55 STAVĚT/STAVITELNÝ

55a STAVĚT								
I budovat								
ACT	VERB	PAT	4	orig	z2	ben 3		s. model letadla
ACT	VERB	PAT	4	DIR3				s. jsme boty do kouta
ACT	VERB	PAT	4	LOC				s. jsme boty v koutě
ACT	VERB	PAT	4			dir3	mann	s. ho na nohy
idiom								
ACT	VERB	PAT	4	EFF	do2, před4			*uvést do situace* stále mě jen s. před hotová rozhodnutí
ACT 1, že	VERB	ADDR	4	PAT	proti3			*konfrontovat* to nás s. proti sobě
ACT	VERB	PAT	4			aim	na4	*dát vařit* s. vodu na čaj
ACT	VERB	PAT	4	ORIG	na6			*zakládat* celý s. jen na rodině
ACT	VERB	ADDR	před4	PAT	4			*předkládat* tato etapa před nás s. nové úkoly
ACT	VERB	PAT	4	MANN				*představovat* i tak je možné celý problém s.
ACT	VERB	PAT	4					*posílat na hřiště* s. se jen zkušení hráči
ACT	VERB	PAT	4, že, cont	DPHR	na odiv			*chlubit se* s. své schopnosti na odiv
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	na hlavu			*překrucovat* celý příběh s. na hlavu
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	do jiného, horšího, lepšího světla			*jinak představovat* hrdinský čin ho s. do jiného světla
II zastavovat								
ACT	VERB							autobus s. na znamení
ACT	VERB	PAT	4					výroba se s. kvůli stávce
55b STAVĚT I SE								
zaujímat vzpřímenou polohu								
ACT	VERB	pat	do2, v4			dir3	mann	akrobat se s. na hlavu, aby viděl
ACT	VERB	DIR3						děti se s. do kouta
ACT	VERB	PAT	proti3					s. se proti mému nařízení
ACT	VERB	PAT	za4					s. se za ni
ACT	VERB	PAT	k3	MANN				k problémům se s. vždy negativně
ACT	VERB	PAT	nad4					pořád se nad nás s.
idiom								
ACT	VERB	DIR3						*působit roztržky* s. se mezi nás
ACT	VERB	PAT	7					*tvářit se* s. se ublíženým
ACT	VERB	MANN						*tvářit se* s. se, jako by neuměl do 5 počítat
ACT	VERB	DPHR	na zadní					*vzpírat se* s. se na zadní
55c STAVĚT I SI								
idiom								
ACT	VERB	DPHR	hlavu					*vzdorovat* neustále si s. hlavu

55a STAVITELNÝ							
I budovat							
s	stavitelný	orig	z2		ben 3		model s. za papíru
s	stavitelný	DIR3					boty s. do kouta
s	stavitelný	LOC					boty s. v koutě
s	stavitelný				dir3	mann	s. stojan
II zastavovat							
s	stavitelný						s. autobus, výroba
55b STAVITELNÝ							
zaujímat vzpřímenou polohu							
s	stavitelný	pat	do 2, v4		dir3	mann	akrobat s. do pozoru
s	stavitelný	DIR3					děti s. do kouta
s	stavitelný	PAT	proti3				s. proti mému nařízení
s	stavitelný	PAT	za4				s. za Petru
s	stavitelný	PAT	k3	MANN			s. negativně k problémům
s	stavitelný	PAT	nad4				s. nad nás
55c STAVITELNÝ							
jen idiom							

Formu obou pozic zachováváme rovněž tehdy, když je VR slovesa složen z pozice s formou prostého pádu (ne akuzativu/genitivu) a pozice s formou určenou předložkou a příslušným pádem, srov. ACT – VERB – addr 3 – PAT o6 někdo četl někomu o něčem/někom → a) ?s – čitelný addr 3 *čitelný někomu*; b) ?s – čitelný PAT o6 *čitelný o něčem/někom.*

17 ČÍST/ČITELNÝ

17 ČÍST										
ACT	VERB	addr	3	pat	o6	EFF	4, zda, že, cont	mann	loc	č. o něm, že je dobrý spisovatel
ACT	VERB	addr	3	PAT	o6			loc		č. mu o katastrofě v Německu
idiom										
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	z očí, dlaně			ben 3		*předpovídat* č. mu osud z dlaně
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	na očích, v očích			ben 3		*předpovídat* č. mu to na očích
ACT	VERB	DPHR	myšlenky					ben 3		*hádat* ty mi č. myšlenky

17 ČITELNÝ										
s	čitelný	addr	3	pat	o6	EFF	zda, že, cont	mann	loc	pomluvy č. o něm Petrovi
s	čitelný	adrr	3	PAT	o6			loc		o katastrofě č. Petrovi

6.2.4 Slovesné rámce se čtyřmi valenčními pozicemi

Obdobně pracujeme se slovesnými valenčními rámci, které obsahují tři pravovalenční pozice, tj. čtyřvalenčními slovesy. Typickou podobu VR čtyřvalenčního slovesa můžeme charakterizovat jako ACT – VERB – PAT 4 – DIR1/orig – EFF/innt, případně ACT – VERB – ADDR 3 – PAT – EFF/innt (u posledních dvou pozic kvůli přehlednosti záměrně neuvádíme formu). Kromě uvedených sémantických rolí nalezneme ve VR ještě DIR3, v sémanticky podrobnějším VerbaLexu poté role PART, PAT a SUBST (opět jako obligatorní

či potenciální). Čtyřmi valenčními pozicemi disponují v našem materiálu např. slovesa *snést, číst* (srov. výše), *hmatat* aj.

12 SNÉST/SNESITELNÝ

12a SNÉST							
ACT	VERB	PAT	4	DIR1	intt	k3, na4, inf	s. věci z půdy
ACT	VERB	PAT	4	DIR3	intt	k3, na4, inf	s. věci do jedné místnosti
ACT	VERB	PAT	4		aim	k3, na4, pro4	s. k výzkumu cenný materiál
ACT	VERB	PAT	4, že, cont				s. jeho pohledy
idiom							
ACT	VERB	PAT	4				*klást* slepice s. vejce
ACT	VERB	PAT	4				*mít rád* nes. jahody
12b SNÉST SE							
ACT	VERB	intt	k3, na4, inf		dir		vločky se s. pomalu z nebe
ACT	VERB						s. se soumrak
ACT	VERB	PAT	s7		mann		s. se s ní bez problémů
idiom							
ACT	VERB	DIR3					*být cílem* na jeho hlavu se s. výčitky

12a SNESITELNÝ							
s	snesitelný	DIR1	intt	k3, na4, inf			v. snesitelné z půdy
s	snesitelný	DIR3	intt	k3, na4, inf			v. snesitelné do místnosti
s	snesitelný				aim	k3, na4, pro4	s. materiál
s	snesitelný	PAT	že, cont				je s., že, cont
12b SNESITELNÝ							
s	snesitelný	innt	k3, na4, inf		dir		vločky s. na zem z nebe
s	snesitelný	PAT	s7		mann		s. s ní bez problémů
-	-						

34 HMATAT/HMATATELNÝ

34 HMATAT								
AG	VERB	OBJ	na co4	part	čím7			h. prsty na stůl
AG	VERB	OBJ	po čem6	part	čím7			h. prsty po stole
AG	VERB	PART	na co4	pat	komu3	part	čím7	h. mu prstem na hlavu
AG	VERB	PART	po čem6	pat	komu3	part	čím7	h. mu rukou po zádech

34 HMATATELNÝ									
s	hmatatelný	OBJ	na co4	part	čím7				stůl h. prsty
s	hmatatelný	OBJ	po čem6	part	čím7				po stole h. prsty
s	hmatatelný	PART	na co4	pat	komu3	part	čím7		hlava h. Petrovi prstem
s	hmatatelný	PART	po čem6	pat	komu3	part	čím7		po zádech h. Petrovi rukou

6.2.5 Typická doplnění

Typická doplnění, jsou-li uvedena, přejímáme do adjektivních VR v plné šíři bez ohledu na to, zda se objevují u slovesa dvou-, troj- či čtyřvalenčního.

6.2.6 Reflexivní slovesa

Výchozím materiálem naší práce je seznam adjektivních lemmat. Teprve pomocí tohoto seznamu jsme určili základová slovesa, s jejichž valencí v následujících částech pracujeme. Pro získání maximálního počtu valenčních rámců, a tedy forem jednotlivých valenčních pozic, zahrnujeme mezi základová slovesa také reflexiva.

Nejčastěji se vyskytují dvojice slovesa a jeho reflexivní podoby s morfémem *se* (např. *srovnat – srovnat se, opakovat – opakovat se*), méně často pak slovesa a jeho reflexivní podoby s morfémem *si* (např. *myslet – myslet si, představit – představit si*). Výjimku tvoří trojice *udržet – udržet se – udržet si a stavět – stavět se – stavět si*, kdy v rámci jednoho slovesného kořene nalezneme všechny možné tvary, a reflexivum tantum *dotknout se*.

Využití reflexiva vede takřka vždy k rozšíření počtu forem valenčních pozic, srov.:
ACT – *naučit* – ADDR 4 – PAT 3/4/inf/aby/ať/že/cont x ACT – *naučit se* – PAT 3/4/inf/že/cont – orig od/z2 nebo ACT – *prokázat* – addr 3 – PAT 4/zda/že/cont x ACT – *prokázat se* addr 3 – PAT 7 // ACT – *prokázat se* – PAT být7/jako1/adj-1 či mnohé další. Jednovalenční reflexiva (ACT/AG – VERB) naopak možnost utvoření adjektiva neposkytují: *ovládat se*, *splnit se*, *potěšit se*, *pominout se* aj.

5 SROVNAT/SROVNATELNÝ

5a SROVNAT							
ACT	VERB	PAT	4	eff	do2	crit	s. žáky do dvoustupů/dle abecedy
ACT	VERB	PAT	4			ben 3	s. si šaty
ACT	VERB	PAT	4	EFF	s7		s. fakta s realitou
ACT	VERB	PAT	4			crit	s. hodinky dle správného času
idiom							
ACT	VERB	PAT	4			means 7	*vyrovnat* Sparta s. body v poslední minutě
ACT	VERB	PAT	4				*smírně vyrovnat* s. spor
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4		*usmířit* s. matku s dcerou
5b SROVNAT SE							
ACT	VERB	PAT	s7				s. se s bratrem

5a SROVNATELNÝ					
s	srovnatelný	eff	do2	crit	žáci s. do dvoustupů
s	srovnatelný			ben 3	s. šaty
s	srovnatelný	EFF	s7		fakta s. s realitou
s	srovnatelný			crit	s. hodinky
5b SROVNATELNÝ					
s	srovnatelný	PAT	s7		s. s bratrem

16 MYSLET/MYSLITELNÝ

16a MYSLET/MYSLIT								
ACT	VERB	pat	o6	EFF	4, že	mann		m. si o tobě jen dobré, že to tak není
ACT	VERB	PAT	na4					m. na něj
ACT	VERB	PAT	na4, že					*brát zřetel* m. na vozíčkáře
ACT	VERB	PAT	na4, že					m. na odchod
idiom								
ACT	VERB	PAT	4	MANN		acmp	s7	*zamýšlet* m. to s tebou dobře
ACT	VERB	PAT	4, že, INF	EFF	7			*mínit* m. tím odchod ze země
ACT 3	VERB	PAT	1			mann		*mít intelekt. schopnosti* m. mu to dobře
16b MYSLET SI / MYSLIT SI								
idiom								
ACT	VERB	PAT	na4					*chtít se ucházet* m. si na něj

16a MYSLITELNÝ							
s	myslitelný	pat	o6	EFF	že	mann	hloposti m. o tobě
s	myslitelný	PAT	na4				Karel m. na jídlo
s	myslitelný	PAT	že				je m., že odejde
16b MYSLITELNÝ							
jen idiom							

13 UDRŽET/UDRŽITELNÝ

13a UDRŽET								
ACT	VERB	PAT	4			mann	means 7	u. lano holou rukou
ACT	VERB	PAT	4	LOC				u. dítě v posteli
ACT	VERB	PAT	4	EFF	4, adj-7			u. se mladý, u. ho mladého
ACT	VERB	PAT	4	MANN				u. byt v čistotě
ACT	VERB	PAT	4			ben 3		u. učiteli kázeň
idiom								
ACT	VERB	PAT	s7	DPHR	krok			*stačit* u. krok s dobou
13b UDRŽET SE								
ACT	VERB					mann	loc	v bytě se u. teplo
13c UDRŽET SI								
ACT	VERB	PAT	4	means 7	*zachovat* u. si nadhled			

13a UDRŽITELNÝ						
s	udržitelný			mann	means 7	u. lano
s	udržitelný	LOC				dítě u. v posteli
s	udržitelný	EFF	4, adj-7			u. mladým, mladého
s	udržitelný	MANN				u. v čistotě
s	udržitelný			ben 3		učiteli u. kázeň
13b UDRŽITELNÝ						
-	-					
13c UDRŽITELNÝ						
s	udržitelný			means 7		u. nadhled

Ojediněle je reflexivní podoba vázána výhradně na idiomatické použití: *myslet si* ‚ucházet se o někoho', *stavět si hlavu* ‚vzdorovat', *vykázat se* ‚prokázat se, doložit skutečnost'.

6.3 Vyhledávání potenciálních adjektivních valenčních pozic v korpusu

6.3.1 Předmět vyhledávání

V korpusu vyhledáváme potenciální valenční pozice adjektiv s explicitně danou formou, včetně typických doplnění, která ovšem vydělujeme zvlášť. Zaměřujeme se především na adjektiva se dvěma valenčními pozicemi, tj. adjektiva derivovaná od trojvalenčních sloves (např. *ACT srovnat PAT4 EFF s7* „někdo srovnal někoho s někým" → *s srovnatelný EFF s7* „něco srovnatelné s něčím"). S ohledem na již zmíněný fakt, totiž nejednoznačnou spolehlivost testu gramatické úplnosti, nerozlišujeme, zda jsou výchozí slovesné valenční pozice obligatorní či potenciální.

Nevěnujeme se valenčním pozicím s formou zachycenou pouze implicitně (srov. pozice s formou cont, mann, dir, loc aj.), ani případným pozicím plynoucím z idiomatického použití sloves, v nichž dosahuje sémantická nezávislost sloves vrcholu.

Dále se rovněž nezabýváme adjektivy s jednou valenční pozicí, tedy adjektivy vzniklými z dvojvalenčních sloves (např. *ACT použít PAT4* „někdo použil něco" → *s použitelný* „něco použitelné").

U adjektiv se třemi valenčními pozicemi, tj. takovými, jež mají za základ čtyřvalenční sloveso (např. *ACT sloučit ADDR s7 PAT4 eff do2* „někdo sloučil něco s něčím do něčeho" → *s slučitelný ADDR s7 eff do2* „něco slučitelné s něčím do něčeho") zkoumáme valenční pozice odděleně jednu po druhé, nikoli kombinaci adjektiva a všech možných pozic.

Jednovalenční adjektiva nepřejímají formu valenční pozice dle základového slovesa, neboť jejich jediná valenční pozice je obsazena původní pravovalenční pozicí slovesa (nejčastěji patiens, ale i adresát, příp. efekt; pro úplnost zopakujme, že pozice aktoru/agentu je eliminována), která ztrácí danou formu a stává se řídícím jménem – a v pasivu subjektem.

U trojvalenčních adjektiv poté narážíme na problém související s empirií jazykového výzkumu, konkrétně na obtížnou definici, především co se rozsahu filtru týče, a vyhodnocování případných CQL dotazů; v našem materiálu navíc představují trojvalenční adjektiva marginální skupinu.

6.3.2 Použité korpusy

Jako výchozí zdroj dat byl zvolen korpus psaného jazyka SYN2015; SYN2015 představuje korpus synchronní, reprezentativní a referenční. Obsahuje 100 milionů tokenů, textových slov, tj. včetně interpunkce. Jako všechny korpusy řady SYN je lemmatizovaný a morfologicky označkovaný. Texty v něm obsažené pocházejí převážně z let 2010–2014, 1/3 tvoří beletrie (z toho většinu próza), 1/3 publicistika (mírně převažuje tradiční publicistika nad volnočasovou) a 1/3 oborová literatura (s důrazem na odbornou a populárně naučnou literaturu).[100]

V případě, že SYN2015 neposkytuje relevantní množství dat[101], využíváme korpus SYN (verze 3), který obsahuje všechny korpusy řady SYN vzniklé do doby zveřejnění tohoto korpusu (rok 2014). Celkem obsahuje 2,232 miliard textových slov a zahrnuje korpusy SYN2000, SYN2005, SYN2006PUB, SYN2009PUB, SYN2010 a SYN2013PUB. SYN je korpusem psaného jazyka, z podstaty věci synchronní, referenční, ale nereprezentativní. V jeho složení zcela převažují publicistické texty (1,935 miliard tokenů pouze v korpusech řady PUB) nad beletrií a odbornou literaturou. Blíže viz Cvrček a Richterová (2016a).

6.3.3 Postup vyhledávání

Adjektiva a jejich možné valenční pozice vyhledáváme dle jednotného základního postupu modifikovaného dle charakteru pozice, která je předmětem vyhledání.

Jako výchozí volíme atribut lemma. Přebíráme tudíž standardní, v českém prostředí běžnou, lemmatizaci korpusů řady SYN. Problematická je především lemmatizace tvarů odvozených záporkou *ne-*, kdy jsou tyto tvary lemmatizovány bez záporky, viz např. lemmatizaci adjektiv *(ne)vyhnutelný, (ne)zapomenutelný* aj. níže v materiálu.

Rozlišujeme následující typy pozic:
1) pozice vyjádřené pádovou formou (bez bližší specifikace substantiva, s označením ADJ adjektiva),
2) pozice vyjádřené předložkou spolu s pádovou formou,
3) pozice vyjádřené spojkou,
4) pozice vyjádřené infinitivem.

Pozice vyjádřené pádovou formou: abychom omezili počet výskytů, v nichž je adjektivum součástí nominální skupiny závislé na substantivu, a tedy nevalenční, odstraňujeme z výchozího souboru lemmat lemmata v pádě, který je obsažen v pozici (srov. u adjektiva

[100] Podrobněji viz Cvrček a Richterová (2016b).
[101] Hraniční počet lemmat, kdy místo SYN2015 využíváme nereferenční SYN (verze 3), jsme stanovili na 25.

zadatelný s pozicí *ADDR3* „někomu“ odstraňujeme lemmata v dativu). Pomocí filtru a tagu pro dativ získáme seznam konkordančních řádků s výskytem hledaného adjektiva a libovolného slova v dativu; filtr omezujeme na rozsah (-3,3).

Obdobně postupujeme při vyhledání pozic majících formu adjektiva v určitém pádě, kupř. u adjektiva *udržitelný* s pozicí *EFF* ve formě *ADJ7* „nějakým“ (*udržitelný mladým*).
Pozice vyjádřené předložkou spolu s pádovou formou: ze souboru lemmat získáváme seznam konkordančních řádků obsahujících hledané adjektivum a předložku za pomoci filtrování v rozsahu (-3,3). Při využití filtru pracujeme s lemmatem dané předložky, následnou pádovou formu nijak nespecifikujeme.

Pozice vyjádřené spojkou: v dotazu nezadáváme lemma příslušného adjektiva, ale rovnou jeho kombinaci s interpunkčním znaménkem čárky. Získaný souhrn konkordančních řádků dále filtrujeme za využití lemmatu spojky v rozsahu (1,1), tj. spojka nacházející se bezprostředně po čárce.

Pozice vyjádřené infinitivem: při jejich vyhledání postupujeme analogicky případům s pozicí vyjádřenou předložkou spolu s pádovou formou. Pouze při práci s filtrem nevyužíváme lemma, ale tag označující infinitiv.

Metodu sondy využíváme v případě, že je počet dvojic adjektivum – možné valenční doplnění po aplikaci filtrů stále příliš vysoký (obvykle více než 150–200, záleží však na konkrétní situaci); vyhneme se tak nespolehlivému ručnímu zpracování velkého množství dat. Sondou rozumíme ruční zpracování sta náhodně zvolených konkordančních řádků a následné procentuální vyjádření celkového počtu valenčních/nevalenčních výskytů.

Ukázky jednotlivých dotazů pro konkrétní adjektiva uvádíme níže v poznámce pod čarou[102].

Zvolený postup optimalizuje možnosti nalezení adjektivních valenčních pozic. Zohledňuje také skutečnost, že valenční pozice může být vůči adjektivu anteponovaná i postponovaná, a to v závislosti na různých faktorech ovlivňujících český slovosled (zejména AVČ, dále gramatické a rytmické faktory, příp. stylová příslušnost textu[103]). Tato otázka však není

---

[102] Vyhledání valenčních pozic u adjektiv *dokazatelný*, *uznatelný*, *změřitelný*, *představitelný*, *viditelný*:
1) *dokazatelný ADDR3 „někomu“* [lemma="dokazatelný"], N-filtr (0,0) [tag="....3.* "], P-filtr (-3,3) [tag="....3.*"]
uznatelný EFF ADJ7 „nějakým“ [lemma="uznatelný"], N-filtr (0,0) [tag="....7.* "], P-filtr (-3,3) [tag="A...7.*"];
2) *změřitelný ADDR s7 „s někým, něčím“* [lemma="změřitelný"], P-filtr (-3,3) [lemma="s"];
3) *představitelný EFF inf* [lemma="představitelný"], P-filtr (-3,3) [tag="Vf.*"];
4) *viditelný EFF že* [lemma="viditelný"] [lemma=","], P-filtr (1,1) [lemma="že"].
[103] Blíže např. *Mluvnice češtiny 3* (1987, s. 601–605).

v rámci naší práce předmětem zkoumání, byť dle zběžného pozorování nabízí zajímavé možnosti pro další bádání.

Struktura standardní nominální fráze v běžném užití nepřipouští větší vzdálenost od adjektiva, než je zvolený rozsah (a je-li fráze rozvitější, narazíme při analýze alespoň na část závislých členů, srov. *myšlenka představitelná kamarádovi / blízkému kamarádovi / nejlepšímu blízkému kamarádovi / nejúžasnějšímu, nejlepšímu blízkému kamarádovi* / …). Podobně uvažujeme u pozic vyjádřených infinitivem.

Valenční pozice s předložkou jsou co do variability rozsahu více omezeny, navíc se prepozice váže na počátek navazující fráze, srov. *sodík slučitelný s chlorem (na sůl) / s barevným chlorem (na kuchyňskou sůl) / s krásným barevným chlorem (na nezbytnou kuchyňskou sůl)*.

U valenčních pozic se spojkou vycházíme z předpokladu, že před podřadicí spojkou se v gramaticky správném vyjádření téměř vždy[104] nachází určitá forma interpunkce a samotná spojka následuje bezprostředně za ní (pomíjíme nečetné případy, kdy se před spojkou objevuje adverbium či částice).

6.3.4 Způsob zachycení výsledků

Níže se pokusíme co nejsrozumitelněji představit výsledky zkoumání potenciálních adjektivních valenčních pozic, a to v podobě drobné tabulky či tabulek pod hlavičkou každého adjektiva. Vedle adjektiva uvádíme v hranatých závorkách procentuální podíl výskytů adjektiva s valenční pozicí z celkového počtu výskytů adjektivního lemmatu a rovněž žlutě podbarvený procentuální podíl výskytů adjektiva s typickým doplněním z celkového počtu výskytů adjektiva.[105]

Každá tabulka je věnována jedné valenční pozici. Není-li uvedena žádná tabulka, jedná se o adjektivum, jež nedisponuje žádnou valenční pozicí ani typickým doplněním.

Valenční pozice řadíme dle následujícího schématu: nejprve pozice s formou prostého pádu a takové dále dle čísla pádu; poté pozice vyjádřené předložkou a pádem opět dle pořadí pádu – je-li více předložek s týmž pádem, pak řadíme předložky dle abecedy; následně pozice vyjádřené spojkou, rovněž seřazené dle abecedy; posléze pozice vyjádřené infinitivem;

[104] Pochopitelně vyjma souvětí s nejméně dvěma závislými větami ve vzájemném významovém poměru spojujícím větné propozice, srov. *Tušil, že nepřijde a že problém bude řešit sám*. Zde opět nalezneme při ručním zpracování alespoň počátek celého bloku.

[105] Nula v zápise značí, že adjektivum má potenciální valenční pozici / typické doplnění, ale bez doložené realizace, zatímco pomlčka označuje, že adjektivum žádnou valenční pozicí daného typu ani nedisponuje.

konečně pozice vyjádřené adjektivem také s bližším řazením dle pádu. Typická doplnění uvádíme vždy nakonec a postupujeme totožně.

V prvním řádku jsou postupně uvedeny tyto údaje: a) forma valenční pozice, b) její slovníková/é sémantická/é klasifikace (žluté podbarvení pole označuje typické doplnění), c) využitý korpus, příp. s dalším upřesněním uvedeným v závorce, d) vyhledávané lemma (či kombinace lemmat, srov. vyhledání pozic vyjádřených spojkou) a konečně e) celkový počet výskytů tohoto lemmatu v daném korpusu; u pozic vyjádřených spojkou uvádíme jednak počet výskytů lemma + čárka, jednak celkový počet výskytů lemmatu samotného.

Druhý řádek obsahuje a) zlomkem zaznamenaný počet vyhledaných pozic po aplikaci filtru a z toho počet pozic valenčních, b) dále počet procent výskytů adjektiva s danou valenční pozicí vzhledem k celkové frekvenci lemmatu a c) případně výsledky sondy, byla-li pro vyhledání využita.

Jako valenční použití chápeme takové, které formou odpovídá formě převzaté ze slovníkového zdroje a je s ohledem na užitý kontext očividně součástí adjektivního valenčního rámce, příp. víceméně odpovídá jednomu z typických doplnění. S ohledem na co nejširší rozsah výzkumu potenciálních valenčních pozic upřednostňujeme u sporných případů formu před vlastní sémantickou charakteristikou. Sémantická charakteristika valenční pozice / typického doplnění však nekoresponduje jen v malém počtu případů.[106]

V případech, že v korpusu bylo doloženo valenční i nevalenční použití hledané pozice, uvádíme pod tabulkou jedno ilustrativní valenční (V) a jedno nevalenční použití (N); v ostatních případech se řídíme skutečně nalezenými fakty.

---

[106] Srov. *hmatatelný 7 „čím“* se sémantickou charakteristikou part (‚část abstraktní či konkrétní entity‘) a doložený příklad *… prázdný tvar, hmatatelný jen mnou…*; u *zpracovatelný do 2 „čeho“* se sémantickou charakteristikou eff (‚výsledek děje‘) sporný doklad *… dobře zpracovatelné do vysokého lesku…*; dále typická doplnění u *řešitelný s7 „s kým“* se sémantickou charakteristikou acmp (‚doprovod‘) a příklad *… situace by měla být řešitelná s minimalizací dopadů na tuzemské zákazníky*; *stravitelný 7 „čím“* se sémantickou charakteristikou means (‚prostředek‘) a příklad *… je prostě jen těžko stravitelný obsahem tzv. balastních, nestravitelných látek…* či *opakovatelný s7 „s kým“* se sémantickou charakteristikou acmp (‚doprovod‘) a příklad *… neopakovatelné s každou reprízou…*
Specifickým případem je adjektivum *nastavitelný*: potenciální valenční pozice *nastavitelný 7 „čím“* (EFF ‚výsledek děje‘) je spjata s valenčním rámcem významu slovesa *nastavit* ‚obohatit, doplnit‘ (spolu s pozicí *o4 „o co“*), ovšem doložený příklad *nastavitelný jen vzdáleností projektoru* náleží sémanticky k významu slovesa *nastavit* ‚umístit‘ příp. ‚modifikovat‘, jehož valenční rámec obsahuje pozici *do2 „čeho“*. Taktéž tento případ zařazujeme mezi nalezené příklady adjektiv s valenčním doplněním, neboť odpovídá hledané formě doplnění. Obdobně také adjektivum *luštitelný*.

6.4 Tabulkový přehled výsledků vyhledávání potenciálních valenčních pozic adjektiv zakončených *-telný*

1 PŘIJATELNÝ [0,48 %; 0,13 %]

OD 2	orig	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
22/1		0,03 %	sonda	–

V: To u nás snad nikdy, po mém mínění ani při fundamentálkách, tak světle najevo nevyšlo, jako při tzv. punktacích, ačkoli tehdy výslovně jen pro jednu část celého problému bylo se píděno po formulích od obou stran *přijatelných*.
N: Ceny za tyto systémy se mohou pohybovat od *přijatelných* desítek tisíc korun pro menší byt či dům, horní hranici tvoří cca 10 % z ceny domu.

JAKO 4[107]	eff	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
101/0		–	sonda	–

V: –
N: Samotné zahrnutí rodinných vztahů do ekonomického kalkulu – včetně rozhodování o bytí a nebytí – lze odmítnout jako *nepřijatelný* redukcionismus a vědecký cynismus.

ZA 4	eff	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
98/0		–	sonda	–

V: –
N: Víme jasně, že komunisté jsou pro nás *nepřijatelní* vždy a za všech okolností.

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: přijatelný,	400 (2857)
21/13		0,45 %	sonda	–

V: Připadalo nám *přijatelné*, že nás odděluje Central Park.
N: Bude nucena pohlédnout do očí pravdě, tak děsivé a *nepřijatelné*, že je lepší soustředit se na nezodpovědné chování, které jsme vůči ní projevili.

BEZ 2	acmp	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
13/1		0,03 %	sonda	–

V: Šestidenní svět byl bez problémů *přijatelný* pro vzdělané současníky Jane Austenové.
N: Připadalo mi, že jsem příběh o mé sestře a jejím dítěti převyprávěla snad stokrát, než jsem vypilovala *přijatelnou* verzi bez nevhodných pasáží.

DO 2	aim	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
79/0		–	sonda	–

V: –
N: Pro zástupce české cyklistiky by asi byl *přijatelný* vstup do organizace s federativním uspořádáním.

K 3	reg	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
49/0		–	sonda	–

V: –
N: Nevidíme žádnou *přijatelnou* alternativu k přímému vojenskému nasazení.

[107] Doložena jsou však spojení *přijatelný* JAKO 1 (srov. *Dala mu jasně najevo, že pro ni jako manžel není přijatelný, a odmítla, aby pokračovali ve vztahu jako milenci.*), o nichž lze uvažovat jako o typickém doplnění.

NA 4	aim	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
172/2		0,07 %	sonda	1 %

V: Možná se změnila móda, džíny, třpytivé blůzky a vysoké podpatky byly *přijatelné* na drink před večeří.
N: To však bude možné jen tehdy, když se naše nejlepší zařízení na sdílení informací – konkrétně ta, která jsou přenosná, cenově *přijatelná* a napojená na internet – stanou globálně dostupnými.

ZA 4	rcmp	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
278/0		–	sonda	0 %

V: –
N: Za absolutně *nepřijatelné* považuji neochotu či nevhodné chování personálu vůči klientům na recepci.

S 7	acmp	SYN2015	lemma: přijatelný	2857
82/1		0,03 %	sonda	–

V: Její účel můžeme zobecnit jako ustavení souladu mezi světem běžného myšlení a myšlením atomového fyzika, mezi původně těžko zařaditelnými a poněkud znepokojivými pozorováními, a řádem *přijatelným* s ohledem na naše psychické danosti.
N: Promluvil jsem jasným, rozechvělým hlasem s *přijatelnou* správností, ale bez jediného frazeologického obratu.

2 VIDITELNÝ [0,22 %; – %]

JAK	EFF|PAT	SYN2015	lemma: viditelný,	581 (6329)
30/0		–	sonda	–

V: –
N: U nich jsem poznal, že vnitřní krása není *neviditelná*, jak si kdekdo myslí, ale naopak prozařuje celé okolí bytostí, které jsou jí naplněny.

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: viditelný,	581 (6329)
0/0		filtr: –	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	EFF|PAT	SYN2015	lemma: viditelný,	581 (6329)
19/14		0,22 %	sonda	–

V: Dále je z grafů *viditelné*, že při snižující se požadované max. vlhkosti se zvětšuje rozptyl doby, za kterou se dané vlhkosti dosáhne.
N: Vyvolává ve mně pocit, že jsem *neviditelná*, že jsem virus, že nejsem nic.

INF	EFF	SYN2015	lemma: viditelný	6329
449/0		–	sonda	0 %

V: –
N: Kosmická část amerického GPS má pokrývat signálem celou Zemi a z každého místa musí být *viditelné* nejméně 4 družice.

3 POCHOPITELNÝ [10,94 %; – %]

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: pochopitelný,	773 (2696)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: pochopitelný,	773 (2696)
296/295		10,94 %	sonda	99 %

V: Je nepochopitelné, že ten chlap má pořád u někoho ještě kurs.
N: Dvě jehly utkaly v tom okamžiku jedinou záři, jediný přirozený jas, o to *nepochopitelnější*, že nepatřil ani mně, ani slunci, ani tomu mrtvému dítěti.

4 UVĚŘITELNÝ [6,77 %; – %]

3	ADDR|PAT	SYN2015	lemma: uvěřitelný	192
16/0		–	sonda	–

V: –
N: Slib daný umírajícímu dědečkovi Antonovi je nepochybně *uvěřitelnější* a snesitelnější.

V 4	PAT	SYN2015	lemma: uvěřitelný	192
13/0		–	sonda	–

V: –
N: V jednom z jeho těžko *uvěřitelných* příběhů končí v zubech, respektive žaludku krokodýla ruka bělocha a noha černocha.

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: uvěřitelný,	43 (192)
15/13		6,77 %	sonda	–

V: Je těžko *uvěřitelné*, že v tomto zařízení nesouhlasily ani údaje o počtu odpracovaných hodin ve výkazu práce s těmi uvedenými na výplatní pásce.
N: Jeho šmelinář Rendl je tvor tak slizký a *uvěřitelný*, že přesahuje svoji dobu.

5 SROVNATELNÝ [53,02 %; 0 %]

DO 2	eff	SYN2015	lemma: srovnatelný	2269
31/0		–	sonda	–

V: –
N: Letošní chřipková sezóna je do určité míry *srovnatelná* se sezónou 2010/2011, kdy byl dominantním vyvolavatelem nemoci také virus chřipky A/H1N1.

S 7	EFF	SYN2015	lemma: srovnatelný	2269
1294/1203		53,02 %	sonda	93 %

V: Lidé chodili průběžně, je to *srovnatelné* s pátkem, kdy přišlo téměř čtyřicet procent voličů.
N: Při dosažení stejné nosnosti a tepelného odporu konstrukce je celková hmotnost střešního pláště minimálně o 60 % nižší než u *srovnatelné* skladby s minerální vlnou.

3	ben	SYN2015	lemma: srovnatelný	2269
97/0		–	sonda	–

V: –
N: Tedy i na peněžním prodeji osobních hodnot se ukazuje jako to *nesrovnatelné* vůči penězům.

6 SMRTELNÝ

7 ZŘETELNÝ

8 SVĚTELNÝ

9 ZANEDBATELNÝ [0,45 %; – %]

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: zanedbatelný,	143 (1543)
8/7		0,45 %	sonda	–

V: Takže chápete, že v tomto příběhu není *zanedbatelné*, že je čím dál podivnější.
N: Mé vlastní potřeby jsou tak *zanedbatelné*, že ze své práce na částečný úvazek dokážu uživit rodinu.

INF	PAT	SYN2015	lemma: zanedbatelný	1543
79/0		–	sonda	–

V: –
N: To může pro provozovatele znamenat *nezanedbatelné* navýšení provozních nákladů.

10 SROZUMITELNÝ

11 POUŽITELNÝ [– %; 4,14 %]

K 3	aim	SYN2015	lemma: použitelný	1663
55/32		1,92 %	sonda	–

V: Metoda zakázaného řádku je tedy sice teoreticky *použitelná* i ke grafové analýze obvodů s proudovými konvejory, ale její praktické využití je velmi problematické.
N: Francouzský psycholog Alfred Binet (1857–1911) začal roku 1904 provádět sérii výzkumů, jejichž cílem bylo vyvinout *použitelný* nástroj k předpovědi školního úspěchu.

NA 4	aim	SYN2015	lemma: použitelný	1663
120/37		2,22 %	sonda	–

V: Běžné už jsou i modely s univerzální hubicí *použitelnou* na hladké podlahy i koberce, která se automaticky přepíná.
N: Z adresního prostoru IPv4 bylo vybráno několik bloků adres, které byly označené za *nepoužitelné* na veřejném internetu.

ABY	aim	SYN2015	lemma: použitelný,	149 (1663)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

12 SNESITELNÝ [1,01 %; 4,49 %]

K 3	innt|aim	SYN2015	lemma: snesitelný	1871
21/0		–	sonda	–

V: –
N: Sice se stále vyskytnou místa, kde je připojení přes mobilní síť jedinou reálnou a cenově *snesitelnou* cestou k internetu.

NA 4	innt|aim	SYN2015	lemma: snesitelný	1871
97/0		–	sonda	–

V: –
N: Lehce se nadechoval, dokud bolest neustoupila na *snesitelnou* míru.

S 7	PAT	SYN2015	lemma: snesitelný	1871
73/0		–	sonda	–

V: –
N: Potom jsem začal s únavným a *nesnesitelným* vyřizováním upravených letenek a povolení.

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: snesitelný,	287 (1871)
33/7		0,37 %	sonda	–

V: Připadalo mi nespravedlivé a *nesnesitelné*, že se tu potloukám venku pod oknem s tváří skrytou za maskou.
N: Nakonec se možná bolest stala natolik *nesnesitelnou*, že se sám rozhodl skoncovat se životem.

INF	innt	SYN2015	lemma: snesitelný	1871
171/12		0,64 %	sonda	–

V: Stalo se téměř *nesnesitelným* jenom ležet, tisknout se k zemi a čekat.
N: Někteří lidé mohou trpět *nesnesitelnými* bolestmi hlavy, zatímco jiní trpí nadýmáním, migrénou.

PRO 4	aim	SYN2015	lemma: snesitelný	1871
109/84		4,49 %	sonda	–

V: Ale toto ticho nebylo tak příliš *snesitelné* pro ženu v okně, mlčela několik vteřin a pak ze sebe chrlila nadávky.
N: Kdyby se jednou náhodou hrál světový šampionát na Antarktidě, prosím, nezkracujte fotbalový zápas pro *nesnesitelnou* zimu třeba na třikrát deset minut.

13 UDRŽITELNÝ [0 %; 0,22 %]

ADJ 4	EFF	SYN2015	lemma: udržitelný	1390
61/0		–	sonda	–

V: –
N: Přitom bylo experty označeno za klíčové faktory *udržitelného* rozvoje aglomerace.

ADJ 7	EFF	SYN2015	lemma: udržitelný	1390
43/0		–	sonda	–

V: –
N: Klíčovou podmínkou pro *udržitelný* rozvoj dopravní infrastruktury velkých evropských měst je zásadní posílení role všech forem veřejné hromadné dopravy.

3	ben	SYN2015	lemma: udržitelný	1390
82/0		–	sonda	–

V: –
N: Kapitola je věnována otázce trvale *udržitelného* či neudržitelného života na základě případové studie ze specifického prostředí české vesnice Svatá Helena v rumunském Banátu.

7	means	SYN2015	lemma: udržitelný	1390
147/3		0,22 %	sonda	–

V: Co je ekonomickými pravidly *neudržitelné*, musí zachraňovat morálka.
N: Regenerace brownfields je základem pro management *udržitelného* využívání země ve všech členských státech Evropské unie.

14 VYHNUTELNÝ[108] [0 %; – %]

3	PAT	SYN2015	lemma: nevyhnutelný	1196
93/0		–	sonda	–

V: –
N: Stěhování do většího navzdory statistikám bylo *nevyhnutelné*, nejde tady přece o mě, ale o objekty mé touhy, které nesnesou žádná omezení.

15 ŠIŘITELNÝ[109] [0 %; – %]

O 6	PAT|pat	SYN2015	lemma: šiřitelný	22
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: šiřitelný,	2 (22)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	EFF	SYN2015	lemma: šiřitelný,	2 (22)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

16 MYSLITELNÝ [3,48 %; – %]

NA 4	PAT	SYN2015	lemma: myslitelný	948
59/0		–	sonda	–

V: –
N: Pořádají se nejen krátké kurzy na všechna *myslitelná* témata, nýbrž se inscenují i dlouhé noci vědy a výzkumu.

O 6	pat	SYN2015	lemma: myslitelný	948
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT|EFF	SYN2015	lemma: myslitelný,	201 (948)
33/33		3,48 %	sonda	–

V: Je docela dobře *myslitelné*, že ani nám je evoluce zcela neodňala.
N: –

[108] Kromě popsaného lemmatu *nevyhnutelný* je v SYN2015 doloženo i lemma *vyhnutelný* (5 výskytů, žádný neobsahuje valenční pozici).
[109] Lemma *šířitelný* není v SYN2015 doloženo.

17 ČITELNÝ [0,36 %; – %]

3	addr	SYN2015	lemma: čitelný	1115
72/4		0,36 %	sonda	–

V: Viktor Šklovskij, otec formalismu, nám přiťukává a píše do svých knih věnování *nečitelná* i rusistům.
N: Sekvence DNA sama, byť i počítačově *čitelná*, lidskému uživateli mnoho neřekne.

O 6	PAT|pat	SYN2015	lemma: čitelný	1115
24/0		–	sonda	–

V: –
N: Věnujte pozornost nejen snadno *čitelným* údajům o ceně a výkonu.

ZDA	EFF	SYN2015	lemma: čitelný,	150 (1115)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	EFF	SYN2015	lemma: čitelný,	150 (1115)
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Možno nyní jistě podotknout nebo namítnout, že takováto lyrická reagence na dobu dokonalého sesutí hodnot není zcela *čitelná*, že nakupené hromady zvěrstev si žádaly spíš čehosi výbušného, expresivního.

18 DOSAŽITELNÝ [0,88 %; 8,14 %]

OD 2	orig	SYN2015	lemma: dosažitelný	910
4/2		0,22 %	sonda	–

V: Už z dálky jsem zahlédl, že se kolem mého stanu, snadno *dosažitelného* od volně přístupného vchodu, motají nějaké stíny.
N: S tryskami od průměru 16 do 46 mm a *dosažitelnými* délkami od 36 do 256 mm je odstupňováno dle požadavku.

NA 6	orig	SYN2015	lemma: dosažitelný	910
42/6		0,66 %	sonda	–

V: Takto vznikl jeho provokativní esej, který je aktuálně *dosažitelný* na webu Fantastic Metropolis.
N: Ale já věděl, že to, co hledám, bude na nějakém snadno *dosažitelném* místě.

7	means	SYN2015	lemma: dosažitelný	910
111/43		4,73 %	sonda	–

V: Vrchol, *dosažitelný* poměrně náročným výstupem po značené stezce, je tvořen malou depresí uzavřenou okrajovými hřbítky.
N: Výrobcem uváděný *dosažitelný* dynamický kontrastní poměr je 5 000 000:1.

V 6	reg	SYN2015	lemma: dosažitelný	910
104/31		3,41 %	sonda	–

V: To můžeme pokládat za hrubý dolní odhad entropie *dosažitelný* v kolabujícím modelu vesmíru s daným množstvím hmoty.

N: Nechtěl si jen vychutnávat pár hodin Clairinu krásu, jako když obdivujeme *nedosažitelný* předmět vystavený ve vitríně.

19 ŘEŠITELNÝ [0 %; 4,62 %]

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: řešitelný,	50 (563)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: řešitelný,	50 (563)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Manželé byli podrobně zpraveni také o skutečnosti, že nalezená genetická vada není *řešitelná*, že má infaustní, respektive beznadějnou prognózu.

7	means	SYN2015	lemma: řešitelný	563
63/23		4,09 %	sonda	–

V: Soustava těchto dvou rovnic je příliš složitá a *neřešitelná* běžnými analytickými prostředky.
N: Věda je uměním *řešitelného*, řekl Peter Medawar.

S 7	acmp	SYN2015	lemma: řešitelný	563
13/3		0,53 %	sonda	–

V: Jako realističtější je hodnocena možnost přerušení tranzitu těchto surovin přes Ukrajinu, tato situace by měla být *řešitelná* s minimalizací dopadů na tuzemské zákazníky.
N: A když odjížděl pryč, po *neřešitelném* problému s motorem, který tu byl před tátovým příjezdem, nezůstala ani památka.

20 CITELNÝ [0 %; – %]

7	PAT	SYN2015	lemma: citelný	499
32/0		–	sonda	–

V: –
N: Zatímco trh s vínem rok od roku mírně narůstá, prodeje lihovin dostaly v roce 2012 *citelnou* ránu následkem metanolové kauzy a vyhlášené prohibice.

JAKO 1	PAT	SYN2015	lemma: citelný	499
7/0		–	sonda	–

V: –
N: Při vyšších rychlostech se ovšem rázy od kol stávají *citelnější* (stejně jako valivý hluk pneumatik).

JAKO 4	EFF	SYN2015	lemma: citelný	499
7/0		–	sonda	–

V: –
N: Gerry dovedla být stejně *necitelná* mrcha jako její matka Muriel, ale na rozdíl od ní nebyla konvenční.

NA 4	PAT	SYN2015	lemma: citelný	499
32/0		–	sonda	–

V: –
N: Ekonomické následky někdy nezbytného snižování výkonu a nepřítomnosti matek odpovědně pečujících o rodinu jsou ponechány v příliš *citelné* míře na zaměstnavatelích.

S 7	PAT	SYN2015	lemma: citelný	499
19/0		–	sonda	–

V: –
N: Mnozí němečtí manažeři se museli v loňském krušném roce smířit s *citelným* propadem svých příjmů.

JAK	PAT|EFF	SYN2015	lemma: citelný,	31 (499)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT|EFF	SYN2015	lemma: citelný,	31 (499)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Okamžik předvídání byl tak náhlý, blížící se teplo té ženy tak *citelné*, že Jean-Luc málem omdlel.

INF	EFF	SYN2015	lemma: citelný	499 (499)
39/0		–	sonda	–

V: –
N: Kádr fotbalové Zbrojovky Brno brzy může doznat *citelného* oslabení.

ADJ 1	PAT	SYN2015	lemma: citelný	499
19/0		–	sonda	–

V: –
N: Nadto ještě brzy utrpěla tato malá armáda *citelnou* porážku.

ADJ 7	PAT	SYN2015	lemma: citelný	499
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Přizpůsobení vhodného převodu prostřednictvím planetové převodovky je automatické, dělá vůz až pozoruhodně svižným a bez *citelných* rázů.

21 PŘEDSTAVITELNÝ [9,32 %; 1,88 %]

3	ADDR|addr	SYN2015	lemma: představitelný	955
75/2		0,21 %	sonda	–

V: Ale město ztratilo téměř polovinu obyvatel a ti, kteří zůstali, vedli život *nepředstavitelný* jejich bývalým já.
N: Kdyby některá z nich spustila nějaký protijaponský popěvek nebo začala skandovat hesla, způsobilo by nám to *nepředstavitelné* potíže.

JAK	PAT	SYN2015	lemma: představitelný,	180 (955)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: představitelný,	180 (955)
78/77		8,06 %	sonda	–

V: Je pochopitelně možné i snadno *představitelné*, že se Babinský při svém způsobu života takových zločinů dopustil.
N: Jeho případ jasně ukazuje užívání dvojího metru: hrozba potrestání za provinění proti národní cti byla pro něj jako muže natolik *nepředstavitelná*, že se ani nebál apelovat přímo u ministerstva vnitra v Praze.

INF	PAT|EFF	SYN2015	lemma: představitelný	955
70/10		1,05 %	sonda	–

V: Budoucnost naší země je tak úzce spjata s děním evropským, že je *nepředstavitelné* zůstávat stranou pohybů politických, ekonomických, kulturních, bezpečnostních.
N: Vše se musí dělat hudbou, takže pro mě její árie poskakují a třepetají se v *nepředstavitelné* složitosti a vybrat si jednotlivý význam je stejně nemožné jako sledovat jednu rybu uprostřed kličkujícího hejna.

JAKO 4	compl	SYN2015	lemma: představitelný	955
22/0		–	sonda	–

V: –
N: Ještě před několika měsíci se povolení zasednout jednou týdně v této ledové a nepřístupné podkrovní místnosti s popraskanou omítkou a starobylými vodovodními trubkami zdálo jako *nepředstavitelné* privilegium.

V 6	reg	SYN2015	lemma: představitelný	955
106/18		1,88 %	sonda	–

V: To, co by bylo bývalo možné, kdybych byl zůstal v Palermu, je ale *představitelné* jen v úplně jiném filmu, který se pod sicilským nebem odehrává jako tragikomedie.
N: Nos měla tenký a zahnutý, oči v nejsvětlejším *představitelném* odstínu modré.

ADJ 4	compl	SYN2015	lemma: představitelný	955
48/0		–	sonda	–

V: –
N: Porazit mohutný habr bylo *nepředstavitelné* utrpení.

22 ZAPOMENUTELNÝ[110] [0,12 %; – %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: nezapomenutelný	855
93/1		0,12 %	sonda	–

V: Účast v ní zanechala Wanderovi *nezapomenutelnou* vzpomínku, kterou také ve svém popisu šířeji rozvedl.
N: Když se Herbert oné hořké zimy roku 1948 objevil na Allenově prahu, odhalil mu *nezapomenutelné* tělesné i duševní utrpení.

[110] Dvojí lemma – *zapomenutelný* má 17 výskytů, lemma *nezapomenutelný* 855; všechny výsledky jsou z lemmatu *nezapomenutelný*, lemma *zapomenutelný* nemá žádnou valenční pozici.

NA 4	PAT	SYN2015	lemma: nezapomenutelný	855
66/0		–	sonda	–

V: –
N: Z Prahy si odvezl *nezapomenutelnou* vzpomínku na cestování studentskou Škodou Rapid, do níž se v zimě muselo nasedat za jízdy.

JAK	PAT	SYN2015	lemma: nezapomenutelný,	32 (855)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Bylo to *nezapomenutelné*, jak nám o tom večer vyprávěl.

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: nezapomenutelný,	32 (855)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: nezapomenutelný,	32 (855)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

INF	PAT	SYN2015	lemma: nezapomenutelný	855
41/0		–	sonda	–

V: –
N: Já si tak dovolila zavzpomínat na všechny *nezapomenutelné* chvíle strávené ve službách tohoto média.

23 PŘEKONATELNÝ [– %; 1,56 %]

7	means	SYN2015	lemma: překonatelný	642
54/1		0,16 %	sonda	–

V: Tato země je v podstatě *nepřekonatelná* svou příjemnou atmosférou, jistými vysokými teplotami i teplým mořem.
N: Stěna mezi tanečníky a lidskými bytostmi se zdála *nepřekonatelná*.

V 6	reg	SYN2015	lemma: překonatelný	642
54/9		1,40 %	sonda	–

V: Devin je *nepřekonatelný* v každé své hudební transformaci.
N: Jen ty vnitřní orgány se klepou v *nepřekonatelném* třesu.

24 ZRANITELNÝ [0 %; 2,84 %]

O 4	obst	SYN2015	lemma: zranitelný	1023
17/0		–	sonda	–

V: –
N: Jde například o ochranu zemědělské půdy před vodní erozí a ztrátou organické hmoty nebo nařízení o hospodaření ve *zranitelných* oblastech.

3	ben	SYN2015	lemma: zranitelný	1023
117/0		–	sonda	–

V: –
N: Když rozšíříme povědomí o obchodování s lidmi, povzbudíme ostatní, aby s námi sdíleli informace, a pomohli nám tak ochránit *zranitelné* osoby ve svém bezprostředním okolí.

7	means	SYN2015	lemma: zranitelný	1023
112/24		2,35 %	sonda	–

V: Bezlisté větve s minimálním obsahem mízy nejsou tak *zranitelné* mrazem či zimními vichry.
N: Převodní srdeční systém mezi síněmi a komorami je velmi *zranitelný*.

NA 6	loc	SYN2015	lemma: zranitelný	1023
55/5		0,49 %	sonda	–

V: Věděla, že všichni muži jsou *zranitelní* na jednom klíčovém místě – mezi nohama.
N: Vím, že ho zasáhnu do jediného *zranitelného* místa na těle, než se přiblíží na vzdálenost šedesáti kroků.

25 SLUČITELNÝ [55,23 %; – %]

DO 2	eff	SYN2015	lemma: slučitelný	440
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Která z numerických odchylek autosomů je *slučitelná* s přežitím do dospělosti?

V 4	eff	SYN2015	lemma: slučitelný	440
25/0		–	sonda	–

V: –
N: Tak byl objeven obraz nekonečnosti *slučitelný* s koncem v čase.

S 7	ADDR	SYN2015	lemma: slučitelný	440
261/243		55,23 %	sonda	93 %

V: Plánování aktivit *neslučitelných* s návykovým chováním a jednáním zůstane vaším celoživotním úkolem.
N: Setkat se můžete s opotřebeným vzhledem moderních potahů i se spojením zdánlivě *neslučitelných* materiálů.

26 OBCHODOVATELNÝ [0 %; – %]

7	PAT	SYN2015	lemma: obchodovatelný	50
6/0		–	sonda	–

V: –
N: Soutěže se může zúčastnit podnikatel, který vlastní aspoň čtvrtinu společnosti nebo je spolumajitelem veřejně *obchodovatelné* společnosti.

S 7	ADDR|PAT	SYN2015	lemma: obchodovatelný	50
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Soutěže se může zúčastnit podnikatel, který vlastní aspoň čtvrtinu společnosti nebo je spolumajitelem veřejně *obchodovatelné* společnosti s rozhodujícím vlivem na její fungování.

27 POSTRADATELNÝ

28 NAHRADITELNÝ [4,80 %; – %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: nahraditelný	500
26/0		–	sonda	–

V: –
N: Ty způsobily nejen jednotlivým lidem, ale i celému lidstvu, stejně jako muzejnictví a celé kultuře *nenahraditelné* ztráty.

7	EFF	SYN2015	lemma: nahraditelný	500
44/24		4,80 %	sonda	–

V: Vhodné je, aby byla otevíratelná nebo *nahraditelná* rámy s pletivem, aby bylo zabezpečeno odpovídající větrání.
N: Zrušení spotřební daně z paliv v Česku je samozřejmě nereálné už s ohledem na *nenahraditelný* výpadek desítek miliard ve státní kase i na pravidla Evropské unie.

ZA 4	EFF	SYN2015	lemma: nahraditelný	500
7/0		–	sonda	–

V: –
N: Ryba fugu, nazývaná rovněž takifugu (říční prase), je snad nejznámějším příkladem pochutiny, jejíž konzumaci pokládají někteří gurmáni za *nenahraditelný* zážitek a mnoho jiných lidí za holé šílenství.

29 OPAKOVATELNÝ [0 %; 0,18 %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: opakovatelný	547
50/0		–	sonda	–

V: –
N: *Neopakovatelný* zážitek volnosti vám dopřeje panoramatická střecha.

ABY	EFF	SYN2015	lemma: opakovatelný,	51 (547)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

AŤ	EFF	SYN2015	lemma: opakovatelný,	51 (547)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZDA	EFF	SYN2015	lemma: opakovatelný,	51 (547)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	EFF	SYN2015	lemma: opakovatelný,	51 (547)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Také lidská individualita je natolik jedinečná a *neopakovatelná*, že její vývoj nepostupuje v obecné, ale v jedinečné křivce.

S 7	acmp	SYN2015	lemma: opakovatelný	547
29/1		0,18 %	sonda	–

V: A dokáže filmový záznam zprostředkovat energii živého představení, to, co je *neopakovatelné* s každou reprízou?
N: Záleží na tom, zda miluji tuto konkrétní ženu, chlapce, jistého motýla, zcela určitého krokodýla s *neopakovatelnou* skvrnou na čumáku.

30 ZAMĚNITELNÝ [7,65 %; – %]

7	ATTR|OBJ|KNOW	SYN2015	lemma: zaměnitelný	745
44/2		0,27 %	sonda	–

V: Hluboce nemilovala nikdy nikoho a jeden přijatelný muž pro ni byl vždy *zaměnitelný* druhým přijatelným mužem.
N: Jsou nenáročné a rychlé na přípravu s použitím minimálního množství dalších surovin, mají *nezaměnitelnou* a ničím nenapodobitelnou chuť.

ZA 4	OBJ|KNOW	SYN2015	lemma: zaměnitelný	745
18/11		1,48 %	sonda	–

V: Naopak taková strmělka mlženka se nedoporučuje sbírat, protože má dost nepříjemnou vůni, a navíc je lehce *zaměnitelná* za některé jedovaté houby.
N: To, jak žena vypadá, se považuje za obecně *zaměnitelné* s tím, kým je – a proto to často určuje, co ji čeká.

V 6	part	SYN2015	lemma: zaměnitelný	745
53/1		0,13 %	sonda	–

V: Není však bohužel jasné, zda totéž mají na mysli také SSJČ a SSČ, nebo zda podoby půl druhého / půldruhého považují za *zaměnitelné* ve všech kontextech a významech.
N: Zvěřina má v české kuchyni *nezaměnitelné* místo už po staletí a rozhodně patří i do moderní gastronomie.

S 7	OBJ|SOC	SYN2015	lemma: zaměnitelný	745
109/43		5,77 %	sonda	–

V: Saranče širokokřídlá je *zaměnitelná* zejména s jinými druhy rodu Chorthippus.
N: Napříč orientované chladiče s navzájem *zaměnitelnými* trubkovnicemi jsou lehce čistitelné bez nutnosti jejich složitého vyjímání.

31 PŘEDVÍDATELNÝ [0,22 %; – %]

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: předvídatelný,	143 (903)
1/1		0,11 %	sonda	–

V: Nám znovu a znovu opakují, že není zcela náhodné a *nepředvídatelné*, zda se u nás toto onemocnění vyvine.
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: předvídatelný,	143 (903)
4/1		0,11 %	sonda	–

V: Bylo vcelku *předvídatelné*, že na sebe ústavní soudci riskantní rozhodnutí s tak nedozírnými následky nevezmou.
N: Pokud budete tak *předvídatelní*, že mu dojde, že po obvyklých třech pamlscích nepřijdou už žádná překvapení, proč by se měl víc snažit?

32 VYUŽITELNÝ [– %; 23,68 %]

K 3	aim	SYN2015	lemma: využitelný	663
35/22		3,32 %	sonda	–

V: Může být třeba *využitelná* k rekreaci, ale to je jen jedno z mnoha řešení.
N: Účinnost systému je poměr reálně *využitelné* energie ke změně energie, která je v systému uložena.

NA 4	aim|ext	SYN2015	lemma: využitelný	663
45/6		0,90 %	sonda	–

V: V loňském roce společnost například uvedla na trh výrobek JUTAgrass, umělý trávník pro sportovní a rekreační povrchy, ale *využitelný* i na terasy nebo balkóny domů.
N: Její plnivo tvořil říční písek a ostrohranné úlomky z kamenicky *využitelných* kvádrů na Petříně a na Bílé Hoře.

PRO 4	aim	SYN2015	lemma: využitelný	663
135/129		19,46 %	sonda	–

V: Za horkého léta navíc klesla hladina, čímž se snížil obsah kyslíku, *využitelného* pro vodní živočichy.
N: Pro hůře *využitelný* atypický prostor vedle chladničky navrhli ve studiu policový systém na ukládání lahví a drobných předmětů.

ABY	aim	SYN2015	lemma: využitelný,	29 (663)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

33 ZASTUPITELNÝ [0 %; 0,45 %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: zastupitelný	445
22/0		–	sonda	–

V: –
N: Noví vlastníci dali společenské odpovědnosti a udržitelnému rozvoji pevné a *nezastupitelné* místo v podnikatelské strategii.

ZA 4	PAT	SYN2015	lemma: zastupitelný	445
6/0		–	sonda	–

V: –
N: Musím začít tím, že obou si po více než osmiletém společném působení velice vážím a považuji je za svým způsobem *nezastupitelné*.

7	means	SYN2015	lemma: zastupitelný	445
34/2		0,45 %	sonda	–

V: Matka není *zastupitelná* jinou osobou, zpočátku ani otcem ne; nezastupitelnou úlohou otce je především poskytnout matce bezpečí.
N: To vystupuje s lehkou modifikací, ale přece velmi příznačnou, když pro nás osobní afekce či prožitky vybavily nějaký o sobě častý a *zastupitelný* předmět nenahraditelností.

34 HMATATELNÝ [0,15 %; – %]

3	pat	SYN2015	lemma: hmatatelný	662
48/0		–	sonda	–

V: –
N: Budeme zákazníkům i nadále nabízet inovované produkty, které reflektují situaci na trhu s energiemi a zároveň přinášejí zákazníkům *hmatatelné* výhody oproti konkurenci.

7	part	SYN2015	lemma: hmatatelný	662
46/1		0,15 %	sonda	–

V: Bral jsem z mís a ubrousků a jedl jakoby prázdný tvar, *hmatatelný* jen mnou, živý jen pro mne, hmota sama zůstávala vždy nedotčena.
N: Pro ně noetika potvrzuje, co vždy předpokládala starověká náboženství, a sice že člověk má moc měnit *hmatatelný* svět silou mysli.

NA 4	PART|OBJ	SYN2015	lemma: hmatatelný	662
37/0		–	sonda	–

V: –
N: Mám pocit, že tvoje extrémní odměřenost a emocionální nepřístupnost, ostražitost, která je na tobě téměř *hmatatelná*, musí vycházet z tvého nitra.

PO 6	PART|OBJ	SYN2015	lemma: hmatatelný	662
10/0		–	sonda	–

V: –
N: Zvláštní bylo i to, že jsem se s ním setkal u útesu, v němž byla jeskyně s pokladem, což je *hmatatelná* stopa po člověku.

35 ZDANITELNÝ

36 KONTROLOVATELNÝ [0 %; 2,12 %]

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: kontrolovatelný,	16 (283)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: kontrolovatelný,	16 (283)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

3	ben	SYN2015	lemma: kontrolovatelný	283
15/0		–	sonda	–

V: –
N: *Nekontrolovatelné* nutkání dát dětem to nejlepší, které na ně přenášejí rodiče, škola a celá společnost, nese ovoce – přestimulované, přetížené a rozmazlené děti.

7	means	SYN2015	lemma: kontrolovatelný	283
30/6		2,12 %	sonda	–

V: Absolutistický, veřejností *nekontrolovatelný* způsob vlády měl ve společenské situaci, ve které vznikl, některé přednosti.

N: Ačkoliv všechny hurikány dodržují předvídatelné zákony chování, každý je průběžně formován statisícem *nekontrolovatelných*, náhodných faktorů životního prostředí.

37 VYSVĚTLITELNÝ [0,72 %; 7,04 %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: vysvětlitelný	554
45/4		0,72 %	sonda	–

V: Existence dvojího výpočtu byla klientům těžko *vysvětlitelná* a laikům obtížně pochopitelná.
N: Zábrany vůči vaší kolegyni jsou *vysvětlitelné*.

ABY	PAT	SYN2015	lemma: vysvětlitelný,	43 (554)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

AŤ	PAT	SYN2015	lemma: vysvětlitelný,	43 (554)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: vysvětlitelný,	43 (554)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: vysvětlitelný,	43 (554)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Když je Mattia spatřil z dálky, přepadla ho jistota, průzračná a *nevysvětlitelná*, že jeho sestra tam už není.

7	means	SYN2015	lemma: vysvětlitelný	554
71/39		7,04 %	sonda	–

V: Skutečnost, že se například u rychle plovoucích ryb vyvinul proudnicový tvar těla, je *vysvětlitelná* specifickými životními podmínkami těchto živočichů.
N: SÚKL nesplnil povinnost uloženou zákonem, přičemž toto neplnění zákonné povinnosti je z obtížně *vysvětlitelných* důvodů ministerstvem tolerováno.

38 VOLITELNÝ [0,23 %; – %]

7	EFF	SYN2015	lemma: volitelný	440
43/0		–	sonda	–

V: –
N: Přijímače se liší počtem *volitelných* formátů, nejméně, pět, jich nabízejí Samsung a Sony, nejvíc, sedm, Finlux a Toshiba.

Z 2	orig	SYN2015	lemma: volitelný	440
26/1(2)		0,23 %	sonda	–

V: Standardně jsou k dispozici ocelová vrata v bílé barvě, ale další odstíny *volitelné* ze široké škály barev zabezpečí výrobce podle přání zákazníka. (*Fajn život* 8/2012)

Standardně jsou k dispozici ocelová vrata v bílé barvě. Další odstíny, *volitelné* ze široké škály barev, výrobce zabezpečí podle přání zákazníka. (*Fajn život* 2/2010)
N: Čtvrtina zákonodárců byla zvolena z *nevolitelných* pozic, mandát obhájilo pouze 86 poslanců.

ZA 4	EFF	SYN2015	lemma: volitelný	440
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Školení je započitatelné za 2 polodenní *volitelné* semináře.

39 DOTKNUTELNÝ [– %; 0,30 %]

7	means	SYN2015	lemma: dotknutelný	331
32/1		0,30 %	sonda	–

V: Vždycky ho vídala dokonale upraveného, sebevědomého, elegantního; jeho skutečné Já, pokud vůbec něco takového měl, se skrývalo za zdí ironie a klenutým stropem uhlazených frází, *nedotknutelné* ničím.
N: Že budovy, které by měly být součástí *nedotknutelného* kulturního dědictví ustupují dravým developerským plánům…

40 NASTAVITELNÝ [2,70 %; – %]

7	EFF	SYN2015	lemma: nastavitelný	555
46/5		0,90 %	sonda	–

V: Velikost obrazu je tak *nastavitelná* jen vzdáleností projektoru od projekční plochy.
N: Novinkou v léčbě je operace technikou *nastavitelných* stehů.

DO 2	eff	SYN2015	lemma: nastavitelný	555
20/8		1,44 %	sonda	–

V: Jsou *nastavitelná* téměř do jakékoliv výškové polohy.
N: Sněhová fréza sníh nabírá šnekovým systémem a odhazuje ho *nastavitelným* komínem do vzdálenosti až devíti metrů.

O 4	EFF	SYN2015	lemma: nastavitelný	555
6/2		0,36 %	sonda	–

V: Panel je výškově *nastavitelný* (o 130 mm) a lze jej otočit o 90 stupňů (funkce Pivot).
N: Jde v podstatě o pojízdné vozíky umístěné do vodorovného rámu, připevněné pomocí pěti pružin o *nastavitelné* míře tuhosti.

41 VYZPYTATELNÝ

42 PROKAZATELNÝ [7,21 %; – %]

3	addr	SYN2015	lemma: prokazatelný	347
19/0		–	sonda	–

V: –
N: 26,11 koruny na 1 kilometr hradí dopravci (Dat. Sg., dopl. KN) jako *prokazatelnou* ztrátu s Třebíčí srovnatelné město Přerov.

7	PAT	SYN2015	lemma: prokazatelný	347
32/5		1,44 %	sonda	–

V: Globální chaos je však *prokazatelný* pouze numerickými simulacemi.

N: V případě podepsání dokumentu elektronickým podpisem musí být *prokazatelná* jeho platnost.

JAKO 1	PAT	SYN2015	lemma: prokazatelný	347
12/2		0,58 %	sonda	–

V: Obecnou platnost mají, ale legislativně jsou *neprokazatelné* jako důkazní břemeno u případného soudu.
N: Musíme je proto jako *prokazatelné* náklady přesunout na objednatele.

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: prokazatelný,	44 (347)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: prokazatelný,	44 (347)
18/18		5,19 %	sonda	–

V: Je *prokazatelné*, že téměř všichni řidiči podvědomě sníží rychlost.
N: –

ADJ 1	PAT	SYN2015	lemma: prokazatelný	347
23/0		–	sonda	–

V: –
N: Lázeňská léčba má *prokazatelné* výsledky zejména u stavů po těžkých onemocněních i operacích a u chronických onemocnění.

43 OBNOVITELNÝ [– %; 0 %]

3	ben	SYN2015	lemma: obnovitelný	1576
78/0		–	sonda	–

V: –
N: Nákladná a rušivá výstavba pobřežních větrných elektráren by se měla okamžitě zastavit a uvolněné prostředky by se měly použít k realizaci praktických projektů *obnovitelné* energie.

44 STRAVITELNÝ [– %; 0,27 %]

7	means	SYN2015	lemma: stravitelný	376
28/1		0,27 %	sonda	–

V: Houbový pokrm obsahuje malé množství mykologům dosud neznámých toxinů nebo je prostě jen těžko *stravitelný* obsahem tzv. balastních, nestravitelných látek, což může u některých lidí vést k menší otravě.
N: Mléko je zdrojem snadno *stravitelných* živin, avšak nepokrývá potřebu vody a selatům je nutné tudíž poskytnout dostatek zdravotně nezávadné vody.

45 PŘEHLÉDNUTELNÝ [0,31 %; – %]

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: přehlédnutelný,	42 (636)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: přehlédnutelný,	42 (636)
3/2		0,31 %	sonda	–

V: Je *nepřehlédnutelné*, že ho nezajímalo, zda se někomu něco stalo, ale že se lidé obojího pohlaví po pádu po sobě váleli.
N: Jevištěm vane šílený duch postmoderního vykloubení hodnot, tak silný, autentický a *nepřehlédnutelný*, že se za každým smíchem, který jevištní dění vyvolává, tají zároveň děs.

46 OVLADATELNÝ

47 PROGRAMOVATELNÝ [2,05 %; – %]

V 6	COM	SYN2015	lemma: programovatelný	146
11/3		2,05 %	sonda	–

V: Některá tlačítka jsou dokonce *programovatelná* v jednoduchém průvodci a jedno z nich může sloužit pro sejmutí screenshotu.
N: V jednom případě však nesmí být zpětnovazební kompenzační kapacitor zapojen: při použití podkompenzovaného, frekvenčně *programovatelného* zesilovače v operačním obvodě s velkým zesílením.

48 POSTIŽITELNÝ [0 %; 7,69 %]

JAK	PAT	SYN2015	lemma: postižitelný,	40 (195)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Jako poměrně kuriózní fakt se jeví skutečnost, že do 31. 7. 1950 nebyly útěky z TNP soudně *postižitelné*, jak dokládá případ Antonína Adamičky.

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: postižitelný,	40 (195)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: postižitelný,	40 (195)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Člověk se do boje za pověru pouští stejně pohotově jako do boje za pravdu – vlastně častěji, neboť pověra je tak *nepostižitelná*, že ji nelze vyvrátit.

7	means	SYN2015	lemma: postižitelný	195
30/15		7,69 %	sonda	–

V: To je důležité zejména v kardiologii, neboť řada patologických stavů se projevuje nepravidelně a běžným EKG vyšetřením jsou zpravidla *nepostižitelná.*
N: Ty občas přecházely v deníky čtenáře či naopak, jindy mezi oběma žánry vedla sotva *postižitelná* hranice.

49 SPLNITELNÝ [– %; 0 %]

3	ben	SYN2015	lemma: splnitelný	244
20/0		–	sonda	–

V: –
N: Ano, dělám ji ráda, i když mé původní předsevzetí pomoci všem lidem není vždy *splnitelné*.

50 POTĚŠITELNÝ [– %; 0 %]

7	means	SYN2015	lemma: potěšitelný	111
8/0		–	sonda	–

V: –
N: Svým způsobem je *potěšitelné*, že se na letní univerzitu dostal jenom každý pátý zájemce, protože to svědčí o velkém zájmu mladých lidí o perspektivní obor.

NA 6	reg	SYN2015	lemma: potěšitelný	111
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Bezdětný, rozvedený, navíc v posledních deseti letech v povážlivé situaci, pět nebo šest zaměstnání v různých oborech a nic moc *potěšitelného* na obzoru.

51 ZADATELNÝ[111] [0 %; – %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: zadatelný	67
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Ale odsouzenému bylo přiznáno *nezadatelné* právo na splnění posledního přání a ředitelství věznice se dostalo do zcela nové situace.

S 7	PAT|pat	SYN2015	lemma: zadatelný	67
3/0		–	sonda	–

V: –
N: A jestliže tím, že je porodila, získala matka *nezadatelné* právo být s dítětem, potom by se nacházela v pro ni nespravedlivé a pro děti škodlivé situaci.

52 ROZPOZNATELNÝ [3,49 %; – %]

OD 2	ORIG	SYN2015	lemma: rozpoznatelný	258
9/8		3,10 %	sonda	–

V: Janáček komponoval tance *nerozpoznatelné* od lidové hudby (Smetana takový přístup odmítal).
N: Hned od začátku je *rozpoznatelná*, a jak ji tvarujeme, tak se postupně hýbe, mění se, dostává detaily.

JAK	EFF|PAT	SYN2015	lemma: rozpoznatelný,	31 (258)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: rozpoznatelný,	31 (258)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	EFF|PAT	SYN2015	lemma: rozpoznatelný,	31 (258)
2/1		0,39 %	sonda	–

V: V takovém případě není vůbec *rozpoznatelné*, že jde o modulové řešení.

[111] V SYN2015 doloženo jen jako podoba *nezadatelný*, z toho 49 případů představuje spojení *nezadatelné právo*.

N: Skutečnost, kterou se nám totiž pohádka nevědomě snaží sdělit, je natolik komplexní a obtížně *rozpoznatelná*, že může do našeho vědomí proniknout pouze mnohonásobným opakováním.

INF	EFF	SYN2015	lemma: rozpoznatelný	258
12/0		–	sonda	–

V: –
N: NG a její expozice potřebují získat mezinárodně *rozpoznatelná* jména a k tomu je třeba vypracovat dlouhodobější strategii.

53 RECYKLOVATELNÝ

54 SMIŘITELNÝ[112] **[0 %; – %]**

S 7	ADDR|PAT	SYN2015	lemma: sm[i|í]řitelný	259
14/0		–	sonda	–

V: –
N: Nic z toho ovšem neznamená, že se na své cestě nebudeme muset střetnout se skutečnými, *nesmiřitelnými* a houževnatými protivníky a porazit je.

55 STAVITELNÝ [0 %; 0 %]

Z 2	orig	SYN2015	lemma: stavitelný	89
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Hlavní konstrukce klecového systému se skládá z výškově *stavitelných* podpěr.

DO 2	pat	SYN2015	lemma: stavitelný	89
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Bude to například samojízdný postřikovač PT 350 se stavitelným rozchodem kol a vyšší světlou výškou *stavitelnou* od 1,4 do 1,8 m.

K 3	PAT	SYN2015	lemma: stavitelný	89
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Mezi technická zdokonalení patří zvláště první provedení hlavy se *stavitelným* příčným prouděním k dosažení minimálních ztrát v proudu.

PROTI 3	PAT	SYN2015	lemma: stavitelný	89
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

NAD 4	PAT	SYN2015	lemma: stavitelný	89
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

[112] V SYN2015 je lemma reprezentováno tvarem *nesmiřitelný*, afirmativní podoba není lemmatem.

V 4	pat	SYN2015	lemma: stavitelný	89
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Význačným parametrem nového provedení je největší výška háku při vodorovné poloze výložníku v segmentu rychle *stavitelných* jeřábů.

ZA 4	PAT	SYN2015	lemma: stavitelný	89
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Na plášti motorů za *stavitelnými* Hamiltonovými vrtulemi vidíme věnec hydraulicky stavitelných klapek chlazení.

3	ben	SYN2015	lemma: stavitelný	89
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Můžete rozumět účinkům *stavitelné* vrtule porovnáním s převody u automobilu.

56 POŽIVATELNÝ

57 APLIKOVATELNÝ [20,00 %; – %]

NA 4	ADDR	SYN2015	lemma: aplikovatelný	125
39/25		20,00 %	sonda	–

V: Proměnné, které jsou pro nás relevantní, budou mít v našem vzorku podobnou distribuci, jaká existuje v celé populaci, a naše závěry jsou tedy na tuto populaci *aplikovatelné*.
N: Proto byl výběr UV-lepidel zaměřen na lepidla *aplikovatelná* i ve větší tloušťce (alespoň 1 mm).

58 OSPRAVEDLNITELNÝ [6,32 %; – %]

3	PAT	SYN2015	lemma: ospravedlnitelný	95
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Vyčíhl si okamžik, kdy bylo na ulici skutečně hodně lidí (aby byl akt násilí vůči zvířeti *ospravedlnitelný*, kdyby ho napadlo).

7	reas|abs|even	SYN2015	lemma: ospravedlnitelný	95
15/6		6,32 %	sonda	–

V: Proti své vůli konstatoval, že takové zklamání mu připadá nepochopitelně *ospravedlnitelné* faktem, že je Rus.
N: Jako většina z jeho generace zůstal i v této nechtěné, *neospravedlnitelné* válce přesvědčeným vlastencem.

PŘED 7	PAT|pat	SYN2015	lemma: ospravedlnitelný	95
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Své ani rozumem, ani citem *ospravedlnitelné* konání sám před sebou omlouváš v životě tuctovým, v jiných životech nesčetněkrát opakovaným příběhem zhrzené lásky.

59 POMINUTELNÝ [0 %; – %]

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: pominutelný,	6 (114)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: pominutelný,	6 (114)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

60 REGULOVATELNÝ [– %; 1,27 %]

7	means	SYN2015	lemma: regulovatelný	79
8/1		1,27 %	sonda	–

V: Teplota vzduchu v místnosti s trvalou činností je 20–22 stupňů C, toto zajišťuje plynové vytápění, *regulovatelné* termostatem.
N: K mimořádným prvkům patří také výškově stavitelný bezpečnostní pás a po stlačení páčky ve zlomu mezi sedákem a opěradlem rovněž *regulovatelný* sklon celého sedadla podél příčné osy.

61 SLOSOVATELNÝ

62 URČITELNÝ [2,28 %; 0 %]

3	ADDR	SYN2015	lemma: určitelný	88
10/1		1,14 %	sonda	–

V: Téměř se zdá, že obě byly inspirovány jakousi, nám dnes ještě *neurčitelnou*, periegetickou hrou, provozovanou kdesi ve Štýrsku.
N: Technická identita znamená jednoznačné a *určitelné* přiřazení dat konkrétní fyzické osobě.

7	EFF	SYN2015	lemma: určitelný	88
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Spahičova kopačka se do jeho ohanbí zasekla asi metr nad zemí v těžko *určitelném* prostoru.

JAKO 4	EFF	SYN2015	lemma: určitelný	88
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZA 4	EFF|eff	SYN2015	lemma: určitelný	88
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Tak se na můstku hromadily protiklady, ale i společná zodpovědnost za nesnadno *určitelný* náklad lodi.

ABY	PAT	SYN2015	lemma: určitelný,	14 (88)
0/0		–	sonda	–

V: –

N: –

AŤ	PAT	SYN2015	lemma: určitelný,	14 (88)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZDA	PAT	SYN2015	lemma: určitelný,	14 (88)
1/1		1,14 %	sonda	–

V: Text nese datování „1973, 2008“, není tudíž jednoznačně *určitelné*, zda byl psán v těchto dvou letech, či vznikal mezi těmito dvěma letopočty.
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: určitelný,	14 (88)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

INF	PAT	SYN2015	lemma: určitelný	88
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Ve druhém případě je třeba navíc předpokládat existenci typově *určitelných* obecných fyziologických mechanismů.

K 3	aim	SYN2015	lemma: určitelný	88
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Jeden zcela příznačný přechod od kvalitativně *určitelného* výrazu k výrazu kvantitativně symbolickému nám podává zpráva ze starého Ruska.

NA 4	aim	SYN2015	lemma: určitelný	88
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Na *neurčitelném* místě můžu zahodit rozedrané onuce a nahradit je vlněnými ponožkami.

PRO 4	aim	SYN2015	lemma: určitelný	88
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

63 VYKONATELNÝ [– %; 0 %]

JAKO 4	compl	SYN2015	lemma: vykonatelný	40
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

64 ZPRACOVATELNÝ [1,72 %; 0 %]

DO 2	eff	SYN2015	lemma: zpracovatelný	58
4/1		1,72 %	sonda	–

V: Dosahovaly velikosti až 20 cm a byly velmi dobře *zpracovatelné* do vysokého lesku.
N: Abyste nepravidelný tvar hlíny dostali do homogenního *zpracovatelného* tvaru, vyžaduje to práci vašich rukou a otáčení kruhu.

Z 2	orig	SYN2015	lemma: zpracovatelný	58
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Navíc by betonová směs měla být navržena tak, aby byla dobře *zpracovatelná*, zejména z důvodu dokonalého obetonování těsnicích prvků v dilatačních a pracovních spárách.

NA 4	eff	SYN2015	lemma: zpracovatelný	58
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Fólie jsou transparentní, nežloutnou a jsou *zpracovatelné* na všech existujících hlubokotažných linkách.

V 4	eff	SYN2015	lemma: zpracovatelný	58
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Kromě fyzikálních vlastností musí pochopitelně splňovat i požadavky na chemickou stálost ve vlhkém prostředí dutiny ústní a v neposlední řadě musí být dobře *zpracovatelné* v laboratorních podmínkách.

3	ben	SYN2015	lemma: zpracovatelný	58
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Je tak dobře *zpracovatelná* a k oráčům víceméně shovívavá.

65 DOKAZATELNÝ [4,35 %; – %]

3	ADDR|addr	SYN2015	lemma: dokazatelný	46
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Díky téměř zázračné souhře okolností se *dokazatelná* horní mez pro dotykové číslo v těchto dimenzích shoduje s dolní mezí získanou pomocí těchto speciálních prostorových sítí.

O 6	pat	SYN2015	lemma: dokazatelný	46
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Hle, demonstrovali jsme existenci aritmeticky *nedokazatelné* pravdy o číslech.

ZDA	PAT|EFF	SYN2015	lemma: dokazatelný,	15 (46)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT|EFF	SYN2015	lemma: dokazatelný,	15 (46)
2/2		4,35 %	sonda	–

V: V případě diskreditace dat je jen obtížně *dokazatelné*, že data unikla právě z datacentra, a ne během přenosu.
N: –

INF	PAT	SYN2015	lemma: dokazatelný	46
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Tak jsem se sám za sebe rozhodl tenhle *nedokazatelný* zločin trestat osobním embargem.

66 POTLAČITELNÝ

67 PŘIPOJITELNÝ [25,81 %; 0 %]

K 3	EFF|(PAT)	SYN2015	lemma: připojitelný	31
10/8		25,81 %	sonda	–

V: Stoprocentní dceřiná společnost CLAAS Hungaria Kft vyrábí sklizňové adaptéry a žací stroje *připojitelné* k samojízdné sklízecí technice.
N: Tenké plastové tělo s matným povrchem oživují lesklé doplňky a mřížkování, světlý odstín pochytila gumová koncovka do ucha a *připojitelná* tvarovatelná spona k zavěšení na ucho.

7	means	SYN2015	lemma: připojitelný	31
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Specialitou značky je *připojitelný* hydrostatický pohon kol další nápravy MAN HydroDrive, s nímž se na stavbách a v terénu uplatní například i tahač modelové řady TGX.

68 UZNATELNÝ [0 %; 0 %]

JAKO 4	EFF	SYN2015	lemma: uznatelný	165
9/0		–	sonda	–

V: –
N: Tyto náklady si poplatník může do určité výše uplatnit jako daňově *uznatelný* výdaj.

ZA 4	EFF	SYN2015	lemma: uznatelný	165
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Pro účely publicity OPD se za *uznatelnou* tiskovou zprávu považuje pouze ta, která mimo jiné jednoznačně informuje o tom, že je projekt spolufinancován EU prostřednictvím OPD.

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: uznatelný,	4 (165)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ADJ 7	EFF	SYN2015	lemma: uznatelný	165
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Asi nejextrémnějším příkladem *neuznatelného* rekordu v jednom směru zůstává pozoruhodný výkon Stana Barretta z prosince 1979.

3	ben	SYN2015	lemma: uznatelný	165
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Na základě projektové žádosti podané u Státního fondu životního prostředí nám byla na *uznatelné* náklady, tedy na zateplení, přiznána dotace ve výši devadesáti procent.

69 ZMĚŘITELNÝ [0 %; 0 %]

S 7	ADDR	SYN2015	lemma: změřitelný	57
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Myslíte, že by pro někoho s *nezměřitelnou* inteligencí bylo obtížné přijít na jednoduchý způsob, jak většinu výrobních linek v továrnách na kuřivo kontaminovat prudce nakažlivým činidlem?

3	ben	SYN2015	lemma: změřitelný	57
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Ohodnotit např. afroamerickou či romskou kulturu by znamenalo považovat je za určitý druh totality, jemuž přisuzujeme nějakou *změřitelnou* hodnotu.

70 INTERPRETOVATELNÝ [14,29 %; – %]

JAKO 4	eff	SYN2015	lemma: interpretovatelný	28
4/4		14,29 %	sonda	–

V: Tento vzor se opakovaně objevuje s vyobrazeními *interpretovatelnými* jako horské krajiny, ale spojuje se i s obrazy směřujícími do oblasti plodnostní.
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: interpretovatelný,	5 (28)
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Mohlo to znamenat tolik věcí a bylo to tak těžko *interpretovatelné*, že tento problém byl odložen do budoucna.

71 EDITOVATELNÝ [0 %; – %]

7	act	syn v3 (SYN2015: 17)	lemma: editovatelný	60
6/0		–	sonda	–

V: –
N: Provede uživatele jednoduchým čtyřfázovým procesem skenování, v jehož průběhu jsou získané obrázky optimalizovány a text převeden na *editovatelné* elektronické dokumenty s vysokou kvalitou a přesností.

72 MASKOVATELNÝ [0 %; – %]

7	ins|ACT|FE-EL|art|ART|obj|OBJ	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
7/0		–	sonda	–

V: –
N: Téměř každý procesor je vybaven ještě vstupem pro nemaskovatelné přerušení NMI (ang. Non-Maskable Interrupt.)

DO 2	ART	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

NA 4	EVEN	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Obvykle se tento signál uplatňuje na přívodu *nemaskovatelného* přerušení NMI procesoru, čímž vyvolá přerušovací podprogram.

ZA 4	ent|OBJ|pat	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

V 6	OBJ	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

NAD 7	even	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ZA 7	OBJ	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: maskovatelný	35
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

73 OBSLUHOVATELNÝ

74 PADĚLATELNÝ

75 VODNATELNÝ

76 ZAMYKATELNÝ [– %; 0 %]

7	means	syn v3 (SYN2015: 12)	lemma: zamykatelný	203
13/0		–	sonda	–

V: –
N: Vůz je vybaven odpovídajícím počtem oddělených a *zamykatelných* skříněk, aby bylo poskytování služeb bezproblémové zejména z hygienického hlediska.

77 LUŠTITELNÝ [6,90 %; – %]

7	KNOW	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: luštitelný	29
4/2		6,90 %	sonda	–

V: Objevilo tajemství přírody *luštitelné* láskou a vcítěním jako nejpřirozenějšího lidského prostředí a rovnou měrou přemísťovalo děje z vnějšku do citu lidské duše.
N: Kamenáče – s tlustou a velmi tvrdou skořápkou, nesnadno *luštitelné*.

PODLE 2	KNOW	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: maskovatelný	29
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

78 NAUČITELNÝ [0 %; – %]

3	PAT	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: naučitelný	79
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Se svou gramatikou mi připadá *nenaučitelná*.

4	PAT	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: naučitelný	79
21/0		–	sonda	–

V: –
N: Tato jednoduchá řeč je snadno *naučitelná* jak pro rodiče, tak i pro jejich batolata a po ní už přichází mluvená řeč.

OD 2	orig	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: naučitelný	79
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Podle Horanského klade škola velký důraz na řemeslo, na rozdíl od talentu *naučitelné* a vydrezírovatelné.

Z 2	orig	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: naučitelný	79
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Vždyť i naši emigranti ve Švýcarsku museli pro získání občanství složit těžkou zkoušku nejenom z němčiny, ale dokonce i z téměř *nenaučitelného* dialektu schwyzerdeutsch, kterým se mluví v části země.

ABY	PAT	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: naučitelný,	13 (79)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

AŤ	PAT	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: naučitelný,	13 (79)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: naučitelný,	13 (79)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

INF	PAT	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: naučitelný	79
11/0		–	sonda	–

V: –
N: Takže mě baví zkoumat, jak naučit *nenaučitelné*.

79 NOSITELNÝ [0 %; – %]

3	addr	SYN2015	lemma: nositelný	55
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Jsou výborně *nositelné* i díky neutralitě, kterou šedá barva signalizuje.

K 3	innt	SYN2015	lemma: nositelný	55
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Po letech opulence se návrháři vracejí k minimalistickým a *nositelným* kolekcím.

NA 4	innt	SYN2015	lemma: nositelný	55
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Na druhou stranu právě luxus použitých materiálů povyšuje šílený nápad na šperk *nositelný* v té nejlepší společnosti.

INF	innt	SYN2015	lemma: nositelný	55
8/0		–	sonda	–

V: –
N: Do češtiny můžeme tuto technologii trochu krkolomně označit jako „*nositelná* elektronika“.

80 ODPOJITELNÝ [0 %; – %]

Z 2	ins|obj	SYN2015	lemma: odpojitelný	37
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Dvě z nich budou *odpojitelné*, tedy s pomalým bezpečným nástupem a výstupem, ale rychlým pohybem mezi stanicemi.

81 ŠTĚPITELNÝ [0 %; – %]

V 4	subst	syn v3 (SYN2015: 7)	lemma: štěpitelný	67
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Díky snadno *štěpitelným* škrobům v bílém pečivu nám prudce vylétne hladina krevního cukru (glykemie).

82 LADITELNÝ [0 %; – %]

DO 2	eff	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: laditelný	47
2/0		–	sonda	–

V: –
N: Vložíme-li do uzemňovacího vodiče *laditelný* sériový rezonanční obvod, který se vyladí na provozní kmitočet, bude jeho impedance pro vf proudy přijatelná.

K 3	eff|PAT	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: laditelný	47
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

V 4	eff	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: laditelný	47
7/0		–	sonda	–

V: –
N: Jedná se o magnetron *laditelný* v pásmu 5,450–5,825 GHz, přičemž pracovní kmitočet stanice Skalky je 5,655 GHz, vlnová délka 5,3 cm, impulsní výkon vysílače je 250KW.

S 7	PAT	syn v3 (SYN2015: 6)	lemma: laditelný	47
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Z měřicího zapojení vyplývá, že konstrukce *laditelného* generátoru s obvodem 4046 je velmi jednoduchá.

83 ZATÍŽITELNÝ [– %; 0 %]

7	means	syn v3 (SYN2015: 10)	lemma: zat[í|i]žitelný	35
5/0		–	sonda	–

V: –
N: Vozíky potřebují rovnou a dostatečně *zatížitelnou* podlahu s hladkým povrchem.

84 VZDĚLATELNÝ[113] [0 %; – %]

NA 6	GROUP	syn v3 (SYN2015: 5)	lemma: vzdělatelný	99
4/0		–	sonda	–

V: –
N: Za nejdůležitější v pětileté historii zařízení považuje podchycení starších dětí, pokládaných předtím za *nevzdělatelné* a odkázané na doživotí mezi čtyři stěny bytu.

---

[113] Běžnější podoba *vzdělavatelný* rovněž není doložena s valenční pozicí, srov.

84 VZDĚLAVATELNÝ [0 %; – %]

PŘI 6	ACT	syn v3 (SYN2015: 12)	lemma: vzdělavatelný	223
1/0		–	sonda	–

V: –
N: Podílí se na tom hlavně děti s geneticky daným typem retardace, které jsou ale dobře *vzdělavatelné* a při správné péči se mohou naučit logice zdravých lidí a někdy i osamostatnit či dokonce studovat vysokou školu.

NA 6	GROUP	syn v3 (SYN2015: 12)	lemma: vzdělavatelný	223
8/0		–	sonda	–

V: –
N: Hoch je prý těžce *vzdělavatelný* normálními metodami na základní škole.

PŘI 6	ACT	syn v3 (SYN2015: 5)	lemma: vzdělatelný	99
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

85 OPOTŘEBITELNÝ [0 %; – %]

7	ABS	syn v3 (SYN2015: 4)	lemma: opotřebitelný	12
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Potřebují méně maziva, spotřebují méně energie, jsou tišší, méně *opotřebitelné* a vynikají vysokou životností.

86 ZKVASITELNÝ [0 %; – %]

NA 4	SUBST	syn v3 (SYN2015: 8)	lemma: zkvasitelný	106
11/0		–	sonda	–

V: –
N: Zde se přidávají pivovarské kvasnice a nastává hlavní kvašení, při němž se většina *zkvasitelného* extraktu přemění na alkohol a oxid uhličitý.

87 VYKAZATELNÝ [0 %; – %]

3	ADDR|addr	syn v3 (SYN2015: 5)	lemma: vykazatelný	37
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

88 KRMITELNÝ [– %; 0 %]

7	means	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: krmitelný	31
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

89 PŘEVEDITELNÝ [70,31 %; – %]

DO 2	EFF	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: převeditelný	64
19/19		29,69 %	sonda	–

V: Domorodci ovšem svá slova doprovázejí i hlasovými a mimickými výlevy, do písemné podoby *převeditelnými* maximálně ve formě citoslovcí, krátkých zvolání nebo pouhých shluků hlásek napodobujících nějaký zvuk.
N: –

Z 2	orig	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: převeditelný	64
3/0		–	sonda	–

V: –
N: Prostředky pocházejí z podpor nevyplacených na jiné účely a jsou *nepřeveditelné* z roku na rok.

K 3	intt	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: převeditelný	64
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

NA 4	ADDR|intt|EFF	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: převeditelný	64
31/25		39,06 %	sonda	–

V: Připomeňme, že každý platný argument je pomocí implikace *převeditelný* na tautologii.
N: Kromě toho jsou takovéto akcie *převeditelné* z minuty na minutu.

V 4	intt	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: převeditelný	64
4/1		1,56 %	sonda	–

V: Předesílám hned v úvodu, že vím, že v kvantitativní, tedy v číselné údaje *převeditelná* fakta naši realitu v žádném případě nevyčerpávají.
N: Jeho rozhodující váhu má na peníze *převeditelný* potenciál. V takto pojímaném sportbyznysu jsou harmonie a rovnováha směšnou naivitou.

INF	intt	syn v3 (SYN2015: 3)	lemma: převeditelný	64
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

90 VĚŘITELNÝ[114] **[0 %; – %]**

3|NA 4|V 4|ŽE	PAT|ADDR	syn v3 (SYN2015: 2)	lemma: věřitelný	22
–		–	sonda	–

V: –
N: –

91 ZNATELNÝ [0,30 %; – %]

OD 2	orig	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný	8241
122/0		–	sonda	–

V: –
N: Pomalu se otočil a v tu chvíli zaslechli sotva *znatelné* syčení od přístupových dveří, z té strany, kam odešel Bildor.

Z 2	orig	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný	8241
164/25		0,30 %	sonda	15 %

V: Ruský fyziolog a nositel Nobelovy ceny za medicínu Ivan Petrovič Pavlov provedl pokus se psy, z něhož vyplývá, že chuť – *znatelná* z vyměšování slin – může být probuzena i vnějšími vlivy, například zvukem zvonku.
N: Na domácích fotbalistech byla hned od začátku *znatelná* únava ze čtvrtečního zápasu.

K 3	PAT	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný	8241
342/0		–	sonda	0 %

V: –
N: Sjezdovky v Česku sice delší nebudou, ale ve službách letos slibují provozovatelé našich lyžařských středisek a investoři *znatelný* posun k lepšímu.

[114] Většinu případů (21 z 22) představují překlepy slova *neuvěřitelný*. SSJČ hodnotí věřitelný jako řídké (*), jiné slovníky jej neznají. Podoba *nevěřitelný* není zachycena žádným slovníkem. Z tohoto důvodu shrnujeme všechny potenciální valenční pozice do jediné tabulky.

JAKO 4	eff	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný	8241
55/0		–	sonda	–

V: –
N: Prorostlost plísní není tak *znatelná* jako u francouzských sýrů, ale i ona má skvělou chuť.

O 6	pat	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný	8241
205/0		–	sonda	0 %

V: –
N: V porovnání s předchozím obdobím je to *znatelný* nárůst o devět střetů.

S 7	PAT	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný	8241
387/0		–	sonda	0 %

V: –
N: Fanoušky vzývaný Rooney si totiž nejprve vykoledoval penaltu po takřka *neznatelném* kontaktu s obráncem Cambellem.

ZDA	EFF	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znatelný,	712 (8241)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

92 RECITOVATELNÝ[115] [0 %; – %]

3	PAT	syn v3 (SYN2015: 1)	lemma: recitovatelný	0
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

93 POPIRATELNÝ [4,89 %; – %]

3	addr	syn v3 (SYN2015: 19)	lemma: pop[i|í]ratelný	327
17/0		–	sonda	–

V: –
N: *Nepopíratelnou* konkurencí všem kinům je televize.

ŽE	PAT	syn v3 (SYN2015: 2)	lemma: pop[i|í]ratelný,	38 (327)
17/16		4,89 %	sonda	–

V: Zároveň je ovšem *nepopíratelné*, že Evropská unie šetří také na své budoucnosti.
N: Mužů, jejichž úkol spočívá přece v první řadě a především v tom, aby byly platné právní předpisy správně, to jest objektivně prováděny (aplikovány), a nikoliv v dělání politiky (rozuměj stranické), jsou tak do očí bijící a *nepopíratelné*, že bylo třeba známé, téměř nekonečné prostoduchosti lidstva neviděti je.

[115] Jediný výskyt adjektiva pochází ze SYN2015: *Slyšel jsem ho recitovat několik Eluardových básní v překladu Adolfa Kroupy, básní zdánlivě nerecitovatelných, prý jen pro tiché čtení: rozsvítily se jak krystal o veletuctu plošek.*

94 OTŘESITELNÝ[116] **[2,45 %; 1,47 %]**

7	PAT|caus	SYN2015	lemma: neotřesitelný	204
19/5		2,45 %	sonda	–

V: Mystifikace však akcentuje tvořivý postoj ke kánonu, zdůrazňuje, že je (má být) výsledkem konsensu interpretací, který může být kdykoli zpochybněn, nikoli produktem svrchované a ničím *neotřesitelné* autority.
N: Dnes, stejně jako včera, jsou ozbrojené síly zárukou *neotřesitelného* principu: bránit dobro znamená chránit majetek.

V 6	reg	SYN2015	lemma: neotřesitelný	204
28/3		1,47 %	sonda	–

V: To jsou skákající do ohně, to jsou odvážlivci, to jsou *neotřesitelní* ve své víře, to jsou kovaní, to jsou odevzdaní, to jsou věrní.
N: I přes výtky je ale jeho postavení ve straně stále *neotřesitelné*.

95 OPOMENUTELNÝ [2,44 %; – %]

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: opomenutelný,	2 (41)
1/1		2,44 %	sonda	–

V: Z psychologického hlediska je také *neopomenutelné*, že na kontinuu mezi lží a pravdou se nachází spousta odstínů.
N: –

INF	PAT	SYN2015	lemma: opomenutelný	41
1/0		–	sonda	–

V: –
N: *Neopomenutelný* dědic může dostat méně.

96 RANITELNÝ [– %; 0 %]

7	means	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: ranitelný	1
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

97 OPOMINUTELNÝ [0 %; – %]

ŽE|INF	PAT	SYN2015	lemma: opominutelný	2 (36)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	SYN2015	lemma: neopominutelný,	2 (36)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

INF	PAT	SYN2015	lemma: neopominutelný	36
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

[116] V SYN2015 jen lemma *neotřesitelný*.

98 SPOČITATELNÝ [0,30 %; 0 %]

NA 4	eff	syn v3 (SYN2015: 22)	lemma: spoč[i|í]tatelný	335
41/0		–	sonda	–

V: –
N: Počet obětí na životech je *nespočitatelný*, české a sudetoněmecké odhady se liší skoro o dva řády.

ZDA	PAT	syn v3 (SYN2015: 2)	lemma: spoč[i|í]tatelný,	52 (335)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ŽE	PAT	syn v3 (SYN2015: 2)	lemma: spoč[i|í]tatelný,	52 (335)
1/1		0,30 %	sonda	–

V: Vzhledem k tomu, že náš roční výtěžek činí letos 901 milionů korun, tak je lehce *spočitatelné*, že kdyby 901 milionů korun přišlo na sportovní halu, tak umře český sport.
N: –

3	ben	syn v3 (SYN2015: 22)	lemma: spoč[i|í]tatelný	335
12/0		–	sonda	–

V: –
N: V programu, který propočítával ještě Vlastimil Tlustý, měla spolu s negativním zdaněním chudších přinést *spočitatelný* prospěch všem lidem.

99 ZNOVUPOUŽITELNÝ [– %; 0 %]

K 3	aim	syn v3 (SYN2015: 4)	lemma: znovupoužitelný	25
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

NA 4	aim	syn v3 (SYN2015: 4)	lemma: znovupoužitelný	25
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

ABY	aim	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: znovupoužitelný,	0 (25)
0/0		–	sonda	–

V: –
N: –

100 SMYVATELNÝ [0 %[117]; – %]

3	pat	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: sm[y|ý]vatelný	218
19/0		–	sonda	–

V: –
N: *Nesmývatelnou* barvou jim napíšeme na tělo pořadové číslo porodu a příjmení.

[117] Doloženo je 15 výskytů (6,88 %) odpovídajících slovesnému valenčnímu rámci AG – VERB – PART co4 – INS|SUBST čím7 (kupř. *Koberce je vhodné lepit celoplošně kvalitními ekologickými lepidly, některé jsou dnes i po odstranění krytiny smývatelné vodou.*). Uvedený VR je však platný pouze pro synonymní slovesa *opláchnout* (*oplachovat*) a *umýt* (*umývat*).

Z 2	obj|part	syn v3 (SYN2015: 0)	lemma: sm[y|ý]vatelný	218
4/0		–	sonda	–

V: –

N: Přestože kriminalisté měli k dispozici záznamy z průmyslových kamer a při druhé loupeži byl zloděj potřísněn *nesmyvatelnou* barvou z bezpečnostního systému, lupiče se chytit nepodařilo.

7. Vyhodnocení a shrnutí získaných dat

V tabulkách uvedených v předcházející kapitole jsou zachyceny výsledky vyhledávání potenciálních valenčních pozic adjektiv derivovaných pomocí sufixu *-telný*, včetně případných typických doplnění. Vycházeli jsme z předpokladu, že deverbativní adjektiva mohou v průběhu transpozice přejímat od základového slovesa svá valenční doplnění, přičemž součást valenčního rámce adjektiv mohou tvořit také typická doplnění, jimiž disponuje původní sloveso. Předmětem této kapitoly je shrnutí získaných výsledků. Výsledky prezentujeme formou grafů a procentuálních podílů.

Počty lemmat zkoumaných adjektiv se pohybují ve velmi širokém pásmu, stejně jako počty valenčních pozic nebo typických doplnění jednotlivých adjektiv. Absolutní počet VP/TD závisí nejen na frekvenci konkrétního adjektiva, ale rovněž na frekvenci jednotlivých prvků, které tvoří konkrétní VP/TD.

S ohledem na tento fakt chápeme jako přejetí valenční pozice (příp. typického doplnění) alespoň jeden doložený výskyt adjektiva zakončeného *-telný* s valenční pozicí / typickým doplněním odpovídajícím valenční pozici / typickému doplnění z VR výchozího slovesa. Vyšší počet doložených valenčních výskytů však může svědčit o pevnějším spojení adjektiva a příslušné VP/TD, a tudíž o existující kolokaci.

7.1 Přejímání VP a TD u adjektiv odvozených sufixem *-telný*

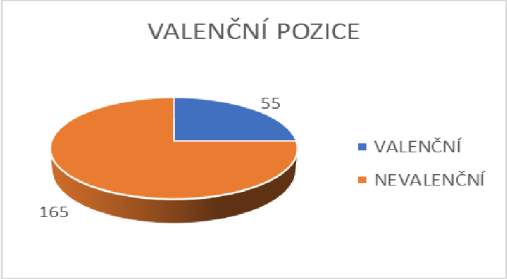

Z celkem 220 zkoumaných VP jich adjektiva přebírají do svých VR 55, tj. 25 %.

Z celkem 63 zkoumaných TD jich adjektiva přejímají do svých VR 29, tj. 46 %.

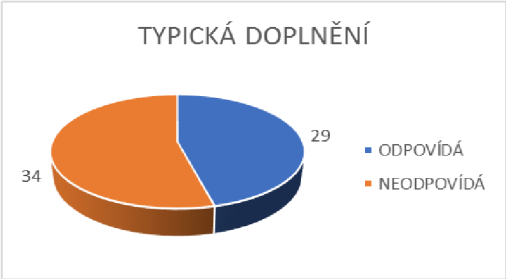

Přejímání pozic označených jako typická doplnění je téměř dvakrát častější než u ryze valenčních aktantů; přejata byla téměř polovina ze zkoumaných TD. Kolokace existující u výchozích sloves se tedy poměrně běžně přenášejí na adjektiva zakončená sufixem *-telný*.

Obecně lze o adjektivech, u nichž došlo k přejetí VP/TD, a tudíž také o valenčních rámcích výchozích sloves shrnout několik postřehů; srov. především níže Tabulku 9. Na přejímání VP se významnou měrou podílejí adjektiva, u kterých výchozí slovesný VR obsahuje pozici ve formě instrumentálu, popř. instrumentálu spojeného s prepozicí *s* (10 adjektiv z 38). Ještě výrazněji se tato skutečnost projevuje u adjektiv, jež přejala z původního slovesného valenčního rámce typické doplnění: z 19 adjektiv obsahuje výchozí VR slovesa typické doplnění ve formě instrumentálu, popř. instrumentálu spojeného s prepozici *s* 14 adjektiv. Instrumentál je tradičně vnímán jako pád vyjadřující prostředek činnosti; je proto zjevné, že sémantika sufixu *-telný*, kterým jsou derivována adjektiva pasivní možnosti / adjektiva vyjadřující potenciální zasažení dějem, tímto způsobem ovlivňuje přejímání VP/TD.

7.2 Závislost přejímání slovesných VP/TD na frekvenci adjektiva

Naším cílem je ověřit a případně doložit, zda má frekvence adjektiva se sufixem *-telný* vliv na ne/přejímání VP či TD od základového slovesa.

Ve sloupci VP uvádíme procentuální podíl valenčních výskytů adjektiva s valenční pozicí, analogicky ve sloupci TD procentuální podíl výskytů adjektiva s typickým doplněním.[118]

	VP (%)	TD (%)		VP (%)	TD (%)
1 přijatelný	0,48	0,13	51 zadatelný	0	–
2 viditelný	0,22	–	52 rozpoznatelný	3,49	–
3 pochopitelný	10,94	–	53 recyklovatelný		
4 uvěřitelný	6,77	–	54 smiřitelný	0	–
5 srovnatelný	53,02	0	55 stavitelný	0	0
6 smrtelný			56 poživatelný		
7 zřetelný			57 aplikovatelný	20,00	–
8 světelný			58 ospravedlnitelný	6,32	–
9 zanedbatelný	0,45	–	59 pominutelný	0	–
10 srozumitelný			60 regulovatelný	–	1,27
11 použitelný	–	4,14	61 slosovatelný		
12 snesitelný	1,01	4,49	62 určitelný	2,28	0
13 udržitelný	0	0,22	63 vykonatelný	–	0
14 vyhnutelný	0	–	64 zpracovatelný	1,72	0
15 šiřitelný	0	–	65 dokazatelný	4,35	–
16 myslitelný	3,48	–	66 potlačitelný		

[118] Procentuální podíl je stanoven z celkového počtu výskytů adjektivního lemmatu. Zápis hodnot koresponduje se způsobem využitým výše, tj. nula značí existující, ale nedoloženou VP/TD; pomlčka značí fakt, že adjektivum žádnou VP/TD nedisponuje.

17 čitelný	0,36	–	67 připojitelný	25,81	0
18 dosažitelný	0,88	8,14	68 uznatelný	0	0
19 řešitelný	0	4,62	69 změřitelný	0	0
20 citelný	0	–	70 interpretovatelný	14,29	–
21 představitelný	9,32	1,88	71 editovatelný	0	–
22 zapomenutelný	0,12	–	72 maskovatelný	0	–
23 překonatelný	–	1,56	73 obsluhovatelný		
24 zranitelný	0	2,84	74 padělatelný		
25 slučitelný	55,23	–	75 vodnatelný		
26 obchodovatelný	0	–	76 zamykatelný	–	0
27 postradatelný			77 luštitelný	6,90	–
28 nahraditelný	4,80	–	78 naučitelný	0	–
29 opakovatelný	0	0,18	79 nositelný	0	–
30 zaměnitelný	7,65	–	80 odpojitelný	0	–
31 předvídatelný	0,22	–	81 štěpitelný	0	–
32 využitelný	–	23,68	82 laditelný	0	–
33 zastupitelný	0	0,45	83 zatížitelný	–	0
34 hmatatelný	0,15	–	84 vzdělatelný	0	–
35 zdanitelný			85 opotřebitelný	0	–
36 kontrolovatelný	0	2,12	86 zkvasitelný	0	–
37 vysvětlitelný	0,72	7,04	87 vykazatelný	0	–
38 volitelný	0,23	–	88 krmitelný	–	0
39 dotknutelný	–	0,30	89 převeditelný	70,31	–
40 nastavitelný	2,70	–	90 věřitelný	0	–
41 vyzpytatelný			91 znatelný	0,30	–
42 prokazatelný	7,21	–	92 recitovatelný	0	–
43 obnovitelný	–	0	93 popiratelný	4,89	–
44 stravitelný	–	0,27	94 otřesitelný	2,45	1,47
45 přehlédnutelný	0,31	–	95 opomenutelný	2,44	–
46 ovladatelný			96 ranitelný	–	0
47 programovatelný	2,05	–	97 opominutelný	0	–
48 postižitelný	0	7,69	98 spočitatelný	0,30	0
49 splnitelný	–	0	99 znovupoužitelný	–	0
50 potěšitelný	–	0	100 smyvatelný	0	–

Tab. 8 Přehled procentuálních podílů VP a TD z celkového počtu adjektivních lemmat

K barevnému odlišení: prvních 50 adjektiv v polích bez barevného podkladu reprezentuje padesát nejfrekventovanějších adjektiv výchozího seznamu (získaného nástrojem Deriv); adjektiva v rozmezí označeném 51–60 představují skupinu, jejíž horní hranice byla určena jako frekvence 100 v korpusu SYN2000; adjektiva v rozmezí označeném 61–70 představují skupinu, jejíž horní hranici tvoří frekvence 50 výskytů; adjektiva v rozmezí označeném 71–80 představují skupinu, jejíž horní hranici tvoří frekvence 10 výskytů; dále adjektiva v rozmezí označeném 81–90 představují skupinu, jejíž horní hranici tvoří frekvence 1 výskyt v SYN2000 a konečně poslední skupina adjektiv v rozmezí 91–100 s frekvencí 0 v SYN2000 (obě posledně jmenované skupiny s upřesňujícím využitím korpusu CzTenTen12). Blíže

k výběru zkoumaných adjektiv viz kapitola 5.3 Metodologie výběru zkoumaného seznamu adjektiv.

Adjektiva s nejméně jednou či více doloženými VP/TD uvádíme v následující dílčí tabulce; adjektiva jsou řazena sestupně vždy dle příslušného procentuálního podílu. Za každým adjektivem je připojen soupis forem pozic, jež se na celkovém procentu výskytu podílejí (viz kapitola 7.1 Přejímání VP a TD u adjektiv odvozených sufixem *-telný*).

VP	%	TD	%
89 převeditelný (DO 2, NA 4,	70,31	32 využitelný (K 3, NA 4, PRO	23,68
25 slučitelný (S 7)	55,23	18 dosažitelný (7, V 6)	8,14
5 srovnatelný (S 7)	53,02	48 postižitelný (7)	7,69
67 připojitelný (K 3)	25,81	37 vysvětlitelný (7)	7,04
57 aplikovatelný (NA 4)	20,00	19 řešitelný (7, S 7)	4,62
70 interpretovatelný (JAKO 4)	14,29	12 snesitelný (PRO 4)	4,49
3 pochopitelný (ŽE)	10,94	11 použitelný (K 3, NA 4)	4,14
21 představitelný (3, ŽE, INF)	9,32	24 zranitelný (7, NA 6)	2,84
30 zaměnitelný (7, ZA 4, V 6,	7,65	36 kontrolovatelný (7)	2,12
42 prokazatelný (7, JAKO 1, ŽE)	7,21	21 představitelný (V 6)	1,88
77 luštitelný (7)	6,90	23 překonatelný (7, V 6)	1,56
4 uvěřitelný (ŽE)	6,77	94 otřesitelný (V 6)	1,47
58 ospravedlnitelný (7)	6,32	60 regulovatelný (7)	1,27
93 popiratelný (ŽE)	4,89	33 zastupitelný (7)	0,45
28 nahraditelný (7)	4,80	39 dotknutelný (7)	0,30
65 dokazatelný (ŽE)	4,35	44 stravitelný (7)	0,27
52 rozpoznatelný (OD 2, ŽE)	3,49	13 udržitelný (7)	0,22
16 myslitelný (ŽE)	3,48	29 opakovatelný (S 7)	0,18
40 nastavitelný (7, DO 2, O 4)	2,70	1 přijatelný (BEZ 2, NA 4, S 7)	0,13
94 otřesitelný (7)	2,45		
95 opomenutelný (ŽE)	2,44		
62 určitelný (3, ZDA)	2,28		
47 programovatelný (V 6)	2,05		
64 zpracovatelný (DO 2)	1,72		
12 snesitelný (ŽE, INF)	1,01		
18 dosažitelný (OD 2, NA 6)	0,88		
37 vysvětlitelný (3)	0,72		
1 přijatelný (OD 2, ŽE)	0,48		
9 zanedbatelný (ŽE)	0,45		
17 čitelný (3)	0,36		
45 přehlédnutelný (ŽE)	0,31		
91 znatelný (Z 2)	0,30		
98 spočitatelný (ŽE)	0,30		
38 volitelný (Z 2)	0,23		
2 viditelný (ŽE)	0,22		
31 předvídatelný (ZDA, ŽE)	0,22		

34 hmatatelný (7)	0,15		
22 zapomenutelný (3)	0,12		

Tab. 9 Přehled adjektiv s doloženou VP nebo TD

Celkem bylo nalezeno 38 adjektiv s alespoň jednou přejatou VP a 19 adjektiv s alespoň jedním přejatým TD. Obě kategorie se vzájemně částečně překrývají, u adjektiv *přijatelný*, *snesitelný*, *dosažitelný*, *představitelný*, *vysvětlitelný* a *otřesitelný* je doložena jak VP, tak TD.

7.2.1 Valenční pozice adjektiv

Adjektiva s alespoň jednou doloženou VP jsou v rámci frekvenčního pásma rovnoměrně rozložena. Stejné tvrzení platí o adjektivech, u nichž existuje možnost VP, ale doložena nebyla (celkem 31 případů; v tabulce značeno „0“). Početně naprosto totožné (15 případů) jsou kategorie adjektiv označených pomlčkou (bez VP, ale s potenciálním TD) a kategorie adjektiv, u nichž neexistuje možnost VP ani TD. I zde platí skutečnost, že frekvence adjektiva nemá na existenci VP vliv.

7.2.2 Typická doplnění adjektiv

V kategorii adjektiv s alespoň jedním doloženým TD převažují adjektiva z první poloviny frekvenčního seznamu, tedy taková, jež byla dle SYN2000 mezi 50 nejfrekventovanějšími. Výjimku tvoří pouze *regulovatelný* a *otřesitelný* z druhé poloviny seznamu. Počet 49 adjektiv označených pomlčkou (bez TD, ale s potenciální VP) je zapříčiněn mimo jiné tím, že typická doplnění u valenčních rámců sloves uvádí z využitých slovníků pouze Vallex. U 17 adjektiv se potenciální TD nepodařilo doložit. VP ani TD nedisponovalo 15 adjektiv (viz také výše). Vzhledem k uvedeným faktům lze s jistou opatrností tvrdit, že největší pravděpodobnost přejetí TD od slovesa je u frekventovanějších adjektiv. Toto zjištění koresponduje s výše zaznamenaným pozorováním (viz 7.1), že TD se přejímají poměrně běžně. Je však nutno zvážit, jakou roli hraje frekvence slovesa (a následně adjektiva) a její vliv na zachycení TD ve slovníkových valenčních rámcích – lze totiž předpokládat, že u frekventovanějších sloves je zachycení TD pravidelnější a spolehlivější.

Celkový přehled všech adjektiv, která přejímají VP nebo TD uvádíme ve dvou následujících grafech. Zobrazeny jsou rovněž procentuální podíly výskytů adjektiva s přejatou VP/TD z celkového počtu výskytů adjektivního lemmatu.

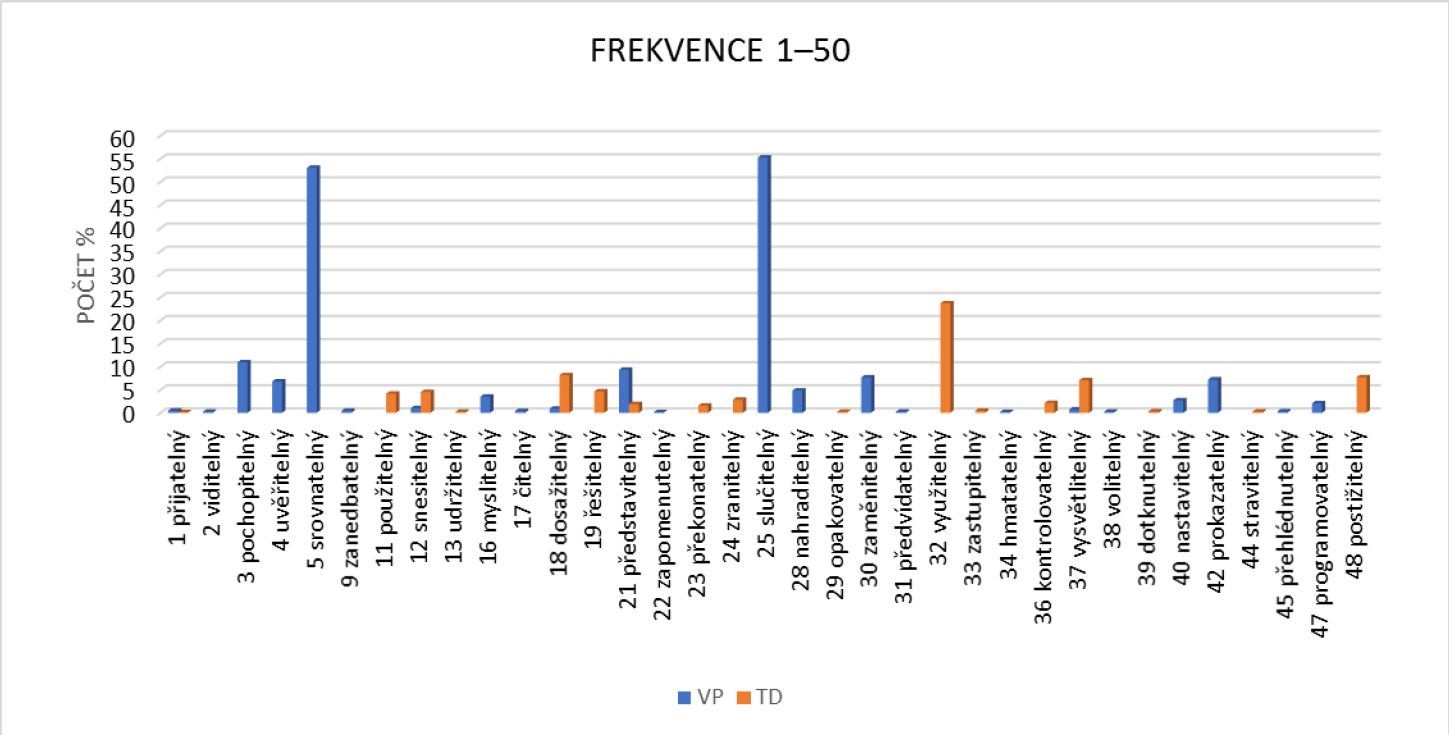
FREKVENCE 1–50
POČET %
60
55
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
1 přijatelný
2 viditelný
3 pochopitelný
4 uvěřitelný
5 srovnatelný
9 zanedbatelný
11 použitelný
12 snesitelný
13 udržitelný
16 myslitelný
17 čitelný
18 dosažitelný
19 řešitelný
21 představitelný
22 zapomenutelný
23 překonatelný
24 zranitelný
25 slučitelný
28 nahraditelný
29 opakovatelný
30 zaměnitelný
31 předvídatelný
32 využitelný
33 zastupitelný
34 hmatatelný
36 kontrolovatelný
37 vysvětlitelný
38 volitelný
39 dotknutelný
40 nastavitelný
42 prokazatelný
44 stravitelný
45 přehlédnutelný
47 programovatelný
48 postižitelný
VP
TD

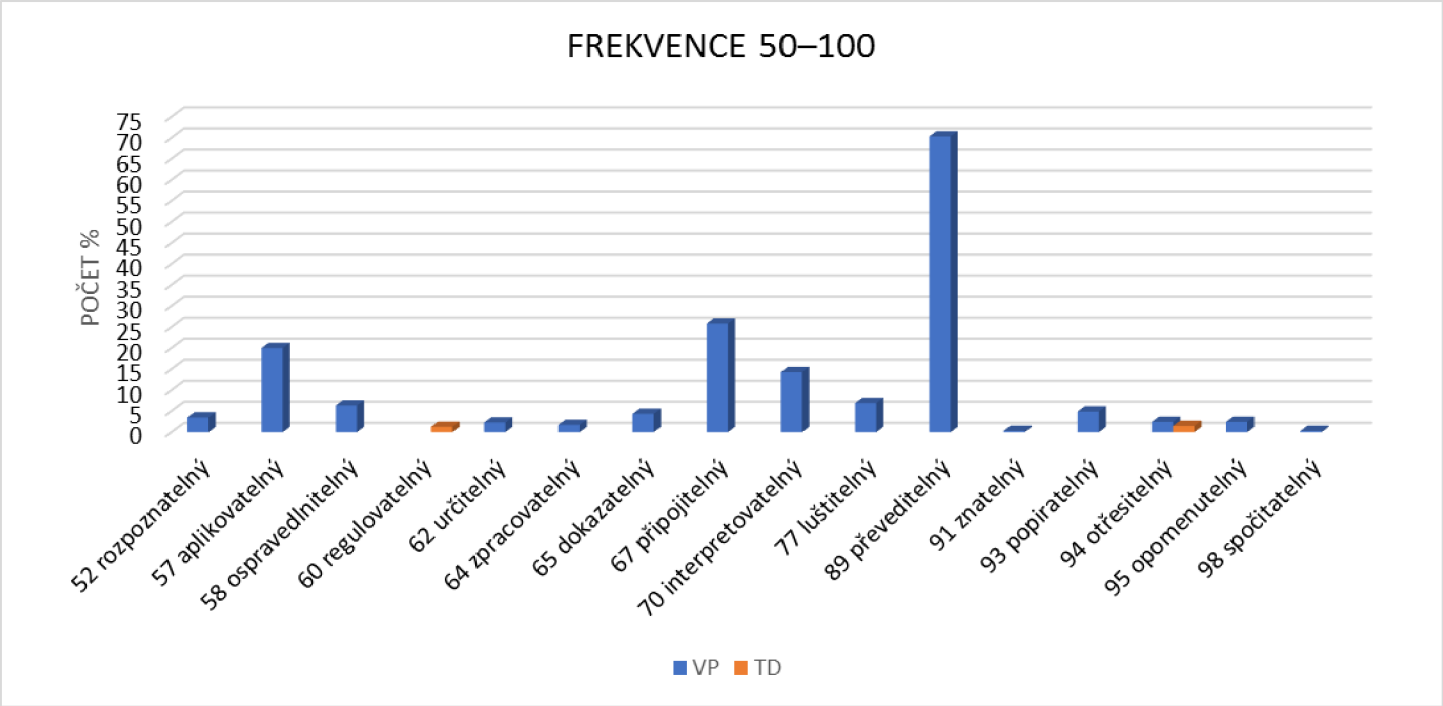
FREKVENCE 50–100
POČET %
75
70
65
60
55
50
45
40
35
30
25
20
15
10
5
0
52 rozpoznatelný
57 aplikovatelný
58 ospravedlnitelný
60 regulovatelný
62 určitelný
64 zpracovatelný
65 dokazatelný
67 připojitelný
70 interpretovatelný
77 luštitelný
89 převeditelný
91 znatelný
93 popiratelný
94 otřesitelný
95 opomenutelný
98 spočitatelný
VP
TD

Na základě zkoumaného materiálu a následného zpracování dat lze shrnout následující: při případném přejímání VP nehraje frekvence adjektiva roli. V případě TD existuje větší pravděpodobnost, že adjektivum přejme TD výchozího slovesa, u více frekventovaných adjektiv než u adjektiv z dolního okraje frekvenčního pásma.

7.3 Valenční pozice

7.3.1 Závislost přejímání slovesných VP na obligatornosti/fakultativnosti pozice

Jako obligatorní označujeme v souladu se zažitou terminologií takové VP, které musí být vždy obsazeny. Fakultativní jsou takové pozice, které nemusí být lexikálně realizovány (danešovský okruh užívá pro pozice tohoto typu termín potenciální; pro úplnost dodejme, že ve slovníku VerbaLex jsou tyto pozice označeny zkratkou „opt“). Oba typy pozic jsme při tvoření potenciálních adjektivních VR na základě rámců příslušných sloves zohlednili.

Nutně se nabízí predikce, že obligatorní pozice jsou vzhledem k pevnému podstavení ve slovesném VR kandidáty na četnější a pravidelnější přejímání do VR adjektiv. Tento předpoklad jsme se pokusili ověřit. Výsledek prezentujeme formou grafu – graf zachycuje postupně počet valenčních a nevalenčních užití v jednotlivých skupinách (obligatorní, fakultativní, obě[119]), vždy včetně celkového počtu pozic ve skupinách.

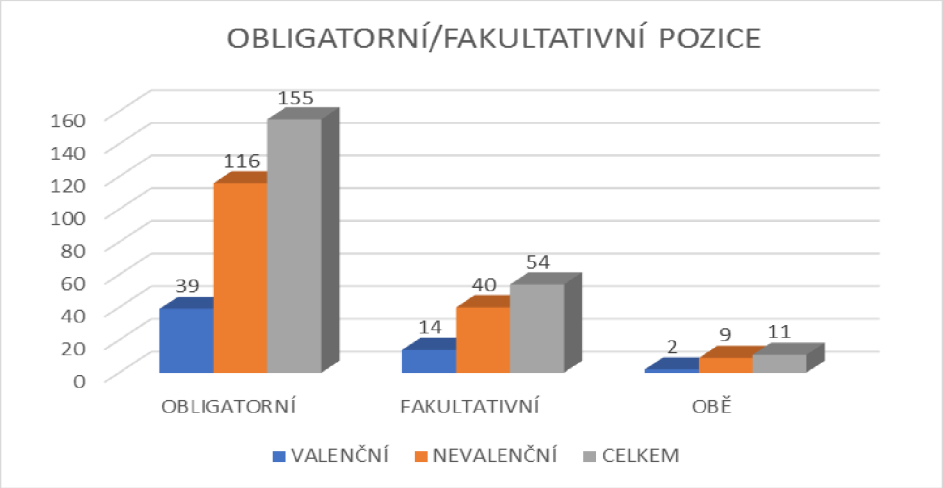

Z grafu je jednoznačně patrné, že podíl počtu přejatých VP je u původních obligatorních i původních fakultativních pozic v podstatě totožný. Ze 155 zkoumaných obligatorních VP je doloženo 39 pozic (25,16 %), které byly přejaty adjektivy a staly se součástí jejich VR. Z 54 původních fakultativních VP je doloženo celkem 14 pozic (25,92 %), které se vyskytují jako

[119] Do skupiny „obě“ řadíme takové VP, které se v původním VR slovesa vyskytují jako obligatorní i jako fakultativní. Při zkoumání dat založeném výhradně na formě dané pozice je pochopitelně nemožné je vzájemně odlišit, a tudíž získané výsledky nelze jednoznačně přiřadit ke skupině obligatorní/fakultativní; srov. *šiřitelný 06* v roli obligatorního (PAT) i fakultativního (pat) patientu, *vykazatelný 3* (*komu*) v roli obligatorního (ADDR) i fakultativního (addr) adresáta aj.

součást VR adjektiv. Specifická kategorie zahrnující pozice jednak obligatorní, jednak fakultativní dokládá přejetí VP adjektivem v 18,18 % (přejaty 2 VP z 11).

Na základě zkoumaného materiálu a následného zpracování lze shrnout následující: původní předpoklad, že obligatornost pozice se projeví vyšší mírou přejetí do VR adjektiva, se nejen nepotvrdil, ale je možné jej s jistotou vyvrátit. Přejaté pozice původně fakultativní v našem materiálu dokonce mírně převažují, ovšem tato skutečnost může být způsobena statistickou odchylkou. Pokud budeme počet 11 VP zařazených do skupiny „obě“ považovat za dostatečně reprezentativní, můžeme tvrdit, že jedině tato charakteristika je vodítkem pro víceméně pravidelné nepřejetí VP adjektivem.

7.3.2 Závislost přejímání slovesných VP na počtu aktantů valenčního rámce

Aktantem rozumíme jakýkoli valenční člen, ať obligatorní či fakultativní (užíváme názvosloví spojené s FGP). Slovesa jsou tradičně dělena do skupin podle počtu aktantů v rámci na jednovalenční, dvouvalenční atd. Připomeňme, že okruh spjatý s F. Danešem důsledně odlišuje levou valenci (tj. subjekt) od valence pravé – na rozdíl od FGP, který aktanty pojmenovává v souladu s principem posouvání a hranici mezi levou a pravou valencí explicitně nevymezuje.

Pokusíme se ověřit, zda má počet aktantů ve VR výchozího slovesa vliv na přejetí valenčních pozic do VR derivovaného adjektiva. Pro účely našeho zpracování jsme VR sloves rozdělili do skupin podle počtu valenčních aktantů (nerozlišujeme mezi doplněními obligatorními, fakultativními či kvazivalenčními – nezahrnujeme pouze tzv. typická doplnění); slovesa s jedinou, levostrannou, valenční pozicí (typicky reflexiva) jsou vzhledem k derivaci deverbativních adjektiv irelevantní, ale pokud bylo v jejich VR zaznamenáno typické doplnění, zahrnuli jsem jej do zkoumání (viz níže příslušná kapitola). Pro zkoumání závislosti přejímání slovesných VP na počtu aktantů výchozího valenčního rámce vydělujeme VR se dvěma, třemi, čtyřmi a výjimečně pěti valenčními pozicemi[120]. Následující graf zaznamenává počet valenčních i nevalenčních adjektivních pozic vzešlých ze stanovených skupin VR. Je zobrazen vždy i celkový počet VR s daným počtem valenčních pozic.

[120] Do přechodových kategorií (srov. skupiny 2 nebo 3, 3 nebo 4 v grafu) řadíme takové VP, jež se v téže formě ve valenčních rámcích odpovídajících jednomu slovníkovému heslu objevují vícekrát, a to v rámcích s pokaždé různými počty aktantů. Při zkoumání dat založeném výhradně na formě dané pozice je nemožné je vzájemně odlišit – získané výsledky proto nelze jednoznačně přiřadit k jednomu z rámců. Srov. *slučitelný* (předložkový pád *do2* je zahrnut v rámci se třemi i čtyřmi valenčními pozicemi), *rozpoznatelný* (spojka *že* je obsažena v rámci se dvěma i třemi aktanty) a mnohé další.

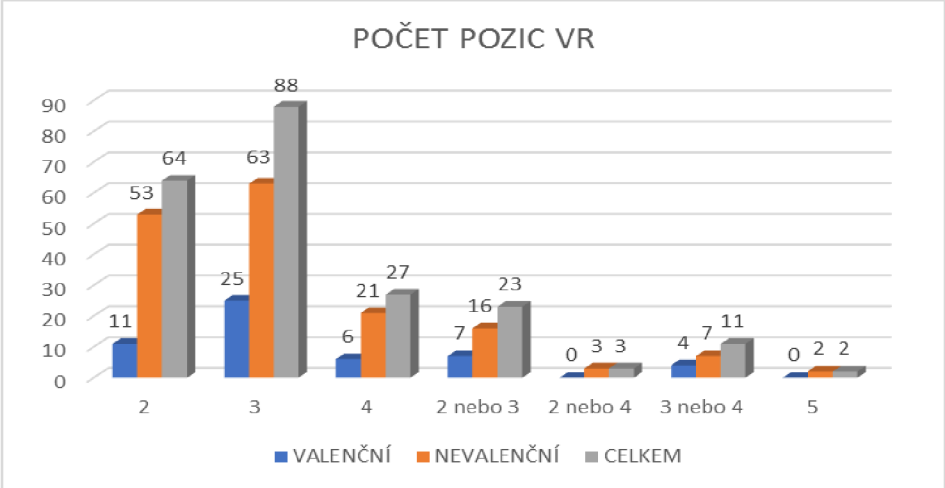

Kromě kategorií zachycených grafem obsahuje zkoumaný materiál ještě po jednom případu pozice pocházejících z: a) VR s jednou či dvěma pozicemi (srov. adjektivum *otřesitelný*), b) VR se třemi, čtyřmi či pěti pozicemi (srov. *převeditelný*). Obě pozice jsou doloženy jako valenční, ovšem vzhledem k minimálnímu počtu 1 výskytu je do výsledků nezahrnujeme.

U konzistentních kategorií dosahují nejvyššího procentuálního podílu VP vzhledem k celkovému počtu pozice vycházející z VR se třemi valenčními pozicemi (28,41 %). Druhý nejvyšší podíl valenčních pozic mají VP vycházející z VR se čtyřmi valenčními pozicemi (22,22 %). Nejnižší procentuální podíl (17,19 %) náleží VP vycházejícím z VR se dvěma valenčními pozicemi. „Smíšené“ skupině 3/4 náleží podíl 36,36 %, skupině 2/3 podíl 30,43 %. Sloučíme-li všechny skupiny zahrnující tři valenční pozice, dospějeme k zajímavému podílu 29,51 % (39 valenčních ze 122 zkoumaných).

Na základě zkoumaného materiálu a následného zpracování lze shrnout následující: počet valenčních aktantů má vliv na pravděpodobnost přejetí slovesné valenční pozice adjektivem. K největšímu počtu přejetí dochází v případech, kdy výchozí slovesný rámec obsahuje tři, případně čtyři valenční aktanty. Na opačném pólu se nachází výchozí slovesné rámce se dvěma valenčními aktanty. Zjednodušeně lze tedy tvrdit, že čím bohatší je VR základového slovesa, tím pravděpodobněji derivované adjektivum přejme některou z pozic do svého valenčního rámce.

7.3.3 Závislost přejímání slovesných VP na jejich konkrétní formě

V souladu s běžně zavedenou praxí (např. Mikulová et al., 2005; Kopřivová, 2006 aj.) rozdělujeme VP do několika typů dle jejich formy: bezpředložkový pád, předložkový pád, spojka (uvozující vedlejší větu), infinitiv a adjektivum. Mezi zkoumané valenční pozice řadíme v kapitole všechny původní slovesné pravostranné pozice s výjimkou typických doplnění. Naším cílem je prozkoumat, zda a jaký vliv má forma slovesného aktantu na případné ne/přejetí VP adjektivem.

Jako typické pády, jež deverbativní adjektiva přejímají od sloves, bývají označovány dativ a instrumentál (pomineme-li akuzativní doplnění deverbativních adjektiv původem z participií). Problematice se podrobně věnují autoři spojení s FGP, ovšem s ohledem na princip posouvání aktantů, nikoli vzhledem k formě jednotlivých VP. Následující souhrnný graf přehledně zobrazuje celkové počty stanovených forem VP, včetně počtu valenčních a nevalenčních výskytů u každé z nich.

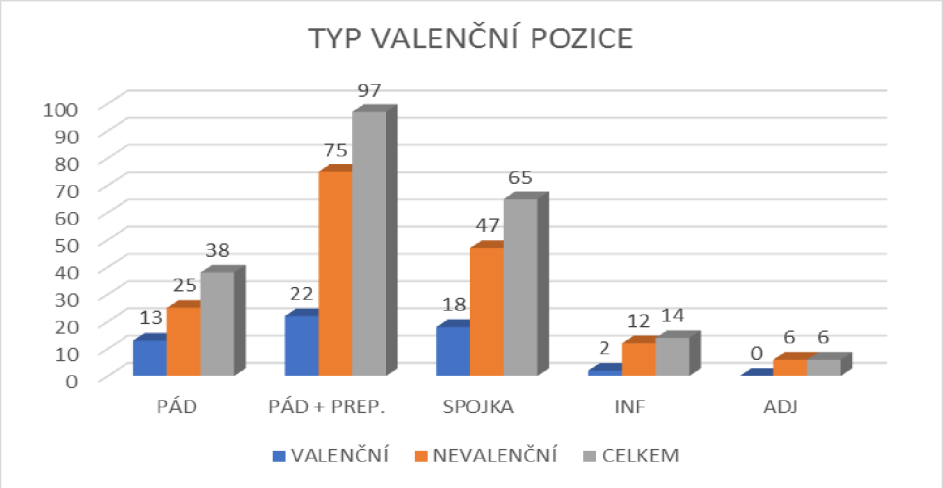

Nejvyšší procentuální podíl pozorujeme u takových pozic, jež mají formu prostého pádu (34,21 %). Podobnými procentuálními podíly disponují pozice ve formě spojky uvozující vedlejší větu (27,69 %) a předložkového pádu (22,68 %). Velmi nízký je počet přejatých VP ve formě infinitivu (14,29 %). Původní nepočetné VP ve formě adjektiva (v určitém pádě) derivovaná adjektiva nepřejímají.

Abychom mohli učinit konkrétní závěry ohledně vlivu typu VP na přejetí této pozice odvozeným adjektivem, podrobili jsme dílčímu zkoumání také jednotlivé typy valenčních pozic.

7.3.3.1 Pozice ve formě prostého pádu

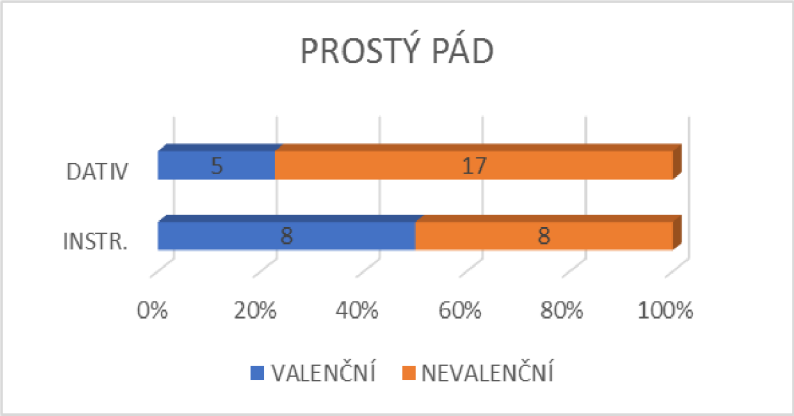

Derivovaná adjektiva z našeho seznamu disponují, jak je patrno z výše uvedeného grafu, pouze pozicemi ve formě dativu a instrumentálu. Ze 16 instrumentálů ve výchozích slovesných rámcích, jich celých 50 % přejala odvozená adjektiva. U dativů je podíl nižší (22,73 %), ovšem přesto nezanedbatelný.

7.3.3.2 Pozice ve formě předložkového pádu

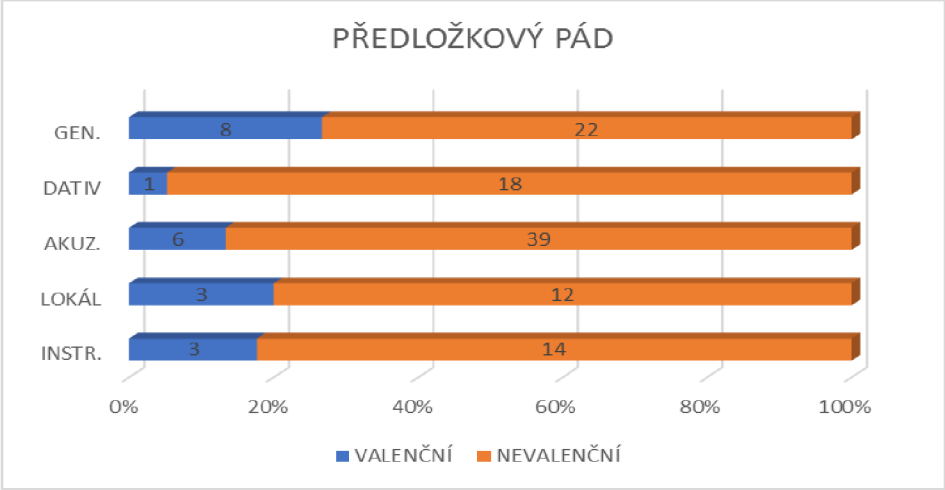

Pokusili jsme se zachytit, jaký vztah má konkrétní pád jména, jež následuje prepozici, na případné přejetí pozice adjektivem. Jednoznačně nejvyšší podíl přejatých pozic je vázán na předložku spojenou s genitivem (36,36 %). Druhý nejvyšší podíl má předložka spojená s lokálem (25 %), dále instrumentálem (21,42 %), posléze předložka s akuzativem (15,38 %) a konečně dativem (5,56 %). V materiálu jsou doloženy dvě předložky *jako* pojící se s nominativem; jediný případ, kdy je předložka spojena s nominativem a zároveň je doložena její příslušnost k VR adjektiva (*prokazatelný jako 1*), do souhrnného vyhodnocení vzhledem k nízkému počtu výskytů nezahrnujeme. Nevěnujeme se ani konkrétním předložkám, které se s pády pojí. Tyto předložky totiž představují velmi různorodou skupinu, proto nelze jejich případný vliv na přejetí pozice spolehlivě ověřit.

7.3.3.3 Pozice ve formě spojky uvozující vedlejší větu

Je třeba připomenout, že jsme ze zkoumání předem vyloučili všechny pozice vyjádřené implicitně. Uvedená skutečnost se dotýká především pozice cont, která se ve slovesných VR objevuje často a označuje obsahovou větu, jejíž případné realizace nejsou dále konkretizovány. Situace u explicitně vyjádřených pozic ve formě spojky je zachycena v grafu.

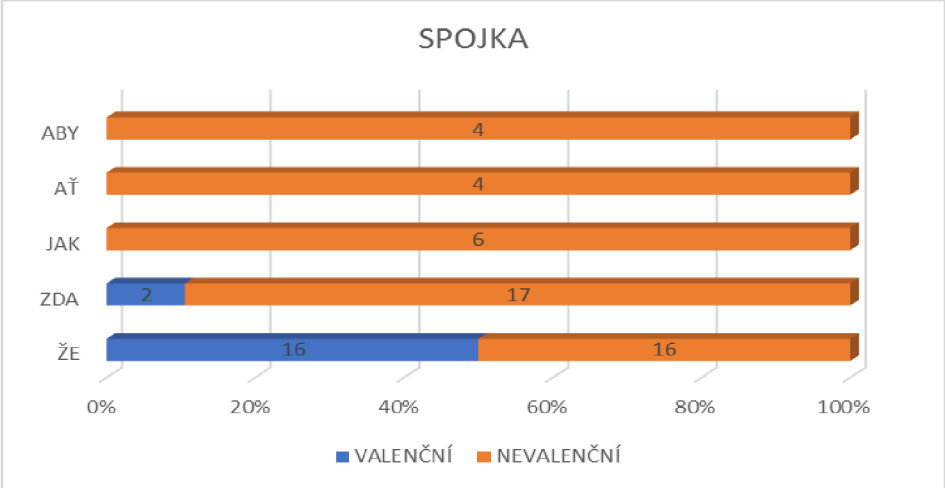

Doložená valenční použití se vážou výhradně na spojky *že* (50% podíl přejatých pozic) a *zda* (přejato 10,53 % z celkového počtu pozic ve výchozích slovesných VR). Výrazně nižší podíl u spojky *zda* je však spíše důsledkem výrazně menší celkové frekvence (cca třicetkrát) spojky oproti spojce *že*) v užitých korpusech[121] než případnou tendencí k nepřejímání pozice adjektivem.

Na základě zkoumaného materiálu a následného zpracování lze shrnout následující: nejpravděpodobnější přejetí VP adjektivem je vázáno na případy pozic ve formě prostého pádu (především instrumentálu, méně často dativu) a předložkového pádu s genitivem, méně často lokálem a instrumentálem. Je-li do adjektivního VR přejímána pozice ve formě spojky, děje se tomu především u spojky *že*, méně často u spojky *zda*. Doplnění ve formě infinitivu jsou přejímána výjimečně. Prokázali jsme logický předpoklad, že pozice ve formě adjektiva se do VR derivovaného adjektiva nepřejímají.

7.4 Typická doplnění

7.4.1 Závislost přejímání slovesných TD na počtu aktantů valenčního rámce

Zda a do jaké míry má počet aktantů výchozího slovesného VR vliv na přejímání typických doplnění adjektivem jsme se pokusili ověřit obdobným způsobem jako u valenčních pozic. Typická doplnění (také fakultativní volná doplnění) netvoří součást VR u všech sloves, navíc je jejich počet v našem materiálu zredukován faktem, že z využitých valenčních slovníků je zachycuje pouze Vallex. I přesto není celkový počet zkoumaných TD zanedbatelný a z pozorování ne/přejímání typických doplnění adjektivy lze vyvodit platné tendence.

Systém členění výchozích VR do různých skupin dle počtu valenčních aktantů je konkretizován v podkapitole Závislost přejímání slovesných VP na počtu aktantů valenčního rámce. Rozlišujeme VR se dvěma a třemi pozicemi, analogicky využíváme i přechodových

[121] SYN2015: *zda* 26.469 výskytů x *že* 956.555 výskytů; syn v3: *zda* 767.210 výskytů x *že* 18.051.067 výskytů.

kategorií. Oproti situaci u VP je počet různých kategorií nižší, neboť materiál nedokládá pro TD všechny varianty valenčních rámců. V grafu zaznamenáváme počet přejatých i nepřejatých TD v závislosti na počtu valenčních pozic, jejichž celkový počet rovněž zachycujeme.

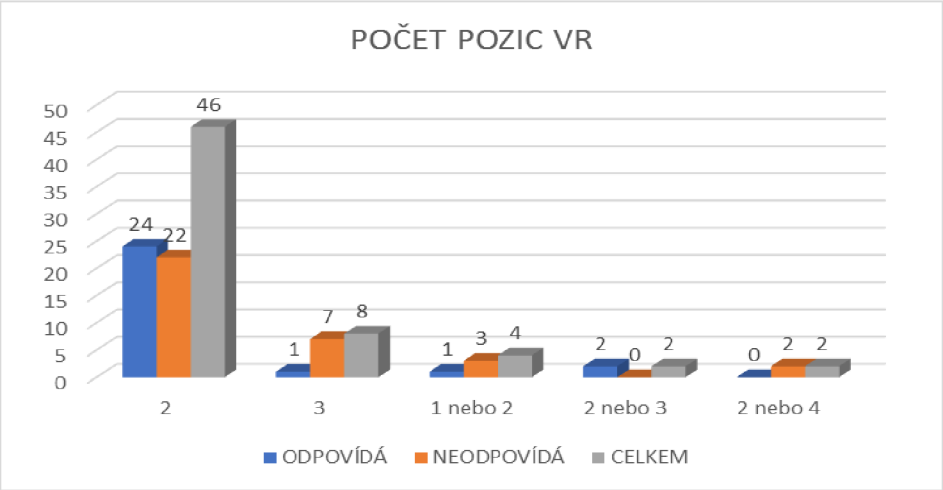

Kromě kategorií zobrazených v grafu obsahuje zkoumaný materiál jeden případ typického doplnění pocházejícího z VR s jednou levovalenční pozicí (srov. *otřesitelný v6*). Zmíněné TD je adjektivem přejato, ale vzhledem k minimálnímu počtu 1 výskytu jej do výsledků nezahrnujeme.

U konzistentních kategorií mají nejvyšší podíl přejatých TD z jejich celkového počtu v dané skupině ta, jež jsou zahrnuta ve VR se dvěma valenčními pozicemi (52,17 %). Druhého nejvyššího podílu přejatých TD dosahují doplnění z VR se třemi valenčními pozicemi (12,50 %). U „smíšených“ skupin pozorujeme následující rozložení: skupina 2/3 dosahuje 100 % přejatých pozic, u skupiny 1/2 je doloženo 25 % přejatých pozic, zatímco skupina 2/4 se nachází na zcela opačném konci osy (0 % přejatých pozic). Všechny „smíšené“ kategorie však nejsou početně příliš zastoupeny, proto je třeba nakládat s výsledky opatrně. Jestliže sloučíme všechny skupiny obsahující dvě valenční pozice, dospějeme k počtu 27 přejatých TD z celkového počtu 54, tj. 50 %.

<u>Na základě zkoumaného materiálu a následného zpracování lze shrnout následující:</u> počet aktantů má s velkou pravděpodobností vliv na přejetí TD odvozeným adjektivem. Nejvyšší podíl přejatých TD nalezneme u valenčních rámců se dvěma aktanty. Komplikovanější slovesné rámce nebývají doprovázeny TD v takovém počtu, aby bylo možno vyvodit alespoň obecně platnou tendenci. Tudíž: jestliže adjektivum disponuje typickým doplněním, bylo pravděpodobně derivováno od slovesa, jež ve svých valenčních rámcích má alespoň jeden rámec se dvěma valenčními pozicemi.

7.4.2 Závislost přejímání slovesných TD na konkrétní formě TD

Stejně jako u valenčních pozic se také u typických doplnění pokusíme zjistit, zda má jejich forma vliv na případné přejetí TD do valenčního rámce derivovaného adjektiva. Formy typických doplnění dělíme do skupin týmž způsobem jako u VP: bezpředložkový pád, předložkový pád, spojka (uvozující vedlejší větu), infinitiv a adjektivum. Graf souhrnně zobrazuje celkové počty stanovených forem TD a z nich počet valenčních a nevalenčních výskytů.

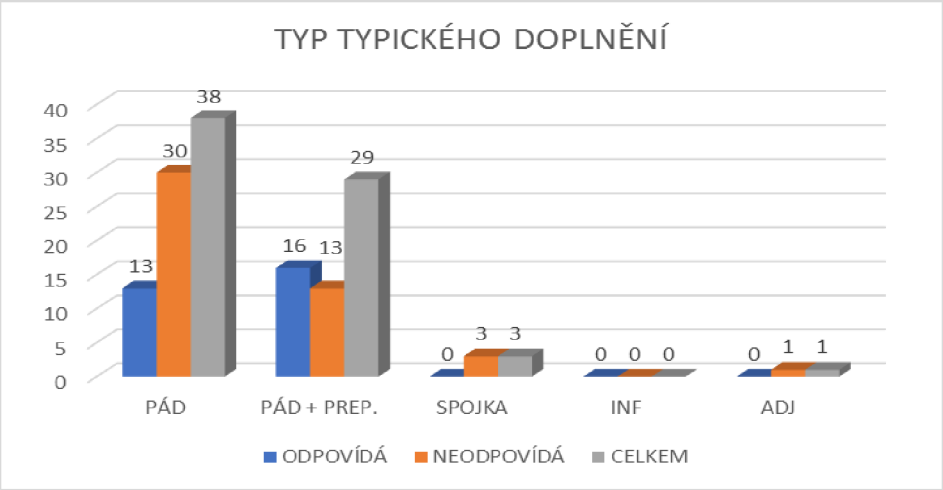

Doložená přejetí TD do valenčního rámce adjektiva jsme nalezli pouze u TD s formou prostého a předložkového pádu. U prostého pádu se jedná o 43,33 % přejatých TD z celkového počtu doplnění v této formě; u pádu předložkového se objevuje vůbec nejvyšší zaznamenaný podíl z celého zkoumaného materiálu a všech hlavních kategorií (včetně VP), a to 55,17 %. Žádnou další formu TD (spojka, adjektivum) se nám ve VR odvozených adjektiv doložit nepodařilo, infinitivní forma se pak u TD nevyskytuje v našem materiálu vůbec.

Další zkoumání jsme zacílili na jednotlivé formy TD – prostý pád, předložkový pád a spojky uvozující vedlejší větu. Adjektivum a infinitiv pochopitelně vynecháváme.

7.4.2.1 TD ve formě prostého pádu

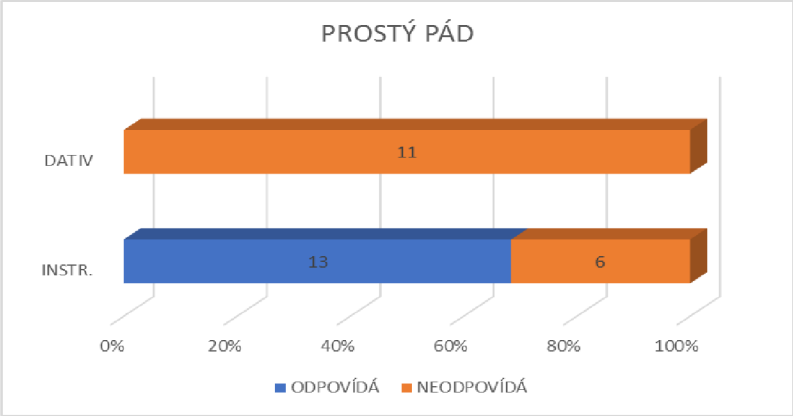

Jako typická doplnění se u adjektiv zakončených *-telný* vyskytují pouze dativ a instrumentál. Z celkem 19 instrumentálů, které jsou zahrnuty ve výchozích slovesných VR, jich bylo adjektivy přejato 13, tj. 68 %. U doplnění ve formě dativu je stav naprosto odlišný – z 11 dativů ve slovesných VR není ani jeden doložen jako součást VR adjektiva (0 %).

7.4.2.2 TD ve formě předložkového pádu

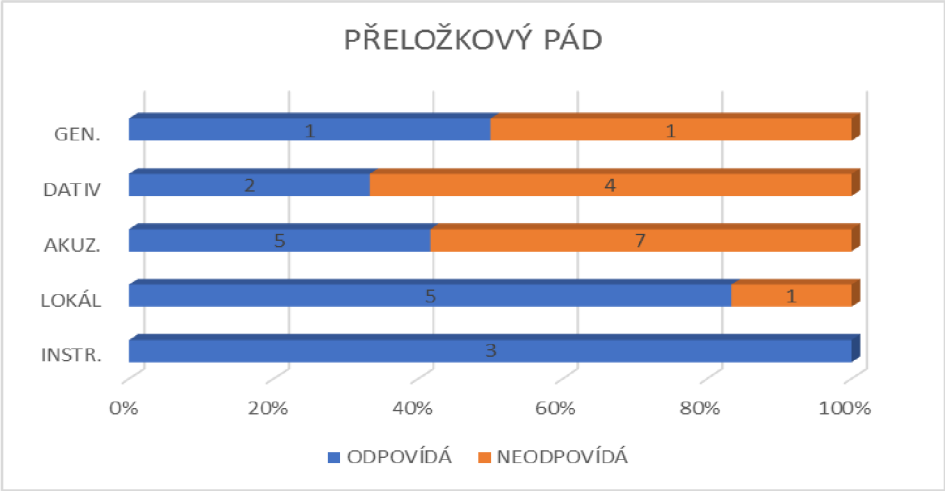

Vliv konkrétního pádu jména, jež následuje po předložce, na případné přejetí TD ze slovesného valenčního rámce je zachycen v grafu. Předem je nutno podotknout, že počty zkoumaných TD se pohybují víceméně v jednotkách, a proto lze naše zjištění prezentovat spíše jako tendenci než jako prokázanou skutečnost. Nejvyšší podíl přejatých TD je spojen s předložkou následovanou instrumentálem (100 %), dále předložkou s lokálem (83,33 %), genitivem (50 %), akuzativem (41,67 %) a konečně nejnižší podíl náleží prepozici s dativem (33,33 %). Podobně jako u výzkumu valenčních pozic (srov. kapitolu 7.3.3.2 Pozice ve formě předložkového pádu) ani zde nesledujeme případný vliv jednotlivých předložek, jež se s pády pojí, na přejetí TD. Důvodem takového rozhodnutí je fakt, že doložené předložky tvoří velmi různorodou skupinu, a pouze na základě jejich pozorování proto nelze vyslovit hodnověrné závěry.

7.4.2.3 TD ve formě spojky uvozující vedlejší větu

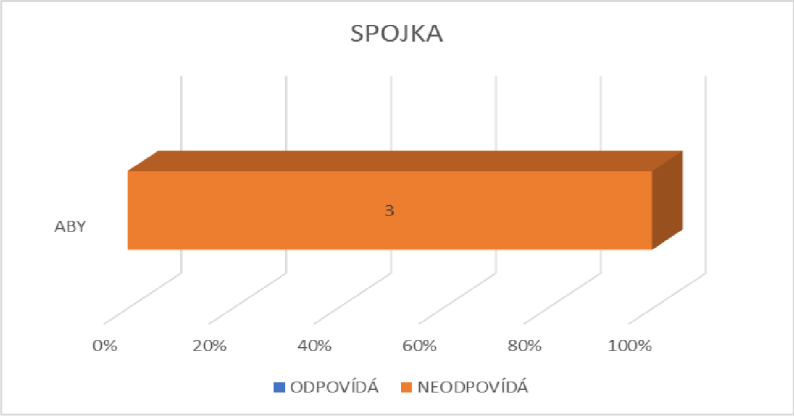

Jak je z grafu patrné, žádné TD ve formě spojky není přejato do VR adjektiva. Z tohoto důvodu slouží graf spíše jako přehled o jediné spojce, která figuruje jako TD sloves, a její kvantitativní charakteristice. Spojka *aby* je tudíž jediná, která je explicitně uvedena v pozici TD. Spojky zaznamenané implicitně (zkratka cont) jsme ovšem z našeho zkoumání vypustili (viz výše).

Na základě zkoumaného materiálu a následného zpracování lze shrnout následující: forma TD prokazatelně má vliv na ne/přejetí tohoto doplnění derivovaným adjektivem. S největší pravděpodobností dojde k přejetí TD ve formě předložkového pádu (instrumentál a lokál, příp. genitiv); dále je velmi pravděpodobné přejetí TD ve formě prostého instrumentálu. Naopak přejetí původního TD ve formě spojky není doloženo vůbec a lze se domnívat, že počet přejatých TD v této formě nebude nikdy příliš vysoký.

8. Závěr

V naší práci jsme se na materiálu deverbativních adjektiv derivovaných sufixem *-telný* pokusili ověřit, zda a v jaké míře přejímají uvedená adjektiva valenční pozice a typická doplnění z valenčních rámců výchozích sloves – tedy jestli je možné na základě znalosti valenčních rámců sloves automaticky vytvořit valenční rámec adjektiv pasivní možnosti (být patientem děje vyjádřeného slovesem).

Zároveň bylo naším cílem z praktického hlediska porovnat možnost využití dvou největších existujících valenčních slovníků pro případné další poloautomatické zpracování valenčních rámců. (Plně automatická konverze je kvůli značné sémantické nezávislosti deverbativních adjektiv na základových slovesech vyloučena, srov. kupř. Doležalová, 2005.)

Práci jsme rozdělili na dvě části, a to teoretickou a praktickou. V teoretické části jsme se mimo stručný přehled vývoje valence snažili shrnout principy tří přístupů k valenci, které se v českém lingvistickém prostředí objevují (jedná se o přístup syntaktický, sémantický a nejnověji kombinovaný). Postihli jsme také specifika, jež k nim náležejí: odlišnou terminologii, zacházení s valenčními rámci a v neposlední řadě i osobnosti lingvistického světa, s nimiž jsou tyto přístupy spjaty. V teoretické části jsou rovněž popsány existující české valenční slovníky – soustředili jsme se na valenční slovníky elektronické, především slovník Vallex (spojený s projektem PDT a založený na teorii FGP) a slovník VerbaLex (orientovaný primárně na sémantickou rovinu popisu slovesné valence; Hlaváčková, 2007).

Věnovali jsme se valenci adjektiv v obecně zaměřených publikacích (mluvnice a gramatiky, např. Novočeská skladba, Mluvnice češtiny 3) i specializovaných pojednáních (okruh FGP; Prouzová, 1983; Čermák a Holub, 2005; Kopřivová, 2006) a slovnících (Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení, 2005). Zvláštní důraz je kladen na poznatky týkající se přejímání valenčních rámců u deverbativních adjektiv, především na adjektiva se sufixem *-telný*.

S valenčními rámci deverbativních adjektiv jsou ve vztahu k základovým slovesům spojeny následující charakteristiky: jedno z původních slovesných doplnění se přesouvá do pozice substantiva, na němž adjektivum závisí; adjektiva nemají žádné specifické doplnění, které by se neobjevovalo ve slovesných valenčních rámcích; původní slovesné doplnění ve formě akuzativu svou formu při derivaci různě mění (na genitiv, dativ, nominativ) – akuzativní doplnění si podržují především adjektiva vzniklá z participií, tj. syntakticky derivovaná. Sémanticky osamostatnělá adjektiva valenční rámce přebírají nepravidelně, lze tedy říci, že je jejich valence založena spíše na kolokabilitě. Právě hranice této ne/pravidelnosti přejímání byla předmětem našeho zkoumání.

Za výchozí materiál jsme zvolili seznam dvojic sloveso – adjektivum získaný pomocí nástroje Deriv, jenž slouží ke zkoumání derivačních vztahů v češtině. Tento seznam jsme rozdělili do frekvenčních pásem a z nich posléze vybrali reprezentativní vzorek sta adjektiv, na nichž byl výzkum realizován. V Příloze 2 nabízíme i alternativní seznam, jenž byl vytvořen pomocí aplikace Morfio. Díky uvedení obou seznamů přináší naše práce velmi bohatý základ pro další potenciální výzkum tohoto slovotvorného modelu.

K získání valenčních rámců jednotlivých sloves jsme ve většině případů využili elektronické valenční slovníky Vallex a VerbaLex; kvůli jednoduššímu a přehlednějšímu zápisu valenčních rámců jsme upřednostňovali slovník Vallex (verze 2.5). Zevrubná sémantická charakteristika valenčních doplnění užitá ve slovníku VerbaLex (dvouúrovňový systém sémantických rolí) se vzhledem k aplikované metodologii ukázala jako irelevantní. Sémantickou klasifikaci jednotlivých valenčních pozic jsme při prováděném výzkumu nesledovali – jednak z toho důvodu, že správně sémanticky interpretovat všechny jednotlivé části adjektivních valenčních rámců by bylo v mnoha případech obtížně proveditelné, jednak proto, že jsme výchozí valenční rámce získali ze dvou různých slovníků, jejichž hodnoty sémantické klasifikace jsou odlišné. Využití takových hodnot či dokonce případné vyloučení příkladů, u nichž sémantická charakteristika původní slovesné valenční pozice neodpovídá sémantice valenční pozice v adjektivním rámci, by vedlo k roztříštění materiálu a ztrátě možnosti vyvodit zdůvodnitelné závěry.

Stanovili jsme taktéž postup, pomocí kterého jsme různé typy slovesných valenčních rámců transformovali do valenčních rámců příslušných adjektiv. Valenční rámce sloves jsme pro tyto účely dělili dle zavedených zvyklostí na rámce s jednou, dvěma, třemi a čtyřmi valenčními pozicemi. Souhrn vzájemně korespondujících rámců sloves a derivovaných adjektiv uvádíme v Příloze 3.

Skutečnou platnost vytvořených adjektivních valenčních rámců jsme ověřili na jazykovém materiálu, který poskytují korpusy SYN2015, eventuálně korpus syn v3. Při tvorbě metodologie vyhledávání jsme respektovali doložená zjištění o poloze případných valenčních doplnění vzhledem k adjektivu (srov. Kopřivová, 2006 či Šimandl, 2004). Každé adjektivum bylo vyhledáno pomocí atributu lemma, přičemž jsme upozornili na několik nesystémově lemmatizovaných adjektiv se záporkou *ne-*.

Všechny výsledky byly získány na základě ruční analýzy, což z nich činí poměrně spolehlivé východisko pro případné další zpracování, např. vytvoření seznamů adjektiv, která přejímají slovesná doplnění pravidelněji (v podstatě se jedná o doklady kolokací). Nástroj FRANTA (FRazémová ANotace a Textová Analýza) je již použit v korpusu syn v4 (uveřejněn 2016); vyhledává a označuje frazémy a ustálené kolokace získané ze Slovníku české frazeologie

a idiomatiky, čímž mimo jiné napomáhá při procesu desambiguace zpřesnit morfologickou charakteristiku slovních tvarů v korpusu.

Přejímání valenčních pozic a typických doplnění jsme zkoumali odděleně. Vyšší procentuální podíl přejetí vykazují typická doplnění, téměř polovina všech zkoumaných TD byla přejata odvozenými adjektivy. U valenčních pozic je podíl nižší, příslušnými adjektivy bylo přejato 25 % zkoumaných VP. Na výsledném procentuálním podílu se v rámci přejímání VP i TD významnou měrou podílejí dvojice sloveso – derivované adjektivum, v nichž výchozí valenční rámec slovesa obsahuje pozici ve formě instrumentálu, příp. instrumentálu s předložkou *s*. Sémantika sufixu *-telný* (rozvíjené substantivum je ve vztahu k základovému slovesu nejčastěji zasaženým objektem) má tedy vliv na výběr valenčních pozic / typických doplnění, které derivované adjektivum přejme do svého valenčního rámce.

Přejímání valenčních pozic není ovlivněno frekvencí derivovaného adjektiva – adjektiva s přejatými valenčními pozicemi nalezneme v celé šíři frekvenčního pásma. U typických doplnění je situace jednoznačnější, přejatá typická doplnění se soustřeďují především u adjektiv s vysokou frekvencí, což podporuje tvrzení, že se jedná o ustálené kolokace. Popsaná skutečnost však může být důsledkem toho, že s frekvencí slovesa stoupá pravděpodobnost zachycení typického doplnění ve valenčním slovníku, čímž bylo umožněno jej do výzkumu zahrnout.

Původní logický předpoklad, že obligatorní pozice z výchozích slovesných valenčních rámců budou díky své pevnější vazbě na sloveso pravidelněji přejímány i odvozeným adjektivem, se nám prokázat nepodařilo – fakultativní pozice jsou adjektivy přejímány ve vyšší míře. Zjištění nepřímo potvrzují fakt, že ověřit příslušnost pozice k adjektivnímu VR (a tím spíše dále rozlišit obligatorní a fakultativní pozice) je pomocí existujících testů, vzhledem k velmi řídkému výskytu jednoznačně negramatických konstrukcí, jen stěží proveditelné.

Adjektiva derivovaná sufixem *-telný* typicky přejímají valenční pozice ze slovesných valenčních rámců se třemi, případně čtyřmi valenčními pozicemi (počítáno včetně levostranné valence). Takový valenční rámec obsahuje vedle pozice agentu a (obvykle) patientu v akuzativu ještě další doplnění, které se stává předmětem vlastního přejetí.

V případě typických doplnění je situace odlišná. Derivované adjektivum je s odpovídajícím typickým doplněním doloženo nejčastěji tehdy, když je výchozí slovesný rámec spíše jednodušší (především se jedná o valenční rámce se dvěma pozicemi). Valenční rámec s nižším počtem valenčních pozic podle všeho umožní vznik ustálené kolokace a také zvýší pravděpodobnost faktického nalezení takového spojení, neboť celkový počet výskytů adjektiva je rozdělen mezi menší počet valenčních pozic / typických doplnění.

Forma výchozích slovesných valenčních pozic hraje v jejich potenciálním přejetí rovněž roli. Přejetí pozice ve formě infinitivu jsou doložena ojediněle, naopak s největší pravděpodobností bude přejata valenční pozice ve formě prostého pádu (a zde poté instrumentálu, srov. ostatně výše). Zjištění, že pouze cca 35 % pozic ve formě prostého pádu je přejato derivovaným adjektivem, nabourává běžně uváděná tvrzení, že dativ a instrumentál se u adjektiv tohoto typu realizují víceméně pravidelně. Z pozic ve formě spojky uvozující vedlejší větu má u adjektiv pasivní možnosti smysl hovořit jedině o spojkách *zda* a *že*, přejetí pozice s jinou spojkou se nám nepodařilo doložit. Sledovali jsme taktéž pozice ve formě předložky a pádu: nejvyšší míru přejetí vykazují spojení prepozice a genitivu, případně lokálu či instrumentálu. Forma valenční pozice založená na prepozici s akuzativem je přejímána ojediněle, což nejspíše souvisí s výjimečným výskytem akuzativních doplnění u adjektiv tohoto typu obecně.

U typických doplnění se mezi nejčastěji přejímanými pozicemi rovněž uplatňují pozice s formou prostého pádu, v nichž jednoznačně dominuje instrumentál. Absolutně nejvyššího podílu ale dosahují TD ve formě předložkového pádu; v jejich rámci jsou doložena jako přejatá všechna původní typická doplnění tvořená prepozicí a instrumentálem. Na opačném pólu se nachází prepozice následovaná dativem. U typických doplnění ve formě spojky uvozující vedlejší větu se nám podařilo doložit pouze přejetí doplnění vedlejší větou uvozenou spojkou *aby*.

U adjektiv s významem pasivní možnosti, jež jsou odvozena pomocí sufixu *-telný*, nelze v žádném případě hovořit o pravidelném přejímání valenčních pozic z rámce základového slovesa; ani u mnohem častěji přejímaných typických doplnění se nejedná o pravidelný a predikovatelný jev. Vždy se jedná o spolupůsobení několika faktorů, z nichž má výraznou úlohu sémantická samostatnost deverbativního adjektiva vzhledem ke slovesu a jeho zapojení do ustálených kolokací, dále hrají roli i frekvence adjektiva a charakter výchozího valenčního rámce (počet aktantů, forma valenčních pozic / typických doplnění). V tomto smyslu by bylo vhodné revidovat zažitá tvrzení, že valenční rámce adjektiv se sufixem *-telný* se (až na jasně definované výjimky) doplňují pravidelně podle valenčního rámce výchozího slovesa.

Přijmeme-li předpoklad, že každé deverbativní adjektivum disponuje určitou mírou verbálnosti, přičemž nejvyšší je tato míra u adjektiv původem z participií, prokázali jsme, že adjektiva zakončená sufixem *-telný* se absolutní míře spíše vzdalují, než přibližují. Jakákoli plně automatická konverze slovesných valenčních rámců na valenční rámce adjektiv tohoto typu je proto vyloučena. Podařilo se nám však prokazatelně doložit několik tendencí využitelných při takovém procesu konverze, který by zahrnoval poloautomatické (ruční) zpracování.

9. Použitá literatura

9.1 Tištěné zdroje

BAUER, J. (1965). Souvětí s větami obsahovými. *SPFFBU A 13*, s. 55–66.

BEČKA, J. V. – JELÍNEK, J. – TĚŠITELOVÁ, M. (1961). *Frekvence slov, slovních druhů a tvarů v českém jazyce.* Praha: SPN.

BLAŽEK, J. (1975). K dvojí klasifikaci podřadného souvětí. *Naše řeč 58*, s. 143–151.

CAHA, P. – KARLÍK, P. (2005). Where Does Modality Come from? In HANSEN, B. – KARLÍK, P. (eds.), *Modality in Slavonic Languages. New Perspectives*, München: Verlag Otto Wagner, s. 61–72.

CVRČEK, V. (2010). *Mluvnice současné češtiny*. Praha: Karolinum.

ČECHOVÁ, M. et al. (2000). *Čeština řeč a jazyk*. 2., přepracované vydání. Praha: ISV.

ČERMÁK, F. – HOLUB, J. (2005). *Syntagmatika a paradigmatika českého slova I. Valence a kolokabilita.* Praha: Karolinum.

ČERMÁKOVÁ, A. (2009). *Valence českých substantiv*. Praha: NLN.

DANEŠ, F. (1983). Česká monografie o valenci dějových substantiv. *Slovo a slovesnost 44*, s. 156–158.

DANEŠ, F. – HLAVSA, Z. (1981). *Větné vzorce v češtině*. Praha: Academia.

DANEŠ, F. – HLAVSA, Z. – KOŘENSKÝ, J. (1973). Postavení slovesa v struktuře české věty. In *Čs. přednášky pro VII. mezinárodní sjezd slavistů ve Varšavě. Lingvistika*. Praha: Academia, s. 129–139.

DOLEŽALOVÁ, D. (2005). Automatic Construction of a Valency Lexicon of Czech Adjectives. In *TSD 2005: Proceedings of the 8th International Conference*, Berlin/Heidelberg: Springer-Verlag, s. 56–60.

DOLEŽALOVÁ, D. – JELÍNEK, T. (2005). Získávání informací o povrchové valenci sloves a adjektiv z ČNK. In *Konference Gramatika & korpus. Anotace příspěvků*, Praha: ÚJČ AV ČR, s. 7–9.

FILIPEC, J. et al. (2005). *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost: s Dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky*. Praha: Academia.

GREPL, M. – KARLÍK, P. (1998). *Skladba češtiny*. Olomouc: Votobia.

HAJIČ, J. (2004). *Disambiguation of Rich Inflection (Computational Morphology of Czech).* Praha: Karolinum.

HAVRÁNEK, B. et al. (1989). *Slovník spisovného jazyka českého*. 2. vyd. Praha: Academia.

HELBIG, G. (ed.) (1971). *Beiträge zur Valenztheorie.* Halle (Saale): Max Niemeyer.

HELBIG, G. (1992). *Probleme der Valenz- und Kasustheorie*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.

HLAVÁČKOVÁ, D. – OSOLSOBĚ, K. – PALA, K. – ŠMERK, P. (2009). Exploring Derivational Relations in Czech with the Deriv Tool. In *NLP, Corpus Linguistics, Corpus Based Grammar Research*. Bratislava: Tribun, s. 152–161.

CHOMSKY, N. (1957). *Syntactic structures*. Hague: Mounton.

JELÍNEK, T. (2008). Nové značkování v Českém národním korpusu. *Naše řeč 91*, s. 13–20.

KARLÍK, P. (2000a). Hypotéza modifikované valenční teorie. *Slovo a slovesnost 61*, s. 170–189.

KARLÍK, P. (2000b). Od Tesnièra k…? *SPFFBU A 48*, s. 31–39.

KARLÍK, P. (2000c). Valence substantiv v modifikované valenční teorii. In HLADKÁ, Z. – KARLÍK, P. (eds.), *Čeština – univerzália a specifika,* Brno: Masarykova univerzita.

KARLÍK, P. (2008). Slovotvorba adjektiv na *-telný*: případ pro diachronní pohled. In ČORNEJOVÁ, M. – KOSEK, P. (eds.), *Jazyk a jeho proměny*, Brno: Host.

KARLÍK, P. – ZIKOVÁ, M. (2016). -TELN-ADJEKTIVUM. In KARLÍK, P. – NEKULA, M. – PLESKALOVÁ, J. (eds.), *Nový encyklopedický slovník češtiny*, Praha: NLN.

KARLÍK, P. – NEKULA, M. – PLESKALOVÁ, J. (eds.) (2002). *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN.

KARLÍK, P. – NEKULA, M. – RUSÍNOVÁ, Z. (eds.) (2003). *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: NLN.

KARLÍK, P. – NEKULA, M. – PLESKALOVÁ, J. (eds.) (2016). *Nový encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN.

KOLÁŘOVÁ, V. (2005). *Valence deverbativních substantiv v češtině: (na materiálu substantiv s dativní valencí)*. Praha: Karolinum.

LOPATKOVÁ, M. – ŽABOKRTSKÝ, Z. – KETTNEROVÁ, V. (2008). *Valenční slovník českých sloves*. Praha: Karolinum.

MACHÁČKOVÁ, E. – SVOZILOVÁ, N. (1990). Slovesná valence ve slovnících. *Slovo a slovesnost 51*, s. 219–230.

Mluvnice češtiny 1. Fonetika. Fonologie. Morfonologie a morfemika. Tvoření slov. (1986). Praha: Academia.

Mluvnice češtiny 3. Skladba. (1987). Praha: Academia.

NÁDENÍČEK, P. (2004). Několik postřehů k vnitřní struktuře a mikrosyntaxi verbálních substantiv podle SYN2000. In KARLÍK, P. (ed.), *Korpus jako zdroj dat o češtině*. Brno: Masarykova univerzita, s. 127–133.

NAJBRTOVÁ, K. (2013). Valency of Selected Primary Adjectives in the SYN2010 Corpus. In GAJDOŠOVÁ, K. – ŽÁKOVÁ, A. (eds.), *Natural Language Processing, Corpus Linguistic, E-learning: SLOVKO 2013*. Lüdenscheid: RAM-Verlag, s. 183–196.

NOVOTNÝ, J. (1980). Valence dějových substantiv v češtině. In *Sborník pedagogické fakulty v Ústí n. L.*, Praha: SPN, s. 6–131.

NÜBLER, N. (2002). Neurčité tvary českého slovesa. In HLADKÁ, Z. – KARLÍK, P. (eds.), *Čeština – univerzália a specifika 4*, Praha: NLN, s. 277–284.

OSOLSOBĚ, K. (1996). *Algoritmický popis české formální morfologie*. Rukopis disertační práce. Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity.

OSOLSOBĚ, K. (2008). Formální pravidla derivace deverbativ na -č. *Linguistica Brunensia A 56*, Brno: MU, s. 121–135.

OSOLSOBĚ, K. (2011a). *Morfologie českého slovesa a tvoření deverbativ jako problém strojové analýzy češtiny.* Brno: MU.

OSOLSOBĚ, K. (2011b). Korpus jako zdroj dat pro studium slovotvorby. In PETKEVIČ, V. – ROSEN, A. (eds.), *Korpusová lingvistika Praha 2011. Gramatika a značkování korpusů*, Praha: NLN, s. 10–23.

PALA, K. – RYCHLÝ, P. (2014). Building Large Corpora and Tools for Computer Lexicography. In GAJDOŠOVÁ, K. – ŽÁKOVÁ, A. (eds.), *Jazykovedné štúdie XXXI. Rozvoj jazykových technológií a zdrojov na Slovensku a vo svete (10 rokov Slovenského národného korpusu)*, Bratislava: VEDA, s. 113–122.

PALA, K. – ŠEVEČEK, P. (1997). Valence českých sloves. *SPFFBU A 45*, s. 41–54.

PALA, K. – VŠIANSKÝ, J. (1994). *Slovník českých synonym*. Praha: Lidové noviny.

PANEVOVÁ, J. (1971). Vedlejší věty obsahové. *Slovo a slovesnost 32*, s. 289–300.

PANEVOVÁ, J. (1980). *Formy a funkce ve stavbě české věty*. Praha: Academia.

PANEVOVÁ, J. (1998). Ještě k teorii valence. *Slovo a slovesnost 59*, s. 1–14.

PANEVOVÁ, J. (1999). Valence a její univerzální a specifické projevy. In HLADKÁ, Z. – KARLÍK, P. (eds.), *Čeština – univerzália a specifika*, Brno: Masarykova univerzita.

PIŤHA, P. (1982). K otázce valence u adjektiv. *Slovo a slovesnost 43*, s. 113–118.

PROUZOVÁ, H. (1983). K valenčním vlastnostem primárních adjektiv v češtině. *Slovo a slovesnost 44*, s. 265–274.

REJZEK, J. (2012). *Český etymologický slovník*. Voznice: LEDA.

SGALL, P. (1998). Teorie valence a její formální zpracování. *Slovo a slovesnost 59*, s. 15–29.

SGALL, P. (2006). Valence jako jádro jazykového sytému. *Slovo a slovesnost 67*, s. 163–178.

SKOUMALOVÁ, Z. – PANEVOVÁ, J. (eds.) (1997). *Obsah, výraz, význam: výbor z lingvistického díla Miloše Dokulila I*. Praha: Univerzita Karlova, s. 252–266.

SOMERS, H. L. (1984). On the Validity of the Complement-Adjunct Distinction in Valency Grammar. *Linguistics 22*, s. 507–550.

STORRER, A. (1992). *Verbvalenz. Theoretische und methodische Grundlagen ihrer Beschreibung in Grammatikographie und Lexikographie.* Tübingen: Max Niemeyer Verlag.

SUCHOMEL, V. (2012). Recent Czech Web Corpora. In *6th Workshop on Recent Advances in Slavonic Natural Language Processing*, Brno: Tribun EU, s. 77–83.

SVOZILOVÁ, N. – PROUZOVÁ, H. – JIRSOVÁ, A. (1997). *Slovesa pro praxi: valenční slovník nejčastějších českých sloves.* Praha: Academia.

SVOZILOVÁ, N. – PROUZOVÁ, H. – JIRSOVÁ, A. (2005). *Slovník slovesných, substantivních a adjektivních vazeb a spojení*. Praha: Academia.

ŠIMANDL, J. (2004). Funktory verbálních adjektiv a jejich konkurentů. In KARLÍK, P. (ed.), *Korpus jako zdroj dat o češtině*, Brno: MU, s. 135–143.

ŠIMANDL, J. (ed.) (2016). *Slovník afixů užívaných v češtině*. Praha: Karolinum.

ŠMILAUER, V. (1937). Průteplivost a průzvučnost. *Naše řeč 21*, s. 241–242.

ŠMILAUER, V. (1966). *Novočeská skladba*. 2. vyd. Praha: SPN

ŠMILAUER, V. (1971). *Novočeské tvoření slov*. Praha: SPN.

TĚŠITELOVÁ, M. (1974). *Otázky lexikální statistiky*. Praha: Academia.

UREŠOVÁ, Z. (2011a). *Valence sloves v Pražském závislostním korpusu*. Praha: ÚFAL.

UREŠOVÁ, Z. (2011b). *Valenční slovník Pražského závislostního korpusu PDT-Vallex.* Praha: ÚFAL.

VESELÝ, V. (2016). -telný/-itelný. In ŠIMANDL, J. (ed.), *Slovník afixů užívaných v češtině*, Praha: Karolinum.

9.2 Elektronické zdroje

CVRČEK, V. – RICHTEROVÁ, O. (eds.) (2016a). *cnk:syn:verze3* [online]. Příručka ČNK. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z: http://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:syn:verze3

CVRČEK, V. – RICHTEROVÁ, O. (eds.) (2016b). *cnk:syn2015* [online]. Příručka ČNK. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z: http://wiki.korpus.cz/doku.php/cnk:syn2015

CVRČEK, V. – VONDŘIČKA, P. (2012). *Nástroj pro slovotvornou analýzu jazykového korpusu* [online]. Dostupné z: http://www.ujc.cas.cz/miranda2/export/sitesavcr/ujc/veda-vyzkum/vyzkum/gramatika-a-korpus/proceedings-2012/konferencni-prispevky/CvrcekVaclav_VondrickaPavel.pdf

CVRČEK, V. – VONDŘIČKA, P. (2013–2016). *Morfio* [online]. ÚČNK. [cit. 5. července 2016]. Dostupné z: https://morfio.korpus.cz/

HÁJKOVÁ, V. (2013). *Analýza jmenných tvarů adjektiv a pasivních příčestí ve slovníku morfologického analyzátoru ajka* [online]. Bakalářská práce. Dostupné z: https://is.muni.cz/auth/th/262048/ff_b_b1/Bakalarska_prace_-_komplet.pdf

HLAVÁČKOVÁ, D. (2007). *Databáze slovesných valenčních rámců VerbaLex* [online]. Disertační práce. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/17907/ff_d/

HLAVÁČKOVÁ, D. – HORÁK, A. (2007). *Notace pro valence a sémantické role ve VerbaLexu* [online]. Dostupné z: https://nlp.fi.muni.cz/verbalex/doc/help.html

Internetová jazyková příručka [online]. ÚJČ AV ČR [cit. 10. srpna 2016]. Dostupné z: http://prirucka.ujc.cas.cz/

Korpus SYN2000: žánrově vyvážený korpus psané češtiny. (2000) [online]. ÚČNK. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z http://www.korpus.cz

Korpus SYN2010: žánrově vyvážený korpus psané češtiny. (2010) [online]. ÚČNK. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z http://www.korpus.cz

Korpus SYN2015: reprezentativní korpus psané češtiny. (2015) [online]. ÚČNK. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z http://www.korpus.cz

Korpus SYN, verze 3 z 27. 1. 2014. (2014) [online]. ÚČNK. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z: http://www.korpus.cz

KOPŘIVOVÁ, M. (2003). *Valence některých českých adjektiv a velikost korpusu 2* [online]. Dostupné z: https://ucnk.ff.cuni.cz/doc/2003_adj.doc

KOPŘIVOVÁ, M. (2002). *Valence některých českých adjektiv a velikost korpusu* [online]. Dostupné z https://ucnk.ff.cuni.cz/doc/2002_adj.rtf

KOTT, F. Š. (1878–1893). *Česko-německý slovník zvláště grammaticko-fraseologický* [online]. Praha: Tiskem a nákladem knihtiskárny Františka Šimáčka. Dostupné z: http://kott.ujc.cas.cz

LOPATKOVÁ, M. – KETTNEROVÁ, V. – BEJČEK, E. – SKWARSKA, K. – ŽABOKRTSKÝ, Z. *VALLEX 2.7. Valency Lexicon of Czech Verbs* [online]. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z: http://ufal.mff.cuni.cz/vallex/2.7/doc/home.html 2016

MIKULOVÁ, M. et al. (2005). *Anotace na tektogramatické rovině Pražského závislostního korpusu: Anotátorská příručka* [online]. ÚFAL. Dostupné z: https://ufal.mff.cuni.cz/pdt2.0/doc/manuals/cz/t-layer/pdf/t-man-cz.pdf

NĚMCOVÁ, I. (2009). *Sémantické třídy sloves* [online]. Diplomová práce. Dostupné z: https://is.muni.cz/auth/th/67670/ff_m/Diplomova_prace.pdf

Pražský závislostní korpus 2.0. (2006) [online]. ÚFAL. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z: http://ufal.mff.cuni.cz/pdt2.0

SEDLÁČEK, R. (2006). *Ajka tagset* [online]. Dostupné z: http://nlp.fi.muni.cz/projekty/ajka/tags.pdf

SKOUMALOVÁ, H. (2001). *Czech syntactic lexikon* [online]. Disertační práce. Dostupné z: http://utkl.ff.cuni.cz/~skoumal/dissertation/

ŠMERK, P. (2009). *Deriv – webové rozhraní* [online]. [cit. 12. února 2016]. Dostupné z: http://deb.fi.muni.cz/deriv/

ŠTÍCHA, F. (2007). Knížka o valenci českých adjektiv. *Naše řeč 90* [online]. Dostupné z: http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=7968

Vallex 2.5 [online]. ÚFAL. [cit. 5. července 2016]. Dostupné z: https://ufal.mff.cuni.cz/vallex/2.5/data/html/generated/alphabet/index.html

Vallex 2.5 – Struktura slovníku [online]. ÚFAL. [cit. 5. července 2016]. Dostupné z: https://ufal.mff.cuni.cz/vallex/2.5/doc/structure_cs.html#sec:lexforms

VerbaLex [online]. CZPJ FI MU. [cit. 5. července 2016]. Dostupné z: https://nlp.fi.muni.cz/verbalex/html2/

ZAVADILOVÁ, A. (2013). *Konkurence adjektivních sufixů -ný a -telný v současné češtině* [online]. Bakalářská práce. Dostupné z: https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/106549/?lang=en

ŽABOKRTSKÝ, Z. (2005). *Valency Lexicon of Czech Verbs* [online]. Disertační práce. Dostupné z: https://ufal.mff.cuni.cz/pdt2.0/publications/ZabokrtskyPHD2005.pdf

10. Seznam obrázků a tabulek

10.1 Obrázky

Obr. 1 Ukázka hesla *obchodovat* ve slovníku Vallex 2.5 46
Obr. 2 Ukázka hesla *obchodovat*$_1$ ve slovníku Verbalex 46
Obr. 3 Ukázka hesla *obchodovat*$_2$ ve slovníku Verbalex 47

10.2 Tabulky

Tab. 1 Regulární výrazy užívané v Derivu 39
Tab. 2 Zadání dotazu v nástroji Deriv 39
Tab. 3 Zadání dotazu v aplikaci Morfio 40
Tab. 4 Přehled zkoumaných adjektiv včetně údajů o frekvenci 43
Tab. 5 Přehled využitých slovníků, reflexivity a idiomatického užití sloves 49
Tab. 6 Vallex – přehled užitých volných doplnění včetně zkratek 51
Tab. 7 VerbaLex – přehled užitých sémantických rolí včetně zkratek 54
Tab. 8 Přehled procentuálních podílů VP a TD z celkového počtu adjektivních lemmat 114
Tab. 9 Přehled adjektiv s doloženou VP nebo TD 116

11. Přílohy

11.1 Příloha 1: Seznam adjektiv zakončených řetězcem *-telný* získaný pomocí nástroje Deriv

	ADJEKTIVUM	SYN 2000		CzTenTen	
		SLOVO	LEMMA	SLOVO	LEMMA
1	absorbovatelný	0	5	20	138
2	adaptovatelný	0	4	38	176
3	adresovatelný	3	26	77	598
4	akceptovatelný	28	207	1795	14028
5	analyzovatelný	2	11	38	220
6	animovatelný	0	2	20	82
7	aplikovatelný	25	90	1205	6201
8	balitelný	0	0	3	21
9	barvitelný	0	4	10	79
10	bezcitelný	0	0	0	1
11	brousitelný	0	0	74	165
12	bytelný	28	145	1675	8643
13	citelný	139	701	3081	18439
14	číslovatelný	0	0	0	1
15	čistitelný	5	18	313	1179
16	čitelný	126	868	11363	50724
17	datovatelný	1	2	34	272
18	děditelný	0	0	13	53
19	definovatelný	25	217	753	5943
20	degradovatelný	2	5	21	204
21	deklarovatelný	0	0	2	20
22	dělitelný	24	257	921	7673
23	demontovatelný	2	25	196	1092
24	determinovatelný	0	0	1	30
25	diferencovatelný	0	2	6	211
26	diskutovatelný	0	17	43	463
27	disponovatelný	0	3	3	91
28	dobytelný	0	0	3	51
29	dobyvatelný	3	6	22	172
30	docenitelný	0	52	20	2146
31	docílitelný	0	1	9	35
32	dohádatelný	0	0	5	32
33	dohlédnutelný	0	6	3	163
34	dokazatelný	1	48	187	2126
35	dokumentovatelný	1	2	31	152
36	doložitelný	7	62	539	3832
37	doměřitelný	0	0	0	5
38	domyslitelný	0	2	5	82
39	doplnitelný	1	5	26	149
40	dopočitatelný	0	0	7	49
41	doporučitelný	1	8	76	475

42	dopravitelný	0	0	3	28
43	dopravovatelný	0	2	0	6
44	doručitelný	0	21	7	877
45	dosažitelný	112	822	3942	31501
46	dostačitelný	0	0	1	8
47	dostižitelný	0	27	30	657
48	dostřelitelný	0	0	0	5
49	dotknutelný	1	424	13	13
50	drážditelný	0	0	10	21
51	drtitelný	0	0	2	14
52	dýchatelný	5	76	352	2173
53	editovatelný	5	10	380	1973
54	eskontovatelný	0	0	0	2
55	exekvovatelný	0	0	7	13
56	exportovatelný	0	3	20	92
57	filmovatelný	0	0	2	24
58	filtrovatelný	0	0	14	65
59	financovatelný	5	11	100	394
60	formovatelný	1	5	31	140
61	formulovatelný	1	7	20	137
62	fortelný	1	26	106	106
63	hajitelný	0	0	11	124
64	hájitelný	0	6	19	235
65	hmatatelný	75	475	3068	16337
66	hnutelný	0	0	1	58
67	hodnotitelný	3	15	118	899
68	hojitelný	0	2	4	78
69	hratelný	0	27	2215	17657
70	chápatelný	0	0	12	81
71	chovatelný	0	5	20	168
72	chytatelný	0	34	48	3011
73	chytitelný	0	0	9	82
74	identifikovatelný	27	173	1145	9526
75	imitovatelný	0	0	0	7
76	implementovatelný	5	7	81	330
77	interpretovatelný	8	45	113	607
78	isolovatelný	0	0	0	1
79	izolovatelný	1	2	5	40
80	jinotajitelný	0	0	0	4
81	kalitelný	0	4	16	173
82	klasifikovatelný	0	2	16	152
83	koksovatelný	0	22	4	1303
84	kompilovatelný	0	0	14	36
85	komunikovatelný	1	5	25	123
86	konfigurovatelný	4	21	864	3113
87	kontrolovatelný	24	457	823	12278
88	kopírovatelný	0	3	64	439
89	koupitelný	1	2	28	175
90	kovatelný	0	0	6	46

91	krmitelný	1	1	56	217
92	laditelný	0	1	120	579
93	léčitelný	6	118	552	7645
94	leštitelný	0	1	40	106
95	lisovatelný	0	0	2	29
96	lokalisovatelný	0	0	0	1
97	lokalizovatelný	1	4	61	346
98	loupatelný	0	0	3	57
99	lustrovatelný	0	2	1	4
100	luštitelný	0	9	5	58
101	makatelný	0	1	1	5
102	manipulovatelný	17	77	759	3284
103	maskovatelný	0	10	3	68
104	mazatelný	1	20	12	151
105	měnitelný	3	61	305	2656
106	měřitelný	22	211	1935	14320
107	metabolizovatelný	0	0	7	154
108	metelný	0	0	0	6
109	mísitelný	1	11	127	641
110	mobilisovatelný	0	0	0	0
111	mobilizovatelný	0	2	8	83
112	modifikovatelný	1	14	241	951
113	myslitelný	44	931	1007	25775
114	nahmatatelný	0	2	47	264
115	nahraditelný	32	564	1368	21413
116	nahrávatelný	2	2	12	88
117	najímatelný	0	0	0	20
118	nakoupitelný	0	0	0	14
119	napadnutelný	24	132	598	3884
120	napodobitelný	3	157	81	4992
121	napravitelný	1	293	75	7013
122	naříkatelný	0	0	1	4
123	nastavitelný	103	408	7529	44558
124	nasytitelný	0	4	2	63
125	naučitelný	0	9	9	451
126	navratitelný	0	1	3	47
127	nazíratelný	0	1	2	18
128	neuchýlitelný	0	0	0	0
129	normovatelný	0	0	1	12
130	nositelný	1	9	216	1968
131	obarvitelný	0	0	36	107
132	obdělávatelný	0	6	1	214
133	obhajitelný	8	52	477	3964
134	obhájitelný	2	4	37	297
135	obchodovatelný	16	610	268	3966
136	objatelný	0	0	0	1
137	objednatelný	0	1	14	131
138	obměkčitelný	0	0	1	12
139	obnovitelný	10	390	1841	66986

140	obrabitelný	0	0	0	0
141	obrábitelný	0	0	0	2
142	obratitelný	0	0	4	25
143	obrobitelný	0	7	38	290
144	obsluhovatelný	2	10	98	335
145	obstavitelný	0	0	4	8
146	obydlitelný	0	1	0	23
147	obytelný	0	0	0	3
148	obyvatelný	16	174	1664	9586
149	obývatelný	0	2	13	113
150	ocenitelný	2	262	87	12469
151	očekávatelný	2	17	413	2719
152	odbouratelný	5	28	521	2333
153	odbytelný	0	0	0	9
154	odcizitelný	0	1	3	53
155	odčinitelný	0	30	2	276
156	odčitatelný	1	34	14	1498
157	oddělitelný	3	250	307	9001
158	oddiskutovatelný	0	111	12	6051
159	oddisputovatelný	0	0	0	3
160	odečitatelný	3	54	67	1805
161	odhadnutelný	12	103	429	2645
162	odhalitelný	3	26	209	1525
163	odkazatelný	0	0	2	4
164	odladitelný	0	0	6	32
165	odlišitelný	3	36	209	1564
166	odlučitelný	2	33	9	651
167	odměnitelný	0	1	0	4
168	odmluvitelný	0	0	0	1
169	odmyslitelný	0	289	2	10795
170	odnímatelný	16	65	2095	11044
171	odolatelný	0	315	7	15645
172	odplavitelný	0	0	25	62
173	odpočitatelný	1	65	31	1414
174	odpojitelný	1	9	215	1098
175	odporovatelný	2	6	28	200
176	odpustitelný	1	131	64	3987
177	odstranitelný	11	165	447	6585
178	odsunutelný	0	0	1	28
179	odůvodnitelný	5	34	167	1572
180	odvoditelný	2	24	96	636
181	odvolatelný	8	132	388	3611
182	odvratitelný	2	33	12	1406
183	ohlušitelný	0	0	0	2
184	ohmatatelný	0	0	4	39
185	ohraničitelný	1	8	15	127
186	ohrozitelný	1	15	19	395
187	ochočitelný	0	0	30	233
188	okysličitelný	0	0	1	6

189	omluvitelný	15	202	415	7107
190	omyvatelný	13	13	1761	7288
191	omývatelný	2	3	53	181
192	opakovatelný	3	554	346	28550
193	oplachovatelný	0	0	3	8
194	opomenutelný	0	0	17	2991
195	opominutelný	0	0	16	1701
196	opotřebitelný	0	1	5	357
197	opovržitelný	0	0	0	0
198	opracovatelný	4	12	180	507
199	opravitelný	2	56	340	3715
200	opsatelný	0	0	2	13
201	organisovatelný	0	0	0	0
202	organizovatelný	1	2	9	81
203	ospravedlnitelný	14	89	565	3854
204	osvojitelný	1	13	23	144
205	otevíratelný	2	19	129	1611
206	otrávitelný	0	0	0	0
207	otřesitelný	0	0	7	5300
208	otvíratelný	0	6	32	443
209	ověřitelný	8	138	523	5316
210	ovladatelný	71	357	7352	24964
211	ovládatelný	2	4	67	283
212	ovládnutelný	0	1	20	138
213	ovlivnitelný	13	133	910	6616
214	oxidovatelný	0	7	5	83
215	označitelný	0	6	53	243
216	oželitelný	1	3	2	21
217	padělatelný	0	10	16	96
218	pamatovatelný	0	0	12	93
219	pěstitelný	0	0	3	26
220	pitelný	0	3	85	2811
221	plavitelný	0	1	0	3
222	pobuřitelný	0	0	0	0
223	pocítitelný	0	0	12	110
224	počitatelný	0	12	1	1169
225	podcenitelný	0	3	4	38
226	podceňovatelný	0	1	0	6
227	podmanitelný	0	0	2	11
228	podplatitelný	1	27	44	557
229	podstavitelný	0	0	0	0
230	podvratitelný	0	0	0	3
231	pohnutelný	0	16	3	255
232	pohřešitelný	0	0	0	8
233	pochopitelný	259	3482	8174	114234
234	pojatelný	1	1	3	33
235	pojímatelný	0	1	2	16
236	pojistitelný	0	34	50	846
237	pojmenovatelný	5	61	53	1079

238	pokořitelný	0	2	4	132
239	polapitelný	1	69	32	1862
240	polepšitelný	0	44	2	589
241	pomíjitelný	0	8	10	329
242	pominutelný	2	88	29	1629
243	pomyslitelný	0	7	1	23
244	popiratelný	1	0	9	6702
245	popíratelný	0	53	2	1036
246	popsatelný	8	257	738	14503
247	poranitelný	0	3	0	4
248	porazitelný	6	161	189	6792
249	porovnatelný	11	108	433	6294
250	porušitelný	0	34	8	1327
251	pořiditelný	0	0	0	13
252	poskvrnitelný	0	1	0	38
253	poslouchatelný	5	20	420	2734
254	posouvatelný	0	2	12	121
255	postačitelný	2	4	14	79
256	postihnutelný	7	22	49	605
257	postižitelný	30	346	714	5853
258	postradatelný	10	601	315	29188
259	postrádatelný	0	4	1	40
260	postřehnutelný	18	125	415	4231
261	postupitelný	0	1	0	17
262	posunovatelný	2	4	17	167
263	posunutelný	0	0	1	55
264	potěšitelný	27	327	470	7654
265	potlačitelný	0	46	11	492
266	potopitelný	0	44	7	758
267	potutelný	4	31	310	1489
268	potvrditelný	0	1	8	77
269	poučitelný	4	101	50	5905
270	použitelný	258	1462	21529	116971
271	používatelný	0	3	21	197
272	pozdvižitelný	0	0	0	1
273	poznatelný	13	113	765	4768
274	pozorovatelný	43	182	2435	11984
275	poživatelný	3	95	382	4925
276	práškovatelný	0	0	1	1
277	privatizovatelný	1	22	5	100
278	probadatelný	0	3	0	32
279	probádatelný	0	2	3	29
280	prodloužitelný	0	2	12	97
281	prodlužitelný	0	0	2	16
282	prodlužovatelný	0	0	1	13
283	programovatelný	45	348	2070	13216
284	prokalitelný	0	0	0	14
285	prokazatelný	51	405	2521	18942
286	prolomitelný	1	7	18	608

287	promastitelný	0	1	0	23
288	proměnitelný	0	3	12	88
289	promíjitelný	0	0	0	38
290	prominutelný	0	7	12	198
291	promlčitelný	0	38	19	549
292	pronajímatelný	0	13	29	1002
293	proniknutelný	1	226	28	5236
294	propůjčitelný	0	1	1	1
295	prostřelitelný	0	0	5	30
296	protržitelný	0	0	1	7
297	proveditelný	41	276	1137	10728
298	prověřitelný	0	6	6	93
299	provozovatelný	3	7	75	332
300	prozkoumatelný	0	2	13	96
301	prozřetelný	4	70	139	1189
302	prožitelný	0	0	4	25
303	přebratelný	0	0	0	8
304	přečkatelný	0	0	0	7
305	předpověditelný	0	16	106	727
306	předsmrtelný	0	0	4	35
307	představitelný	19	701	624	25733
308	předstižitelný	0	2	0	30
309	předvídatelný	34	532	3568	26780
310	přehlédnutelný	6	358	379	21962
311	přehlušitelný	0	1	1	17
312	překlenutelný	1	23	13	390
313	překonatelný	5	686	345	26364
314	překročitelný	1	113	26	3087
315	přeložitelný	11	76	274	1729
316	přeměnitelný	1	5	16	99
317	přemístitelný	1	13	164	803
318	přemožitelný	1	60	19	2771
319	přenositelný	4	19	820	4280
320	přepínatelný	8	19	224	1416
321	přepisovatelný	1	41	143	1447
322	přepravitelný	1	6	69	510
323	přerušitelný	0	19	17	548
324	přesaditelný	0	2	4	30
325	přeslechnutelný	0	25	12	1057
326	přestavitelný	15	79	193	1529
327	přestavovatelný	0	1	1	28
328	přestěhovatelný	0	2	1	13
329	přesunovatelný	0	1	0	17
330	přesunutelný	0	0	4	59
331	přetížitelný	0	0	8	68
332	převeditelný	0	1	29	176
333	převoditelný	19	144	274	2243
334	přezkoumatelný	6	28	107	1882
335	přežitelný	1	1	23	150

336	přičitatelný	0	0	15	157
337	přijatelný	497	5006	12350	145686
338	připočitatelný	0	1	1	63
339	připočítatelný	0	0	0	6
340	připodobitelný	0	0	6	18
341	připojitelný	10	46	582	2293
342	připravitelný	0	3	16	134
343	připustitelný	2	4	5	106
344	přirovnatelný	2	6	90	399
345	přiřaditelný	4	15	157	631
346	přizpůsobitelný	7	35	577	2543
347	publikovatelný	1	35	167	2745
348	ranitelný	0	0	1	11
349	realisovatelný	0	0	15	56
350	realizovatelný	56	284	1931	13303
351	recitovatelný	0	0	0	6
352	recyklovatelný	17	97	1161	5975
353	redukovatelný	2	30	27	672
354	registrovatelný	1	8	19	195
355	regulovatelný	13	86	1170	5487
356	reprodukovatelný	4	40	156	1387
357	rozbíratelný	0	0	1	14
358	rozbitelný	0	0	12	142
359	rozbořitelný	0	1	0	0
360	rozdělitelný	1	13	40	671
361	rozdvojitelný	0	0	1	4
362	rozebíratelný	2	31	254	1655
363	rozebratelný	0	0	18	83
364	rozeznatelný	20	125	913	6037
365	rozhodnutelný	1	6	30	381
366	rozkladatelný	0	1	11	70
367	rozkládatelný	0	0	4	22
368	rozlišitelný	3	78	242	2795
369	rozlomitelný	0	1	1	20
370	rozložitelný	2	41	951	5247
371	rozlučitelný	0	14	7	571
372	rozluštitelný	6	42	49	849
373	rozmnožitelný	0	6	6	51
374	rozmontovatelný	0	0	10	40
375	rozpletitelný	0	6	1	72
376	rozpojitelný	0	7	19	202
377	rozpoznatelný	26	98	1767	7737
378	rozpustitelný	0	24	37	203
379	rozrušitelný	0	2	4	23
380	rozřešitelný	0	7	2	64
381	rozšiřitelný	21	84	869	3349
382	rozšířitelný	0	2	121	579
383	rozštěpitelný	0	1	1	7
384	roztažitelný	8	22	194	524

385	roztíratelný	5	8	198	672
386	rozuzlitelný	0	0	1	6
387	rozvazatelný	0	0	1	15
388	rozvížitelný	0	0	0	6
389	rubatelný	0	0	0	6
390	ředitelný	6	64	636	3931
391	řešitelný	72	727	2805	26805
392	řiditelný	16	62	530	3834
393	samokalitelný	0	0	1	23
394	samospasitelný	21	74	445	2230
395	samosrozumitelný	0	0	0	0
396	samostačitelný	0	0	0	2
397	samovznititelný	0	0	1	5
398	samovztyčitelný	0	0	0	0
399	sčitatelný	0	0	4	27
400	sdělitelný	3	71	124	2401
401	sehnatelný	2	11	263	2562
402	seřiditelný	12	36	389	1578
403	sesaditelný	0	7	9	141
404	sestavitelný	0	6	127	499
405	shladitelný	0	0	0	0
406	sjednatelný	0	1	2	26
407	skladatelný	0	0	20	49
408	skládatelný	0	1	45	149
409	skladovatelný	0	12	166	829
410	sklonitelný	0	0	2	6
411	skloňovatelný	0	0	9	42
412	sklopitelný	0	2	17	206
413	sledovatelný	6	25	343	1478
414	slévatelný	0	0	2	12
415	slíbatelný	0	17	11	129
416	slosovatelný	5	50	256	1331
417	složitelný	0	2	302	646
418	slučitelný	58	618	1351	18929
419	slyšitelný	44	237	1969	8999
420	smazatelný	0	82	39	4928
421	směnitelný	13	262	172	1956
422	smiřitelný	0	97	5	7917
423	smísitelný	1	2	2	55
424	smlčitelný	0	0	0	5
425	smontovatelný	3	3	46	188
426	smrštitelný	0	2	9	611
427	smrtelný	191	2749	6657	82370
428	smytelný	1	9	3	128
429	smyvatelný	0	0	11	235
430	smývatelný	0	4	73	421
431	snesitelný	40	1287	1795	41513
432	snímatelný	8	53	1806	5054
433	souměřitelný	4	113	94	2147

434	spalitelný	2	19	105	822
435	spasitelný	6	56	163	1613
436	spatřitelný	0	5	23	221
437	splachovatelný	0	0	4	15
438	splatitelný	1	8	36	1033
439	splavitelný	0	0	1	8
440	splnitelný	27	343	772	10459
441	spočitatelný	5	0	88	762
442	spojitelný	1	37	26	1121
443	spotřebitelný	0	0	6	51
444	spřadatelný	0	0	0	15
445	spřádatelný	0	0	0	14
446	spustitelný	4	22	1601	4809
447	srovnatelný	421	3238	16017	111083
448	srozumitelný	245	1782	11298	74384
449	stačitelný	0	0	0	6
450	stahovatelný	0	3	651	2313
451	stanovitelný	0	9	37	311
452	stavitelný	31	97	1420	7268
453	stažitelný	1	2	581	2362
454	stelný	1	4	12	62
455	stihatelný	0	2	3	22
456	stíhatelný	5	19	66	379
457	stižitelný	0	0	7	13
458	stlačitelný	2	20	114	858
459	stohovatelný	2	18	106	1023
460	stopitelný	0	0	0	0
461	stopovatelný	0	0	6	22
462	stravitelný	22	379	2301	20497
463	strukturovatelný	1	3	6	27
464	stupňovatelný	0	4	6	52
465	stvořitelný	0	0	4	93
466	sušitelný	0	0	2	11
467	svařitelný	0	6	63	399
468	svařovatelný	0	0	4	29
469	světelný	190	1912	15795	138454
470	šiřitelný	3	0	994	3324
471	šlehatelný	0	0	0	4
472	štěpitelný	1	1	107	587
473	štípatelný	0	8	10	142
474	tavitelný	1	4	46	270
475	testovatelný	2	16	72	749
476	těšitelný	0	0	0	3
477	těžitelný	0	12	6	527
478	těžkoobrobitelný	0	0	0	59
479	těžkotavitelný	1	1	1	23
480	tknutelný	0	0	0	30
481	tolerovatelný	0	19	144	1126
482	transformovatelný	0	4	6	102

483	trhatelný	0	0	0	13
484	tříditelný	0	2	14	87
485	tříštitelný	0	2	0	2
486	tvarovatelný	3	13	300	1272
487	tvrditelný	0	1	7	100
488	účtovatelný	0	0	7	57
489	udolatelný	0	3	0	68
490	udržitelný	277	1202	16279	76013
491	uhasitelný	0	36	4	689
492	uhraditelný	0	3	0	30
493	uchopitelný	20	207	966	9216
494	uchovatelný	0	2	17	78
495	uchylitelný	0	0	0	0
496	ukojitelný	0	42	7	1311
497	ukrotitelný	0	2	0	11
498	umlčitelný	0	0	2	72
499	umořitelný	0	5	4	46
500	umyvatelný	0	2	45	212
501	umývatelný	0	0	2	18
502	unavitelný	1	6	32	492
503	unesitelný	0	0	8	141
504	uplatitelný	0	2	35	206
505	uplatnitelný	4	32	301	2347
506	uplatňovatelný	0	0	2	10
507	upokojitelný	0	0	0	1
508	upotřebitelný	15	120	215	1970
509	upravitelný	1	11	313	1592
510	upravovatelný	0	0	58	232
511	uprositelný	0	1	0	11
512	určitelný	7	49	164	1526
513	uskladnitelný	0	1	23	68
514	uskutečnitelný	33	281	754	6694
515	usmiřitelný	0	0	0	15
516	uspokojitelný	0	4	6	184
517	utajitelný	2	6	6	63
518	utěsnitelný	0	0	1	23
519	utěšitelný	0	9	4	214
520	utišitelný	0	17	11	482
521	utlumitelný	0	1		15
522	uvěřitelný	5	3428	1976	208713
523	uviditelný	0	0	0	8
524	uvolnitelný	1	8	12	171
525	uzamykatelný	6	51	1001	7284
526	uzavíratelný	4	36	621	5123
527	uznatelný	10	46	992	9344
528	užitelný	3	7	32	115
529	uživatelný	1	1	32	172
530	vařitelný	0	0	2	7
531	važitelný	1	8	2	62

532	vážitelný	0	0	3	52
533	včitatelný	0	0	0	0
534	včlenitelný	0	0	4	18
535	verifikovatelný	1	16	44	344
536	věřitelný	0	1	5	176
537	větratelný	2	30	101	885
538	viditelný	334	3853	18725	198694
539	vměstnatelný	1	2	4	16
540	vnímatelný	7	60	309	2409
541	vodnatelný	1	10	10	82
542	volatelný	0	0	9	72
543	volitelný	29	432	5597	44381
544	vpočitatelný	0	0	0	0
545	vrásnitelný	0	0	1	5
546	vratitelný	7	9	118	275
547	vstřebatelný	3	32	627	3212
548	vsunutelný	0	0	2	6
549	všespasitelný	1	11	105	458
550	všesrozumitelný	0	0	2	5
551	vtažitelný	0	0	2	14
552	vtíratelný	0	0	4	7
553	vybavitelný	0	5	8	71
554	vyčerpatelný	1	293	70	8646
555	vyčíslitelný	3	132	139	4146
556	vyčlenitelný	0	1	5	19
557	vydělitelný	0	2	0	16
558	vydíratelný	14	41	341	938
559	vyhasitelný	0	0	0	1
560	vyhladitelný	0	8	2	62
561	vyhnutelný	0	1123	5	28172
562	vyhodnotitelný	1	6	49	283
563	vyhostitelný	0	0	0	4
564	vyhubitelný	0	3	6	62
565	vychlípitelný	1	2	17	31
566	vychovatelný	1	20	135	653
567	vyjádřitelný	9	59	176	1502
568	vyjímatelný	10	54	669	4729
569	vykazatelný	0	1	68	264
570	vykladatelný	0	0	11	45
571	vykonatelný	7	49	615	3473
572	vykořenitelný	1	23	4	286
573	vykoupitelný	0	0	0	10
574	vykupitelný	0	0	0	25
575	vyléčitelný	2	312	142	8514
576	vylíčitelný	0	13	4	86
577	vyložitelný	1	9	46	201
578	vylučitelný	0	0	6	88
579	vymahatelný	11	114	541	5171
580	vymáhatelný	0	3	18	118

581	vymazatelný	0	6	4	110
582	vyměnitelný	7	150	754	7353
583	vymezitelný	1	18	54	367
584	vymluvitelný	0	0	0	11
585	vymrštitelný	0	1	17	39
586	vymyslitelný	0	0	3	39
587	vymytitelný	0	0	0	5
588	vymýtitelný	0	6	3	131
589	vynutitelný	2	37	139	1360
590	vypátratelný	0	3	11	93
591	vyplatitelný	0	0	3	46
592	vyplnitelný	0	1	23	143
593	vypnutelný	0	0	25	136
594	vypočitatelný	7	292	139	5272
595	vypověditelný	2	38	39	772
596	vypratelný	0	3	57	372
597	vypravitelný	0	1	0	98
598	vypsatelný	0	0	0	22
599	vypustitelný	1	9	4	81
600	vyrobitelný	2	12	113	505
601	vyrovnatelný	0	7	0	100
602	vyrubatelný	0	0	0	0
603	vyrušitelný	0	4	4	25
604	vyřešitelný	2	8	39	522
605	vysaditelný	0	0	1	3
606	vysílatelný	0	1	12	71
607	vyslovitelný	2	109	107	2699
608	vysokotavitelný	0	1	1	16
609	vysouvatelný	0	0	31	187
610	vystihnutelný	0	0	8	42
611	vystižitelný	0	5	2	191
612	vysunovatelný	1	4	13	134
613	vysunutelný	1	3	11	44
614	vysvětlitelný	32	457	765	13795
615	vyšinutelný	0	0	0	1
616	vytavitelný	2	2	20	93
617	vytažitelný	0	0	7	54
618	vytěžitelný	0	11	9	306
619	vytopitelný	0	2	8	90
620	vytvrditelný	0	0	12	166
621	využitelný	80	532	6085	34778
622	využitkovatelný	0	0	0	2
623	vyvažitelný	0	0	3	22
624	vyvážitelný	0	2	3	26
625	vyvlastnitelný	0	1	0	5
626	vyvoditelný	1	3	18	104
627	vyvolatelný	1	2	24	124
628	vyvratitelný	2	85	120	3856
629	vyvzpomenutelný	0	0	0	0

630	vyzkoumatelný	0	0	0	11
631	vyzpytatelný	0	408	14	15367
632	vzdělatelný	0	1	20	385
633	vzdělavatelný	0	16	46	563
634	vzkřisitelný	0	0	0	0
635	vzkřísitelný	0	1	0	3
636	vznítitelný	0	0	1	28
637	vzpřímitelný	0	0	0	0
638	vzrušitelný	0	7	14	58
639	vztyčitelný	3	9	6	27
640	zabavitelný	0	2	19	1541
641	zabranitelný	0	0	1	12
642	zacelitelný	0	1	1	61
643	zadatelný	0	100	1	2514
644	zadržitelný	3	179	14	3382
645	zahladitelný	0	2	1	34
646	zahraditelný	0	0	0	3
647	zachovatelný	0	0	7	23
648	zachranitelný	0	3	13	143
649	zachytitelný	5	82	289	2045
650	zajistitelný	2	9	30	354
651	zaměnitelný	18	533	813	26679
652	zaměstnatelný	0	6	54	1399
653	zamezitelný	0	2	0	12
654	zamykatelný	2	10	111	907
655	zanedbatelný	258	1912	9807	64660
656	zapalitelný	0	0	3	31
657	zapamatovatelný	11	59	1093	6849
658	zapisovatelný	1	18	103	732
659	zaplatitelný	0	15	23	702
660	zaplombovatelný	0	0	1	3
661	započitatelný	6	44	353	2323
662	započítatelný	0	9	18	105
663	zapojitelný	0	6	33	135
664	zapomenutelný	1	698	193	58802
665	zapsatelný	0	0	18	90
666	zařaditelný	12	119	396	3501
667	zasažitelný	2	14	52	330
668	zasouvatelný	0	0	18	102
669	zastavitelný	1	40	95	6375
670	zastrašitelný	0	1	5	41
671	zastupitelný	6	530	139	16870
672	zasunovatelný	0	2	7	41
673	zatahovatelný	0	0	17	105
674	zatajitelný	0	2	0	7
675	zatažitelný	0	6	35	292
676	zatížitelný	0	1	113	396
677	zatopitelný	0	0	1	14
678	zatratitelný	0	0	2	4

679	zavržitelný	0	0	11	65
680	zaznamenatelný	1	11	158	749
681	zažehnatelný	0	0	0	5
682	zažitelný	0	1	2	16
683	zažívatelný	0	0	1	2
684	zbadatelný	0	26	5	226
685	zbádatelný	0	1	0	0
686	zbořitelný	0	2	2	35
687	zcizitelný	3	53	7	1393
688	zdanitelný	23	465	651	13591
689	zděditelný	0	0	5	15
690	zdokonalitelný	1	3	10	41
691	zdolatelný	2	29	33	671
692	zdůvodnitelný	13	84	212	1648
693	zdvihatelný	0	0	2	19
694	zdvíhatelný	0	0	0	4
695	zhasitelný	0	1	2	14
696	zhojitelný	0	13	5	324
697	zhostitelný	0	0	0	1
698	zhotovitelný	0	1	13	100
699	zhubitelný	0	0	0	7
700	zhutnitelný	0	0	10	32
701	získatelný	1	16	103	815
702	zjistitelný	20	149	648	5722
703	zkapalnitelný	0	2	4	12
704	zkazitelný	0	6	1	197
705	zklamatelný	0	0	0	2
706	zkojitelný	0	0	0	1
707	zkrmitelný	0	0	1	22
708	zkrotitelný	0	8	11	306
709	zkvasitelný	0	1	26	303
710	zléčitelný	0	0	0	1
711	zlomitelný	0	5	6	391
712	zmařitelný	0	0	1	4
713	změnitelný	3	71	55	2852
714	změřitelný	3	46	92	1351
715	zmontovatelný	0	0	0	1
716	zmožitelný	0	0	0	0
717	zmýdelnitelný	0	1	0	34
718	zmýlitelný	0	0	0	2
719	znatelný	112	0	7008	26904
720	znavitelný	0	0	1	8
721	znázornitelný	0	0	6	42
722	zneužitelný	20	82	795	4163
723	zničitelný	0	224	157	10298
724	znovupoužitelný	0	0	84	410
725	zobrazitelný	2	22	183	1145
726	zodpověditelný	0	19	18	845
727	zpeněžitelný	1	33	54	448

728	zpívatelný	2	3	14	109
729	zpochybnitelný	6	6	240	16113
730	zpracovatelný	11	49	511	2383
731	zranitelný	105	642	3421	24785
732	zrušitelný	1	33	32	1700
733	zřetelný	365	2032	8933	48701
734	ztišitelný	0	4	2	153
735	ztotožnitelný	1	9	32	129
736	zúčtovatelný	0	15	26	502
737	zúročitelný	0	1	11	71
738	zúrodnitelný	0	0	0	11
739	zušlechtitelný	1	1	0	7
740	zužitkovatelný	2	16	12	223
741	zuživatelný	0	0	0	16
742	zvažitelný	1	6	1	43
743	zvážitelný	0	0	0	24
744	zvladatelný	1	105	397	7605
745	zvládatelný	0	4	19	119
746	zvládnutelný	27	266	842	7017
747	zvratitelný	1	41	13	1057
748	žalovatelný	9	40	160	1062
749	žitelný	1	3	23	117

11.2 Příloha 2: Seznam dvojic sloveso – adjektivum zakončených řetězcem *-telný* získaný pomocí nástroje Morfio

	SLOVESO	FREK. JEDN.	ADJEKTIVUM	FREK. JEDN.
1	adaptoval	52	adaptovatelný	2
2	administroval	1	administrovatelný	2
3	adresoval	87	adresovatelný	9
4	akceptoval	107	akceptovatelný	186
5	aktivoval	81	aktivovatelný	1
6	aktualizoval	23	aktualizovatelný	2
7	algoritmizoval	1	algoritmizovatelný	4
8	analyzoval	150	analyzovatelný	11
9	animoval	1	animovatelný	1
10	aplikoval	90	aplikovatelný	96
11	artikuloval	23	artikulovatelný	2
12	barvil	19	barvitelný	2
13	bodoval	189	bodovatelný	1
14	bránil	1437	bránitelný	1
15	brousil	58	brousitelný	2
16	byl	240868	bytelný	197
17	cil	2	citelný	363
18	citoval	691	citovatelný	1
19	cvičil	203	cvičitelný	1
20	časoval	3	časovatelný	1
21	čerpal	219	čerpatelný	1
22	čichal	40	čichatelný	2
23	čil	3	čitelný	672
24	čistil	160	čistitelný	7
25	členil	17	členitelný	4
26	datoval	19	datovatelný	6
27	dávkoval	5	dávkovatelný	4
28	dědil	29	děditelný	1
29	dedukoval	5	dedukovatelný	1
30	definoval	219	definovatelný	101
31	deformoval	7	deformovatelný	8
32	degradoval	17	degradovatelný	1
33	deklaroval	83	deklarovatelný	1
34	dělil	228	dělitelný	56
35	demonstroval	140	demonstrovatelný	2
36	demontoval	16	demontovatelný	20
37	destabilizoval	4	destabilizovatelný	1
38	dešifroval	18	dešifrovatelný	8
39	detekoval	10	detekovatelný	15
40	determinoval	1	determinovatelný	2
41	diagnostikoval	35	diagnostikovatelný	2
42	diferencoval	6	diferencovatelný	15
43	diskutoval	160	diskutovatelný	1
44	disponoval	137	disponovatelný	4

45	distribuoval	38	distribuovatelný	1
46	docenil	13	docenitelný	2
47	dodával	458	dodávatelný	1
48	dohledal	8	dohledatelný	26
49	dohlédnul	1	dohlédnutelný	5
50	doloval	18	dolovatelný	1
51	doložil	107	doložitelný	79
52	dopínal	2	dopínatelný	1
53	doporučil	1096	doporučitelný	6
54	dosadil	107	dosaditelný	1
55	dotknul	60	dotknutelný	4
56	dovodil	43	dovoditelný	1
57	dráždil	116	drážditelný	1
58	dýchal	577	dýchatelný	36
59	editoval	8	editovatelný	11
60	evakuoval	8	evakuovatelný	1
61	evidoval	48	evidovatelný	2
62	expandoval	28	expandovatelný	1
63	extrahoval	4	extrahovatelný	18
64	filtroval	6	filtrovatelný	2
65	financoval	142	financovatelný	8
66	fixoval	14	fixovatelný	1
67	formalizoval	3	formalizovatelný	1
68	formoval	96	formovatelný	2
69	formuloval	384	formulovatelný	9
70	fotografoval	240	fotografovatelný	2
71	hájil	653	hájitelný	3
72	hermetizoval	1	hermetizovatelný	1
73	hlasoval	239	hlasovatelný	1
74	hledal	3335	hledatelný	2
75	hmatal	79	hmatatelný	477
76	hodnotil	620	hodnotitelný	23
77	hojil	16	hojitelný	5
78	hypnotizoval	27	hypnotizovatelný	1
79	charakterizoval	310	charakterizovatelný	7
80	choval	2161	chovatelný	1
81	chutnal	132	chutnatelný	1
82	chytal	480	chytatelný	2
83	idealizoval	10	idealizovatelný	1
84	identifikoval	187	identifikovatelný	133
85	ignoroval	564	ignorovatelný	1
86	implantoval	10	implantovatelný	1
87	implementoval	13	implementovatelný	5
88	indikoval	10	indikovatelný	1
89	individualizoval	1	individualizovatelný	1
90	indukoval	2	indukovatelný	6
91	infikoval	19	infikovatelný	1
92	instaloval	104	instalovatelný	9
93	instruoval	61	instruovatelný	1

94	integroval	27	integrovatelný	9
95	interpretoval	88	interpretovatelný	23
96	investoval	396	investovatelný	1
97	izoloval	61	izolovatelný	1
98	kalkuloval	34	kalkulovatelný	3
99	kapitalizoval	2	kapitalizovatelný	3
100	klasifikoval	26	klasifikovatelný	2
101	klikal	2	klikatelný	2
102	kolaudoval	2	kolaudovatelný	1
103	kombinoval	56	kombinovatelný	11
104	kompenzoval	42	kompenzovatelný	3
105	kompostoval	2	kompostovatelný	9
106	komunikoval	94	komunikovatelný	9
107	konkretizoval	19	konkretizovatelný	1
108	konstatoval	2999	konstatovatelný	1
109	konstruoval	23	konstruovatelný	1
110	kontroloval	414	kontrolovatelný	95
111	konzumoval	32	konzumovatelný	3
112	kopíroval	52	kopírovatelný	2
113	korigoval	78	korigovatelný	2
114	korumpoval	4	korumpovatelný	1
115	koučoval	32	koučovatelný	1
116	koukal	732	koukatelný	14
117	kritizoval	815	kritizovatelný	6
118	krmil	150	krmitelný	2
119	křížil	18	křížitelný	1
120	kultivoval	10	kultivovatelný	1
121	kvalifikoval	74	kvalifikovatelný	1
122	kvantifikoval	2	kvantifikovatelný	31
123	kypřil	1	kypřitelný	1
124	ladil	66	laditelný	12
125	lapil	65	lapitelný	1
126	léčil	343	léčitelný	65
127	lepil	83	lepitelný	1
128	leštil	51	leštitelný	3
129	likvidoval	92	likvidovatelný	1
130	lokalizoval	10	lokalizovatelný	8
131	lovil	217	lovitelný	1
132	luštil	34	luštitelný	2
133	manévroval	23	manévrovatelný	3
134	manipuloval	93	manipulovatelný	48
135	mapoval	47	mapovatelný	1
136	maskoval	51	maskovatelný	10
137	měnil	702	měnitelný	32
138	měřil	538	měřitelný	351
139	mísil	135	mísitelný	12
140	mluvil	6800	mluvitelný	1
141	mobilizoval	15	mobilizovatelný	5
142	modifikoval	23	modifikovatelný	14

143	moduloval	2	modulovatelný	2
144	motivoval	43	motivovatelný	1
145	myslil	369	myslitelný	391
146	nafouknul	5	nafouknutelný	2
147	nafukoval	19	nafukovatelný	2
148	nahlédnul	3	nahlédnutelný	15
149	nahradil	1237	nahraditelný	76
150	nahrával	133	nahrávatelný	1
151	najímal	40	najímatelný	1
152	naklopil	2	naklopitelný	2
153	napadnul	7	napadnutelný	40
154	naplnil	751	naplnitelný	3
155	napodobil	192	napodobitelný	11
156	napojil	60	napojitelný	1
157	napravil	188	napravitelný	7
158	naprogramoval	21	naprogramovatelný	1
159	nárokoval	17	nárokovatelnýý	1
160	narušil	201	narušitelný	1
161	naříkal	222	naříkatelný	1
162	nasadil	1157	nasaditelný	2
163	následoval	1864	následovatelný	2
164	nastavil	339	nastavitelný	356
165	nasytil	47	nasytitelný	2
166	natahoval	227	natahovatelný	1
167	natočil	1518	natočitelný	1
168	naučil	2665	naučitelný	4
169	navodil	32	navoditelný	1
170	nazíral	6	nazíratelný	1
171	neadaptoval	1	neadaptovatelný	2
172	neakceptoval	23	neakceptovatelný	52
173	neaktualizoval	2	neaktualizovatelný	1
174	neanalyzoval	3	neanalyzovatelný	5
175	neaplikoval	2	neaplikovatelný	8
176	nebránil	301	nebránitelný	2
177	nebrousil	2	nebrousitelný	1
178	nečil	1	nečitelný	323
179	nedefinoval	6	nedefinovatelný	100
180	nedeformoval	1	nedeformovatelný	3
181	nedělil	15	nedělitelný	139
182	nedešifroval	1	nedešifrovatelný	4
183	nedetekoval	1	nedetekovatelný	3
184	nediskutoval	10	nediskutovatelný	2
185	nedisponoval	20	nedisponovatelný	2
186	nedobyl	18	nedobytelný	1
187	nedocenil	25	nedocenitelný	79
188	nedohledal	4	nedohledatelný	8
189	nedoložil	17	nedoložitelný	9
190	nedomluvil	47	nedomluvitelný	1
191	nedoplatil	11	nedoplatitelný	1

192	nedoplnil	5	nedoplnitelný	1
193	nedoručil	1	nedoručitelný	11
194	nedosnil	1	nedosnitelný	1
195	nedotknul	14	nedotknutelný	327
196	nedovolal	30	nedovolatelný	1
197	nedýchal	87	nedýchatelný	55
198	neevidoval	4	neevidovatelný	1
199	neformoval	3	neformovatelný	1
200	negarantoval	3	negarantovatelný	4
201	nehájil	16	nehájitelný	1
202	nehlasoval	42	nehlasovatelný	4
203	nehledal	226	nehledatelný	1
204	nechytal	60	nechytatelný	42
205	neidentifikoval	9	neidentifikovatelný	98
206	neilustroval	1	neilustrovatelný	1
207	neinscenoval	3	neinscenovatelný	2
208	neinstruoval	4	neinstruovatelný	1
209	neinterpretoval	1	neinterpretovatelný	3
210	nekombinoval	1	nekombinovatelný	2
211	nekomunikoval	31	nekomunikovatelný	1
212	nekonstruoval	1	nekonstruovatelný	1
213	nekontroloval	37	nekontrolovatelný	194
214	nekonzumoval	8	nekonzumovatelný	1
215	nekoordinoval	2	nekoordinovatelný	1
216	nekopíroval	13	nekopírovatelný	1
217	nekorigoval	1	nekorigovatelný	2
218	nekoukal	49	nekoukatelný	4
219	nekritizoval	29	nekritizovatelný	7
220	nelapil	2	nelapitelný	1
221	neléčil	15	neléčitelný	56
222	nemakal	2	nemakatelný	1
223	nemaloval	29	nemalovatelný	1
224	nemanipuloval	13	nemanipulovatelný	1
225	nemaskoval	4	nemaskovatelný	7
226	neměnil	169	neměnitelný	10
227	neměřil	20	neměřitelný	41
228	nemísil	1	nemísitelný	11
229	nemotivoval	4	nemotivovatelný	1
230	nemyslil	39	nemyslitelný	530
231	nenabažil	5	nenabažitelný	1
232	nenahmatal	16	nenahmatatelný	1
233	nenahradil	18	nenahraditelný	385
234	nenaměřil	1	nenaměřitelný	1
235	nenapadnul	2	nenapadnutelný	40
236	nenaplnil	56	nenaplnitelný	3
237	nenapodobil	7	nenapodobitelný	140
238	nenapravil	17	nenapravitelný	311
239	nenarušil	42	nenarušitelný	10
240	nenastavil	5	nenastavitelný	3

241	nenasytil	4	nenasytitelný	2
242	nenaučil	187	nenaučitelný	2
243	nenosil	125	nenositelný	2
244	neobdělával	1	neobdělávatelný	1
245	neoběsil	4	neoběsitelný	1
246	neobchodoval	1	neobchodovatelný	10
247	neobjasnil	15	neobjasnitelný	3
248	neoblafnul	1	neoblafnutelný	11
249	neobnovil	17	neobnovitelný	72
250	neobrazil	1	neobrazitelný	1
251	neobrodil	1	neobroditelný	1
252	neobsadil	17	neobsaditelný	1
253	neocenil	33	neocenitelný	268
254	neočekával	239	neočekávatelný	2
255	neodcizil	26	neodcizitelný	2
256	neodčinil	2	neodčinitelný	22
257	neoddělil	7	neoddělitelný	157
258	neodhadnul	1	neodhadnutelný	24
259	neodhalil	70	neodhalitelný	16
260	neodložil	30	neodložitelný	1
261	neodmontoval	1	neodmontovatelný	1
262	neodolal	224	neodolatelný	484
263	neodpojil	3	neodpojitelný	2
264	neodposlouchával	2	neodposlouchávatelný	1
265	neodpustil	304	neodpustitelný	132
266	neodpykal	2	neodpykatelný	1
267	neodstranil	26	neodstranitelný	74
268	neodůvodnil	2	neodůvodnitelný	9
269	neodvalil	1	neodvalitelný	2
270	neodvolal	58	neodvolatelný	111
271	neohrozil	82	neohrozitelný	8
272	neokoukal	2	neokoukatelný	2
273	neomezil	30	neomezitelný	1
274	neomluvil	50	neomluvitelný	107
275	neopakoval	69	neopakovatelný	494
276	neoperoval	4	neoperovatelný	11
277	neopomenul	32	neopomenutelný	33
278	neopominul	6	neopominutelný	40
279	neoposlouchal	1	neoposlouchatelný	2
280	neopravil	23	neopravitelný	30
281	neorientoval	8	neorientovateln	2
282	neospravedlnil	2	neospravedlnitelný	34
283	neošetřil	2	neošetřitelný	1
284	neověřil	22	neověřitelný	14
285	neovládnul	2	neovládnutelný	5
286	neovlivnil	42	neovlivnitelný	52
287	neoznačil	23	neoznačitelný	1
288	neoženil	129	neoženitelný	1
289	nepadělal	2	nepadělatelný	1

290	nepěstoval	18	nepěstovatelný	1
291	nepil	255	nepitelný	6
292	neplánoval	49	neplánovatelný	1
293	nepodcenil	14	nepodcenitelný	1
294	nepodchytil	3	nepodchytitelný	1
295	nepodložil	2	nepodložitelný	2
296	nepodmanil	3	nepodmanitelný	1
297	nepodpořil	63	nepodpořitelný	1
298	nepohnul	528	nepohnutelný	9
299	nepohřbil	5	nepohřbitelný	1
300	nepochopil	631	nepochopitelný	1195
301	nepojímal	3	nepojímatelný	1
302	nepojistil	5	nepojistitelný	14
303	nepojmenoval	12	nepojmenovatelný	73
304	nepokořil	16	nepokořitelný	5
305	nepolapil	3	nepolapitelný	74
306	nepolepšil	14	nepolepšitelný	28
307	nepoměřil	1	nepoměřitelný	3
308	nepominul	11	nepominutelný	50
309	nepomyslil	20	nepomyslitelný	1
310	nepopíral	36	nepopíratelný	36
311	nepopsal	21	nepopsatelný	374
312	neporanil	26	neporanitelný	1
313	neporazil	54	neporazitelný	207
314	neporovnal	4	neporovnatelný	37
315	neporušil	135	neporušitelný	30
316	neposlouchal	364	neposlouchatelný	5
317	nepostačil	3	nepostačitelný	1
318	nepostavil	156	nepostavitelný	2
319	nepostihnul	1	nepostihnutelný	7
320	nepostrádal	44	nepostrádatelný	1
321	nepostřehnul	3	nepostřehnutelný	93
322	nepotlačil	7	nepotlačitelný	56
323	nepotopil	15	nepotopitelný	20
324	nepoučil	31	nepoučitelný	110
325	nepoužil	251	nepoužitelný	361
326	nepovšimnul	4	nepovšimnutelný	1
327	nepoznal	970	nepoznatelný	95
328	nepozoroval	76	nepozorovatelný	33
329	neprobádal	2	neprobádatelný	1
330	neprogramoval	1	neprogramovatelný	1
331	neprohlédnul	1	neprohlédnutelný	2
332	neprojednal	24	neprojednatelný	1
333	neprolomil	6	neprolomitelný	3
334	neproměnil	239	neproměnitelný	1
335	neprominul	6	neprominutelný	4
336	nepromrhal	2	nepromrhatelný	1
337	neprorazil	18	neprorazitelný	1
338	neprosadil	205	neprosaditelný	7

339	neprověřil	14	neprověřitelný	2
340	neprovozoval	25	neprovozovatelný	1
341	neprozkoumal	16	neprozkoumatelný	1
342	nepředal	50	nepředatelný	1
343	nepředpokládal	154	nepředpokládatelný	2
344	nepředpovídal	1	nepředpovídatelný	2
345	nepředstavil	74	nepředstavitelný	642
346	nepředvídal	38	nepředvídatelný	399
347	nepřekazil	4	nepřekazitelný	1
348	nepřeklenul	2	nepřeklenutelný	14
349	nepřekonal	97	nepřekonatelný	580
350	nepřekotil	2	nepřekotitelný	1
351	nepřekročil	110	nepřekročitelný	94
352	nepřeložil	15	nepřeložitelný	42
353	nepřelstil	4	nepřelstitelný	1
354	nepřeměnil	1	nepřeměnitelný	1
355	nepřemístil	3	nepřemístitelný	1
356	nepřepisoval	3	nepřepisovatelný	3
357	nepřerušil	60	nepřerušitelný	2
358	nepřeskočil	15	nepřeskočitelný	4
359	nepřeslechnul	1	nepřeslechnutelný	30
360	nepřesvědčil	167	nepřesvědčitelný	3
361	nepřijal	286	nepřijatelný	1010
362	nepřivolal	13	nepřivolatelný	1
363	nepublikoval	35	nepublikovatelný	40
364	nerealizoval	22	nerealizovatelný	64
365	nereformoval	1	nereformovatelný	7
366	neregistroval	11	neregistrovatelný	3
367	nereguloval	1	neregulovatelný	12
368	nerekonstruoval	1	nerekonstruovatelný	1
369	nerozbil	43	nerozbitelný	1
370	nerozčlenil	1	nerozčlenitelný	1
371	nerozdělil	11	nerozdělitelný	9
372	nerozdýchal	2	nerozdýchatelný	1
373	nerozebíral	15	nerozebíratelný	4
374	nerozeznal	64	nerozeznatelný	68
375	nerozchodil	2	nerozchoditelný	1
376	nerozlišil	10	nerozlišitelný	42
377	nerozložil	2	nerozložitelný	10
378	nerozluštil	10	nerozluštitelný	43
379	nerozměnil	1	nerozměnitelný	1
380	nerozpoznal	33	nerozpoznatelný	16
381	nerozrušil	6	nerozrušitelný	1
382	nerozřešil	1	nerozřešitelný	1
383	nerozšířil	42	nerozšířitelný	1
384	neroztříštil	2	neroztříštitelný	2
385	neředil	2	neředitelný	1
386	neřešil	144	neřešitelný	343
387	neřídil	119	neříditelný	1

388	nesčítal	1	nesčítatelný	1
389	nesdělil	117	nesdělitelný	54
390	nesehnal	111	nesehnatelný	7
391	nesesadil	2	nesesaditelný	1
392	nesestřelil	1	nesestřelitelný	5
393	neseznal	1	neseznatelný	1
394	nesledoval	148	nesledovatelný	2
395	neslíbal	1	neslíbatelný	4
396	nesmazal	8	nesmazatelný	116
397	nesmyl	9	nesmytelný	6
398	nesnímal	2	nesnímatelný	2
399	nesoudil	18	nesouditelný	3
400	nespasil	9	nespasitelný	2
401	nespatřil	377	nespatřitelný	6
402	nespecifikoval	25	nespecifikovatelný	13
403	nesplatil	14	nesplatitelný	4
404	nesplnil	287	nesplnitelný	203
405	nespočítal	23	nespočítatelný	3
406	nespojil	35	nespojitelný	28
407	nespoutal	3	nespoutatelný	2
408	nespravil	14	nespravitelný	1
409	nespustil	147	nespustitelný	2
410	nesrovnal	9	nesrovnatelný	207
411	nestanovil	31	nestanovitelný	1
412	nestíhal	44	nestíhatelný	1
413	nestihnul	7	nestihnutelný	1
414	nestlačil	1	nestlačitelný	13
415	nestřežil	5	nestřežitelný	1
416	nestvořil	34	nestvořitelný	1
417	nestylizoval	3	nestylizovatelný	1
418	neštěpil	1	neštěpitelný	3
419	netestoval	11	netestovatelný	4
420	netěžil	8	netěžitelný	2
421	netisknul	1	netisknutelný	2
422	netoleroval	16	netolerovatelný	3
423	netrestal	15	netrestatelný	3
424	neubytoval	11	neubytovatelný	1
425	neudivil	3	neudivitelný	1
426	neudolal	3	neudolatelný	3
427	neufinancoval	1	neufinancovatelný	7
428	neuhasil	3	neuhasitelný	18
429	neuhlídal	30	neuhlídatelný	7
430	neuchopil	4	neuchopitelný	153
431	neujasnil	1	neujasnitelný	1
432	neukočíroval	1	neukočírovatelný	2
433	neukojil	3	neukojitelný	69
434	neukončil	23	neukončitelný	3
435	neumořil	1	neumořitelný	1
436	neunavil	16	neunavitelný	7

437	neupevnil	1	neupevnitelný	1
438	neuplatnil	54	neuplatnitelný	3
439	neurazil	98	neurazitelný	1
440	neurčil	41	neurčitelný	29
441	neuřídil	7	neuříditelný	1
442	neuskutečnil	94	neuskutečnitelný	102
443	neusměrnil	4	neusměrnitelný	1
444	neuspokojil	37	neuspokojitelný	5
445	neutahal	1	neutahatelný	2
446	neutajil	9	neutajitelný	1
447	neutěšil	2	neutěšitelný	9
448	neutišil	4	neutišitelný	11
449	neutlumil	5	neutlumitelný	1
450	neutratil	18	neutratitelný	1
451	neutřídil	1	neutříditelný	1
452	neututlal	1	neututlatelný	2
453	neuvažoval	257	neuvažovatelný	1
454	neuveřejnil	9	neuveřejnitelný	1
455	neuvěřil	140	neuvěřitelný	4245
456	neuvěznil	2	neuvěznitelný	1
457	neuzavíral	11	neuzavíratelný	2
458	neuznal	154	neuznatelný	16
459	nevážil	58	nevážitelný	1
460	neverbalizoval	1	neverbalizovatelný	1
461	nevěřil	1647	nevěřitelný	1
462	nevětral	1	nevětratelný	1
463	nevnímal	439	nevnímatelný	3
464	nevolil	54	nevolitelný	28
465	nevstřebal	6	nevstřebatelný	6
466	nevybavil	19	nevybavitelný	3
467	nevyčerpal	19	nevyčerpatelný	268
468	nevyčíslil	7	nevyčíslitelný	84
469	nevyčlenil	3	nevyčlenitelný	1
470	nevydíral	13	nevydíratelný	2
471	nevydýchal	10	nevydýchatelný	1
472	nevyhladil	3	nevyhladitelný	8
473	nevyhnul	134	nevyhnutelný	1110
474	nevyhodil	59	nevyhoditelný	2
475	nevychoval	10	nevychovatelný	2
476	nevyjádřil	226	nevyjádřitelný	24
477	nevyjasnil	5	nevyjasnitelný	1
478	nevyjednal	2	nevyjednatelný	2
479	nevykonal	44	nevykonatelný	5
480	nevykořenil	1	nevykořenitelný	10
481	nevykoupil	4	nevykoupitelný	1
482	nevyléčil	16	nevyléčitelný	196
483	nevylíčil	6	nevylíčitelný	3
484	nevylomil	2	nevylomitelný	1
485	nevyložil	17	nevyložitelný	1

486	nevyluštil	3	nevyluštitelný	1
487	nevymáhal	6	nevymáhatelný	1
488	nevymazal	7	nevymazatelný	2
489	nevyměnil	47	nevyměnitelný	1
490	nevymezil	6	nevymezitelný	5
491	nevymluvil	4	nevymluvitelný	1
492	nevymýtil	3	nevymýtitelný	3
493	nevynutil	3	nevynutitelný	2
494	nevypátral	18	nevypátratelný	3
495	nevyplavil	1	nevyplavitelný	1
496	nevyplnil	13	nevyplnitelný	4
497	nevypočítal	1	nevypočítatelný	6
498	nevypral	1	nevypratelný	2
499	nevypravil	34	nevypraviteln	2
500	nevyprázdnil	7	nevyprázdnitelný	1
501	nevyprodal	5	nevyprodatelný	1
502	nevypudil	66	nevypuditelný	2
503	nevypustil	23	nevypustitelný	1
504	nevyrovnal	60	nevyrovnatelný	9
505	nevyrušil	40	nevyrušitelný	5
506	nevyřešil	60	nevyřešitelný	7
507	nevysílal	9	nevysílatelný	1
508	nevysledoval	1	nevysledovatelný	4
509	nevyslovil	160	nevyslovitelný	118
510	nevystavil	23	nevystavitelný	1
511	nevystopoval	4	nevystopovatelný	2
512	nevystoupil	92	nevystoupitelný	1
513	nevystrašil	10	nevystrašitelný	1
514	nevysvětlil	231	nevysvětlitelný	468
515	nevyšinul	2	nevyšinutelný	1
516	nevytopil	2	nevytopitelný	1
517	nevyužil	264	nevyužitelný	32
518	nevyvážil	1	nevyvážitelný	1
519	nevyvětral	1	nevyvětratelný	1
520	nevzkřísil	2	nevzkřísitelný	1
521	nevzrušil	8	nevzrušitelný	2
522	nezabavil	1	nezabavitelný	1
523	nezadal	52	nezadatelný	81
524	nezahladil	2	nezahladitelný	2
525	nezahlédnul	1	nezahlédnutelný	1
526	nezahojil	3	nezahojitelný	3
527	nezachytil	92	nezachytitelný	40
528	nezajistil	60	nezajistitelný	1
529	nezaměnil	4	nezaměnitelný	469
530	nezaměstnal	12	nezaměstnatelný	8
531	nezaměstnával	9	nezaměstnávatelný	1
532	nezanedbal	22	nezanedbatelný	488
533	nezapamatoval	33	nezapamatovatelný	7
534	nezaplašil	3	nezaplašitelný	2

535	nezaplatil	200	nezaplatitelný	5
536	nezaplnil	2	nezaplnitelný	2
537	nezapomenul	2	nezapomenutelný	826
538	nezapudil	2	nezapuditelný	1
539	nezařadil	50	nezařaditelný	45
540	nezasloužil	119	nezasloužitelný	1
541	nezastavil	393	nezastavitelný	53
542	nezatahoval	9	nezatahovatelný	1
543	nezatemnil	2	nezatemnitelný	2
544	nezavršil	2	nezavršitelný	1
545	nezaznamenal	216	nezaznamenatelný	3
546	nezdařil	86	nezdařitelný	1
547	nezdolal	13	nezdolatelný	15
548	nezdůvodnil	10	nezdůvodnitelný	9
549	nezfalšoval	5	nezfalšovatelný	1
550	nezhasnul	1	nezhasnutelný	1
551	nezhojil	3	nezhojitelný	16
552	nezhroutil	38	nezhroutitelný	1
553	nezjednodušil	3	nezjednodušitelný	1
554	nezjistil	218	nezjistitelný	47
555	nezkrachoval	8	nezkrachovatelný	1
556	nezkrotil	7	nezkrotitelný	4
557	nezlomil	82	nezlomitelný	4
558	nezmařil	5	nezmařitelný	1
559	nezměnil	693	nezměnitelný	76
560	nezmenšil	11	nezmenšitelný	1
561	nezměřil	3	nezměřitelný	39
562	nezmírnil	14	nezmírnitelný	1
563	neznal	1596	neznatelný	114
564	neznázornil	1	neznázornitelný	1
565	nezneužil	31	nezneužitelný	2
566	nezničil	61	nezničitelný	218
567	nezobrazil	2	nezobrazitelný	9
568	nezpíval	52	nezpívatelný	1
569	nezpochybnil	40	nezpochybnitelný	312
570	nezpozoroval	101	nezpozorovatelný	3
571	nezpracoval	19	nezpracovatelný	2
572	nezprostředkoval	2	nezprostředkovatelný	2
573	nezranil	137	nezranitelný	60
574	nezrealizoval	7	nezrealizovatelný	1
575	nezredukoval	1	nezredukovatelný	2
576	nezrušil	48	nezrušitelý	56
577	nezřel	8	nezřetelný	348
578	neztišil	4	neztišitelný	2
579	neztratil	561	neztratitelný	1
580	nezužitkoval	3	nezužitkovatelný	2
581	nezveřejnil	75	nezveřejnitelný	1
582	nezviklal	4	nezviklatelný	9
583	nezvládnul	6	nezvládnutelný	118

584	nežaloval	13	nežalovateln	2
585	ničil	149	ničitelný	1
586	nosil	1431	nositelný	10
587	obarvil	27	obarvitelný	2
588	obdělával	20	obdělávatelný	10
589	obětoval	335	obětovatelný	1
590	obhájil	263	obhájitelný	1
591	obhlédnul	1	obhlédnutelný	1
592	obhospodařoval	12	obhospodařovatelný	2
593	obchodoval	108	obchodovatelný	72
594	objasnil	355	objasnitelný	5
595	objevil	8790	objevitelný	3
596	obnovil	348	obnovitelný	833
597	obohatil	183	obohatitelný	1
598	obrobil	1	obrobitelný	11
599	obsadil	1068	obsaditelný	2
600	obsloužil	58	obsloužitelný	1
601	obsluhoval	261	obsluhovatelný	5
602	obstaral	265	obstaratelný	1
603	obydlil	6	obydlitelný	1
604	obýval	153	obývatelný	2
605	ocenil	831	ocenitelný	30
606	očekával	1640	očekávatelný	46
607	očísloval	6	očíslovatelný	1
608	očistil	172	očistitelný	1
609	odboural	12	odbouratelný	23
610	odčerpal	40	odčerpatelný	2
611	odčinil	45	odčinitelný	1
612	oddělil	219	oddělitelný	33
613	odebíral	66	odebíratelný	1
614	odečítal	8	odečítatelný	1
615	odepínal	14	odepínatelný	5
616	odhadnul	8	odhadnutelný	34
617	odhalil	1079	odhalitelný	24
618	odklonil	63	odklonitelný	1
619	odklopil	65	odklopitelný	2
620	odlišil	45	odlišitelný	43
621	odlomil	30	odlomitelný	5
622	odložil	1508	odložitelný	4
623	odmontoval	29	odmontovatelný	1
624	odmyslil	1	odmyslitelný	2
625	odnímal	1	odnímatelný	63
626	odolal	245	odolatelný	2
627	odpařil	1	odpařitelný	1
628	odplavil	12	odplavitelný	1
629	odpojil	100	odpojitelný	6
630	odporoval	213	odporovatelný	1
631	odposlouchal	8	odposlouchatelný	1
632	odpustil	290	odpustitelný	15

633	odseknul	4	odseknutelný	1
634	odsoudil	634	odsouditelný	1
635	odstranil	471	odstranitelný	76
636	odškodnil	13	odškodnitelný	1
637	odšrouboval	92	odšroubovatelný	1
638	odůvodnil	139	odůvodnitelný	17
639	odvodil	88	odvoditelný	43
640	odvolal	864	odvolatelný	31
641	ohodnotil	99	ohodnotitelný	1
642	ohraničil	5	ohraničitelný	3
643	ohrozil	193	ohrozitelný	5
644	ohýbal	63	ohýbatelný	2
645	ochutnával	34	ochutnávatelný	1
646	oklamal	92	oklamatelný	2
647	omezil	341	omezitelný	1
648	omluvil	898	omluvitelný	86
649	opakoval	2556	opakovatelnýý	41
650	opékal	16	opékatelný	1
651	operoval	186	operovatelný	1
652	opomenul	57	opomenutelný	2
653	oponoval	205	oponovatelný	2
654	opotřebil	1	opotřebitelný	5
655	opracoval	7	opracovatelný	14
656	opravil	696	opravitelný	16
657	organizoval	302	organizovatelný	1
658	orientoval	128	orientovatelný	2
659	oslovil	1368	oslovitelný	8
660	ospravedlnil	53	ospravedlnitelný	83
661	osvětlil	97	osvětlitelný	1
662	osvobodil	320	osvoboditelný	1
663	osvojil	173	osvojitelný	1
664	ošetřil	102	ošetřitelný	1
665	otevíral	294	otevíratelný	16
666	otočil	7399	otočitelný	1
667	otvíral	267	otvíratelný	6
668	ověřil	403	ověřitelný	68
669	ovládal	507	ovládatelný	3
670	ovlivnil	578	ovlivnitelný	102
671	ovlivňoval	127	ovlivňovatelný	1
672	oxidoval	2	oxidovatelný	5
673	označil	2458	označitelný	4
674	parafrázoval	29	parafrázovatelný	4
675	parametrizoval	1	parametrizovatelný	1
676	patentoval	15	patentovatelný	4
677	pečoval	162	pečovatelný	1
678	personalizoval	1	personalizovatelný	1
679	pěstoval	263	pěstovatelný	5
680	pil	1043	pitelný	8
681	plánoval	545	plánovatelný	5

682	plnil	511	plnitelný	3
683	ploval	2	plovatelný	9
684	počítal	1211	počítatelný	5
685	podchytil	9	podchytitelný	3
686	podmiňoval	22	podmiňovatelný	2
687	podplatil	48	podplatitelný	5
688	podporoval	591	podporovatelný	1
689	podráždil	46	podrážditelný	1
690	podrobil	434	podrobitelný	1
691	podřadil	5	podřaditelný	3
692	pochopil	438	pochopitelný	1621
693	pochytil	95	pochytitelný	1
694	pojednal	46	pojednatelný	1
695	pojímal	17	pojímatelný	1
696	pojistil	208	pojistitelný	12
697	pojmenoval	448	pojmenovatelný	12
698	pojmul	7	pojmutelný	1
699	pokutoval	10	pokutovatelný	1
700	polapil	29	polapitelný	8
701	polarizoval	2	polarizovatelný	1
702	politizoval	4	politizovatelný	1
703	poměřil	9	poměřitelný	4
704	pominul	212	pominutelný	6
705	pomyslil	351	pomyslitelný	1
706	ponaučil	1	ponaučitelný	1
707	ponořil	458	ponořitelný	1
708	popíral	196	popíratelný	1
709	popsal	3479	popsatelný	99
710	porazil	1519	porazitelný	10
711	porovnal	117	porovnatelný	56
712	porušil	689	porušitelný	7
713	posadil	3268	posaditelný	1
714	poslouchal	1941	poslouchatelný	14
715	posoudil	160	posouditelný	3
716	posouval	83	posouvatelný	1
717	postačil	20	postačitelný	1
718	postavil	4993	postavitelný	1
719	postihnul	2	postihnutelný	12
720	postřehnul	3	postřehnutelný	79
721	posunoval	63	posunovatelný	3
722	posuzoval	135	posuzovatelný	2
723	poškodil	676	poškoditelný	3
724	poškrabal	15	poškrabatelný	1
725	potěšil	453	potěšitelný	144
726	potlačil	393	potlačitelný	2
727	potopil	165	potopitelný	2
728	použil	2109	použitelný	1076
729	povšimnul	16	povšimnutelný	1
730	pozměnil	101	pozměnitelný	2

731	poznal	4688	poznatelný	79
732	pozoroval	3467	pozorovatelný	256
733	požadoval	730	požadovatelný	1
734	praktikoval	65	praktikovatelný	1
735	predikoval	2	predikovatelný	3
736	preparoval	8	preparovatelný	1
737	prezentoval	334	prezentovatelný	2
738	privatizoval	20	privatizovatelný	1
739	prodloužil	401	prodloužitelný	2
740	produkoval	138	produkovatelný	1
741	programoval	10	programovatelný	121
742	prohledával	84	prohledávatelný	6
743	prohlédnul	6	prohlédnutelný	5
744	projednal	120	projednatelný	1
745	projektoval	225	projektovatelný	1
746	prokazoval	72	prokazovatelný	1
747	prokouknul	4	prokouknutelný	2
748	proměnil	1536	proměnitelný	1
749	prominul	44	prominutelný	1
750	pronajímal	49	pronajímatelný	23
751	proniknul	6	proniknutelný	8
752	propátral	12	propátratelný	1
753	propočítal	17	propočítatelný	1
754	propojil	94	propojitelný	2
755	propustil	379	propustitelný	1
756	prorazil	230	prorazitelný	1
757	prosadil	1269	prosaditelný	6
758	protrhnul	1	protrhnutelný	1
759	prověřil	205	prověřitelný	3
760	provozoval	2016	provozovatelný	2
761	prozkoumal	347	prozkoumatelný	3
762	prozřel	25	prozřetelný	14
763	předal	1788	předatelný	1
764	předělal	44	předělatelný	1
765	předpokládal	1161	předpokládatelný	5
766	předpovídal	137	předpovídatelný	2
767	představil	2832	představitelný	213
768	předvídal	177	předvídatelný	277
769	předvolil	1	předvolitelný	1
770	přehlédnul	1	přehlédnutelný	49
771	přehrával	153	přehrávatelný	1
772	překlenul	29	překlenutelný	2
773	překonal	1288	překonatelný	47
774	překousnul	2	překousnutelný	1
775	překročil	730	překročitelný	3
776	přeladil	19	přeladitelný	2
777	přeložil	637	přeložitelný	27
778	přeměnil	106	přeměnitelný	1
779	přemístil	129	přemístitelný	22

780	přepínal	22	přepínatelný	8
781	přepisoval	57	přepisovatelný	25
782	přepravil	63	přepravitelný	4
783	přerušil	1959	přerušitelný	2
784	přeskočil	381	přeskočitelný	1
785	přeskupil	11	přeskupitelný	1
786	přestavil	10	přestavitelný	19
787	přesvědčil	1549	přesvědčitelný	1
788	přetíral	2	přetíratelný	3
789	přetrhnul	3	přetrhnutelný	1
790	přezkoumal	43	přezkoumatelný	24
791	přežil	1325	přežitelný	1
792	přičítal	60	přičítatelný	1
793	přijal	3244	přijatelný	1884
794	přijímal	419	přijímatelný	1
795	připevnil	140	připevnitelný	1
796	připodobnil	14	připodobnitelný	1
797	připojil	1343	připojitelný	17
798	připravil	3022	připravitelný	2
799	přirovnal	267	přirovnatelný	8
800	přiřadil	58	přiřaditelný	10
801	přisoudil	106	přisouditelný	2
802	přivlastnil	87	přivlastnitelný	1
803	přizpůsobil	221	přizpůsobitelný	12
804	publikoval	560	publikovatelný	22
805	pumpoval	35	pumpovatelný	1
806	racionalizoval	4	racionalizovatelný	1
807	realizoval	226	realizovatelný	137
808	recykloval	3	recyklovatelný	71
809	redukoval	31	redukovatelný	13
810	reformoval	12	reformovatelný	4
811	regeneroval	4	regenerovatelný	1
812	registroval	74	registrovatelný	7
813	reguloval	19	regulovateln	47
814	reinterpretoval	3	reinterpretovatelný	2
815	reklamoval	16	reklamovatelný	2
816	rekonstruoval	49	rekonstruovatelný	6
817	rekvalifikoval	1	rekvalifikovatelný	1
818	replikoval	7	replikovatelný	1
819	reprezentoval	237	reprezentovatelný	2
820	reprodukoval	29	reprodukovatelný	32
821	respektoval	174	respektovatelný	1
822	revidoval	18	revidovatelný	1
823	roloval	10	rolovatelný	1
824	rozbil	760	rozbitelný	3
825	rozdělil	515	rozdělitelný	2
826	rozdýchal	10	rozdýchatelný	1
827	rozebíral	110	rozebíratelný	18
828	rozevíral	12	rozevíratelný	2

829	rozeznal	333	rozeznatelný	139
830	rozhodnul	22	rozhodnutelný	11
831	rozlišil	54	rozlišitelný	68
832	rozlomil	62	rozlomitelný	1
833	rozlousknul	1	rozlousknutelný	2
834	rozložil	330	rozložitelný	87
835	rozluštil	68	rozluštitelný	11
836	rozmontoval	10	rozmontovatelný	1
837	rozpohyboval	5	rozpohybovatelný	1
838	rozpojil	10	rozpojitelný	3
839	rozpoznal	332	rozpoznatelný	182
840	rozpustil	148	rozpustitelný	4
841	rozrušil	60	rozrušitelný	2
842	rozřešil	25	rozřešitelný	1
843	rozšifroval	6	rozšifrovatelný	1
844	rozšířil	1046	rozšířitelný	1
845	rozšiřoval	163	rozšiřovatelný	7
846	rozštěpil	20	rozštěpitelný	1
847	roztíral	14	roztíratelný	13
848	rozvinul	330	rozvinutelný	3
849	rýmoval	5	rýmovatelný	1
850	ředil	13	ředitelný	71
851	řešil	636	řešitelný	184
852	řídil	2037	říditelný	3
853	sankcionoval	4	sankcionovatelný	1
854	sbalil	266	sbalitelný	1
855	sdělil	5149	sdělitelný	37
856	sehnal	633	sehnatelný	5
857	separoval	1	separovatelný	2
858	seřizoval	5	seřizovatelný	1
859	sestavil	508	sestavitelný	8
860	sestavoval	83	sestavovatelný	1
861	seznal	58	seznatelný	6
862	shrnul	840	shrnutelný	2
863	simuloval	26	simulovatelný	1
864	skákal	323	skákatelný	1
865	skládal	488	skládatelný	3
866	skladoval	28	skladovatelný	1
867	sklopil	460	sklopitelný	1
868	skloubil	13	skloubitelný	2
869	skousnul	6	skousnutelný	1
870	sladil	12	sladitelný	1
871	sledoval	4640	sledovatelný	28
872	slíbal	5	slíbatelný	1
873	složil	144	složitelný	2
874	smazal	93	smazatelný	3
875	směnil	12	směnitelný	56
876	směroval	31	směrovatelný	1
877	smontoval	14	smontovatelný	5

878	smrštil	13	smrštitelný	8
879	smyl	61	smytelný	1
880	smýval	24	smývatelný	1
881	snímal	34	snímatelný	49
882	soudil	367	souditelný	13
883	spasil	72	spasitelný	16
884	spatřil	3805	spatřitelný	4
885	specifikoval	26	specifikovatelný	7
886	spínal	15	spínatelný	1
887	splatil	104	splatitelný	1
888	splnil	1155	splnitelný	78
889	spojil	1003	spojitelný	6
890	spojoval	300	spojovatelný	1
891	spolykal	81	spolykatelný	1
892	spořil	9	spořitelný	53
893	spravoval	194	spravovatelný	7
894	spustil	1742	spustitelný	39
895	sroloval	35	srolovatelný	4
896	srovnal	559	srovnatelný	1979
897	si	87	stelný	5
898	stahoval	168	stahovatelný	2
899	standardizoval	5	standardizovatelný	1
900	stanovil	759	stanovitelný	10
901	startoval	337	startovatelný	1
902	stavil	207	stavitelný	62
903	stěsnal	1	stěsnatelný	1
904	stěžoval	898	stěžovatelný	1
905	stihal	1	stihatelný	1
906	stíhal	75	stíhatelný	7
907	stíral	56	stíratelný	7
908	stlačil	41	stlačitelný	7
909	stopoval	88	stopovatelný	1
910	strhnul	1	strhnutelný	1
911	strukturoval	10	strukturovatelný	4
912	svařil	4	svařitelný	1
913	svléknul	4	svléknutelný	1
914	symbolizoval	64	symbolizovatelný	1
915	synchronizoval	1	synchronizovatelný	1
916	šířil	373	šířitelný	1
917	šrouboval	6	šroubovatelný	1
918	šteloval	5	štelovatelný	1
919	štěpil	4	štěpitelný	12
920	štípal	87	štípatelný	10
921	tavil	8	tavitelný	3
922	testoval	150	testovatelný	12
923	těžil	144	těžitelný	14
924	tisknul	16	tisknutelný	2
925	toleroval	64	tolerovatelný	16
926	transformoval	37	transformovatelný	3

927	transkriboval	2	transkribovatelný	1
928	transplantoval	6	transplantovatelný	2
929	transponoval	10	transponovatelný	2
930	transportoval	41	transportovatelný	2
931	trefil	1950	trefitelný	1
932	trénoval	556	trénovatelný	2
933	trestal	152	trestatelný	2
934	třídil	67	tříditelný	1
935	tvaroval	12	tvarovatelný	17
936	tvrdil	4188	tvrditelný	2
937	ubytoval	257	ubytovatelný	1
938	účtoval	45	účtovatelný	1
939	udržoval	579	udržovatelný	17
940	ufinancoval	2	ufinancovatelný	8
941	uhádnul	1	uhádnutelný	1
942	uhlídal	23	uhlídatelný	3
943	uchopil	1300	uchopitelný	126
944	uchoval	205	uchovatelný	1
945	ukočíroval	4	ukočírovatelný	1
946	ukončil	1385	ukončitelný	1
947	ukotvil	7	ukotvitelný	2
948	ulovil	170	ulovitelný	1
949	umístil	762	umístitelný	8
950	umořil	8	umořitelný	2
951	unavil	94	unavitelný	3
952	uplatnil	350	uplatnitelný	36
953	upotřebil	4	upotřebitelný	26
954	upravil	630	upravitelný	21
955	upravoval	170	upravovatelný	1
956	určil	671	určitelný	36
957	určoval	180	určovatelný	1
958	usadil	1503	usaditelný	1
959	uskladnil	8	uskladnitelný	3
960	uskutečnil	887	uskutečnitelný	93
961	usměrnil	94	usměrnitelný	1
962	uspokojil	156	uspokojitelný	1
963	usvědčil	62	usvědčitelný	1
964	ušetřil	401	ušetřitelný	1
965	utajil	27	utajitelnou	1
966	utěšil	62	utěšitelný	1
967	utřídil	16	utříditelný	1
968	uvažoval	2645	uvažovatelný	1
969	uvěřil	515	uvěřitelný	186
970	uzamknul	3	uzamknutelný	1
971	uzamykal	4	uzamykatelný	69
972	uzavíral	182	uzavíratelný	54
973	uznal	1193	uznatelný	202
974	užil	621	užitelný	2
975	včlenil	18	včlenitelný	1

976	větral	13	větratelný	13
977	vnímal	919	vnímatelný	52
978	volil	422	volitelný	472
979	vstřebal	50	vstřebatelný	12
980	vybavil	581	vybavitelný	5
981	vyčerpal	179	vyčerpatelnýý	11
982	vyčíslil	158	vyčíslitelný	31
983	vyčlenil	139	vyčlenitelný	2
984	vydal	6808	vydatelný	1
985	vydělal	911	vydělatelný	1
986	vydělil	20	vydělitelný	5
987	vydíral	82	vydíratelný	27
988	vyhledal	572	vyhledatelný	3
989	vyhodnocoval	24	vyhodnocovatelný	1
990	vyhodnotil	107	vyhodnotitelný	8
991	vyhradil	90	vyhraditelný	1
992	vychoval	146	vychovatelný	5
993	vyjádřil	2583	vyjádřitelný	33
994	vyjasnil	55	vyjasnitelný	1
995	vyjednal	123	vyjednatelný	1
996	vyjímal	86	vyjímatelný	28
997	vyklopil	120	vyklopitelný	1
998	vykloubil	39	vykloubitelný	1
999	vykonal	490	vykonatelný	95
1000	vykoupil	111	vykoupitelný	1
1001	vyléčil	175	vyléčitelný	15
1002	vylíčil	622	vylíčitelný	1
1003	vyloučil	385	vyloučitelný	1
1004	vyložil	515	vyložitelný	7
1005	vyluhoval	3	vyluhovatelný	2
1006	vymáhal	40	vymáhatelný	1
1007	vymazal	153	vymazatelný	1
1008	vyměnil	790	vyměnitelný	82
1009	vymezil	123	vymezitelný	19
1010	vymýtil	18	vymýtitelný	2
1011	vymýval	14	vymývatelný	1
1012	vynutil	156	vynutitelný	24
1013	vypaloval	12	vypalovatelný	1
1014	vypařil	148	vypařitelný	2
1015	vypínal	60	vypínatelný	5
1016	vyplatil	276	vyplatitelný	3
1017	vyplnil	242	vyplnitelný	1
1018	vypočítal	262	vypočítatelný	1
1019	vypral	35	vypratelný	2
1020	vyprazdňoval	23	vyprazdňovatelný	1
1021	vypustil	431	vypustitelný	2
1022	vyrobil	559	vyrobitelný	5
1023	vyřešil	557	vyřešitelný	2
1024	vysílal	247	vysílatelný	1

1025	vysledoval	19	vysledovatelný	5
1026	vyslovil	1538	vyslovitelný	17
1027	vysouval	5	vysouvatelný	3
1028	vystihnul	3	vystihnutelný	1
1029	vystopoval	55	vystopovatelný	9
1030	vystřelil	1073	vystřelitelný	1
1031	vysunoval	4	vysunovatelný	3
1032	vysunul	192	vysunutelný	3
1033	vysvětlil	7123	vysvětlitelný	127
1034	vyšetřil	112	vyšetřitelný	1
1035	vytěžil	93	vytěžitelný	8
1036	vytopil	10	vytopitelný	2
1037	vytyčil	110	vytyčitelný	1
1038	vyúčtoval	11	vyúčtovatelný	1
1039	využil	2143	využitelný	532
1040	vyvlastnil	11	vyvlastnitelný	1
1041	vyvodil	132	vyvoditelný	4
1042	vyvolal	1334	vyvolatelný	4
1043	vzrušil	59	vzrušitelný	2
1044	zabezpečil	89	zabezpečitelný	1
1045	zacílil	31	zacílitelný	1
1046	začlenil	44	začlenitelný	1
1047	zadal	202	zadatelný	2
1048	zahladil	35	zahladitelný	1
1049	zahlédnul	2	zahlédnutelný	1
1050	zahodil	352	zahoditelný	1
1051	zachoval	1234	zachovatelný	1
1052	zachytil	1342	zachytitelný	40
1053	zajistil	1240	zajistitelný	2
1054	zakalkuloval	5	zakalkulovatelný	1
1055	zakomponoval	25	zakomponovatelný	1
1056	zakoupil	271	zakoupitelný	1
1057	zakusil	100	zakusitelný	4
1058	zalesnil	4	zalesnitelný	1
1059	zálohoval	1	zálohovatelný	2
1060	zaměnil	70	zaměnitelný	127
1061	zaměřil	624	zaměřitelný	2
1062	zaměstnal	216	zaměstnatelný	10
1063	zamezil	58	zamezitelný	1
1064	zamknul	60	zamknutelný	2
1065	zamykal	59	zamykatelný	9
1066	zanedbal	74	zanedbatelný	847
1067	zapamatoval	268	zapamatovatelný	105
1068	zapínal	79	zapínatelný	1
1069	zapisoval	222	zapisovatelný	5
1070	zaplatil	2085	zaplatitelný	2
1071	zaplnil	225	zaplnitelný	1
1072	zapojil	521	zapojitelný	1
1073	zapomenul	15	zapomenutelný	21

1074	zařadil	954	zařaditelný	36
1075	zaslepil	10	zaslepitelný	1
1076	zasouval	19	zasouvatelný	1
1077	zastavil	7273	zastavitelný	29
1078	zastřelil	893	zastřelitelný	1
1079	zatahoval	14	zatahovatelný	2
1080	zatížil	65	zatížitelný	11
1081	zaznamenal	1632	zaznamenatelný	13
1082	zblbnul	23	zblbnutelný	1
1083	zcizil	19	zcizitelný	2
1084	zdanil	10	zdanitelný	287
1085	zdolal	379	zdolatelný	1
1086	zdůvodnil	412	zdůvodnitelný	29
1087	zestátnil	3	zestátnitelný	1
1088	zfalšoval	63	zfalšovatelný	1
1089	zfilmoval	29	zfilmovatelný	2
1090	zglajchšaltoval	1	zglajchšaltovatelný	1
1091	zhlédnul	5	zhlédnutelný	1
1092	zhodnotil	593	zhodnotitelný	2
1093	zhojil	2	zhojitelný	1
1094	zhutnil	2	zhutnitelný	2
1095	získal	9205	získatelný	10
1096	zjistil	6699	zjistitelný	136
1097	zkazil	235	zkazitelný	2
1098	zkombinoval	20	zkombinovatelný	1
1099	zkomercializoval	1	zkomercializovatelný	1
1100	zkonstruoval	60	zkonstruovatelný	1
1101	zkontroloval	514	zkontrolovatelný	3
1102	zkorumpoval	3	zkorumpovatelný	3
1103	zkoumal	755	zkoumatelný	3
1104	zkrotil	67	zkrotitelný	1
1105	zlehčil	15	zlehčitelný	1
1106	zlepšil	451	zlepšitelný	1
1107	zlomil	1018	zlomitelný	1
1108	zmanipuloval	25	zmanipulovatelný	4
1109	zmapoval	49	zmapovatelný	1
1110	změnil	4093	změnitelný	9
1111	změřil	316	změřitelný	16
1112	znal	4650	znatelný	383
1113	znázornil	30	znázornitelný	1
1114	zneužil	217	zneužitelný	59
1115	zničil	1045	zničitelný	6
1116	zobecnil	18	zobecnitelný	10
1117	zobrazil	82	zobrazitelný	14
1118	zohlednil	24	zohlednitelný	1
1119	zpeněžil	11	zpeněžitelný	10
1120	zpíval	1178	zpívatelný	1
1121	zplodil	165	zploditelný	1
1122	zpochybnil	236	zpochybnitelný	27

1123	zpozoroval	394	zpozorovatelný	7
1124	zpracoval	386	zpracovatelný	26
1125	zprostředkoval	143	zprostředkovatelný	1
1126	zpřístupnil	51	zpřístupnitelný	1
1127	zranil	1127	zranitelný	651
1128	zredukoval	49	zredukovatelný	2
1129	zrušil	1152	zrušitelný	9
1130	zřel	41	zřetelný	1540
1131	ztopořil	3	ztopořitelný	1
1132	ztotožnil	128	ztotožnitelný	3
1133	zúčtoval	11	zúčtovatelný	6
1134	zúročil	71	zúročitelný	2
1135	zúrodnil	1	zúrodnitelný	1
1136	zužitkoval	113	zužitkovatelný	5
1137	zvěčnil	53	zvěčnitelný	1
1138	zvednul	73	zvednutelný	1
1139	zveřejnil	825	zveřejnitelný	1
1140	zvířil	13	zvířitelný	1
1141	zvládal	160	zvládatelný	1
1142	zvládnul	62	zvládnutelný	112
1143	zvolil	1494	zvolitelný	5
1144	žaloval	92	žalovatelný	18
1145	žil	4167	žitelný	1
1146	žvýkal	138	žvýkatelný	1

11.3 Příloha 3: Přehled všech tabulek s výchozími valenčními rámci sloves a utvořenými valenčními rámci příslušných adjektiv

Způsob zachycení koresponduje s postupem uvedeným v kap. 6.1.1 Valenční rámce sloves a derivovaných adjektiv zakončených *-telný* – způsob zápisu.

1 PŘIJMOUT/PŘIJATELNÝ

1 PŘIJMOUT										
ACT	VERB	PAT	4	orig	od2	reg	k3	rcmp	za4	p. dárek od přítele za svou pomoc
ACT	VERB	PAT	4, že, cont			mann		acmp	bez2, s7	p., co mu nabízela nerad/bez výhrad/s nevolí
ACT	VERB	PAT	4	orig	od2					objednávky p. sekretářka od zákazníků
ACT	VERB	PAT	4	eff	jako4, za4	dir				p. ho za člena party
ACT	VERB	PAT	4			aim	do2, na4			p. uklízečku na práci
idiom										
ACT	VERB	PAT	4			mann				*uvítat* p. návštěvu/ho s otevřenou náručí
ACT	VERB	PAT	4			aim	na4	mann		*ochránit* p. někoho na byt a stravu, oddíl p. F. s posměchem
ACT	VERB	PAT	4, že, cont	EFF	jako4, za4					*interpretovat* p. něco jako urážku
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	na milost					*odpustit* p. ho na milost

1 PŘIJATELNÝ								
s	přijatelný	orig	od2	reg	k3	rcmp	za4	dárek p. od přítele
s	přijatelný			mann	acmp	bez2, s7		p. peníze
s	přijatelný	PAT	že, cont	mann	acmp	bez2, s7		je p. že, cont
s	přijatelný	eff	jako4, za4	dir				člověk p. jako/za člena
s	přijatelný			aim	do2, na4			uklízečka p. na práci

2 VIDĚT/VIDITELNÝ

2 VIDĚT								
ACT	VERB	PAT	4, jak, zda, že, cont			mann	loc	v. Petra na výstavě, vidí dobře
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že			v. chlapce přicházet, jak jde
ACT	VERB					dir		viděl za roh
ACT	VERB	PAT	4			loc		v. Petra na výstavě
idom								
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, jako4, adj-4			*představovat si* v. dceru jako nevěstu
ACT	VERB	PAT	v6	EFF	4			*chápat* v. v tom různé věci
ACT	VERB	PAT	4, že	MANN				*nazírat* v. věci různě
ACT	VERB	DPHR	do duše, karet, žaludku			ben 3		*dobře znát* v. mu do karet

2 VIDITELNÝ						
s	viditelný			mann	loc	Petr v.
s	viditelný	PAT	jak, zda, že, cont	mann	loc	je v. jak, zda, že, cont
s	viditelný	EFF	inf, jak,že			Petr v. krást, jak, že krade
s	viditelný			loc		Petr v. na výstavě
-	-			dir		

3 POCHOPIT/POCHOPITELNÝ

3 POCHOPIT					
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont		p. jak to má udělat, že udělal chybu

3 POCHOPITELNÝ					
s	pochopitelný				plán p.
s	pochopitelný	PAT	zda, že, cont		je p. zda, že, cont

4 UVĚŘIT/UVĚŘITELNÝ

4 UVĚŘIT							
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4, že, cont		u. mu, co říká
ACT	VERB	PAT	3, že				uvěřil upřímnosti skupiny
ACT	VERB	PAT	v4				u. v boha

4 UVĚŘITELNÝ					
s	uvěřitelný	ADDR	3		lež u. Karlovi
s	uvěřitelný	PAT	že, cont		je u. Karlovi, že cont
s	uvěřitelný				u. upřímnost skupiny
s	uvěřitelný	PAT	v4		u. v boha

5 SROVNAT/SROVNATELNÝ

5a SROVNAT							
ACT	VERB	PAT	4	eff	do2	crit	s. žáky do dvoustupů/dle abecedy
ACT	VERB	PAT	4			ben 3	s. si šaty
ACT	VERB	PAT	4	EFF	s7		s. fakta s realitou
ACT	VERB	PAT	4			crit	s. hodinky dle správného času
idiom							
ACT	VERB	PAT	4			means 7	*vyrovnat* Sparta s. body v poslední minutě
ACT	VERB	PAT	4				*smírně vyrovnat* s. spor
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4		*usmířit* s. matku s dcerou
5b SROVNAT SE							
ACT	VERB	PAT	s7				s. se s bratrem

5a SROVNATELNÝ					
s	srovnatelný	eff	do2	crit	žáci s. do dvoustupů
s	srovnatelný			ben 3	s. šaty
s	srovnatelný	EFF	s7		fakta s. s realitou
s	srovnatelný			crit	s. hodinky
5b SROVNATELNÝ					
s	srovnatelný	PAT	s7		s. s bratrem

6 SMRTELNÝ
neslovesný základ

7 ZŘETELNÝ
nejednoznačný slovesný základ

8 SVĚTELNÝ
neslovesný základ

9 ZANENDBAT/ZANEDBATELNÝ

9 ZANEDBAT					
ACT	VERB	PAT	4, inf		z. využít preventivní péče
ACT	VERB	PAT	4, že		

9 ZANEDBATELNÝ					
s	zanedbatelný				z. péče
s	zanedbatelný	PAT	inf		je z. zmínit Petra
s	zanedbatelný	PAT	že		je z. že

10 SROZUMITELNÝ

nejednoznačný slovesný základ

11 POUŽÍT/POUŽITELNÝ

11 POUŽÍT						
ACT	VERB	PAT	2, 4	aim	k3, na4, aby	p. postřiku k hubení slimáků

11 POUŽITELNÝ					
s	použitelný		aim	k3, na4, aby	p. použitelný

12 SNÉST/SNESITELNÝ

12a SNÉST							
ACT	VERB	PAT	4	DIR1	intt	k3, na4, inf	s. věci z půdy
ACT	VERB	PAT	4	DIR3	intt	k3, na4, inf	s. věci do jedné místnosti
ACT	VERB	PAT	4		aim	k3, na4, pro4	s. k výzkumu cenný materiál
ACT	VERB	PAT	4, že, cont				s. jeho pohledy
idiom							
ACT	VERB	PAT	4				*klást* slepice s. vejce
ACT	VERB	PAT	4				*mít rád* nes. jahody
12b SNÉST SE							
ACT	VERB	intt	k3, na4, inf		dir		vločky se s. pomalu z nebe
ACT	VERB						s. se soumrak
ACT	VERB	PAT	s7		mann		s. se s ní bez problémů
idiom							
ACT	VERB	DIR3					*být cílem* na jeho hlavu se s. výčitky

12a SNESITELNÝ							
s	snesitelný	DIR1	intt	k3, na4, inf			v. snesitelné z půdy
s	snesitelný	DIR3	intt	k3, na4, inf			v. snesitelné do místnosti
s	snesitelný				aim	k3, na4, pro4	s. materiál
s	snesitelný	PAT	že, cont				je s., že, cont
12b SNESITELNÝ							
s	snesitelný	innt	k3, na4, inf		dir		vločky s. na zem z nebe
s	snesitelný	PAT	s7		mann		s. s ní bez problémů
-	-						

13 UDRŽET/UDRŽITELNÝ

13a UDRŽET								
ACT	VERB	PAT	4			mann	means 7	u. lano holou rukou
ACT	VERB	PAT	4	LOC				u. dítě v posteli
ACT	VERB	PAT	4	EFF	4, adj-7			u. se mladý, u. ho mladého
ACT	VERB	PAT	4	MANN				u. byt v čistotě
ACT	VERB	PAT	4			ben 3		u. učiteli kázeň
idiom								
ACT	VERB	PAT	s7	DPHR	krok			*stačit* u. krok s dobou
13b UDRŽET SE								
ACT	VERB					mann	loc	v bytě se u. teplo
13c UDRŽET SI								
ACT	VERB	PAT	4	means 7	*zachovat* u. si nadhled			

13a UDRŽITELNÝ						
s	udržitelný			mann	means 7	u. lano
s	udržitelný	LOC				dítě u. v posteli
s	udržitelný	EFF	4, adj-7			u. mladým, mladého
s	udržitelný	MANN				u. v čistotě
s	udržitelný			ben 3		učiteli u. kázeň
13b UDRŽITELNÝ						
-	-					
13c UDRŽITELNÝ						
s	udržitelný			means 7		u. nadhled

14 VYHNOUT SE / VYHNUTELNÝ

14 VYHNOUT SE					
ACT	VERB	PAT	3	dir	v. se mu z cesty
ACT	VERB	PAT	3		v. se práci

14 VYHNUTELNÝ					
s	vyhnutelný	PAT	3	dir	v. Karlovi z cesty
s	vyhnutelný				(ne)v. povinnosti

15 ŠÍŘIT/ŠIŘITELNÝ

15a ŠÍŘIT								
ACT	VERB	PAT	4			loc	dir	š. žloutenku až k nám
ACT	VERB	pat	o6	EFF	4, že, cont	mann		š. o něm, že je hloupý
15b ŠÍŘIT SE								
ACT	VERB					loc	dir	nemoc se š. až do sousedního kraje
ACT	VERB	PAT	o6, zda, že, cont			mann		o těch projevech se š. pochvalně

15a ŠIŘITELNÝ								
s	šiřitelný					loc	dir	š. žloutenka
s	šiřitelný	pat	o6	EFF	že, cont	mann		hlouposti o něm š. / š. o něm, že, cont
15b ŠIŘITELNÝ								
s	šiřitelný	PAT	o6, zda, že, cont			mann		š. o těch projevech, že, zda, cont

16 MYSLET/MYSLITELNÝ

16a MYSLET/MYSLIT								
ACT	VERB	pat	o6	EFF	4, že	mann		m. si o tobě jen dobré, že to tak není
ACT	VERB	PAT	na4					m. na něj
ACT	VERB	PAT	na4, že					*brát zřetel* m. na vozíčkáře
ACT	VERB	PAT	na4, že					m. na odchod
idiom								
ACT	VERB	PAT	4	MANN		acmp	s7	*zamýšlet* m. to s tebou dobře
ACT	VERB	PAT	4, že, INF	EFF	7			*mínit* m. tím odchod ze země
ACT 3	VERB	PAT	1			mann		*mít intelekt. schopnosti* m. mu to dobře
16b MYSLET SI / MYSLIT SI								
idiom								
ACT	VERB	PAT	na4					*chtít se ucházet* m. si na něj

16a MYSLITELNÝ							
s	myslitelný	pat	o6	EFF	že	mann	hlouposti m. o tobě
s	myslitelný	PAT	na4				Karel m. na jídlo
s	myslitelný	PAT	že				je m., že odejde
16b MYSLITELNÝ							
jen idiom							

17 ČÍST/ČITELNÝ

17 ČÍST										
ACT	VERB	addr	3	pat	o6	EFF	4, zda, že, cont	mann	loc	č. o něm, že je dobrý spisovatel
ACT	VERB	addr	3	PAT	o6			loc		č. mu o katastrofě v Německu
idiom										
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	z očí, dlaně			ben 3		*předpovídat* č. mu osud z dlaně
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	na očích, v očích			ben 3		*předpovídat* č. mu to na očích
ACT	VERB	DPHR	myšlenky					ben 3		*hádat* ty mi č. myšlenky

17 ČITELNÝ										
s	čitelný	addr	3	pat	o6	EFF	zda, že, cont	mann	loc	pomluvy č. o něm Petrovi
s	čitelný	adrr	3	PAT	o6			loc		o katastrofě č. Petrovi

18 DOSÁHNOUT/DOSAŽITELNÝ

18 DOSÁHNOUT									
ACT	VERB	DIR3				means 7			d. na okno rukou
ACT	VERB	PAT	2	orig	na6, od2				d. na něm slibu
ACT	VERB	PAT	2,4			reg	v6	means 7	d. určité úrovně v matematice
ACT	VERB	PAT	2						d. pokročilého stádia
ACT	VERB	DIR3							voda d. ke břehu
ACT	VERB	PAT	2						d. pólu

18 DOSAŽITELNÝ							
s	dosažitelný	DIR3		means 7			d. na okno, někam
s	dosažitelný	orig	na6, od2				slib d. na něm, od něj
s	dosažitelný			reg	v6	means 7	d. úroveň
s	dosažitelný						d. pokročilé stádium
s	dosažitelný	DIR3					voda d. ke břehu
s	dosažitelný						d. pól

19 ŘEŠIT/ŘEŠITELNÝ

19 ŘEŠIT							
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont	acmp	s7	means 7	stále s přítelem ř., zda je to možné
ACT	VERB	PAT	4				ř. byt moderně

19 ŘEŠITELNÝ							
s	řešitelný			acmp	s7	means 7	pravda ř. (s přítelem)
s	řešitelný	PAT	zda, že, cont	acmp	s7	means 7	je ř. zda, že, cont
s	řešitelný						byt ř. moderně

20 CÍTIT/CITELNÝ

20a CÍTIT						
ACT	VERB	PAT	4, jak, že, cont			c., jak něco voní/vůni
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že	c. srdce bušit až v krku
ACT	VERB	PAT	4, že	EFF	jako4	c. to jako svou povinnost
ACT	VERB	PAT	s7			c. s trpícími
20b CÍTIT SE						
ACT	VERB	PAT	7, být7, jako1, na4, být+adj-1, být+adj-7, adj-1, adj-7			c. se být mladým/mladý/jako mladík
ACT	VERB	MANN				c. se staře/v pořádku
idiom						
ACT	VERB	PAT	na4			*stačit na něco* c. se na tento úkol

20a CITELNÝ					
s	citelný				c. vůně
s	citelný	PAT	jak, že, cont		je c., jak, že, cont
s	citelný	EFF	inf, jak, že		srdce c. bušit, jak buší, že buší
s	citelný	EFF	jako4		služba c. jako povinnost
s	citelný	PAT	s7		soucit c. s trpícími
20b CITELNÝ					
s	citelný	PAT	7, být7, jako1, na4, být+adj-1, být+adj-7, adj-1, adj-7		c. mladým, jako mladý
s	citelný	MANN			c. v pořádku

21 PŘEDSTAVIT/PŘEDSTAVITELNÝ

21a PŘEDSTAVIT								
ACT	VERB	addr	3	PAT	4			p. mu svou práci
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4			p. žáka učiteli
ACT	VERB	PAT	4			reg	v6	p. v něčem špičku
ACT	VERB	PAT	4					herec p. Hamleta
ACT (inf, že)	VERB	PAT	4, inf, že			ben		onemocnět pro něj p. problém
21b PŘEDSTAVIT SI								
ACT	VERB	PAT	4, jak, že, cont			compl	jako4, adj-4	p. si, jak, že přichází
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že			p. si ji přicházet, jak p., že p.

21a PŘEDSTAVITELNÝ						
s	představitelný	addr	3			práce p. kamarádovi
s	představitelný	ADDR	3			žák p. učiteli
s	představitelný			reg	v6	špička p. v oboru
s	představitelný	PAT	inf, že	ben		p. onemocnět
21b PŘEDSTAVITELNÝ						
s	představitelný			compl	jako4, adj-4	p. Petr
s	představitelný	PAT	jak, že, cont	compl	jako4, adj-4	je p. jak, že, cont
s	představitelný	EFF	inf, jak, že			zima p. přicházet, jak, že

22 ZAPOMENOUT/ZAPOMENUTELNÝ

22a ZAPOMENOUT						
ACT	VERB	PAT	4, na4, inf, jak, zda, že, cont			z. na mé narozeniny
ACT	VERB	PAT	4	LOC		z. si věci v autě, deštník se snadno někde z.
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4	to ti nikdy nez.
22b ZAPOMENOUT SE						
ACT	VERB					pravidelně se zapomínal
idiom						
ACT	VERB	PAT	s7			*zaplést se* z. se s tou ženou

22a ZAPOMENUTELNÝ					
s	zapomenutelný				z. problémy
s	zapomenutelný	PAT	na4, inf, jak, zda, že, cont		je z. přijít, jak, zda, že přišel
s	zapomenutelný	LOC			deštník z. v autě
s	zapomenutelný	ADDR	3		skutek nez. někomu
22b ZAPOMENUTELNÝ					
-	-				

23 PŘEKONAT/PŘEKONATELNÝ

23 PŘEKONAT							
ACT	VERB	PAT	4	means 7			p. nemoc silou vůle
ACT	VERB	PAT	4	reg	v6	means 7	p. ostatní v běhu svou houževnatostí

23 PŘEKONATELNÝ						
s	překonatelný		means 7			p. nemoc
s	překonatelný		reg	v6	means 7	kamarádi p. v běhu

24 ZRANIT/ZRANITELNÝ

24a ZRANIT										
ACT	VERB	PAT	4	obst	o4	mann	means 7	ben 3	loc na6	z. si ruku o klacek
ACT	VERB	PAT	4			loc na6	means 7			otec z. její city svými poznámkami
24b ZRANIT SE										
ACT	VERB	obst	o4			means 7				z. se o klacek, z. se nožem

24a ZRANITELNÝ									
s	zranitelný	obst	o4	mann	means 7	ben 3	loc	na6	ruka z. o klacek
s	zranitelný			loc na6	na6	means 7			poznámkami z. city
24b ZRANITELNÝ									
s	zranitelný	obst	o4	means 7					z. o klacek

25 SLOUČIT/SLUČITELNÝ

25a SLOUČIT								
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4	eff	do2, v4	s. malé třídy do jedné velké
25b SLOUČIT SE								
ACT	VERB	ADDR	s7	pat	do2, v4			vodík se s. s kyslíkem ve vodu

25a SLUČITELNÝ							
s	slučitelný	ADDR	s7	eff	do2, v4		třída s. s jinou do větší třídy
25b SLUČITELNÝ							
s	slučitelný	ADDR	s7	pat	do2, v4		vodík s. s kyslíkem ve sloučeninu

26 OBCHODOVAT/OBCHODOVATELNÝ

26 OBCHODOVAT							
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4, 7, s7	loc	o. se zahraničím, o. s elektronikou na malém trhu

26 OBCHODOVATELNÝ							
s	obchodovatelný	ADDR	s7	PAT	7, s7	loc	elektronika o. se zahraničím

27 POSTRÁDAT/POSTRADATELNÝ

27 POSTRÁDAT					
ACT	VERB	PAT	4		p. svou přítelkyni
ACT	VERB	PAT	2,4		p. jeho dobrých rad

27 POSTRADATELNÝ			
s	postradetelný		p. přítelkyně

28 NAHRADIT/NAHRADITELNÝ

28 NAHRADIT							
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4		n. dětem matku
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, za4	ben 3	n. venkovské šaty městskými, za městské

28 NAHRADITELNÝ					
s	nahraditelný	ADDR	3		matka n. dětem
s	nahraditelný	EFF	7, za4	ben 3	šaty n. novými, za nové

29 OPAKOVAT/OPAKOVATELNÝ

29a OPAKOVAT									
ACT	VERB	PAT	4				acmp	s7	o. s ním školní látku
ACT	VERB	ADDR	3	pat	o6	EFF	4, aby, ať, zda, že, cont		o. mu po sté, co by měl dělat
29b OPAKOVAT SE									
ACT	VERB								vichřice se o.
idiom									
ACT	VERB								*říkat několikrát totéž* o. se

29a OPAKOVATELNÝ										
s	opakovatelný							acmp	s7	školní látka o. s ním
s	opakovatelný	ADDR	3	pat	o6	EFF	aby, ať, zda, že, cont			nařízení o. Karlovi po sté
29b OPAKOVATELNÝ										
-	-									

30 ZAMĚNIT/ZAMĚNITELNÝ

30 ZAMĚNIT							
I zaměnit omylem							
AG	VERB	ATTR|ABS	co4				z. si tváře
AG	VERB	KNOW	co4				z.si jména
AG	VERB	KNOW	co4	part	v čem6		z.si v hlavě data
AG	VERB	OBJ	co4				z. si dvě věci
AG	VERB	OBJ	co4	OBJ	s čím7		z. si dolary s korunami
AG	VERB	PAT	koho4				z. si dvojčata
AG	VERB	PAT	koho4	SOC	s kým7		z. si matku s dcerou
II nahradit							
AG	VERB	ATTR|KNOW	co4	ATTR	čím7		z. svou nezkušenost pílí
AG	VERB	OBJ	co4	OBJ	za co4, čím7		z. rezavý šroub novým, za nový
GROUP co1	VERB	KNOW	co4	KNOW	za co4, čím7		vláda z. zrušený zákon novým

30 ZAMĚNITELNÝ					
I zaměnit omylem					
s	zaměnitelný				z. tvář
s	zaměnitelný	part	v čem6		data z. v hlavě
s	zaměnitelný	OBJ	s čím7		dolary z. s korunami
s	zaměnitelný	SOC	s kým7		dvojče z. s druhým
II nahradit					
s	zaměnitelný	ATTR	čím7		nezkušenost z. pílí
s	zaměnitelný	OBJ	za co4, čím7		šroub z. za nový, novým
s	zaměnitelný	KNOW	za co4, čím7		zákon z. za nový, novým

31 PŘEDVÍDAT/PŘEDVÍDATELNÝ

31 PŘEDVÍDAT					
ACT	VERB	PAT	4, zda,že, cont		snažil se p., zda bude pršet

31 PŘEDVÍDATELNÝ					
s	předvídatelný				p. počasí
s	předvídatelný	PAT	zda, že, cont		je p., zda, že, cont

32 VYUŽÍT/VYUŽITELNÝ

32 VYUŽÍT								
ACT	VERB	PAT	2,4	aim	k3, na4, pro4, aby	ext	na4	v. potenciál na 100 procent

32 VYUŽITELNÝ							
s	využitelný		aim	k3, na4, pro4, aby		ext na4	v. potenciál

33 ZASTOUPIT/ZASTUPITELNÝ

33 ZASTOUPIT								
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4			z. někomu cestu
ACT	VERB	PAT	4			means 7	loc	na konferenci z. vedení strany
ACT	VERB	PAT	4, za4			loc		z. starostu ve funkci
ACT	VERB (zastupovat)	PAT	4			loc		z. zájmy občanů

33 ZASTUPITELNÝ						
s	zastupitelný	ADDR	3			cesta z. někomu
s	zastupitelný			means 7	loc	z. vedení
s	zastupitelný	PAT	za4			starosta z. za předchozího
s	zastupitelný			loc		zájmy občanů z. v politice

34 HMATAT/HMATATELNÝ

34 HMATAT								
AG	VERB	OBJ	na co4	part	čím7			h. prsty na stůl
AG	VERB	OBJ	po čem6	part	čím7			h. prsty po stole
AG	VERB	PART	na co4	pat	komu3	part	čím7	h. mu prstem na hlavu
AG	VERB	PART	po čem6	pat	komu3	part	čím7	h. mu rukou po zádech

34 HMATATELNÝ									
s	hmatatelný	OBJ	na co4	part	čím7				stůl h. prsty
s	hmatatelný	OBJ	po čem6	part	čím7				po stole h. prsty
s	hmatatelný	PART	na co4	pat	komu3	part	čím7		hlava h. Petrovi prstem
s	hmatatelný	PART	po čem6	pat	komu3	part	čím7		po zádech h. Petrovi rukou

35 ZDANIT/ZDANITELNÝ

35 ZDANIT					
ACT	VERB	PAT	4		výroba lihu je z. 100 Kč/litr

35 ZDANITELNÝ			
s	zdanitelný		z. zboží

36 KONTROLOVAT/KONTROLOVATELNÝ

36 KONTROLOVAT					
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont	ben 3	k. si úkol
ACT	VERB	PAT	4	means 7	k. celou zemi silou

36 KONTROLOVATELNÝ					
s	kontrolovatelný			ben 3	k. úkol
s	kontrolovatelný	PAT	zda, že, cont		je k. zda, že, cont
s	kontrolovatelný			means 7	země k. silou

37 VYSVĚTLIT/VYSVĚTLITELNÝ

37 VYSVĚTLIT								
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4, aby, ať, zda, že, cont	mann	means 7	v. mu, jak to funguje

37 VYSVĚTLITELNÝ								
s	vysvětlitelný	ADDR	3	PAT	aby, ať, zda, že	mann	means 7	příklad v. jemu / v., aby odešel

38 VOLIT/VOLITELNÝ

38 VOLIT							
ACT	VERB	PAT	4	orig	z2		v. nenápadnou barvu
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, za4		v. někoho za předsedu, předsedou
ACT	VERB	PAT	4	DIR3			v. zástupce do parlamentu

38 VOLITELNÝ					
s	volitelný	orig	z2		barva v. ze vzorníku
s	volitelný	EFF	za 4,7		občan v. za starostu, starostou
s	volitelný	DIR3			zástupce v. do parlamentu

39 DOTKNOUT SE / DOTKNUTELNÝ

39 DOTKNOUT SE					
ACT	VERB	PAT	2	means 7	d. se postele nohou
ACT	VERB	PAT	2		změna zákona se jí d.
ACT (inf, že, cont)	VERB	PAT	2	means 7	poznámka se maminky bolestně d.
idiom					
ACT	VERB	PAT	2		*zmínit se* d. se sporné otázky

39 DOTKNUTELNÝ				
s	dotknutelný		means 7	d. noha

40 NASTAVIT/NASTAVITELNÝ

40 NASTAVIT							
ACT	VERB	PAT	4			mann	n. rty k políbení
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, o4		n. kaši kroupami
ACT	VERB	PAT	4				n. cenu příliš vysoko
ACT	VERB jen pf	PAT	4	eff	do2	mann	dítě n. kostky na sebe do komínku
idiom							
ACT	VERB	DPHR	obraz, zrcadlo	PAT	3		*podat pravdivý obraz* přednáška n. zrcadlo společnosti
ACT	VERB	DPHR	tvář	PAT	3		*být k někomu vlídný* n. mu svou vlídnou tvář
ACT	VERB	DPHR	krk, záda				*poskytovat ochranu* už nejsem ochoten n. krk

40 NASTAVITELNÝ					
s	nastavitelný			mann	n. hodiny
s	nastavitelný	EFF	7, o4		kaše n. kroupami, o kroupy
s	nastavitelný	eff	do2	mann	kostky n. do komínku

41 VYZPYTOVATI (VYZPYTATI) / VYZPYTATELNÝ

41 VYZPYTOVATI				
	vyzpytovati	něco, někoho		*vypátrat* napřed vše v., v. zákony vesmíru

41 VYZPYTATELNÝ			
s	vyzpytatelný		v. člověk, nápad

42 PROKÁZAT/PROKAZATELNÝ

42a PROKÁZAT							
ACT	VERB	addr	3	PAT	4, že, cont		p. mu úctu
ACT	VERB	addr	3	PAT	4, zda, že, cont		testy mu p. doping
ACT	VERB	addr	3	PAT	4		p. jim dobrodiní
42b PROKÁZAT SE							
ACT	VERB	addr	3	PAT	7		p. se identifikační kartou
ACT	VERB	PAT	být7, jako1, adj-1				tendence se p. jako silně progresivní

42a PROKAZATELNÝ							
s	prokazatelný	addr	3	PAT	že, cont		úcta p. někomu / je p., že
s	prokazatelný	addr	3	PAT	zda, že, cont		doping p. někomu
s	prokazatelný	addr	3				p. dobrodiní (Karlovi)
42b PROKAZATELNÝ							
s	prokazatelný	addr	3	PAT	7		právo p. (soudci) zákonem
s	prokazatelný	PAT	být7, jako1, adj-1				je p. jako progresivní, progresivním, progresivní

43 OBNOVIT/OBNOVITELNÝ

43a OBNOVIT					
ACT	VERB	PAT	4	ben 3	o. zásoby
43b OBNOVIT SE					
ACT	VERB			ben 3	po válce se naděje znova o.

43a OBNOVITELNÝ				
s	obnovitelný		ben 3	o. zásoby
43b OBNOVITELNÝ				
-	-		ben 3	

44 STRÁVIT/STRAVITELNÝ

44 STRÁVIT							
ACT	VERB	PAT	4				organismus jídlo s.
ACT	VERB	PAT	4	mann	means 7	loc	s. jsme volno s přáteli u moře
ACT	VERB	PAT	4				s. ji nenávist
idiom							
ACT	VERB	PAT	4				*zničit* s. ji nenávist

44 STRAVITELNÝ						
s	stravitelný					s. jídlo
s	stravitelný		mann	means 7	loc	volno s. u moře s přáteli

45 PŘEHLÉDNOUT/PŘEHLÉDNUTELNÝ

45a PŘEHLÉDNOUT					
ACT	VERB	PAT	4		p. z vrchu celou rokli
ACT	VERB	PAT	4, zda, cont		*kontrolovat* p. všechny účty
ACT	VERB	PAT	4, že, cont		p. celou řadu chyb
45b PŘEHLÉDNOUT SE					
ACT	VERB			loc	*chybovat* zde jsem se p.

45a PŘEHLÉDNUTELNÝ					
s	přehlédnutelný				rokle p. z vrchu
s	přehlédnutelný	PAT	zda, cont		je p., zda, cont
s	přehlédnutelný	PAT	že, cont		je p. že, cont
45b PŘEHLÉDNUTELNÝ					
-	-			loc	

46 OVLÁDAT/OVLADATELNÝ

46a OVLÁDAT					
ACT	VERB	PAT	4		o. nepřítele
ACT	VERB	PAT	4		o. jazyk
ACT	VERB	PAT	4		o. smích
46b OVLÁDAT SE					
ACT	VERB				o. se celou dobu

46a OVLADATELNÝ			
s	ovladatelný		o. stroj
46b OVLADATELNÝ			
-	-		

47 PROGRAMOVAT/PROGRAMOVATELNÝ

47 PROGRAMOVAT							
AG	VERB	COM	co4	COM	v čem6		p. stránky v Javě
AG	VERB	OBJ	co4				p. počítač

47 PROGRAMOVATELNÝ					
s	programovatelný	COM	v čem6		program p. v Javě
s	programovatelný				p. počítač

48 POSTIHNOUT/POSTIŽITELNÝ

48 POSTIHNOUT						
ACT	VERB	PAT	4			p. ho trest
ACT	VERB	PAT	4, zda, cont	mann	means 7	p., zda ty excesy nebyly okrajovým jevem
ACT	VERB	PAT	4, jak, zda, že, cont	means 7		p. něco pouhým okem

48 POSTIŽITELNÝ						
s	postižitelný					p. trest
s	postižitelný	PAT	zda, cont	mann	means 7	p., zda, cont
s	postižitelný	PAT	jak, zda, že, cont	means 7		p., jak odchází pouhým okem

49 SPLNIT/SPLNITELNÝ

49a SPLNIT					
ACT	VERB	PAT	4	ben 3	s. někomu přání
49b SPLNIT SE					
ACT	VERB			ben 3	očekávání se jim s.

49a SPLNITELNÝ				
s	splnitelný		ben 3	s. sen
49b SPLNITELNÝ				
-	-		ben 3	

50 POTĚŠIT/POTĚŠITELNÝ

50a POTĚŠIT							
ACT (inf, že, cont)	VERB	PAT	4	means 7	reg	na6	p. ho, že si všimli zlepšení, p. ho vidět ji tak šťastnou
50b POTĚŠIT SE							
ACT	VERB			means 7			p. se hezkým dárkem

50a POTĚŠITELNÝ						
s	potěšitelný		means 7	reg	na6	p. zprávy
50b POTĚŠITELNÝ						
-	-		means7			

51 ZADAT/ZADATELNÝ

51a ZADAT							
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4		stavbu jsme z. cizím společnostem
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4		místa se z. jen zkušeným hráčům
ACT	VERB	PAT	4	DIR3			pracovníci musí z. do systému mnoho čísel
51b ZADAT SI							
ACT	VERB	PAT	s7				účinek si nez. s účinkem drog
ACT	VERB	pat	s7				nez. by si s politiky

51a ZADATELNÝ					
s	zadatelný	ADDR	3		úkol z. studentům
s	zadatelný	DIR3			pracovníci z. do systému
51b ZADATELNÝ					
s	zadatelný	PAT	s7		účinek nez. s drogou
s	zadatelný	pat	s7		z. s politiky

52 ROZPOZNAT/ROZPOZNATELNÝ

52 ROZPOZNAT							
ACT	VERB	PAT	4	ORIG	od2		neuměl r. zelenou od modré
ACT	VERB	PAT	4, jak, zda, že, cont				v dálce r. jednotlivé postavy
ACT	VERB	PAT	4	EFF	inf, jak, že		r. postavu, jak se krade do domu

52 ROZPOZNATELNÝ					
s	rozpoznatelný	ORIG	od2		zelená r. od modré
s	rozpoznatelný				r. postavy
s	rozpoznatelný	PAT	jak, zda, že, cont		je r. jak, že, zda, cont
s	rozpoznatelný	EFF	inf, jak, že		postava r. krást, jak krade, že krade

53 RECYKLOVAT/RECYKLOVATELNÝ

53 RECYKLOVAT				
	recyklovat	co		r. odpad

53 RECYKLOVATELNÝ			
s	recyklovatelný		r. odpad

54 SMÍŘIT/SMIŘITELNÝ

54a SMÍŘIT							
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4		s. Petra s Aničkou
54b SMÍŘIT SE							
ACT	VERB	PAT	s7				s. se s novou rolí v rodině

54a SMIŘITELNÝ					
s	smiřitelný	ADDR	s7		Petr s. s Aničkou
54b SMIŘITELNÝ					
s	smiřitelný	PAT	s7		s. s novou rolí v rodině

55 STAVĚT/STAVITELNÝ

55a STAVĚT								
I budovat								
ACT	VERB	PAT	4	orig	z2	ben 3		s. model letadla
ACT	VERB	PAT	4	DIR3				s. jsme boty do kouta
ACT	VERB	PAT	4	LOC				s. jsme boty v koutě
ACT	VERB	PAT	4			dir3	mann	s. ho na nohy
idiom								
ACT	VERB	PAT	4	EFF	do2, před4			*uvést do situace* stále mě jen s. před hotová rozhodnutí
ACT 1, že	VERB	ADDR	4	PAT	proti3			*konfrontovat* to nás s. proti sobě
ACT	VERB	PAT	4			aim	na4	*dát vařit* s. vodu na čaj
ACT	VERB	PAT	4	ORIG	na6			*zakládat* celý s. jen na rodině
ACT	VERB	ADDR	před4	PAT	4			*předkládat* tato etapa před nás s. nové úkoly
ACT	VERB	PAT	4	MANN				*představovat* i tak je možné celý problém s.
ACT	VERB	PAT	4					*posílat na hřiště* s. se jen zkušení hráči
ACT	VERB	PAT	4, že, cont	DPHR	na odiv			*chlubit se* s. své schopnosti na odiv
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	na hlavu			*překrucovat* celý příběh s. na hlavu
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	do jiného, horšího, lepšího světla			*jinak představovat* hrdinský čin ho s. do jiného světla
II zastavovat								
ACT	VERB							autobus s. na znamení
ACT	VERB	PAT	4					výroba se s. kvůli stávce
55b STAVĚT I SE								
zaujímat vzpřímenou polohu								
ACT	VERB	pat	do2, v4			dir3	mann	akrobat se s. na hlavu, aby viděl
ACT	VERB	DIR3						děti se s. do kouta
ACT	VERB	PAT	proti3					s. se proti mému nařízení
ACT	VERB	PAT	za4					s. se za ni
ACT	VERB	PAT	k3	MANN				k problémům se s. vždy negativně
ACT	VERB	PAT	nad4					pořád se nad nás s.
idiom								

ACT	VERB	DIR3						*působit roztržky* s. se mezi nás
ACT	VERB	PAT	7					*tvářit se* s. se ublíženým
ACT	VERB	MANN						*tvářit se* s. se, jako by neuměl do 5 počítat
ACT	VERB	DPHR	na zadní					*vzpírat se* s. se na zadní
55c STAVĚT I SI								
idiom								
ACT	VERB	DPHR	hlavu					*vzdorovat* neustále si s. hlavu

55a STAVITELNÝ							
I budovat							
s	stavitelný	orig	z2		ben 3		model s. z papíru
s	stavitelný	DIR3					boty s. do kouta
s	stavitelný	LOC					boty s. v koutě
s	stavitelný				dir3	mann	s. stojan
II zastavovat							
s	stavitelný						s. autobus, výroba
55b STAVITELNÝ							
zaujímat vzpřímenou polohu							
s	stavitelný	pat	do 2, v4		dir3	mann	akrobat s. do pozoru
s	stavitelný	DIR3					děti s. do kouta
s	stavitelný	PAT	proti3				s. proti mému nařízení
s	stavitelný	PAT	za4				s. za Petru
s	stavitelný	PAT	k3	MANN			s. negativně k problémům
s	stavitelný	PAT	nad4				s. nad nás
55c STAVITELNÝ							
jen idiom							

56 POŽÍT/POŽIVATELNÝ

56 POŽÍT							
sníst, vypít							
ACT	VERB	PAT	4				p. hodně alkoholu
ACT	VERB	PAT	2,4			loc	požíval vysoké úcty

56 POŽIVATELNÝ					
s	poživatelný				p. alkohol
s	poživatelný			loc	p. úcta

57 APLIKOVAT/APLIKOVATELNÝ

57 APLIKOVAT							
ACT	VERB	PAT	4			loc	lék budeme a. v praxi
ACT	VERB	PAT	4	DIR3			*našít* a. kůži na bundu
ACT	VERB	ADDR	na4	PAT	4		*přenést* na naše poměry nelze a. toto řešení

57 APLIKOVATELNÝ					
s	aplikovatelný			loc	lék a. (v praxi)
s	aplikovatelný	DIR3			kůže a. na bundu
s	aplikovatelný	ADDR	na4		řešení a. na naše poměry

58 OSPRAVEDLNIT/OSPRAVEDLNITELNÝ

58a OSPRAVEDLNIT							
I obhájit							
AG	VERB	ABS	co4	pat	před kým7		o. před ostatními svou pravdu
AG	VERB	ACT	co4				o. své chování
AG	VERB	ACT|EVEN	co4	reas	čím7		o. své chování nepříčetností
AG	VERB	PAT	koho4				o svého přítele
AG	VERB	PAT	komu3	act	co4		o. otci své včerejší chování
II omluvit							
AG	VERB	ACT	co4	reas	čím7		o. svou nepřítomnost nemocí
III navrátit postavení							
AG	VERB	ENT	co4				kritik o. dílo umělce
AG	VERB	PAT	koho4				soudce o. vězně
AG	VERB	PAT	koho4	abs|even	čím7		soudce o. vězně osvobozujícím rozsudkem
GROUP co1	VERB	PAT	koho4				soud o. vězněné
58b OSPRAVEDLNIT SE							
AG	VERB	PAT	před kým7				o. se před porotou

58a OSPRAVEDLNITELNÝ					
I obhájit					
s	ospravedlnitelný	pat	před kým7		pravda o. před ostatními
s	ospravedlnitelný				o. názor
s	ospravedlnitelný	reas	čím7		chování o. situací
s	ospravedlnitelný	PAT	komu3		chování o. otci
II omluvit					
s	ospravedlnitelný	reas	čím7		nepřítomnost o. nemocí
III navrátit postavení					
s	ospravedlnitelný				o. dílo, vězeň
s	ospravedlnitelný	abs|even	čím7		vězni o. osvobozujícím rozsudkem
58b OSPRAVEDLNITELNÝ					
s	ospravedlnitelný	PAT	před kým7		vězeň o. před porotou

59 POMINOUT/POMINUTELNÝ

59a POMINOUT						
ACT	VERB					bolest pomalu p.
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont			p. fakt, že je to nebezpečné
59b POMINOUT SE						
ACT	VERB			dphr	smysly, rozumem	muž se z toho p.

59a POMINUTELNÝ					
-	-				
s	pominutelný				p. fakt
s	pominutelný	PAT	že, zda, cont		je p., že, zda, cont
59b POMINUTELNÝ					
-	-		dphr	smysly, rozumem	

60 REGULOVAT/REGULOVATELNÝ

60 REGULOVAT						
ACT	VERB	PAT	4	mann	means 7	stát stále r. nájemné

60 REGULOVATELNÝ					
s	regulovatelný		mann	means 7	r. nájemné

61 SLOSOVAT/SLOSOVATELNÝ

61 SLOSOVAT				
	slosovat	něco		správné odpovědi komise s.

61 SLOSOVATELNÝ			
s	slosovatelný		s. odpovědi

62 URČIT/URČITELNÝ

62 URČIT									
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont			aim	k3, na4, pro4	dir3	u. dělníky do továrny na jednotlivé úkoly
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4, inf, aby, ať, zda, že	eff	za4		u. jí ho za manžela
ACT	VERB	PAT	4	EFF	7, jako4, za4				u. jej svým zástupcem/za svého zástupce
idiom									
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4				*adresovat* u. někomu zprávu

62 URČITELNÝ											
s	určitelný								aim k3, na4, pro4	dir3	dělníci u. na směnu v továrně
s	určitelný	PAT	zda, že, cont						aim k3, na4, pro4	dir3	je u., zda, že, cont
s	určitelný	ADDR	3	PAT	inf, aby, ať, zda, že		eff	za4			Petr u. jí za manžela
s	určitelný	EFF	7, jako4, za4								Petr u. starostou, jako starosta, za starostu

63 VYKONAT/VYKONATELNÝ

63 VYKONAT									
ACT	VERB	PAT	4			ben	compl	jako4	v. pro ně spoustu špinavé práce

63 VYKONATELNÝ						
s	vykonatelný		ben	compl	jako4	v. práce

64 ZPRACOVAT/ZPRACOVATELNÝ

64 ZPRACOVAT							
ACT	VERB	PAT	4	eff	do2, na4, v4		z. maso do salámu
ACT	VERB	PAT	4	orig	z2	ben 3	z. zprávu z podkladů
idiom							
ACT	VERB	PAT	4				z. veřejnost propagandou

64 ZPRACOVATELNÝ					
s	zpracovatelný	eff	do2, na4, v4		maso z. do salámu, na salám, v salám
s	zpracovatelný	orig	z2	ben 3	zpráva z. z podkladů

65 DOKÁZAT/DOKAZATELNÝ

65 DOKÁZAT									
I projevovat									
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4, zda, že, cont				d. mu svou náklonnost
ACT	VERB	addr	3	pat	o6	EFF	4, zda, že, cont		d. o tom, že to platí
ACT	VERB (jen dokázat)	PAT	4, inf						d. ustoupit
II skončit kázání									
ACT	VERB	pat	o6						farář d. o lásce k bližnímu

65 DOKAZATELNÝ									
I projevovat									
s	dokazatelný	ADDR	3	PAT	zda, že, cont				náklonnost d. Petrovi
s	dokazetelný	addr	3	pat	o6	EFF	zda, že, cont		platnost d. Karlovi o tom příkladu
s	dokazatelný	PAT	inf						o tom je (Karlovi) dokazatelné, že/inf
II skončit kázání									
s	dokazatelný	pat	o6						

66 POTLAČIT/POTLAČITELNÝ

66 POTLAČIT					
ACT	VERB	PAT	4	loc	p. v sobě každý projev radosti

66 POTLAČITELNÝ					
s	potlačitelný			loc	p. projev radosti (v sobě)

67 PŘIPOJIT/PŘIPOJITELNÝ

67a PŘIPOJIT							
ACT	VERB	PAT	4	DIR3 (obl)		means 7	p. dráty do zásuvky
ACT	VERB	PAT	4	EFF	k3		p. k něčemu stížnost
67b PŘIPOJIT SE							
ACT	VERB	PAT	k3				p. se k ostatním

67a PŘIPOJITELNÝ					
s	připojitelný	DIR3		means 7	dráty p. do zásuvky
s	připojitelný	EFF	k3		stížnost p. k dokumentu
67b PŘIPOJITELNÝ					
s	připojitelný	PAT	k3		Petr p. k ostatním

68 UZNAT/UZNATELNÝ

68 UZNAT							
ACT	VERB	PAT	4, že, cont			ben 3	u. jejich požadavky
ACT	VERB	PAT	4, že, cont	EFF	jako4, za4, adj-7		soud jej u. vinným

68 UZNATELNÝ							
s	uznatelný					ben 3	u. požadavky
s	uznatelný	PAT	že, cont			ben 3	je u. že, cont
s	uznatelný	PAT	že, cont	EFF	jako4, za4, adj-7		Petr u. vinným, za viníka, jako vinný

69 ZMĚŘIT/ZMĚŘITELNÝ

69 ZMĚŘIT							
ACT	VERB	PAT	4			ben 3	z. teplotu
ACT	VERB	ADDR	s7	PAT	4		z. síly se soupeřem v zápase
idiom							
ACT	VERB	PAT	4	DPHR	pohledem, pohledem od hlavy k patě, od hlavy k patě		*kriticky pohlédnout* z. si ji od hlavy k patě

69 ZMĚŘITELNÝ					
s	změřitelný			ben 3	z. teplota (Petrovi)
s	změřitelný	ADDR	s7		síly z. se soupeřem

70 INTERPRETOVAT/INTERPRETOVATELNÝ

70 INTERPRETOVAT							
ACT	VERB	PAT	4, že	eff	jako4	mann	*vyložit* i. si jeho poznámku jako urážku
ACT	VERB	PAT	4				*zprostředkovat* i. divadelní postavu

70 INTERPRETOVATELNÝ							
s	interpretovatelný	PAT	že	eff	jako4	mann	poznámka i. jako urážka / že promluvil, je interpretovatelné jako urážka
s	interpretovatelný						i. postava

71 EDITOVAT/EDITOVATELNÝ

71 EDITOVAT							
AG	VERB	COM	co4	act	čím7		e. dokumenty vymazáním údajů
AG	VERB	COM	co4				editor e. článek

71 EDITOVATELNÝ					
s	editovatelný	act	čím7		dokumenty e. vymazáním údajů
s	editovatelný				e. článek

72 MASKOVAT/MASKOVATELNÝ

72a MASKOVAT							
I oblékat kostým							
AG	VERB	PAT	koho4	ent	za koho4		m. jej za pierota
AG	VERB	PAT	koho4	ins	čím7		m. herce líčidly
II kamuflovat							
AG	VERB	FEEL	co4	ACT|FEEL	čím7		m. rozpaky cynismem
AG	VERB	OBJ	co4	art|obj	čím7		pytlák m. past větví
AG	VERB	OBJ	co4	OBJ	v čem6, za čím7, čím7		vojáci m. tank větvemi
III předstírat							
AG	VERB	STATE|FEEL	co4	even	nad čím7		m. účast na jejich neštěstím
IV přestrojit							
AG	VERB	PAT	koho4				m. uprchlíka
AG	VERB	PAT	koho4	ART	čím7		m. se škraboškou
AG	VERB	PAT	koho4	ART	do čeho2		m. děti do veselých kostýmů
72b MASKOVAT SE							
I maskou							
AG	VERB	EVEN	na co4				m. se na maškarní bál
AG	VERB	OBJ	za co4				herec se m. za kámen
AG	VERB	pat	za koho4				lupič se m.

II zakrývat							
AG	VERB						voják se m.

72a MASKOVATELNÝ					
I oblékat kostým					
s	maskovatelný	ent	za koho4		chlapec m. za pierota
s	maskovatelný	ins	čím7		herec m. líčidly
II kamuflovat					
s	maskovatelný	ACT|FEEL	čím7		rozpaky m. žmouláním sukně
s	maskovatelný	art|obj	čím7		past m. větví
s	maskovatelný	OBJ	v čem6, za čím7, čím7		tank m. v okopu, za stromem, větvemi
III předstírat					
s	maskovatelný	even	nad čím7		účast m. nad jejich neštěstím
IV přestrojit					
s	maskovatelný				m. uprchlík
s	maskovatelný	ART	čím7		Petr m. škraboškou
s	maskovatelný	ART	do čeho 2		Petr m. do veselého kostýmu
72b MASKOVATELNÝ					
I maskou					
s	maskovatelný	EVEN	na co4		m. na maškarní bál
s	maskovatelný	OBJ	za co4		m. za kámen
s	maskovatelný	pat	za koho4		m. lupič (za policistu)
II zakrývat					
-	-				

73 OBSLUHOVAT/OBSLUHOVATELNÝ

73 OBSLUHOVAT					
ACT	VERB	PAT	4		*prokazovat službu* o. hosty v saloně
ACT	VERB	PAT	4		*starat se o chod* obsluhovat stroj

73 OBSLUHOVATELNÝ			
s	obsluhovatelný		o. host, stroj

74 PADĚLAT/PADĚLATELNÝ

74 PADĚLAT					
AG	VERB	OBJ	co4		pachatel p. cenné listiny

74 PADĚLATELNÝ			
s	padělatelný		p. peníze

75 VODNATELNÝ
nejednoznačný slovesný základ

76 ZAMYKAT/ZAMYKATELNÝ

76 ZAMYKAT						
ACT	VERB	PAT	4	LOC		z. peníze v truhle
ACT	VERB	PAT	4	DIR3		z. peníze do truhly
ACT	VERB	PAT	4		means 7	z. dům před zloději

76 ZAMYKATELNÝ				
s	zamykatelný	LOC		peníze z. v truhle
s	zamykatelný	DIR3		peníze z. do trhuly
s	zamykatelný		means 7	z. dům (před zloději)

77 LUŠTIT/LUŠTITELNÝ

77 LUŠTIT							
I řešit							
AG	VERB	COM	co4				l. záhadu
II semena							
AG	VERB	SUBST	co4				maminka l. hrách
III dekódovat							
AG	VERB	COM	co4				on l. hieroglyfy
AG	VERB	COM	co4				l. jeho zápisky z biologie
AG	VERB	INFO	co4				špión l. informaci
AG	VERB	INFO	co4	KNOW	podle čeho2, čím7		l. znaky podle tabulky

77 LUŠTITELNÝ					
I řešit					
s	luštitelný				l. záhada
II semena					
s	luštitelný				l. hrách
III dekódovat					
s	luštitelný				l. hieroglyfy
s	luštitelný	KNOW	podle čeho2, čím7		znaky l. podle tabulky, tabulkou

78 NAUČIT/NAUČITELNÝ

78a NAUČIT							
ACT	VERB	ADDR	4	PAT	3, 4, inf, aby, ať, že, cont	mann	n. své žáky číst
78b NAUČIT SE							
ACT	VERB	PAT	3, 4, inf, že, cont	orig	od2, z2	mann	n. se matematice z knihy

78a NAUČITELNÝ							
s	naučitelný	PAT	3, 4, inf, aby, ať, že,cont			mann	žáci n. čtení
78b NAUČITELNÝ							
s	naučitelný	PAT	3, že, inf, že, cont	orig	od2, z2	mann	matematika n. od učitele, z knihy

79 NOSIT/NOSITELNÝ

79a NOSIT										
ACT	VERB	addr	3	PAT	4	innt	k3, na4, inf	dir	loc	n. mu raněné k ošetření
ACT	VERB	PAT	4							*oblékat* n. krátké šaty
idiom										
ACT	VERB	PAT	4							*vyznačovat se, mít* n. nálepku
ACT	VERB	PAT	4							*přinášet* střepy n. štěstí
ACT	VERB	DPHR	kůži	DPHR	na trh					*riskovat* n. kůži na trh
79b NOSIT SE										
ACT	VERB							mann		n. se pyšně
idiom										
ACT	VERB									*být v módě* omluvy se nen.

79a NOSITELNÝ								
s	nositelný	addr	3	innt	k3, na4, inf	dir	loc	ranění n. Petrovi k ošetření, na ošetření, ošetřit / nožík n. v kapse
s	nositelný							n. šaty
79b NOSITELNÝ								
-	-					mann		

80 ODPOJIT/ODPOJITELNÝ

80a ODPOJIT							
AG	VERB	INS	co4				o. kabely
AG	VERB	INS	co4	ins|obj	z čeho		o. spotřebič ze sítě
80b ODPOJIT SE							
INS co1	VERB						kabely se o.

80a ODPOJITELNÝ					
s	odpojitelný				o. kabely
s	odpojitelný	ins|obj	z čeho2		spotřebič o. ze sítě
80b ODPOJITELNÝ					
-	-				

81 ŠTĚPIT/ŠTĚPITELNÝ

81a ŠTĚPIT							
AG	VERB	SUBST	co4				vědec š. jádro atomu
AG	VERB	SUBST	co4	subst	v co4		chemik š. soli v jejich prvky
81b ŠTĚPIT SE							
SUBST co1	VERB	PART	v co4				molekuly se š. v jonty

81a ŠTĚPITELNÝ					
s	štěpitelný				š. jádro atomu
s	štěpitelný	SUBST	v co4		soli š. v jejich prvky
81b ŠTĚPITELNÝ					
s	štěpitelný	PART	v co4		molekuly š. v jonty

82 LADIT/LADITELNÝ

82 LADIT							
ACT	VERB	PAT	4				l. před koncertem kytaru
ACT	VERB	PAT	4	eff	do2, k3, v4		l. tvář do úsměvu
ACT	VERB	PAT	k3, s7				kravata l. s oblekem

82 LADITELNÝ					
s	laditelný				l. kytara
s	laditelný	eff	do2, k3, v4		tvář l. do úsměvu, k úsměvu, v úsměv
s	laditelný	PAT	k3, s7		s oblekem, k obleku l. kravata

83 ZATÍŽIT/ZATÍŽITELNÝ

83 ZATÍŽIT					
ACT	VERB	PAT	4	means 7	z. papíry těžítkem
ACT (1, inf, že, cont)	VERB	PAT		means 7	z. ji vykonávat všechnu práci za ostatní

83 ZATÍŽITELNÝ				
s	zatížitelný		means 7	papíry z. (těžítkem)

84 VZDĚLÁVAT SE / VZDĚLATELNÝ

84 VZDĚLÁVAT SE					
AG	VERB	ACT	při čem6		v. se při zaměstnání
AG	VERB	GROUP	na čem6		ona se v. na univerzitě
AG	VERB	MAN	jak		matka se v. dálkově

84 VZDĚLATELNÝ					
s	vzdělatelný	ACT	při čem6		v. při zaměstnání
s	vzdělatelný	GROUP	na čem6		v. na univerzitě
s	vzdělatelný	MAN	jak		v. dálkově

85 OPOTŘEBIT/OPOTŘEBITELNÝ

85a OPOTŘEBIT					
AG	VERB	ART	co4		podnikatel o. počítač
85b OPOTŘEBIT SE					
I podléhat opotřebení					
ART co1	VERB				stroj se o.
II užíváním znehodnotit					
SUBST co1	VERB	ABS	čím7		materiál se časem o.

85a OPOTŘEBITELNÝ					
s	opotřebitelný				o. počítač
85b OPOTŘEBITELNÝ					
I podléhat opotřebení					
-	-				
II užíváním znehodnotit					
s	opotřebitelný	ABS	čím7		o. námahou

86 ZKVASIT/ZKVASITELNÝ

86 ZKVASIT							
AG	VERB	SUBST	co4	SUBST	na co4		z. cukerný roztok na alkohol
SUBST co1	VERB						zelí z.

86 ZKVASITELNÝ					
s	zkvasitelný	SUBST	na co4		cukerný roztok z. na alkohol
-	-				

87 VYKÁZAT/VYKAZATELNÝ

87a VYKÁZAT							
ACT	VERB	PAT	4				v. velkou iniciativu
ACT	VERB	addr	3	PAT	4		v. řediteli docházku svého oddělení
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4		*přidělit* v. mu místo v rohu
ACT	VERB	PAT	4	DIR1			v. zločince ze země
ACT	VERB	PAT	4				*osvědčovat se* teploty vykazují zhoršení oproti loňsku
87b VYKÁZAT SE							
idiom							
ACT	VERB	addr	3	PAT	7		*prokázat se* v. se průkazem

87a VYKAZATELNÝ					
s	vykazatelný				v. iniciativa
s	vykazatelný	addr	3		docházka v. řediteli
s	vykazatelný	ADDR	3		místo v. jemu
s	vykazatelný	DIR1			ze země v. zločinci
87b VYKAZATELNÝ					
jen idiom					

88 KRMIT/KRMITELNÝ

88 KRMIT					
ACT	VERB	PAT	4	means 7	k. děti kaší
ACT	VERB	PAT	4		*zkrmovat* zemědělci k. jetel
idiom					
ACT	VERB	PAT	4	means 7	*vnucovat* k. lidi pověrami

88 KRMITELNÝ				
s	krmitelný		means 7	děti k. (kaší)
s	krmitelný			k. jetel

89 PŘEVÉST/PŘEVEDITELNÝ

89 PŘEVÉST									
ACT	VERB	PAT	4	DIR1	DIR3	intt	k3, na4, inf		p. děti přes ulici
ACT	VERB	PAT	4	DIR3					p. peníze na konto
ACT	VERB	ADDR	na4	PAT	4				p. dědictví na příbuzné
ACT	VERB	PAT	4	orig	z2	EFF	do2, na4, v4		p. zlomky na společné jmenovatele, p. v legraci
ACT	VERB	PAT	4	DIR3					p. jej na jinou práci

89 PŘEVEDITELNÝ							
s	převeditelný	DIR1	DIR3	intt	k3, na4, inf		děti p. přes ulici (DIR1) domů (DIR3) k 3, na4, inf
s	převeditelný	DIR3					peníze p. na konto / Petr p. na jinou práci
s	převeditelný	ADDR	na4				dědictví p. na příbuzné
s	převeditelný	orig z2	EFF	do2, na4, v4			zlomky p. z různých na společné jmenovatele

90 VĚŘIT/VĚŘITELNÝ

90 VĚŘIT							
ACT	VERB	PAT	3, že, cont				v., že je to pravda
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4, že, cont		v. mu všechno, co říkal
ACT	VERB	PAT	na4, v4				v. v jeho schopnosti

90 VĚŘITELNÝ							
s	věřitelný	PAT	3, že, cont				v. Petře, že, cont
s	věřitelný	ADDR	3	PAT	že, cont		pravda v. Petře, že, cont v. Petře
s	věřitelný	PAT	na4, v4				v. jeho schopnosti

91 ZNÁT/ZNATELNÝ

91a ZNÁT									
ACT	VERB	PAT	4	eff	jako4				z. ji jako milou paní
ACT	VERB	pat	o6	orig	od2, z2	EFF	4, zda, cont		z. o něm od souseda, že je sběratelem známek
91b ZNÁT SE									
ACT	VERB	PAT	k3						*hlásit* z. se ke svému druhovi
ACT	VERB	PAT	s7						z. se s ním dlouhá léta

91a ZNATELNÝ									
s	znatelný	eff	jako4						ona z. jako milá paní
s	znatelný	pat	o6	orig	od2, z2	EFF	zda, cont		pravda z. o něm od souseda
91b ZNATELNÝ									
s	znatelný	PAT	k3						z. ke svému druhovi
s	znatelný	PAT	s7						z. s ním dlouhá léta

92 RECITOVAT/RECITOVATELNÝ

92 RECITOVAT							
AG	VERB	ACT	co4				herec r. Shakespeara
AG	VERB	COM	co4				herec r. verše
AG	VERB	COM	co4	PAT	komu3		básník r. své verše manželce

92 RECITOVATELNÝ					
s	recitovatelný				r. verš
s	recitovatelný	PAT	komu3		verše r. manželce

93 POPÍRAT/POPIRATELNÝ

93 POPÍRAT							
ACT	VERB	addr	3	PAT	4, že, cont	loc	p. před soudem, že by to spáchal

93 POPIRATELNÝ							
s	popiratelný	addr	3	PAT	že, cont	loc	zločin p. soudu, před soudem / že spáchal zločin

94 OTŘÁST/OTŘESITELNÝ

94a OTŘÁST							
ACT	VERB	PAT	7				o. jím zima
ACT	VERB	PAT	4	DIR1			o. jablka ze stromu
ACT	VERB	PAT	7				*podlomit* zpráva o. jeho pověstí
94b OTŘÁST SE							
ACT	VERB			caus 7			okna se o. výbuchem
ACT	VERB			caus 7	reg	v6	monarchie se o. v základech
idiom							
ACT	VERB	PAT	z2				*zotavit* o. se z rozvodu až po letech

94a OTŘESITELNÝ						
s	otřesitelný	PAT	7			o. zimou, jeho pověstí
s	otřesitelný	DIR1				jablka o. ze stromu
94b OTŘESITELNÝ						
-	-			caus 7		okna o. výbuchem
-	-			caus 7	reg v6	o. v základech

95 OPOMENOUT, OPOMINOUT, OPOMÍJET / OPOMENUTELNÝ

95 OPOMENOUT, OPOMINOUT, OPOMÍJET					
ACT	VERB	PAT	4, inf, že, cont		neo., že se chová příšerně, kdo těží ze slibů

95 OPOMENUTELNÝ					
s	opomenutelný				o. chování
s	opomenutelný	PAT	inf, že, cont		je o., že, inf, cont

96 RANIT/RANITELNÝ

96 RANIT						
ACT	VERB	PAT	4	means 7		r. ho nožem
ACT (1, inf, že, cont)	VERB	PAT	4	means 7	loc	r. ho slyšet takové urážky
ACT	VERB	PAT	4			*postihnout* r. ho mrtvice

96 RANITELNÝ					
s	ranitelný		means 7		Petr r. (nožem)
s	ranitelný		means 7	loc	Petr r. slyšet urážky
s	ranitelný				Petr r.

97 OPOMINOUT, OPOMENOUT, OPOMÍJET / OPOMINUTELNÝ

97 OPOMINOUT, OPOMENOUT, OPOMÍJET					
ACT	VERB	PAT	4, inf, že, cont		neo., že se chová příšerně, kdo těží ze slibů

97 OPOMINUTELNÝ					
s	opominutelný				o. chování
s	opominutelný	PAT	inf, že, cont		je o., že, inf, cont

98 SPOČÍTAT/SPOČITATELNÝ

98 SPOČÍTAT							
ACT	VERB	PAT	4, zda, že, cont			ben 3	s. si, kolik tě bude půjčka stát
ACT	VERB	PAT	4	eff	na4		s. to na 5 korun
idiom							
ACT	VERB	ADDR	3	PAT	4		*pomstít se* oni mu to s.

98 SPOČITATELNÝ					
s	spočitatelný			ben 3	s. peníze
s	spočitatelný	PAT	zda, že, cont	ben 3	s., zda, že to má smysl
s	spočitatelný	eff	na4		suma s. na 5 korun přesně

99 POUŽÍT/(ZNOVU)POUŽITELNÝ

99 POUŽÍT						
ACT	VERB	PAT	2,4	aim	k3, na4, aby	p. postřik k hubení slimáků

99 POUŽITELNÝ					
s	použitelný		aim	k3, na4, aby	postřik p. k ošetření

100 SMÝT/SMYVATELNÝ

100a SMÝT									
AG	VERB	SUBST	co4	obj	z čeho2				s. špínu z nábytku
AG	VERB	SUBST	co4	pat	komu3	part	z čeho2		s. dítěti čokoládu z pusy
100b SMÝT SI									
AG	VERB	SUBST	co4	part	z čeho2				s. si krev z obličeje

100a SMYVATELNÝ								
s	smyvatelný	obj	z čeho2					špína s. z nábytku
s	smyvatelný	pat	komu	3	part	z čeho2		čokoláda s. dítěti z pusy
100b SMYVATELNÝ								
s	smyvatelný	part	z čeho2					krev s. z obličeje

11.4 Příloha 4: Přehled korpusových dotazů využitých při vyhledávání potenciálních valenčních pozic jednotlivých adjektiv

Níže uvádíme vždy konkrétní adjektivum a pod hlavičkou každé pozice odkaz na příslušnou stránku nástroje KonText. Jedná se o finální verzi vyhledávání (po využití všech filtrů apod.) se souborem konkordančních řádků, na nichž byl prováděn vlastní výzkum.

Řazení vyhledávaných pozic včetně způsobu značení koresponduje s jádrem textu práce.

1 PŘIJATELNÝ
OD 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9HSKaiFD&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~KvTjKQBb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~qznLOJWt&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~D2rgOHTJ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
BEZ 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Upcoq33K&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~aztArAxW&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=2
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Yhtb8jNPBC&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8BbGK6zZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~OJ4KoZ9aAW&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~40DYQUdO&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=2

2 VIDITELNÝ
JAK
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~YLXcjDOa&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~WsFnTIyP&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~f2GHqK4C&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~kW9QVMbg&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

3 POCHOPITELNÝ
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Q6lydwDj&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~uxsuObxr&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

4 UVĚŘITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~rEq4KNIY&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~fGQ2goD8&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~fWtgNSOw&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

5 SROVNATELNÝ
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~kXhXKb97&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~V05YLEmF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~GzXwC4bp&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=2

6 SMRTELNÝ

7 ZŘETELNÝ

8 SVĚTELNÝ

9 ZANEDBATELNÝ
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9BLfCBBk&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~5syN6cLD&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=2

10 SROZUMITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~HcgmflC2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ud4sQEka31&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~r9SaGcqtyL&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

11 POUŽITELNÝ
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~EWKZbEZu&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~tTXTBEZe&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9dHSlTMA&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

12 SNESITELNÝ
K3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~t9nzeadM&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~q8244dN1&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=1
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~utcIRfIY&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ei9AnzD3&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ai8GSHrc&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
PRO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~CbuU62xZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

13 UDRŽITELNÝ
ADJ 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~vzF4NtRb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ADJ 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~LfIyy0eh&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~jz1XF6z6&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=1
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~xqgmRwko&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

14 VYHNUTELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~qn0p0DRH9Q&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=2

15 ŠIŘITELNÝ
O 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~L04883WP&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~sy8yOMyJ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~sy8yOMyJ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

16 MYSLITELNÝ
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~t84FWrde&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
O6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~gYzrCyGp&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~qbElUZdt&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

17 ČITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~GJrLuO2N&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
O 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~asxyrvqf&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~MMzc8pU5&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~dpKb7WYt&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

18 DOSAŽITELNÝ
OD 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~gJRbionV&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~KqFWVTvZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~MdyoVZnN&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=3
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~r2g3zQfd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=1

19 ŘEŠITELNÝ
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~wH8eWMEd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~FIFwOpLr&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~vyr6hm0r&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=1
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~znWlfwTV&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

20 CITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~5iPPpFIL&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAKO 1
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~DHKs6J6u&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~DHKs6J6u&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~JFILVgMV&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~V4dLWdSS&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAK
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ztfYGf4o&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~75ihAIPb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~sNQ1Pdz0&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ADJ 1
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~R8mDGB0x&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ADJ 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~p4TeFxOD&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

21 PŘEDSTAVITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~dq11L5YW&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAK
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~92xBBY4Z&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~xr18sEj7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~vqsX4DV8&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~JJz23Nyh&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8IMI5AoV&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ADJ 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ADBzOwEp&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

22 ZAPOMENUTELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~XoMvWlRd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~GgOEBKya&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAK
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~zvwdoaEb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Snh1X2ID&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Ks05r7NB&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~tbG3MKVc&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

23 PŘEKONATELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Z7v37HmD&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=1
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~YIuAeepJ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=1

24 ZRANITELNÝ
O 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Dk1CJeDJ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~gQpbzpQc31&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~HLc9HhaW&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=3

NA 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9teoRWT1&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

25 SLUČITELNÝ
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~X2G2M255&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~eUcaANqG&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~VtF8101F&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

26 OBCHODOVATELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Ah53BJPASt&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~1vArJskV&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

27 POSTRADATELNÝ

28 NAHRADITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~lhUdUxV7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw#
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9lXme1Pj&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~kfWtpg1Q&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

29 OPAKOVATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~KhR6OGCA&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~WvnfqlH7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
AŤ
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~WnsjmzRl&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~pkbun8sd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~c1UteXqb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8W8x22dB&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

30 ZAMĚNITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~sgzn2kRm&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~uiXiJ9jB&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Ajs8eSlw&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~cpZdwD5H&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw¨

31 PŘEDVÍDATELNÝ
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~vNOu3eqo&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~LDZfMrj8&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

32 VYUŽITELNÝ
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~GPvpyYEy&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~C0YhKbB0&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
PRO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~qugrWNk1&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw&fromp=3
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~5stinpbs&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

33 ZASTUPITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~MXdZhorr&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8z915zFm&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~cIBnI3C8&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

34 HMATATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~y1H6GDX2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~kz4uXDYb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~2oFGToCV&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
PO 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~gjlR2Tt0&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

35 ZDANITELNÝ

36 KONTROLOVATELNÝ
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~TnCW8c1R&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~J7UwHlFU&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~flxtZbMY&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~kUV22aBn&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

37 VYSVĚTLITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~xblCzikK&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9Z6U59lK&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
AŤ
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~eDQ80Sx2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ytg09KOC&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~XGnhfRhG&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~jsscXrcH&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

38 VOLITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~EjfzGf0h&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~foqeQlzM&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ZeG4ao3Z&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

39 DOTKNUTELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~U1OTWBoC&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

40 NASTAVITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~wwixo2AF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~yT50GlRL&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
O 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~i7CJKGf3&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

41 VYZPYTATELNÝ

42 PROKAZATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~JOwAmQem&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~xFiXiwPM&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAKO 1
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~P3JRmRrI&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~f2wJcgJF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~dMxiFmrg&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ADJ 1
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~CAAX6by2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

43 OBNOVITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Z7qpXA0Y&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

44 STRAVITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~RNF8sWT6&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

45 PŘEHLÉDNUTELNÝ
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~eUPOT7UM&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~pn5FcnZZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

46 OVLADATELNÝ

47 PROGRAMOVATELNÝ
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~27uObLIk&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

48 POSTIŽITELNÝ
JAK
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~hDfbCIeA&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Z4mZr0C1&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~civDSH10&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~ZZaNlFtc&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

49 SPLNITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~gdzshpSP&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

50 POTĚŠITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~RpdFYZ9z&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~3acFdghF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

51 ZADATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~iGI4mwPc&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~E3JTgSG2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

52 ROZPOZNATELNÝ
OD2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~38trLstR&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAK
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~PBzNjKrY&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~rsn0A9g4&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~WaKm2kd4&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~rUd1fueF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

53 RECYKLOVATELNÝ

54 SMIŘITELNÝ

S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~TxAr0xCB&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

55 STAVITELNÝ
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~rXjBCptH&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~a5SsFSwz&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~mhdqPKSy&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
PROTI 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~PowjQBYv&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NAD 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~F5eSWtxT&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~o1lJjOGZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~jKAkUD3e&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~SfoKQD61&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

56 POŽIVATELNÝ

57 APLIKOVATELNÝ
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Z1kbpdMW&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

58 OSPRAVEDLNITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~k3IVMlSh&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8k4ffhSg&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
PŘED 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~BdbjEHgy&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

59 POMINUTELNÝ
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~zeuh9e97&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~De2Qxhpg&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

60 REGULOVATELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~v05PFYc0&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

61 SLOSOVATELNÝ

62 URČITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~9PMkmbPU&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~wggm1Gbk&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~WkcZPTjr&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~24ppXaQZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~YyIsDoEG&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
AŤ
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~kHnDhVph&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~3rIhRLpN&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Ea4qI8dF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~l6PFBj3P&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Bcjk2ZGd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~pQpjP1TX&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
PRO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~yHTcQ7zQ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

63 VYKONATELNÝ
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~yuchcyiK&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

64 ZPRACOVATELNÝ
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Oyr8kvc7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~mwhd3keo&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~99QbEmGn&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~AaBxhrp4&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~0Ta1KKpR&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

65 DOKAZATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~rm3rDWEr&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
O 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~YNiWyHRQ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~4ujhHDWo&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~THKmxOWY&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~TvVyHDYvG9&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

66 POTLAČITELNÝ

67 PŘIPOJITELNÝ
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~m6EJmkm3&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~Jczr0bRC&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

68 UZNATELNÝ
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~bmRkt3oG&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~sUHG1u1B&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8beis8mK&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ADJ 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~TkaAyU8I&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~up3Wx4Jb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

69 ZMĚŘITELNÝ
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~OzXKEGCx&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~keKF5Umj&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

70 INTERPRETOVATELNÝ
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~oEkYbpRN&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~rnJ9zhBI&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

71 EDITOVATELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~Lw8DStE7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

72 MASKOVATELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~KZFzzCPp&viewmode=kwic&attrs=lemma%2Ctag%2Clc%2Cpos&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~mAQWZahO&viewmode=kwic&attrs=lemma%2Ctag%2Clc%2Cpos&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~iJJ9zyGU&viewmode=kwic&attrs=lemma%2Ctag%2Clc%2Cpos&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ZA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~RoeDJmj2&viewmode=kwic&attrs=lemma%2Ctag%2Clc%2Cpos&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~CffxKFyA&viewmode=kwic&attrs=lemma%2Ctag%2Clc%2Cpos&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

NAD 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~CjyZvxmq&viewmode=kwic&attrs=lemma%2Ctag%2Clc%2Cpos&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ZA 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~DSdnNL70&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

73 OBSLUHOVATELNÝ

74 PADĚLATELNÝ

75 VODNATELNÝ

76 ZAMYKATELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~MD7I42R7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

77 LUŠTITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~CATfjTMS&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
PODLE 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~DZtjTvvE&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

78 NAUČITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~f4pSLZIJ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~fMaBESIF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
OD 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~tqLwviYa&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~AvZCVYR7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~ldYJNBoO&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
AŤ
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~ocyr7XJd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~qdw7NmYq&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~WSjmqyej&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

79 NOSITELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~hqQmEsQQ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~cgiusrH2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8Lp6QKiu&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~8IKRUUGl&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

80 ODPOJITELNÝ
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~qsr96Zg3&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

81 ŠTĚPITELNÝ
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~jDIegG92&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

82 LADITELNÝ
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~io9SHMgL&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~KHpgYnW7&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~uuSYeJXd&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~QJNhJBrU&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

83 ZATÍŽITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~OilegTSh&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

84 VZDĚLATELNÝ
PŘI 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~gbHV0QnP0Q&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
NA 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~NdOv2JZITO&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

85 OPOTŘEBITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~LiEj2auf&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

86 ZKVASITELNÝ
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~pEV12pls&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

87 VYKAZATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~LRRRrl4U&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

88 KRMITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~hRix3xRb&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

89 PŘEVEDITELNÝ
DO 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~kPB53rzN&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~agmweXxR&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~XS8XCHaA&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~2N2dwFEw&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
V 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~MzoythpE&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~BWxg11Cu&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

90 VĚŘITELNÝ
3|NA 4|V 4|ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~CiSguHvp&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

91 ZNATELNÝ
OD 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~HpaswCKl&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw&fromp=3
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~uHbEKsJF&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~LlQWiOnx&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
JAKO 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~U4MDBRwL&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw&fromp=1

O 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~I5iSsEvX&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
S 7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~bIfwcCML&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~HPVGnmeA&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

92 RECITOVATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~MqfVCOKD&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

93 POPIRATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~D0fTWAHm&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~HliDpKNz&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

94 OTŘESITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~cTksOIpZ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
V 6
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~mAdtWsMx&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

95 OPOMENUTELNÝ
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~2RjCS0je&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~NFkxi8Jz&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

96 RANITELNÝ
7
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~vb4Ff8FQ&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

97 OPOMINUTELNÝ
ŽE|INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~5uuSNFDU&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~EcvFfu7H&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw
INF
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&q=~zt5bYea2&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn2015&structs=p&attr_allpos=kw

98 SPOČITATELNÝ
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~QmokZF6e&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ZDA
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~SPCZWC6S&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&structs=p%2Cg%2Cerr%2Ccorr&attr_allpos=kw
ŽE
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~k8stXSag&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~7rqevFJN&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

99 ZNOVUPOUŽITELNÝ
K 3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~MxY3VLCC2a&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
NA 4
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~lNnxESq8Qw&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
ABY
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~kuSrUvHg2w&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw

100 SMYVATELNÝ
3
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~uCfNUgsy&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw
Z 2
https://kontext.korpus.cz/view?ctxattrs=word&attr_vmode=visible&pagesize=50&refs=%3Dopus.nazev&q=~PFSh9YfI&viewmode=kwic&attrs=word&corpname=omezeni%2Fsyn&attr_allpos=kw